

बीर सेवा मन्दिर
दिल्ली

★

4210

क्रम संख्या

काल न०

खण्ड

कैर सेवा में गुणकाल

जमा नं ५२१०

२२ अगस्त, देहली

स्वर्गवासी साधुचरित श्रीमान् डालचन्दजी सिंघी

बाबू श्री बहादुर सिंहजी सिंघीके पुण्यश्लोक पिता

जन्म-वि सं. १९२१, मार्ग वदि ६ 卐 स्वर्गवास-वि सं. १९८४, पोष सुदि ६

दानशील - साहित्यरसिक - संस्कृतिप्रिय
स्व० बाबू श्री बहादुर सिंहजी सिंघी

अजीमगंज-कलकत्ता

जन्म ता. २८-६-१८८५]

[मृत्यु ता. ७-७-१९४४

सिंघी जैन ग्रन्थ माला

*****[ग्रन्थाङ्क ४८]*****

श्रीमहेन्द्रसूरि-विरचिता

[प्राकृतभाषा-निषद्धा]

नम्मया सुन्दरी कहा

4210

SINGHI JAIN SERIES

*****[NUMBER 48]*****

NAMMAYĀ SUNDARĪ KAHĀ

[A PRAKRIT WORK]

OF

MAHENDRA SŪRI

क ल क त्ता नि वा सी
साधुचरित-श्रेष्ठिवर्य श्रीमद् डालचन्दजी सिंघी पुण्यस्मृतिनिमित्त
प्रतिष्ठापित एवं प्रकाशित

सिंघी जैन ग्रन्थ माला

[जैन आगमिक, दार्शनिक, साहित्यिक, ऐतिहासिक, वैज्ञानिक, कथात्मक—इत्यादि विविधविषयगुम्फित
प्राकृत, संस्कृत, अपभ्रंश, प्राचीनगूजरी, -राजस्थानी आदि नाना भाषानिबद्ध सार्वजनीन पुरातन
वाङ्मय तथा नूतन संशोधनात्मक साहित्य प्रकाशनी सर्वश्रेष्ठ जैन ग्रन्थावलि]

प्रतिष्ठाता

श्रीमद् - डालचन्दजी - सिंघीसत्पुत्र

स्व० दानशील - साहित्यरसिक - संस्कृतिप्रिय

श्रीमद् बहादुर सिंहजी सिंघी

प्रधान सम्पादक तथा संचालक

आचार्य जिन विजय मुनि

अधिष्ठाता, सिंघी जैन शास्त्र शिक्षापीठ

निवृत्त ऑनररि डायरेक्टर

भारतीय विद्या भवन, बम्बई

*

संरक्षक

श्री राजेन्द्र सिंह सिंघी तथा श्री नरेन्द्र सिंह सिंघी

प्रकाशक

अधिष्ठाता, सिंघी जैन शास्त्र शिक्षा पीठ

भारतीय विद्या भवन, बम्बई

जयन्तकृष्ण ह. दवे, ऑनररी डायरेक्टर, भारतीय विद्या भवन, चौपाटी रोड, बम्बई, नं. ७, द्वारा प्रकाशित
तथा - लक्ष्मीबाई नारायण चौधरी, निर्णयसागर प्रेस, २६-२८ कोलमाट स्ट्रीट, बम्बई, नं. २, द्वारा मुद्रित

श्रीमहेन्द्रसूरि-विरचिता

[प्राकृतभाषा-निषद्धा]

न म्म या सु न्द री क हा

[देवचन्द्रसूरिकृत संक्षिप्त प्राकृत कथा, जिनप्रभसूरिकृत अपभ्रंशभाषामय नमयासुन्दरी सन्धि, तथा मेरुसुन्दरकृत गूर्जरभाषागद्यमय बालावबोधसमन्वित]

संपादनकर्त्री

कुमारी प्रतिभा त्रिवेदी, एम्. ए.

प्राध्यापिका भा. वि. भवन कोलेज, बम्बई

प्रकाशनकर्ता

सिं घी जैन शास्त्र शिक्षा पीठ

भारतीय विद्या भवन, बम्बई

विक्रमाब्द २०१६]

प्रथमावृत्ति - पंचशतप्रति

[१०६० ख्रिस्ताब्द

ग्रन्थांक ४८]

[मूल्य रु. ४/४०

किंचित् प्रास्ताविक

महेन्द्रसूरि रचित 'नम्मयासुन्दरी कहा' (सं० नर्मदासुन्दरी कथा)नी मूळ प्रति, मने सन् १९४२-४३ मां जैसलमेरना ज्ञानभंडारोनुं अवलोकन अने संशोधन करती बखते दृष्टिगोचर थई हती । कागळ पर लखेली ए प्रति कोई ५०० वर्ष जेटली प्राचीन जणाती हती । में ते बखते तेना परची प्रतिलिपि करावी लीवी । सिंधी जैन ग्रन्थमालामां विशिष्ट रचनावाळी प्राकृत कृतिओ प्रकट करवानो जे उपक्रम में कयों हतो, तेमां आ कथाने पण प्रकट करी देवानो मारो विचार थयो अने तदनुसार प्रेस माटे कोपी तैयार करवा मांडी ।

ए दरम्यान, विदुषी कुमारी प्रतिभा त्रिवेदी एम्. ए. ए, मारा मार्गदर्शन नीचे, बम्बई युनिवर्सिटीमां पीएच्. डी. माटे पोतानु रजीस्ट्रेशन नोंधाव्यु अने भारतीय विद्याभवनमां प्रविष्ट थई अध्ययन करवानी इच्छा व्यक्त करी । में ए बहेनने पोताना थिसीझ माटे प्रस्तुत कथानुं विशिष्ट परीक्षात्मक संपादन करवानुं कार्य सूचव्युं, जे एमणे बहु उत्साहथी स्वीकार्युं अने मारा मार्गदर्शन प्रमाणे, एमणे बड्ड ज खंतथी पोतानुं अध्ययन चालु कर्युं ।

जूना हस्तलिखित ग्रन्थोनी लिपि वांचवा-उकेलवामां अने शास्त्रीय संपादननी दृष्टि ए प्राचीन ग्रन्थोना पाठो विगरेनी अशुद्धि-शुद्धि आदि माटे केवी दृष्टि काम लेवुं विगरे विषयमां, ए बहेने सारो श्रम उठाव्यो अने तेमां योग्य प्रावीण्य मेळव्युं ।

प्रस्तुत कथानी मूळ वाचना बराबर तैयार थई गया पछी में एने प्रेसमां छापवा आपी दीधी अने धीरे धीरे एनुं मुद्रण कार्य थतु रह्युं । बीजी बाजू कुमारी त्रिवेदीए, एना अंगेना परीक्षात्मक विवेचननी संकलना करवानुं काम चालु राख्युं ।

केटलोक समय व्यतीत यतां एमनी शारीरिक स्थिति जरा अस्वस्थताजनक रहेवा लागी अने तेथी एमनुं अध्ययनात्मक कार्य अटकी पड्यु । ए दरम्यान मारो पण बम्बईनो निवास अस्थिर बन्यो अने हुं राजस्थाननी नूतन 'राजधानी जयपुरमां, मारा निर्देशन नीचे' स्थापवामां आवेल 'राजस्थान पुरातत्त्व मन्दिर'नी रचना अने व्यवस्था माटे वारंवार ल्यां जवा-आववामां व्यस्त रहेवा लाग्यो । वच्चे वच्चे, उयारे उयारे, बम्बई आववानो प्रसंग आवतो स्यारे ए बहेनने पोताना थिसीझनुं काम पूर्ण करवा सूचना करतो रहेतो ।

परंतु समयनुं व्यवधान थई जवाथी तेम ज ते पछी भारतीय विद्याभवनमां संस्कृत भाषाना अध्यापननुं कार्य पण स्वीकारी लेवाथी, एमने पोताना थिसीझनुं कार्य हाल तरत पूर्ण करवा जेटलो अवकाश अने उत्साह बने न जणावाने लीधे, में आ कथाने अत्यारे आम मूळ रूपे ज प्रकट करी देवानुं उचित धार्युं छे ।

जो ए बहेन नजीकना मविष्यमां पोतानुं थिसीझ पूर्ण करशे तो ते, एना परिशिष्ट रूपे बीजा भागमां प्रकट करवानी व्यवस्था थशे.

આ પુસ્તકમાં, સર્વપ્રથમ મહેન્દ્રસૂરિરચિત પ્રાકૃત ‘નમ્મયાસુન્દરીકથા’ મુદ્રિત કરવામાં આવી છે । એની કુલ ૧૧૧૭ ગાથા છે । વચ્ચે વચ્ચે કેટલોક ગથમાત્ર પણ છે । તેથી એકંદરે એનો ગ્રન્થાગ્ર પરિમાણ ૧૭૫૦ શ્લોકપ્રમાણ છે—એમ એની મૂલ પ્રતિના અન્તે જ લખેલું મળે છે । એની રચના મહેન્દ્રમૂરિ નામના આચાર્યે વિક્રમ સંવત્ ૧૧૮૭ માં કરેલી છે । મહેન્દ્રસૂરિએ કરેલા ઉલ્લેખ પ્રમાણે મૂલ એ કથા એમણે શાન્તિસૂરિ નામના આચાર્યના મુખથી સાંભળી હતી ।

મહેન્દ્રસૂરિની આ રચના બહુ જ સરલ, પ્રાસાદિક અને સુવોધાત્મક છે । કથાની ઘટના આબાલ જનને હૃદયંગમ થાય તેવી સરસ રીતે કહેવામાં આવી છે । વચ્ચે વચ્ચે લોકોક્તિઓ અને સુભાષિતાત્મક વચનોની પણ છટા આપવામાં આવી છે । પ્રાકૃત ભાષાના અમ્યાસિઓ માટે આ એક સુન્દર અધ્યયનને યોગ્ય રચના છે ।

એ મુખ્ય કથાના પરિશિષ્ટ રૂપે, એના પછી શ્રીદેવચન્દ્ર સૂરિની રચેલી પણ એક કથા આપવામાં આવી છે । દેવચન્દ્ર સૂરિ તે સુપ્રસિદ્ધ કલિકાલસર્વજ્ઞ ગણાતા આચાર્ય હેમચન્દ્રના ગુરુ છે । તેમણે પોતાના પૂર્વગુરુ, આચાર્ય પ્રહુસસૂરિરચિત ‘મૂલશુદ્ધિ-પ્રકરણ’ નામના પ્રાકૃત ગ્રન્થ ઉપર વિસ્તૃત ટીકાની રચના કરી છે । એ ટીકામાં ઉદાહરણ રૂપે, અનેક પ્રાચીન કથાઓની સંકલના કરી છે, તેમાં પ્રસ્તુત ‘નમ્મયાસુન્દરી’ અર્થાત્ નર્મદાસુન્દરીની કથા પણ, પ્રસંગવશ, સંક્ષેપમાં આલેખી છે । દેવચન્દ્ર સૂરિની આ રચના લગભગ ૨૫૦ જેટલી ગાથામાં જ પૂરી થાય છે । પણ કથાગત મૂલ વસ્તુનું પરિજ્ઞાન મેળવવા માટે આ રચના પણ બહુ ઉપયોગી છે । યાદી રીતે મહેન્દ્રસૂરિ વાઠી કથાનો મૂળ-ધાર આ દેવચન્દ્ર સૂરિની જ રચના હોવાનો સંભવ છે । દેવચન્દ્ર સૂરિના અન્તિમ ઉલ્લેખ પ્રમાણે નર્મદાસુન્દરીની મૂલ કથા વસુદેવહિંદી નામના પ્રાચીન કથાગ્રન્થમાં ગૂંથેલી છે અને તેના જ આધારે દેવચન્દ્ર સૂરિએ પોતાની રચના કરેલી છે ।

દેવચન્દ્ર સૂરિની કૃતિ પછી જિનપ્રભ સૂરિએ અપભ્રંશ ભાષામાં રચેલી ‘નમયાસુન્દરિ-સન્ધિ’ નામની કૃતિ મુદ્રિત કરવામાં આવી છે । આ કૃતિ અપભ્રંશ ભાષાના અમ્યાસની દૃષ્ટિએ તેમ જ નર્મદાસુન્દરીકથાગત વસ્તુનું તુલનાત્મક અધ્યયન કરવાની દૃષ્ટિએ ઉપયોગી થાય તેમ છે ।

એ જ રીતે, તે પછી મેરુસુન્દર ગણિએ પ્રાચીન ગુજરાતી ગથમાં લખેલી ‘નર્મદાસુન્દરી કથા’ પણ મુદ્રિત કરવામાં આવી છે । મેરુસુન્દર ગણિએ ‘શીલોપદેશમાલા’ નામના પ્રાચીન પ્રાકૃત ગ્રન્થ ઉપર, પ્રાચીન ગુજરાતી ભાષામાં બહુ જ વિસ્તૃત બાલાવબોધ નામનું વિવરણ લખ્યું છે, જેમાં આવી અનેકાનેક પ્રાચીન કથાઓ આલેખિત કરવામાં આવી છે । પ્રાકૃત મૂલ કથાના અધ્યયન અને વિવેચનમાં ઉપયોગી હોવાથી આ રચના પણ અહીં સંકલિત કરવામાં આવી છે ।

એમ, ૨ પ્રાકૃત રચના, ૧ અપભ્રંશ ભાષારચના, અને ૧ પ્રાચીન ગુજરાતી ગથ રચના—મળીને ૪ કૃતિઓનો આ સુન્દર સંગ્રહ ‘સિંધી જૈન ગ્રન્થમાલા’ના ૪૮ માં મળિના

રૂપમાં અમ્યાસિઓના કરકમલમાં ઉપસ્થિત કરવામાં આવે છે । આશા છે કે ગ્રન્થમાલાના અન્યાન્ય ગ્રન્થરત્નોની માફક આ સંગ્રહ પણ આદરણીય થશે જ ।

અન્તમાં વિદુષી કુમારી પ્રતિભા ત્રિવેદિએ પ્રસ્તુત સંગ્રહના સંપાદન માટે જે પરિશ્રમ ઉઠાવ્યો છે તે માટે એમને મારા હાર્દિક અભિનન્દન આપું છું અને સાથે શુભાશીર્વાદ પણ આપું છું કે એ પોતાનું યિસીજ્ઞ પૂર્ણ કરી તેને પ્રકટ કરવા જેટલું સ્વાસ્થ્ય અને સમુત્સાહ પ્રાપ્ત કરે ।

ભારતીય વિદ્યાભવન બમ્બઈ

—[તા. ૫.૩.૬૦]—

—મુનિ જિનવિજય

विषयानुक्रम

१. महिंदसूरिरइया नम्मयासुन्दरी कहा

प्रसंग	पृष्ठ
१ पत्थावणा	१
२ महेसरदत्तमाया-रिसिदत्ताजम्मवणणा	२
३ रुद्धत्तस्स रिसिदत्तोवरि रागाणुभावो	३
४ रुद्धत्तस्स कवडसावगधम्मांगीकरणं	४
५ रुद्धत्तस्स रिसिदत्ताए सह परिणयणं	५
६ रिसिदत्ताए सस्सुरगिहगमणं	६
७ पीइगिहाओ रिसिदत्ताए संबंधविच्छेओ	७
८ नम्मयासुन्दरीजम्मवणणा	१४
९ नम्मयानईतीरे नम्मयपुरनिवेशो	१६
१० नम्मयासुन्दरीरूववणणा	१८
११ रिसिदत्ताए सपुत्तकए नम्मयासुन्दरीमग्गणा	१९
१२ महेसरदत्तस्स मायामहगिहगमणं	२१
१३ महेसरदत्तस्स नम्मयासुन्दरीपरिचयो	२२
१४ महेसरदत्तस्स नम्मयासुन्दरीअत्थे पत्थणा	२४
१५ नम्मयासुन्दरीवीवाहोसवो	२६
१६ मुणिपदत्तसावप्पसंगो	२९
१७ जवणदीवं पइ पयाणं	३०
१८ महेसरदत्तस्स कुसंका	३१
१९ नम्मयासुन्दरीपरिच्चाओ	३२
२० नम्मयासुन्दरीए सुव्वदीवे पलावो	३४
२१ धम्मज्झाणेण कालगमणं	३६
२२ चुल्लपिउणा सह मिलण बब्बरकूळगमणं च	३८
२३ वीरदासस्स हरिणीवेसागिहगमणं	४२
२४ हरिणीचेडीहिं नम्मयासुन्दरीए हरणं	४६
२५ वीरदासकया गवेसणा गिहं पइ पयाणं च	४८
२६ हरिणीए कवडसंभासणं	५०
२७ हरिणीकयोवएसो	५२
२८ हरिणीकया कयत्थणा	५४

२९ करिणीकयं दुक्कवयोयणं	५५
३० हरिणीमरणं नम्मयासुन्दरीए सामिणीकरणं	५७
३१ धणेशरकहाणयं	६०
३२ नम्मयासुन्दरीए राइणो निमंतणं	६२
३३ जिणदेवेण सह मिलणं	६५
३४ नम्मयासुन्दरीए मोयणं	६८
३५ सयणाण सह मिलणं	७१
३६ सुहत्थिसूरिणो नम्मयपुरे आगमणं	७४
३७ पुच्छमववणणा	७७
३८ दिक्खागहणं	८२
३९ पवत्तिणीपयठवणा	८५
४० कूवचन्द्रगामं पइ गमणं	८५
४१ महेसरदत्तकयो पञ्छायावो	८८
४२ सुहत्थिसूरिकया धम्मदेसणा	९१
४३ महेसरदत्त-तज्जणी-चरणपडिवत्ती	९३
४४ नम्मयासुन्दरीए सग्गगमणं	९५
२. दवेचंदसूरिकया नम्मयासुन्दरीकहा	९७-११७
३. जिणप्पहसूरिबिरइया नम्मयासुन्दरी सन्धि	११८-१२२
४. मेरुसुन्दरगणिकुता प्राचीनगूर्जरभाषाप्रथित गद्यमय- बालावबोधरूपा नर्मदासुन्दरी कथा	१२३-१२८

नर्मदुष्टं भुजं पण्डितं सत्त्ववद्गुणं ध्यात्वा सोत्तापकाभीं फासा हृदंगादवीन गुम्भगुणं ॥ १३ ॥ एषा स्तेरवै पश्यन्ते न भवेत्तन्मणिम
 रं भूतं सागरं मालीं तत्कालेन लिखुं आउयं ॥ नानावद्वान्मुदस्य स मुञ्चा ॥ कुत्से ॥ १४ ॥ एभिर्मह्यं विवर्तितं ॥ अणुं द्रव्यं साकुं गुणं ध्वनिं ॥ १५ ॥
 हिं निस्सात्कं भुजं कस्माको मा ॥ १६ ॥ उरियं सगदस्य यानं मया बुद्धीं अखुदजणं दियं कुपायदं ॥ १७ ॥ सणियं मसुदं बुद्धीनां
 मणान्नेजणं तोवरं दियं रसिपदं सेंनिधुरिणं दं ॥ १८ ॥ धम्मकं द्युत्तरं स्या ॥ इमं ॥ इदं साहिउं इमो धम्मो ॥ इमं तेज इयं पादं सुदं
 सेंवनिहं उमिमा ॥ १९ ॥ वयं न गम्या निमिदं ॥ २० ॥ स्यागाना मुणीं ताका यत्था ॥ पत्ते शब्दे सीनुं णराद्या एविडा त्थण ॥ २१ ॥ उचं ऊरा न दवा क्का
 यद्यो संजोत्ता मुपरि सुद्धा ॥ नम्मयं मुदं विवसिद्यो निरंतरं सेंनरं ताहिं ॥ २२ ॥ विविदं पयं पयं ए क्हा ॥ इदं किं विज्जणं सादिशवा ॥ २३ ॥
 णि यं पसायउं वा ॥ न सं सेंनं क्का यत्था ॥ २४ ॥ पसायकं
 पडिदं पयं गुणं निमिदं ॥ इहं साहिदं छागिहं दवण
 णा ॥ सेंसीकं पउं सेंनी सेंतियं ता मयलडी वलोयस्स
 कत्ता ॥ विदं सेंमं वज्रं पवदं क्ता ॥ २५ ॥ क्का ॥ २६ ॥ संहं भएदि सत्ता
 इमं निहिया पदं सायिस्स ॥ मुणिणं गणि सीलं वेदिता ॥ २७ ॥ ॥ २८ ॥ ॥ २९ ॥ ॥ ३० ॥

महेंद्रसुंगीकृत 'नम्मयासुन्दरी कहा की प्राचीन प्रतिका अन्तिम पत्र

सिरिमहिंसूरिकहिया नम्मयासुंदरीकहा

[पत्थावणा]

†जयइ भुवणप्पईवो' सब्भू जस्स नाणजुन्हाए ।	
लक्खिअइ भवभवणे कालत्तयसंभवं वत्थुं ॥	१ 5
अभिरयनमंतसुरवरमणिरयणकिरीडकोडिकोडीहिं ।	
मसिणीकयपयवीढा जयंति तित्थेसरा सब्बे ॥	२
उवसग्गपरीसहसत्तुवाहिणी वाहिणी तिहुअणस्स ।	
एणेण जेण विजियां सो जयउ जिणो महावीरो ॥	३
निम्महियमयणकरिणो कुमयकुरंगप्पयारनिट्टवणा ।	10
सब्बे ण्णिवरसीहा हुंति सहाया सया मज्झ ॥	४
काउं सरस्सईए सरणं हरणं समत्थविग्घाणं ।	
वोच्छामि नम्मयासुंदरीए चरियं मणमिरामं ॥	५
भणियं चिय फुडमेयं विसुद्धबुद्धीए पुवपुरिसेहिं ।	
तह वि य गुणाणुराया ममावि भणणुजमो जाओ ॥	६ 15
बहुसो वि भन्नमाणं सुणिजमाणं पि धम्मियज्जस्स ।	
कन्नरसायणमेयं एगंतसुहावहं होइ ॥	७
गुणवन्नणेण उत्तमजणस्स शिज्झंति असुहकम्माइं ।	
उवसमइ दाहमंगे लग्गंतो चंदकिरणोहो ॥	८
सुयपुवं पि सुणिजउ सुहयरमेयं महासईचरियं ।	20
होइ चिय विसहरणो मंतो कब्बेसु पविसंतो ॥	९
उत्तमकुलप्पसूया निम्मलसम्मत्तनिच्चलसुसीला ।	
अणुचिर्नसमणधम्मा न वन्नणिज्जा कह णु एसा ॥	१०
ता होउण पसन्ना सभावमज्झत्थमाणसा सुयणा ।	
निसुणेह पावहरणं चरियमिणं मे भणिजंतं ॥	११ 25
जह जाया उवूढा चत्ता य समुद्धमज्झदीवम्मि ।	
चुल्लपिउणो य मिलिया पुणो वि चुक्का जहा तचो ॥	१२

† The Ms. begins with ॥ ६८ ॥ उं नमो बीतरागाय ॥

Wherever the text is corrected the original readings of the Ms. are noted in the foot-note:— १ °पईवो. २ वरथं. ३ विजया. ४ भणुचिर्न.

अकलंकियधम्मगुणा बद्धरदीवग्मि जह चिरं वुत्था ।

मोयाविया य पिउणो मित्तेण गया य कुलगेहं ॥

१३

सोउण मवं पुरिमं सुहत्थिस्सरिस्स पायमूलग्मि ।

निक्खंता संपत्ता कमेण तह देवलोगग्मि ॥

१४

६

सयलं कहंगमेयं वत्तव्वं इत्थ पत्थुयपबंघे ।

संखेव-वित्थरेणं पडुक्खरं तं निसामेह ॥

१५

[महेसरदत्तमाया-रिसिदत्ताजम्मवण्णणा]

अत्थि सरिसेलकाणणगामागरनगरनिवहरमणीओ ।

नामेण मज्झदेसो महिमंडलमं [५. १८] डणो देसो ॥

१६

10

जत्थ -

गामा नगरायंते नगराणि यं देवलोगभूयाणि ।

दड्डूण व संतोसा लच्छी सयमेव अवयरिया ॥

१७

आवासिएहिं निच्चं पए पए सत्थवाहसत्थेहिं ।

एयं विसममरन्नं एयं ति न नज्जइ विसेसो ॥

१८

15

तत्थऽत्थि पुरं पयडं धणधक्कसमिद्धलोयसंपुन्नं ।

नामेण वड्डुमाणं पवड्डुमाणं जणधणेहिं ॥

१९

जिणमंदिरेसु जम्मी अणवरयपयड्डुगीयनड्डेसु ।

पत्तो पिच्छइ लोओ तणं व भावेइ सुरलोयं ॥

२०

सालो जत्थ विसालो सुयणो व समुन्नओ परागम्मो ।

दीसंतो दूराओ भयंकरो वेरिवग्गस्स ॥

२१

20

निसिपडिबिंबियतारा नीलायणवज्जियं च दिवसम्मि ।

गयणंगणं^१ व रेहइ समंतओ खाइया जस्स ॥

२२

कयधम्मजणपसायों पासाया गयणमणुंगया जत्थ ।

रेहंति सुरघरा इव अच्छरसारिच्छपुत्तलिया ॥

२३

25

सुयणो सरलसहावो परोवयारी कयत्थओ^२ धीरो ।

निवसइ जत्थ सुसीलो सज्जणलोओ सया मुइओ^३ ॥

२४

ससिनिम्मलसीलाओ लज्जाविभाणविणयकलियाओ ।

जत्थ वरअंगणाओ^४ धरंगणाइं^५ वि न पासंति^६ ॥

२५

१ ग. २ "माणं माणं पवड्डुज्जण". ३ गयणगणं. ४ "वम्मो". ५ "प्यसाया".
६ "णसुणु". ७ "पसुओ". ८ सुइओ. ९ वरंगणाओ. १० वरगणाइं. ११ पसंति.

तं नत्थि जं न दीसइ तम्मि पुरे वत्थु सुंदरसहावं ।
संपुअवअओ तो कह कीरइ तस्स विउसेहिं ॥ २६

अवि य-

दडूण अ[न]असमं निययसिं हरिसमअमत्तं व ।
नअअइ व निअं पवणुद्धुयधयवडकरेहिं ॥ २७ ५
तं पुण पालेइ तथा असोगसिरिनसुओ कुणालसुओ ।
मोरियवंसपअओ विअखाओ संपई राया ॥ २८
पडिवओ जिणधम्मो जेण सुहत्थिस्स पायमूलम्मि ।
संबोहिओ य पायं भरहद्धे^१णारियजणो वि ॥ २९
काराविया य पुहवी अणेगजिणभवणमंडिया जेण । 10
जिणमयबहुमाणाओ अकरभरा सावया य क्या ॥ ३०
तत्थेव पुरे निवसइ सिद्धी नामेण उसमदत्तु ति ।
जीवाइतत्तवेई निअलचित्तो जिणमयम्मि ॥ ३१
जिणधम्मे धीरमई वीरमई नाम गेहिणी तस्स ।
कुंदे^२कुंजलसीला पिया हिया बंधुवग्गस्स ॥ ३२ 15
तेसिं पि दुवे पुत्ता कमेण जाया गुणेहिं संजुत्ता ।
कुलन[प. १ B]हयलससि-रविणो सहदेवो वीरदासो य ॥ ३३
एगा य वरा कआ पहसियरइलच्छिरूवलावआ ।
गुणसयभूसियगत्ता जाया नामेण रिसिदत्ता ॥ ३४
उत्तमकुलुअभावाणं कआणं रूवक्रंतिकलियाणं । 20
सहदेव-वीरदासा पिउणा गिन्हाविया पाणी ॥ ३५

एवं च तेसिं सबेसिं कुलकमागयजिणधम्माणुपालणरयाणं इह-परलोयवि-
रुद्धकिरियाविरयाणं जिणघुणिपूयासकारकरणजयाणं परमयपर्यडपासंडिवाइ-
दुजयाणं विसुद्धववहारोवजियपहाणपसिद्धीणं पुअभवोवजियपुआणुभावपववु-
माणधर्णसमिद्धीणं सुहेण वअंति दीहा । इत्थंतरे रिसिदत्ता संपत्ता तरुणज-²⁵
णमणमयकोवणं जोवणं - जायाइं तसियकुरंगिलोअणसरिच्छाइं चंचलाइं
लोयणाइं, पाउअओ पओहरुग्गमो, खामीअओ मज्झभागो पसाहिओ य
तीहिं वलयरेहाहिं, समुट्टिया य नाभिपउमस्स नालायमाणा रोमराइं,

पवित्थरियं नियंफल्यं', अलंकियाओ जंघाओ हंसगमणलीलाए । किं बहुणा ? उक्कंठियाए व सवंगमालिंगिया एसा जोवणलच्छीए ।

तओ-

- जत्तो जत्तो वच्चइ दंसणतण्हालुया नयरतरुणौ ।
 5 तत्तो घोलिरमालइलयं व फुल्लंधुया जंति ॥ ३६
 बिहवमयाओ केई रुवमयाओ बहुत्तंगवाओ ।
 जायंति तं अपणेगे कयविणया उसभदत्तस्स ॥ ३७
 पडिभणइ उसभदत्तो- 'तुब्भे सव्वे वि सुंदरा चैव ।
 किंतुं मम एस नियमो समाणधम्मस्स दायवा ॥ ३८
 10 जं विसरिसधम्माणं न होइ परिणामसुंदरो नेहो ।
 नेहं विणा विवाहो आजम्मं कुणइ परिदाहं ॥' ३९
 जो जो वणेई कच्चं तं तं इब्भो निवारए एवं ।
 नं य कोइ नियं धम्मं कन्नाकजे परिच्चयइ ॥ ४०

[रुद्रदत्तस्स रिसिदत्तोवरि रागाणुभावो]

- 15 अन्नया समागओ तत्थ कूवचंद्राभिहाण[नयर]वासी महेसरधम्माणुरत्त-
 चित्तो महग्घभंडभरियजाणवाहणेहिं रुद्रदत्तो सत्थवाहपुत्तो । आवासिओ
 समाणगुणधम्मस्स कुबेरदत्तस्स भित्तस्स भंडागारसालासु । तथा य [प २A]
 तम्मि नयरे लोइओ कोइ महामहो वट्टइ । तत्थ य सविसेसुजलभूसणनेवत्थो
 सबलोओ समंतओ संचरइ । कोउहललोयणलोलयाए रुद्रदत्त-कुबेरदत्ता एगत्थं
 20 हइ निविट्ठा नायरजणचिट्ठियाइं निहालिउं पवत्ता ।

अवि य-

- कत्थइ नच्चंति नडा कत्थइ कुदंति रासयं तरुणा ।
 गायंति चच्चरीओ खिल्लावियेविविहकरणेहिं ॥ ४१
 तह वडुंते रंगे पिक्खणवक्खित्तमाणासा लोया ।
 25 अन्नोन्नपेत्थणेणं इओ तओ तत्थ वियरंति ॥ ४२

एत्थंतरे मणिरयणकिरणुजोइयभूरिभूसणाडंबरा सुचंगदेवंगवसणंसुयने-
 वच्छा समारणवयवेसाहिं महियाहिं किंकरीहिं य परिवुडो समागया तद्देसं
 रिसिदत्ता । सा य तम्मि जणसंवाहे पलोयणोगासमलहमाणी समासुडा

१ नियंनियंफल्यं. २ अकलं. ३ तरुणो. ४ बहुत्तं. ५ कुंतु. ६ धजेइ. ७ सि.
 ८ वगहत्थ. ९ छातिव. १० वक्खेत. ११ सुवंग. १२ समारणं. १३ परिवुडा.

पञ्चस्रजहट्टोवरिं, मिच्चलनयणा पेच्छणाइ पलोइउं पवत्ता । तं दट्ठण विविहिय-
हियएण मणियं रुद्धत्तेण—‘अहो छणपेच्छणयाणं वयंस ! रम्मया, जेण
गयणंगणागयाउ अच्छराओ नियच्छंति ।’ तओ हसिऊण मणियं कुबेरद-
त्तेण—‘किं दिट्ठाओ तए कहिंचि अच्छराओ जेण पच्चभियाणसि ।’ इयरो
मणाइ—‘न दिट्ठाओ, किंतु अत्थि जणप्पवाओ जहा “ता[ओ] अणमिसनयणाओ ४
हवंति” । अणमिसनयणाओ एयाओ समासजहट्टोवरिं चिट्ठंति, तेण भणामि
अच्छराओ । न एरिसं रुवं माणुसीए संभवइ ।’ पुणो पवुत्तं कुबेरदत्तेण—

‘गामिल्लओ कलिजसि अदिट्ठकल्लाणओ य तं मित ! ।

जो माणुसि^१देवीणं रुवविसेसं न लक्खेसि^२ ॥ ४३

एसा इब्भस्स सुया नयरपहाणस्स उसभदत्तस्स । १०

जा देवीसंकप्पं संपायइ माणसे तुज्झ ॥ ४४

एसा य विसालच्छी लच्छी व सुदुल्लहा अहन्नाणं ।

जम्हा न चेव लब्भइ कुलेण रूवेण विहवेण ॥ ४५

जो जिणसासणभत्तो रंजइ चित्तं इमीइ जणयस्स ।

सो सधणो अधणो वा लहइ इमं नन्नहा कहवि ॥ ४६ १५

वत्थेहिं भूसणेहि य कीरइ न गुणो इमीएँ देहस्स ।

भुवणं उज्जोयंती छाइअइ केवलं कंती ॥’ ४७

एयं निसामयंतो तं चेव पुणो पुणो पलोयंतो ।

सहस त्ति रुद्धत्तो विट्ठो मयणस्स बाणेहिं ॥ ४८

परिभाविउं पवत्तो ‘को णु उवाओ इमीएँ ला^५ २४]अम्मि ? । २०

न हु धारेउं तीरइ जीयं विरहम्मि^३ एयाए ॥ ४९

घेत्तुं बलं न तीरइ एसा भडचडयरेण महया वि ।

सावगजणस्स भत्ते संपइरायम्मि जीवंते ॥ ५०

जइ मग्गिऊण पुवं अलहंतो सावयत्तणं काहं ।

तो डंभिउ त्ति काउं नियमा इच्छं नं साहिस्सं ॥’ ५१ २५

[रुद्धत्तस्स कवडसावगधम्मांगीकरणं]

एवमपेगहा परिचित्तिऊण नत्थि उवायांतरमन्नं ति कयनिच्छओ गओ
धम्मदेवधरिसमीवं । कयप्पणामेण पुच्छिओ धम्मं । साहिओ तेहिं साहुधम्मो ।
पर्ससिओ तेण, भणियं च—‘अहो दुक्करकारया भगवंतो जेहिं एवंविहो कायर-

जणहिययउकंपकारओ दुरणुचरो^१ अंगीकओ समणधम्मो । कया पुण होही सो
अवसरो जया अम्हे वि एरिसं धम्ममणुचरिस्सामो ? संपयं पुण करेह मे
गिहत्थोचियधम्मोवएसेणाणुग्गहो^२ त्ति । साहूहिं भणियं -

‘जिणपूया मुणिभत्ती जीवाइपयत्थं सइहाणं च ।

५ पालणमणुवयाणं वाया(सावय ?) गहिधम्मतत्तमिणं ॥’ ५२

सोउं सवित्थरमिणं दंसियसंवेगसाहसो - ‘भंते ! ।

लद्धं जं लहियधं पत्तं मे अज्ज जम्मफलं ॥ ५३

मायां पिया य तुब्भे बाढं परमोवयारिणो मज्झ ।

जेहिं इमो अइदुलहो^३ मोक्खपहो दंसिओ मज्झ ॥’ ५४

१० तमेवं जाणिऊण संविग्गं, सिक्खावियं साहूहिं देवगुरुवंदणविहाणं, पच्च-
क्खाणपुव्वं सयलं सावयसमायारं । तओ सो सविसेसंदंसियसंवेगो विसिद्धय-
रदेवपूयाइकिच्चं तहा काउमारद्धो जहा सवेसिं सावयाणं पहाणबहुमाणभायणं^४
संउत्तो ।

अवि य -

१५ ‘धन्नो महाणुभावो नूणं आसन्नसिद्धिगामि त्ति ।

जस्सेरिसो दुरप्पो (उदग्गो ?) समुज्जमो धम्मकिरियासु ॥’ ५५

जणमणजणियच्छेरा उदारया सुहु दाणधम्मम्मि ।

जिणसंघपूयणाइसु धणं तणाओऽवमं गणइ ॥ ५६

एवं पत्तपसंमो सगोरवं सावएहि दीसंतो ।

२० सो रुद्धत्तसद्धो जाओ सुवियक्खणो धम्मे ॥ ५७

पवेसु सयलसंघं पूयइ वत्थाइएहिं वत्थूहिं ।

पडिलाभेइ सुविहिए दिणे दिणे पत्तभरणेण ॥ ५८

जिणसाहसावयाणं चरियाइं विम्हिओ निसामेइ ।

सिंमारकहासु पुणो न देइ कन्नं खणद्धं पि ॥ ५९

२५ अवि पाविज्जइ खलियं सुसंजयाणं सुसावयाणं पि ।

निउणेहिं पंडिएहिं^५ वि न तस्स मायापहाणस्स ॥ ६०

एवमारहियइब्भपमुहसावयहिययस्स रुद्धत्तस्स वोळिया गिम्ह [प. ३ A]
पाउसा । समागओ निप्पन्नसयलसस्सासासियासेसकासयजणो वियसियकमल-
संडमंडियमहिमंडलो पफुल्लभल्लियामालईपमुहपसत्थकुसुमुज्जलजाणमणोहरो सर-

१ दुरणुचरो. २ ‘पइत्थं’. ३ मायो. ४ ‘दुल्लहो. ५ सविसेसविसेसदं. ६ ‘भावणं.
७ ‘पूइणां. ८ ‘कहास. ९ पडिएहिं.

यसमओ । तमालोइऊण पुच्छिओ रुददत्तेण उसमदत्तो- 'समागओ मम जण्योएसो । तुम्हाणुभाए गच्छामि संपयं सट्ठाणं ।' इग्मेण भणियं- 'जणय-समीवं' पट्टियस्स को विग्घं करेइ ? तहा वि अम्ह धम्मे वेत्ता-SSसोएसु वेइय-भवणेषु समब्भयंभूयाओ अट्ठाहियामहिमाओ कीरंति । ताओ ताव पेच्छाहि, तओ जहिच्छमणुचेट्ठेआसि ।' तेण भणियं- 'जमाइसह । एअमाइसं-^१ तेहिं' भवंतेहिं कओ महंतो ममाणुग्गहो । कहमअहा अम्हारिसाणमेरिसमइसव-दंसणं ति ।

धन्नो धन्नयरो हं साहम्मियसीह ! अज मह तुमए ।

जं भवणनाहमहिमा निवेइया धम्मतिसियस्स ॥ ६१

जइ कहवि न सार्हितो गमणाभिप्पायमप्पणो^२ तुज्झ । 10

मन्ने कल्लाणाणं अहो अहं वंचिओ होंतो ॥ ६२

सा सा पभवइ बुद्धी हुंति सहाया वि तारिसा नूणं ।

जारिसया संपत्ती उवट्ठिया होइ पुरिसस्स ॥' ६३

इच्चाइणा कन्नसुहावहेण वयणविआसेणोसमदत्तस्स हिययमाणंदिऊण अच्छिउं पवत्तो^३ रुददत्तो जाव अट्ठाहियामहिमा संपत्ता । 15

तत्थ य ता पढमं चिय उकंठियमाणसेहिं सबेहिं ।

पउणीकयं समग्गं जिणिंदंभवणं तुरंतेहिं ॥ ६४

पढमं जिणबिंबाइं विहिणा विमलीकयाइं मयलाइं ।

पवरेहिं भूसणेहिं पसाहियाइं^४ जहो^५जोगं ॥ ६५

ससहरपंडरकोडुं बहुवन्नविचित्तचित्तरमणिजं । 20

मणितारियाभिरामं पडिलंबिरमोत्तिओऊलं ॥ ६६

नाणाविहवत्थेहिं पटुंसुयदेवदूसपमुहेहिं ।

कयउल्लोयं लोयं विम्हावितं समंतेण ॥ ६७

एयारिसमइरम्मं अमरविमाणं व कयजणपमोअं ।

इय विहियं जिणभवणं सहावरम्मं पि अहरम्मं ॥ ६८ 25

तो रइया वरपूया जिणाण कुसुमेहिं^६ पंचवभेहिं ।

बहुविहव्वंभत्तिसारा महुयरन्नंकारं^७सोहिल्ला ॥ ६९

तत्तो कुसुमं^८कुडीओ पडिमाण कयाउ परिमलङ्काओ ।

कप्पूरागरुसाराउ धूवघडियाउ ठवियाओ ॥ ७०

१ तामा°. २ जाणवा°. ३ 'समीय. ४ ममभूय°. ५ तीजो. ६ एअमाइसंतेहिं.
७ 'मप्पमाणो. ८ इवाणा. ९ पवन्नो. १० जिणिंदं. ११ पसाहियाइं. १२ जणा°. १३ कुसुमेहिं. १४ 'विहवु°. १५ 'मंकार. १६ कुसमं.

- सद्वत्थ विरहयाइं^१ फुल्लघराइं विचिच्चरूवाइं ।
 उट्ठीकयपेच्छयजणमुहाइं^२ भमरोलिमुहलाइं ॥ ७१
 बहुवन्नएहिं बहुभत्तिएहिं बहुसत्थि [प. ३^B] एहिं कयचोअं ।
 रहयं जिणाण पुरओ सुट्ठु पहाणं बलिविहाणं ॥ ७२
- ५ खज्जगमोयगपमुहेहिं^३ विविहभक्खेहिं रहयसिहराइं ।
 थालाइं विसालाइं पुरओ णेगाइं दिन्नाइं ॥ ७३
 तह नालिकेरखज्जूरमुदियाअंबजंबपमुहाइं ।
 विविहाइं वणफलाइं पुरओ दिन्नाइं धन्नेहिं ॥ ७४
 इय निम्माणे^४ रम्मे पूयाबलिवित्थरे महत्थम्मि ।
 १० हरिसुद्धसियसरीरो मिलिओ लोओ तओ बहुओ ॥ ७५
 गुम्भुगुमित्तगहिरमदलं, वासंतकुसुमबदलं;
 कीरंतकरडरडरडं, पयड्डपड्डपड्डहपड्ड(ड?)प्पडं;
 वजंतसंखकाहलं, समुच्छलंतकंसालकोलाहलं;
 भवियजणपावरयपमज्जणं, पारद्वं^५ भुवणनाहस्स मज्जणं;
 १५ चित्तेहिं विचित्तेहिं, उदामथुत्तेहिं;
 संजायतोसेहिं, गंभीरघोसेहिं;
 पच्छा वियड्डेहिं, त[.....]सहेहिं;
 पम्भुड्डसोएहिं, साहम्मियलोएहिं ।
 जणजणियमहातोसो पए पए नच्चमाणवरगेओ ।
 २० मज्जणमहो पयड्डो तिलोयनाहस्स वीरस्स ॥ ७६
 कत्थइ विविहभूसणभासिणीओ नच्चंति विलासिणीओ;
 कत्थइ गायंति^६ मंगलगीयाइं सोवासिणीओ;
 कत्थइ लीलाए दिति तालियाओ कुदंति रासयं कुलबालियाओ^७;
 कत्थइ मंदमंदप्पणच्चिरीओ स्रहवाओ दिति चच्चरीओ ।
 २५ एवं वड्डियकुड्डो बहुविच्छड्डो जणस्स सुहजणओ ।
 विहिविहियसयलकिच्चो जिणनाहंमहूसवो वत्तो ॥ ७७
 कयसयलदिवसकिच्चो काऊण य जागरं महापूयं ।
 पढमट्ठाहियकारी परितुट्ठो वासरे बीए ॥ ७८
 साहम्मियाण पूयं करेइ तोसेइ^८ गायणाईए ।
 ३० समण-समणीण विहिणा विहेइ पडिलाहणं हिड्डो ॥ ७९

१ विरहयाड. २ सुहाइ. ३ पसुहेहि. ४ निम्माण. ५ बलि. ६ गुप्पु. ७ पत्तइ.
 ८ भुत्तेहि. ९ गाइंति. १० बालिओ. ११ जिणनाण. १२ तोसेय.

एवं सच्च तिहीओ विहियाओ अट्टमे दिणे इम्मं ।	
विज्जवइ रुद्धत्तो भालयलनिहिच्चकरमउलो ॥	८०
‘तुम्हे धम्मसउआ महाफलं जम्मजीवियं तुम्ह ।	
जे वीयरायमहिमं करेह एवं महासत्ता ॥	८१
ता मह कुणसुं पसायं अट्टममहिमं करेमि जहसत्ती ।	५
तुम्हाण पसाएणं करेमि नियजीवियं सहलं ॥’	८२
परिवट्ठियपरितोसो इब्भो पडिभणइ - ‘होउ एवं ति ।	
गोरवठाणं अम्हं तुमाउ नऽओ मणे होइ ॥	८३

किंतु -

अट्टसयं दअ[.....]लग्गं मोल्लेण पढमपूयाए ।	10
तत्तो सयसयवुड्डी जाया सव्वासुं पूयासु ॥	८४
तं कुणसु जहासत्ति सेसं अम्हाण वच्छ ! साहेज ।	
तं चिय सफलं वित्तं जं वच्चइ तुम्हं साहेजे ॥’ [प. ४ A]	८५
इय वुत्तो सो’ धुत्तो ईसि हसंतो भणेइ तं इब्भं ।	
‘तं होसु सुप्पसओ तो सब्बं सुंदरं होही ॥’	८६ 15
इय मणिय गए तम्मी ‘तओ वि अब्भो सुसावगो कत्तो ?’ ।	
इब्भस्स मणे फुरियं ‘दिज्जउ एयस्स रिसिदत्ता ॥’	८७
इय चित्तिऊण तुरियं पुच्छइ सूरिं परेण विणएण ।	
‘भयवं ! अहिणवसद्धो पडिहासइ केरिसो तुम्ह ? ॥’	८८
इय पुट्ठो भणइ गुरु - ‘छउमत्था किं वयं वियाणामो ।	30
जत्तियमेत्तं तुम्हे जाणामो तत्तियं अम्हे ॥	८९
दीसइ अणअसरिसो सब्भो एयस्स धम्मववहारो ।	
परमत्थं पुण सावय ! मुणंति सब्बज्जुणो चेव ॥’	९०
अह अट्टमम्मि दिवसे पूया सवायरेण तेण कया ।	
तीयच्चउविहं जाओ सत्तसु पूयासु जावइओ ॥	९१ 25
दीणारकयसिहाइं थालाइं सत्थिएसु ठवियाइं ।	
जाइं दट्ठण पुणो सब्भो वि इ विम्हयं पत्तो ॥	९२

[रुद्धत्तस्स रिसिदत्ताए सह परिणयणं]

अइविम्हिण तत्तो इब्भेण सुसावया समाहूया ।	
मणिया य - ‘एस तुम्हं नवसद्धो केरिसो माइ ? ॥’	९३ 30

- एगेण तत्थ भणियं - 'अम्हे पुब्बं पमाइणो आसि ।
 एयस्स सन्निहाणा संपइ सुस्सावया जाया ॥' ९४
 अणेण पुणो भन्नइ - 'घणवइ ! सम्भावसावओ एसो ।
 किं जंपि[ए]ण बहुणा न इ दुद्धे^१ पूअरौ हुंति ॥ ९५
 ५ कवडेण किं कयाई इत्तियदव्वस्स कीरण चाओ ? ।
 पज्जालिऊण भुवणं को किर उज्जालयं कुणइ ? ॥ ९६
 इच्चाइ जंपियाइं निमुणंतो सावयाण सव्वेसिं ।
 जाओ कन्नादाणे निच्छियचित्तो इमो इब्भो ॥ ९७
 निप्पाइया य तत्तो चरिमा अट्ठाहियां महामहिमा ।
 १० इब्भेण तो तयंते निमंतिया सावया सव्वे ॥ ९८
 सम्माणिऊण बहुहा सपुत्तसयणेण उसभदत्तेण ।
 सो रुद्रदत्तसङ्को एवं भणिओ सबहुमाणं ॥ ९९
 'उत्तमकुलप्पसूओ कलाकलावम्मि सुट्ठु कुसलो त्ति ।
 जिणसासणभत्तीए अम्हं साहम्मिओ^२ जाओ ॥ १००
 १५ जा जा कीरइ पूया उत्तमसाहम्मियस्स तुह अम्हे ।
 सा सव्वा वि इ तुच्छा पडिहायइ अम्ह चित्तम्मि ॥ १०१
 ता परिगिन्हसु इन्दि कच्चारयणं इमं अणग्घेयं ।
 जीवियसव्वस्स इमं अम्हाणं तह य सयणाणं ॥ १०२
 पडिभणइ रुद्रदत्तो - 'को वयणं^३ तुम्ह अब्बहा कुणइ ? ।
 २० किं पुण मायावित्ते पुच्छिय जुत्तं^४ इमं काउं ॥ १०३
 इब्भेण पुणो भणियं - 'मा गिण्हालंबणं इमं अलियं ।
 जणएण लाभकजे जम्हा इह पेसिओ तेसिं ॥ १०४
 एसो परमो लाभो एयं दट्ठुं न रूसिही^५ जणओ ।
 घरमायंती लच्छी सुहावहा कस्स नो होइ ? ॥' [प. ४४] १०५
 २५ 'एवं' ति तेण वुत्ते^६ कारियमिब्भेण हट्ठुट्ठेण ।
 लग्गे गणयविदिम्भे विवाहकिच्चं निरवसेसं ॥ १०६
 आणंदियसयलजणो वित्ते वीवाहमंगले तुट्ठो ।
 हिययम्मि रुद्रदत्तो संपुब्बमणोरहो^७ जाओ ॥ १०७
 ३० ठाऊण केइ दियहे सबुद्धिकोसल्लरंजिओ घणियं ।
 तं रिसिदत्तालाभं मन्नंतो रज्जालाभं व ॥ १०८

१ कुसावया. २ दुद्ध. ३ पुंअरौ. ४ अट्ठाहिया. ५ साहम्मिमिब्भो. ६ वणवणं.
 ७ बुत्तं. ८ रसिही. ९ वुत्तो. १० मणोहरो.

तत्तो पत्तयदिचसे संभासियसयणपरियणं सयलं ।	
ससुरकुलाणुआओ संचल्लो नियपुराभिमुहो ^१ ॥	१०९
संभासिया य पिउणा रिसिदत्ता नेहनिम्भरमणेण ।	
‘सयलसुहसूलभूए सम्मत्ते निच्छिया होऊ ॥	११०
चियबंदणसज्जाए पच्चक्खाणम्मि उज्जया होऊ ।	५
सुट्ठं सुसीलविणीया दयालुया सबजीवेसु ॥	१११
जह सायरमज्जगओ पोयं मोत्तण मंदबुद्धिल्लो ।	
जलहिम्मि दिक्कंपो होइ नरो दुहसयाभागी ॥	११२
तह भवसायरमज्जे जिणमयपोयं सुदुल्लहं मुट्ठे ! ।	
मा मुंचसु जेण न होसि भायणं दुक्खलक्खाणं ॥’	११३ 10
एवं बहुप्पयारमणुसासिऊण [.....] ।	
भडवंचिया(?) सपरियणेणोसमदत्तेण रिसिदत्ता ॥	११४
जामाउगो वि भणिओ – ‘चित्तमणिकप्पसालसारिच्छं ।	
जिणधम्मं मा मुंचसु कल्लाणपरंपराहेऊ ॥	११५
साहम्मिणि तुह एसा धम्मसहाओ इमीइ तं होऊ ।	15
मुद्धजणोहसणाओ मा मुंचसु धम्मबोहित्थं ॥’	११६
इयरेण सो पवुत्तो – ‘भरियं उयरं गुरूवएसेणं ।	
दिट्ठं निसुणेसु पुणो अहयं काहं जमेत्ताहे ॥	११७
मा कुण इमीए चित्तं नासीभूया इपा ममेयाणिं ।	
तह काहामि जहेसा न सरइ करिणी ^२ व विंशत्तस ॥’	११८ 20
एवं कयसंभासो सहायसहिओ इमो ^३ समुच्चलिओ ।	
उचियसमएण तत्तो संपत्तो कूवचंद्रम्मिं ॥	११९

[रिसिदत्ताए सस्सुरगिहे गमणं, सधम्मा परिब्भंसो य]

चिरकालाओ मिलिओ उक्कंठियमाणसाण सयणाण ।	
लज्जाए नेय गेण्हइ नामं पि जिणिंदधम्मस्स ॥	१२० 25
रिसिदत्ता वि हसिज्जइ कुणमाणी पूयबंदणार्इयं ।	
जणएण विदिन्नाणं मणिकंचणघडियपडिमाणं ॥	१२१
सास्रयं पिव भणिया सासु-नणंदार्हिं सा वि पुणरुत्तं ।	
‘जइ चिट्ठसि अम्ह गिहे ता मुंचसु अप्पणो धम्मं ॥	१२२

१३ पीडिगिहाओ रिसिदत्ताए संबंघविच्छेओ, पुत्तजम्मं च । [१२३-१२४]

भत्तारदेवयाओ नारीओ होंति जीबलोगम्मि ।

जं किं पि कुणइ भत्ता ताओ वि कुणंति तं धम्मं ॥ १२३

अम्हाण वि धूयाओ जोगाओ संति सावयकुलेसु ।

ताओ सावयधम्मं कुणंति अम्हे न रूसामो ॥' १२४

५ एसो पुण वुत्तंतो रिसिदत्ताए वि भत्तुणो सिद्धो ।

तेणावि तओ भणियं दंसियनेहं इमं वयणं ॥ १२५

'इद्धा सि मज्झ सुंदरि ! जीवियभूया सि सुणसु म[ह] वयणं ।

सयणाणं लज्जाए न हु तीरइ पालिउं धम्मो ॥ [प. ५. ५. ५.] १२६

तुह कजे मइ धम्मो परिचत्तो ताव तित्थियं कालं ।

१० मम कजेण पुणो तं न चयसि किं दिट्ठवेद्धा वि ॥ १२७

एयं घरसव्वस्सं सबं पि समप्पियं मए तुज्झ ।

को जाणेइ किसोअरि ! को धम्मो सुंदरो नो वा ॥' १२८

तओ सा किंचि तस्सं नेहाओ, किंचि सासुय-नणंदा[ण] भयाओ, किंचि

उवहासलज्जाए, किंचि अप्पसत्तयाए पम्हुसिऊण जणयवयणं परिचत्तजिण-

१५ सासणकिंवा तेसिं चेव अणुट्ठाणं काउमारद्धा ।

अवि य -

किच्छेण [ए]स जीवो ठाविजइ उत्तमे गुणट्ठाणे ।

लीलाए चिय निवडइ किच्छे मिच्छत्तपंकम्मि ॥ १२९

जिणधम्मममयभूयं काउं को रमइ तुच्छमिच्छते ।

२० जइ ता पुव्वकयाइ न होंति कम्माइं गरुयाइं ॥ १३०

पुव्वजियपाववसा अमयं वमिऊण तेहिं दोहिं पि ।

हालाहलं महाविसमापीयं मूढचित्तेहिं ॥ १३१

[पीडिगिहाओ रिसिदत्ताए संबंघविच्छेओ, पुत्तजम्मं च]

मग्गतेण पउत्तिं विन्नायं सब्भेवमिन्मेण ।

२५ सिद्धं च बंधवाणं - 'मुट्ठा भो ! तेण धुत्तेण ॥ १३२

कम्मालाभनिमित्तं सुसावगत्तं पयासियं तेणं ।

पेच्छ कइ सयलसंघो वि मोहिओ गूढहियएण ॥ १३३

धम्मच्छलेण छलिया अम्हे निउणा वि तेण पावेण ।

ता सब्भमिणं जायं धुत्ताण वि होंति पडिधुत्ता ॥ १३४

निदम्मकुलप्पसुओ^१ पावो सो ताव तारिसो होउ ।
 बालचगहियधम्मा चुको कह पिच्छ रिसिदत्ता ॥ १३५
 सबैमिणं सा वरई^२ दिआ अम्हेहिं तस्स पावस्स ।
 तहवि कुलागयधम्मो तीए न हु आसि भोत्तवो ॥ १३६
 ता इत्थ इमं जुत्तं तीए तत्ती न काइ कायवा । ५
 सा पुबं पि न जाया मया य सबेहिं दहुवा ॥ १३७
 जो पुण तीसे तत्ति^३ काही अम्हाण सो वि तचुछो ।
 इय साहियम्मि तत्ते मा अम्हं को वि कुप्पिआ ॥' १३८

किं बहुणा ?-

तह सा चत्ता तेहिं जह किर नगराणमंतरं तेसिं । 10
 जोयणदुगमेत्तं पि हु संजायं जोअणसयं च ॥ १३९

तओ 'जो पुबिं गहियपाहुडे पहुँदियहं मम पउत्तिनिमित्तं पुरिसे पेसंतो सो संपइ मासाओ वासाओ वि न पेसइ' ति मुणियजणयकोवाइसया किंकायबैमूढा कालं गमेउमारद्दा रिसिदत्ता, जाया य कालेण आवन्नसत्ता । तओ दूर्यपेसणेण भणिओ तीए ताओ- 'कीसाहं तुम्मेहिं परिचत्ता ? । तुम्मेहिं चैव अहमत्थ^४ 15 मिच्छत्तपंके पक्खत्ता । ता खमसु मम एगमवराहं । नेहि ताव गिहं । तत्थ- द्विया आएसकारिणी चिट्ठिस्सामि । अन्नं च सद्वाओ विलयाओ पढमं पिइग्गि- हेसु पसवन्ति, ता कह लोयावन्नवायाओ न बीहेसि ? ।' इच्चाइ बहुहा भणिए- [प. ५ B] ण पडिमणियमिग्गेण -

'जप्पभिइ चिय तुमए धम्मो चत्तो जिणिंदपन्नत्तो । 20
 तप्पभिइ चिय अम्हं मया तुमं किमिह बहुएण ॥' १४०
 सोऊण जणयवयणं सुहरं परिश्ररिऊण हिययम्मि ।
 जाया मणे निरासा संठवइ पुणो वि अप्पाणं ॥ १४१
 जाओ कमेण पुत्तो^५ बहुलक्खणसंगओ कणयगोरो ।
 नियकुलजणियाणंदो तुट्ठा दहुण तं माया ॥ १४२ 25
 सोऊण सुयं जायं कयाइ तूसेअं मज्झं जइ जणओ ।
 इय पेसेइ तुरंती वद्धावयमाणवं पिउणो ॥ १४३
 इग्गेण सो पवुत्तो - 'उवरस्स वद्धावओ तुमं होसु ।
 अम्हाण नत्थि धूया रिसिदत्तानामिया कावि ॥' १४४

१ ण्वसुओ. २ चुक्का. ३ सबैमि. ४ विरई. ५ तत्ती. ६ पयदि. ७ 'काइव'.
 ८ दूवा. ९ पत्तो. १० तत्तेज. ११ मस.

एवं च नामकरणे बुद्धावण-मुंडणाइषव्वेसु ।
 आहूओ वि न पत्तो कुलगेहाओ मणूसो वि ॥ १४५
 तं चेव बालयं तो हियए आलंबणं दढं काउं ।
 परिवालितं पवत्ता एसा एगग्गचित्तेण ॥ १४६

5

[नम्मयासुंदरीजम्मवण्णणा]

अह वड्डमाणनयरे जिट्ठाए उसभदत्तमुण्हाए ।
 नामेण गुणेहिं य सुंदरीएँ सहदेवभञ्जाए ॥ १४७
 उववन्नो कयपुन्नो को वि जिओ सुंदरो [.....] गम्मे' ।
 धणियं धम्मज्झाणे यं उज्जमा(या?) जेण संजाया ॥ १४८
 10 परिवट्ठियलायन्ना इट्ठा पड्ढो सपरियणस्सावि ।
 ससुरस्स सासुयाए सा जाया तो विसेसेण ॥ १४९
 नवरं पंचममासे संजाओ तीएँ दोहलो एसो ।
 नम्मयंमहानईए गंतूण करेमि मज्जणयं ॥ १५०
 सा पुण पणिट्ठदेसे गंतुं तीरइ सुहेण नो तत्थ ।
 15 कज्जममज्झं नाउं द[इ]यस्म वि सा न साहेइ ॥ १५१
 झिज्झइ अपुजमाणे डोहलए सयलमंगमेइए ।
 तत्तो तं महदेवो दट्ठूणं पुच्छए एवं ॥ १५२
 'किं सुयणु ! तुह मणिट्ठं संपज्झइ नज्झ मंदिरे किंचि ।
 किं केणइ परिभूआ बाहइ किं कोइ तुह रोगो ? ॥ १५३
 20 जेणेवं छउयंगी दरिद्धरिणि व नज्जसि सच्चिता ।
 साहेहि फुडं मुद्धे ! जेण पणासेमि ते दुक्खं ॥' १५४
 तीए भणियं - 'पिययम ! असज्झमेयं न साहिमो तेण ।
 वरमेगा हं झीर्णा किं तुह उव्वेयकरणेण ? ॥' १५५
 सहदेवेण पवुत्तं - 'नासज्झं मज्झ विज्झइ जयम्मि ।
 25 ता कहसु फुडं अग्घं को जाणइ थवि(नि?)यरयणाई(णं?)' ॥ १५६
 इय बुत्ताए ताए सम्भावो साहिओ तओ तेण ।
 भणियं - 'किंतिंयमेत्तं निवुयहियया दढं होसु ॥' १५७
 आपुच्छिऊण जणयं भणिया सव्वे वयंसर्या तेण ।
 'तुरियं करेइ कडयं गच्छामो नम्मयं दट्ठुं ॥' १५८

मणियाणंतरमेव य पमोयभरनिम्भरोहिं तेहिं पउणीकयाइं जाणवत्ताइं, गहि-
वाइं अणेगाइं कयाणगाइं, सहाईकओ नाणाविहपहरणविहत्थो सुहडसत्थो ।
चालियाओ बहुविहाओ [प. ६ A] पयईओ । समुच्छाहिया गंधवनइकारया
चारणगणा । पयइआ कोउगावलोयणलालसा सयमेव पभूया लोया । तओ
पसत्थवासरे कयकोउयमंगला परिवारपरिवारिया पवहुंतपमोयउदुरेहिं^१ बंध-
वेहिं सपुत्तकलत्तेहिं मेत्तेहिं सहिया चलिया दो वि सहदेव-वीरदासां । कहं ?

गंभीरतूरघोसपडिसहपूरियनहंगणा, बहलधूलीपडलधूसरियपेच्छयजणा;

वजंतसंखकाहला, वणे वणे पलायमाणपुलिंदनाहला;

गामे गामे पलोएज्जमाणा गामिएहिं, गोरविज्जमाणा गामसामिएहिं;

कुणमाणा महब्भयभूयाओ पूयाओ जिणिंदाणं गामनगरेसु, अड्डया(?)^२-
विलंबिएहिं पयाणएहिं सुत्थीकयसमत्थसत्थिया सुहंसुहेण संपत्थिया । पत्ता
कमेण नाणावणाराइरमणीयं रेवासब्भूमिभागं । परितुट्ठा य सुंदरी दडूण बहल-
तरंगरंगंतकुंचकारंडवहंससारसाइविहंगसंगसंपत्तरम्मयं महा[नई ?] नम्मयं ।

आवासिओ य सब्भो कडयजणो हरिसनिम्भरो तत्थ ।

सहदेवसमाएसा भूभाए सगंरमणीए ॥ १५९¹⁵

वीयदिणम्मि सदारा कयसिंगारा मणोहरायारा ।

मज्जनकीलाहेउं रेवातीरं गया सब्भे ॥ १६०

पेच्छंति तयं सरियं महल्लकल्लोलभीसणायारं ।

कत्थइ अन्नत्थ तरंगभंगुरं सुप्पसच्चं च ॥ १६१

कत्थइ गहिरावत्तं कत्थइ कीलंततारुयनरोहं । 20

कत्थइ मज्जंतमहागयंदमयसुरहिजलवाहं ॥ १६२

विज्जगिरिपायपायवपगलियधणकुसुमगोच्छचिचइयं ।

अवियण्हलोयणाओ थिरोदयं तं दहं दडुं ॥ १६३

हरिसेण तं पविट्ठा उब्बुडनिब्बुडणेण कयहासा ।

विलसंति ते सहेलं सम्मं महिलाहिं परितुट्ठा ॥ १६४²⁵

सिंगियजलेण केईं पहरांति परोप्परं पहासिल्ला ।

अब्भे हरियंदणपंडियाहिं हम्मंति महिलाणं ॥ १६५

परिकीलिऊण सुइरं संपत्तपरिस्समा समुत्तिन्ना ।

तत्तो महद्दहाओ करिंति जिणबिंबपूयाइं ॥ १६६

अइसयपमोयपडिहत्थमाणसा सुंदरी विसेसेण ।

कुणह पढिमाण पूयं पडिपुअमणोरहा जाया ॥

१६७

एवं दियहे दियहे कीलंताणं अतिचचित्ताणं ।

पोसदिवसो व सहसा मासो समइच्छिओ तेसिं ॥

१६८

5

[नम्मयानईतीरे नम्मयपुरनिवेसो]

नाणादेसाहिंतो कडयं आवासियं निएऊण ।

विविहकयाणगकलिया पत्ता णेगे तहिं वणिग्या ॥

१६९

कयविक्रओ^१ पवत्तो दिणे दिणे सयलकडयलोयस्स ।

कयपरिओसो लाभो मणोरहागोयरो जाओ ॥

१७०

10

संलवियं च जणेहिं - 'कयउओ को वि सुंदरीगन्ने ।

जस्स कएणअम्हाणं^२ पवड्डिया संपया एसा ॥'

१७१

अओ भणंति - 'वलियं^३ वत्थू एयस्स भूमिभाग[प. ६ B]स्स ।

नयरनिवेसं काउं चिट्ठह भो किं नै एत्थेव ? ॥

१७२

किं तत्थ वड्डमाणे^४ मुंडा(?) अम्हाण रोविया वाडा ।

15

चिट्ठंति जेण गम्मइं सुरलोयसमं इमं मोत्तुं ॥'

१७३

उवलद्वजणाकूओ सहदेवो सुंदरिं^५ तओ मणइ ।

'चिट्ठामो किं भदे ! गम्मम्मि इहेव ठाणम्मि ॥'

१७४

तीए भअइ - 'पिययम ! रेछंतमहंतलोलकल्लोलं ।

पिच्छंतीए एयं ममावि मणनिबुइ जाया ॥

१७५

20

ता जइ रोचइ तुम्हे कुणह निवेसं इहेव ठाणम्मि ।

किर सबअ लोओ जुत्ताजुत्तं फुडं मुणइ ॥'

१७६

तओ सहदेवेण वीरदासेण सद्धिं^६ समच्छिऊण पसत्थवासरे पारद्धो नयर-
निवेसो - ठावियाइं वत्थुविजावियक्खणेहिं सुचहारेहिं तियचउक्कचअराइं, संठा-
वियाओ जहाजोगं पासायभवणपंतीओ, आहूओ सबेहिं पि नियनियकुडंब-
२५ परिगरी, कारियं च सुरिंदमंदिरसुंदरं जिणमंदिरं, दिअं च नामं नयरस्स
नम्मयपुरं ति । किं बहुणा ? -

विआयसयलवत्तो संजुत्तो सयलसयणवग्गेणं ।

सेट्ठी वि उसभदत्तो तुरियं तत्थेव संपत्तो ॥

१७७

१ विक्रय. २ अण. ३ पवड्डिया. ४ वलियं. ५ किअ. ६ बहुणा. ७ गम्मइ.
८ सुंदरी. ९ सिद्धि. १० अग्गेण.

करगरविवजियाणं ^१ अपीडियाणं परेण केणावि ।	
वच्चइ सुहेण कालो जणाण सग्गे सुराणं व ॥	१७८
अह वहुंते चंदे गहवलजुत्तम्मि सुंदरे लग्गे ।	
सा सुंदरी पसूया धूयारयणं कमलनयणं ॥	१७९
पढमो अवच्चलाभो पुत्तऽम्महिया य बालिया एसा ।	५
इय पुत्तजम्मणम्मिव वद्धावणयं कयं पिउणो ॥	१८०
सयलो वि नगरलोगो जंपइ आणंदपुलइयसरीरो ।	
‘वच्चाण इमा बाला लच्छि व [घ]रे समोइच्चा ॥’	१८१
छट्ठीजागरणाई किच्चं सयलं पमोयकलिण्हिं ।	
जणण्हिं तीए विहियं पढमम्मिव पुत्तजम्मम्मि ॥	१८२ 10
वत्तम्मि बारसाहे सयणसमक्खं [च ?] सुहमहुत्तम्मि ।	
गेजंतगीयमंगलमविरयवजंतवरतूरं ॥	१८३
जं नम्मयसरियामज्जणम्मि जणणीए डोहलो जाओ ।	
तं होउ नम्मयासुंदरि त्ति नामं वरमिमीए ॥	१८४
अइसुंदरनाममिमं पस्सइ सबो वि पुरजणो मुइओ ।	15
पुन्नऽम्महिओ जीवो किर कस्स न वल्लहो होइ ॥	१८५
हत्थाहत्थं धिप्पइ जणेण अन्नोन्नपेत्थणपरेण ।	
वहुइ वड्डियंकंती सियपक्खे चंदलेह व ॥	१८६
बोल्लाविजइ पिउणा पंचनमोकारभणणकुट्टेण ।	
देवगुरूण पणामं सिक्खाविजइ हसिरवयणा ॥	१८७ 20
सव्वस्स चेव इट्ठा विसेसओ वीरदासलहुपिउणो ।	
चीवंदणाइकिच्चं पढमं सिक्खाविया तेण ॥	१८८
नारीजणोचियाइं विच्चाणाइं तओ वि चउसट्ठी ।	
तओ [य] समप्पिया साहुणीण सम्मत्ते [प. ७ A] नाणट्ठा ॥ १८९	
जीवाइनवपयत्था नाया तीए विसुद्धपच्चाए ।	25
पटियाइं पगरणाइं वेरग्गकराइं णेगाइं ॥	१९०
सरमंडलाभिहाणं तीए कुट्टेण पगरणं पटियं ।	
नर-नारीण सरूवं गुणागुणे जेण नजंति ॥	१९१
गिण्हइ सुहेण जं जं सुणेइ पाएण एगसंघातं ।	
पम्हुसइ नेव गहियं तहावि पढणुज्जमो तीसे ॥	१९२ 30

सो वि महेसरदत्तो रिसिदत्तानंदणो निययपिउणा ।

वावत्तरीकलाओ पढाविओ लोगपयडाओ ॥

१९३

[नम्मयासुंदरीरुववण्णणा]

अह नम्मयापुराओ केई वणिया कयाणगमपुव्वं ।

८

वेत्तूण लाहहेउं संपत्ता कूवचंद्रम्मि ॥

१९४

रिसिदत्ताए पुट्ठा - 'नम्मयपुरवासिणो फुडं तुम्मे ।

तो उसमदासमिब्भं परियाणह निच्छयं नो वा ? ॥

१९५

सहदेव-वीरदासा तस्स सुया विस्सुया पुहइवीढे ।

ते परियाणह तुम्मे तह तेसिं पुत्तभंडाई ? ॥'

१९६

१०

इसिउण तेहिं भणियं - 'चंदं गुरुसुकसंगयगयाणं ।

को न वियाणह सुंदरि ! जं भणियव्वं तयं भणसु ॥'

१९७

तीए भणियं -

'नम्मयसुंदरिनामा सुव्वइ सहदेववल्लहा धूया ।

वयरूवाइं तीसे जइ जाणह तो फुडं कहह ॥'

१९८

१५

वणिएहिं वुत्तं' -

'तारुन्नयकयसोहं तीसे रूवं न वच्चिउं सका ।

वच्चंताणं नियमा अलियपलावत्तणं होइ ॥

१९९

जइ सुंदरि ! भासेमो' छत्तं पिव मेहडंबरं सीसं ।

ता सीमंतयसोहा तीसे वि निवारिया होइ ॥

२००

२०

छणचंदसमं वयणं तीसे जइ साहिमो सुय[णु!] तुज्झ ।

तो तक्कलंकपंको तम्मि समारोविओ होइ ॥

२०१

संबुक्कंसमं गीवं रेहातिगसंजुयं' ति जइ भणिमो ।

वंकत्तणेणं सा दूसिय ति मन्नइ जणो सबो ॥

२०२

करिक्कुं भविम्भमं जइ तीसे वच्छत्थलं च जंपामो ।

तो चम्मथोरयाफासफलसया ठाविया होइ ॥

२०३

२५

विह्वलकमलनालोवमाउ बाहाउ तीएँ जो कहइ ।

सो तिक्खकंटयाहिट्टियत्तदोसं पयासेइ ॥

२०४

किंकिल्लिपल्लवेहिं तुल्ला करपल्लवि ति बितेहिं' ।

नियमा निम्मलनहमणिमंडणयं होइ अंतरियं ॥

२०५

१ नम्मइ. २ वुत्तं. ३ भासेसो. ४ संबुक्कं. ५ इगसंजुय. ६ पंकत्तणेण, ७ जइ.
८ पुट्ठा. ९ बितेहिं.

जइ भासिजइ तीसे रंभाबंभोवमाउ जंभाओ ।
 ता किर तासिमवस्सं असारथा होइ बजरिया ॥ २०६
 कीरंते चलणाणं कुम्भुवमाणम्मि बुहजणो^१ भणिही ।
 निम्मंसकक्खडाणं नणु तेसिं केरिसी सोहा ? ॥ २०७
 जं जं तीसे अंगं वझेमो तस्स तस्स भुवणम्मि ।
 नत्थि समं उवमाणं कह तीए बभिमो रुवं ॥ २०८
 सग्गम्मि अच्छरा जइ तीए तुल्ला इमं न वत्तवं ।
 जं सा विलोलनयणा इयरीओ^२ थइंदिट्ठीओ ॥ २०९

[रिसिदत्ताए सपुत्तकये नम्मयासुंदरीमग्गणा]

[ए]वं वणिएहिं बभिजमाणं नम्मयाए निरुवमरुवंसंवर्यं निसामयं[५. ७B]-10
 ती चित्तिउं पवत्ता रिसिदत्ता 'कह नाम तं कन्नारयणं महेसरदत्तस्स करे
 विलग्गिही'^३ ? न ताव ताओ असाहम्मियस्स दाही । पडिवन्नसावगधम्मस्सावि
 दिट्ठजणयचरिया ते न पत्तियंति । एगवारमेव कट्ठमयधालीए रज्जइ । को
 दिट्ठत्तकरेहिं अप्पा मोसेइ ? न चाहं^४ तत्थ गया दंसणमवि लहिस्सं । ताव
 पेसेमि पडिवच्चिवयणकुसलं कं पि दयं ति । मा कया[इ] समागयकारुभभावा^५
 ते पसीयंति' एवं संपहारिऊण पेसिओ तीए पडिवच्चिवयणकुसलो विसिड्ड-
 पुरिसो । संपत्तउच्चियसम्माणेण य भणिओ तेण इब्भो- 'ताय ! अबलाओ
 अबलाओ चेव हुंति, विसेसओ ससुरकुलगयाओ । जओ -

एगत्तो रडइ पई एगत्तो सासुया य परिसवइ ।
 दूमंति नणंदाओ रूसइ सेसो वि कुललोगो ॥ २१० 20
 परऽहीणाणं ताणं नियधम्मो तह य कह णु निवइइ ।
 को किर रिसिदत्ताए दोसो सम्मं विभावेइ ॥ २११
 अणुतावग्गिपलित्ता अवराहं अप्पणो खमावेइ ।
 मग्गइ धम्मसहायं सा नम्मयासुंदरीकणं ॥ २१२
 काही जिणवरधम्मं तीए संगेण नत्थि संदेहो ।
 एस महेसरदत्तो कुणह इमं पत्थणं तीए ॥ २१३ 25
 इब्भेण तओ भवइ - 'पत्तिजामो न तस्स धुत्तस्स ।
 जेण तथा डंभाओ सवजणो^६ विम्भयं नीओ ॥ २१४
 जारिसओ सो जणओ तणएण वि तारिसेणं होयवं ।
 न कयावि अंबगुलिया निवडइ पासम्मि निवस्स ॥ २१५ 30

१ पुहजणो. २ इयरीओ. ३ थइंदि. ४ रुवंसं. ५ विलगगाही. ६ चाहं.

७ भावा. ८ झ. ९ जणं. १० भारिसेण.

- एगं ता रिसिदत्ता अणवरयं दहइ माणसं अम्ह ।
 ता जाणंता बीयं न पक्खिक्खामो तहिं अम्हे ॥' २१६
- एवं बहुप्पयारं भणिओ रुद्धेण सत्थवाहेण ।
 दूओ^१ विलक्खहिंयओ गओ निरासो नियं ठाणं ॥ २१७
- ८ सोउं दूयमुहाओ सयणुल्लावं सिणेहनिरिवक्खं ।
 'हा सवहा वि चत्ता^२ नियपिउणा पावक्कम्मा हं ॥' २१८
- इय सा विमुक्ककंठं रिसिदत्ता रोविउं तह पवत्ता ।
 कारुण्णपुक्खहिंयओ अन्नो वि जणो जह परुन्नो ॥ २१९
- आसासिऊण बहुसो भणिया सा नंदणेण - 'किं अम्मो ! ।
 १० किं रुअसि अणाहा इव कहेहि दुहकारणं मज्झ ॥' २२०
- तीए भणियं - 'पुत्तय ! तुह पिउणा^३ डंमिएण होऊण ।
 परिणित्तु इहाणीया चयाविया तह य जिणधम्मं ॥ २२१
- उज्झियजिणधम्माए चत्ता वत्ता वि मज्झ सयणेहिं ।
 आसानडियाए ममावि वोलिओ एत्तिओ कालो ॥ २२२
- १५ अत्थी उत्तमरूवा दुहिया तुह माउलस्स मे णिसुयं ।
 सा दूयपेसणेणं तुह कजे जाइ[या] वच्छ ! ॥ २२३
- सा ताव न लद्ध चिय मह पिउणा निट्ठुरं तहा भणिओ ।
 पुत्तऽसहिएण दूओ जहा निरासा अहं जाया ॥ २२४
- अणुरुवा तुह पुत्तय ! जइ सा हत्थे न लग्ग[प. ८ अ]ई बाला ।
 २० किं जीविण ता मह इय दुक्खाओ मए रुन्नं ॥' २२५
- तेण पवुत्तं - 'अम्मो ! कयावराहाण किमिह रुन्नेण ।
 कुवियसयणेहिं विहिओ^४ सहियवो परिभवो^५ सबो ॥ २२६
- अन्नं च -
- कारणवसेण कुविया वि सज्जणा मंगुलं न चिंतंति ।
 २५ विहटंति^६ नेव वसणे जो उ परो सो परो चेव ॥ २२७
- जइ तुज्झ इमं दुक्खं ता हं गंतूण तं विवाहेमि ।
 अवराहविरहिओ हं न कोवहेऊ जओ तेसिं ॥ २२८
- कुविओ वि ददं ताओ विणीयवयणस्स तूसिही मज्झ ।
 पज्जलइ नेव जलणो सिच्चंतो वारिधाराहि ॥' २२९

तीए वुत्तं—‘पुत्तय ! माइण्हियमोहिओ जणो पायं ।
 परिहरइ दूरउ चिय महासरं नीरपडिपुब्बं ॥ २३०
 विणएण य चाएण य तुह पिउणा रंजिओ जणो तइया ।
 सम्भावविणीयस्सं वि पत्तियइ कहं तओ ताओ ? ॥’ २३१
 भणियमियरेण—‘अम्मो ! पेच्छाहि ममावि ताव कोसल्लं । ५
 आइससु जेण तुरियं पूरेमि मणोरहा तुज्झ ॥’ २३२
 पडिभणइ तो हसंती रिसिदत्ता—‘पुत्त ! होउ तुह सिद्धी ।
 समणुआओ सि मए होउ सिवं मंगलं तुज्झ ॥’ २३३

[महेसरदत्तस्स मायामहगिहगमणं]

आपुच्छिऊण जणयं महया सत्थेण सो तओ चलिओ । 10
 पत्तो कमेण तत्तो अहरम्मं नम्मयानयरं ॥ २३४

तओ नयरम्मयाविम्भियमणेण बहिरुआणे संठिएणेवं पेसिओ जाणा-
 वणत्थं मायामहस्स समीवं पुरिसो । तेणावि सपुत्तपरियणो सुहणिसन्नो
 पणमिऊण भणिओ सत्थवाहो—‘एस तुम्ह नंदणीनंदणो मायामहस्स
 दंसणुकंठिओ विविहभंडभरियजाणवाहणो समागओ महेसरदत्तो, विन्नवई य—15
 “दंसेह कं पि भंडनिक्खेवणट्ठाणं ति” । तमायन्निऊणं तिर्वलीतरंगभंग-
 भालवट्टेण सकोवं भणिओ सत्थवाहेण—‘न किंचि अम्ह तेण पओयणं । चिट्ठउ
 जत्थ अन्ने वि देसंतरवणिया चिट्ठंति ।’ तओ कयकरंजलिमउलिणा विन्नत्तं
 सहदेवेण—‘ताय ! मा एवमाणवेह । सो’ बालो अदिट्ठदोसो’ तुम्ह दंसणुकंठिओ
 समागओ । अबस्स वि घरमागयस्स उचियउवयारो कीरइ । जेण भणियं— 20

जेण न किंचि वि कजं तस्स वि घरमागयस्स जे सुयणा ।
 नूणं पहट्ठवयणा नियसीसं आसणं दिति ॥ २३५

ता सब्बहा तस्सावमाणकरणं न जुत्तं । सम्माणिओ समुप्पन्नसिणेहो मा
 कयाइ जिणधम्मं पडिवजेआ ।’ ‘एवं होउ ति ।’

तओ भणिओ पगंतुं [.....] सहदेव-वीरदासेहिं । 25
 दंसियगरुयसणेहो पवेसिओ नयरमज्झम्मिं ॥ २३६
 उत्तारियं च भंडं भंडागारेसु निरुवसग्गेसु ।
 तओ [य] विणयमहग्घं पणओ माया[प. C B]महो तेण ॥ २३७

आलिङ्गिऊण गाढं मायामहिगाइ चुंविओ सीसे ।

दिक्खा पवराऽऽसीसा - 'अक्खयअजरामरो होसु ॥' २३८

तो मायामहघरणीओ उ(ताओ ?) सन्नायरेण पणमेइ ।

लद्धासीसो तत्तो पणमइ सबं सयणवग्गं ॥ २३९

४ बच्चइ चेइयभवणं तेहिं समं नमइ सुणिवरे बिहिणा ।

जिणबिंबदंसणाओ वहइ पमोयं हिययमज्जे ॥ २४०

सुविणीओ सुहचरियो' पियंवओ वल्लहो गुरुअणस्स ।

जं पुण मिच्छदिट्ठी [त्ति] मणागमरुइकरं एयं ॥ २४१

भणिही सवो लोगो पारद्धं जणयचेट्ठिर्यमणेण ।

१० तेण न सिक्खइ धम्मं मामयभणिओ वि पुणरुत्तं ॥ २४२

[महेसरदत्तस्स नम्मयासुंदरीए सह परिचओ]

पेच्छंतो रूवं सुंदरीए चित्तेइ माणसे धणियं ।

'कह नाम समुल्लावो होही एयाए सह मज्झ ॥' २४३

अन्नदिणे वच्चंती दिट्ठा अज्जाउवस्सए तेण ।

१५ तो सो वि तयणुमग्गं गओ तहिं दंसणसुहत्थी ॥ २४४

[ल]जोणयाए तीए ईसिं हसिऊण सो इमं भणिओ ।

'पाहुणय ! किं न वंदसि अज्जा अम्हाण गुरुणीओ ? ॥' २४५

'अइ तुम्हं गुरुणीओ तुम्हे वंदेह अम्ह किं इत्थ ? '

'होही तुहावि धम्मो गुरुभत्तीए नमंतस्स ॥' २४६

२० काऊण पणामं अज्जियाण इयरेण सा इमं भणिया ।

'तुह वयणाओ सुंदरि ! पणमामि न धम्मबुद्धीए ॥ २४७

कुलधम्मं मोत्तूणं सुंदरि ! अन्नोअधम्मनिरयाणं ।

नासंति दो वि धम्मा को गच्छइ दोहिं मग्गेहिं ? ॥' २४८

दाऊण आसणं तो भणिओ - 'निवसाहि एत्थ ख[ण]मेक्कं ।

२५ मज्झत्थचित्तयाए धम्मसरूवं वियारेमो ॥' २४९

उवविट्ठस्स य भणियं - 'विकंति कयाणगाइं' हट्ठेसु ।

मंगुलमणोरमाइं नियनियविभवाणुसारेण ॥ २५०

निच्छंति विकणंता मंगुलवयणं' ति मंगुलं वोचुं ।

कइएण उ धेत्तवं सुंदर ! सुपरिक्खियं' काउं ॥ २५१

धम्मकयाणगमेवं परलोगसुहृत्त्रिणा वि वेत्तं ।
 जो तत्थ वंचिओ किर सो चुकइ सबसोकखाणं ॥ २५२
 अम्हाणं ताव धम्मे अट्टारसदोसवञ्जिओ देवो ।
 ते पुण बुहेहिं सुंदर ! दोसा एवं पढिअंति ॥ २५३
 अन्नाणकोहमयमाणलोहमाया रई य अरई य । ५
 निदासोयअलियवयणचोरिया मच्छरभया य ॥ २५४
 पाणिबहपेमकीडापसंगहासा य जस्सऽमी दोसा ।
 अट्टारस य पण्ढा नमामि देवाधिदेवं^१ तं ॥ २५५
 जीवदय सच्चवयणं परघणपरिवज्जणं च बंभं च ।
 पंचिदियनिग्गहणं आरंभपरिग्गहच्चाओ ॥ २५६ १०
 [ए]स विसिद्धो धम्मो उवइट्ठोऽणुट्ठिओ सयं जेण ।
 सो अम्ह वीयरओ देवो देविदकयपूओ ॥ [५.५.५] २५७
 एसो न चेव तूसइ न य रूसइ दुट्ठुचिद्वियस्सावि ।
 सावाणुग्गहरहिओ तारेइ भवन्नवं नियमा ॥ २५८

तथा -

15

अवगयधम्मसरूवो सुधम्मकरणुज्जुओ य जो निबं ।
 धम्मोवएसदाया निरीहचित्तो गुरु अम्ह ॥ २५९
 एयारिसगुणहीणो देवो गुरुणो वि नऽम्ह रोयंति ।
 जइ अत्थि पहाणयरा अन्ने साहेहि तो अम्ह ॥ २६०
 इय देवाइसरूवे सवित्थरं^२ नम्मयाएँ परिक्रुहिण । २०
 कम्माण खओवसमा महेसरो मणसि पडिबुद्धो ॥ २६१
 तह वि परिहाससारं पुणो वि सो नम्मयं^३ इमं भणइ ।
 'अम्हाण वि देवाणं सुणसु सरूवं तुमं भदे ! ॥ २६२

सुयणु ! अम्ह संतिया देवा अप्पडिमल्ला इच्छाए हसंति, इच्छाए कीलंति
 गायंति नच्चंति । जइ रूसंति सावे य पयच्छंति, जइ तूसंति वरे [य]वियरंति । २५
 तेण जुत्ता तेसिं पूयाविहाणेगाराहणा । तुम्ह संतिओ वीयरगदेवो न रुद्धो
 निग्गहसमत्थो, न तुट्ठो कस्स वि पसिअई । ता किं तस्साराहणेण ?' तो
 नम्मयासुंदरीए भणियं - 'एए हासतोससावाणुग्गहपयाणमावा, सबजणसामन्ना,
 ता देवाण जणस्स य को विसेसो ? जं च मणसि "सावाणुग्गहपयाणविगलस्स
 किमाराहणेण ?" तत्थ सुण । मणिमंताइणो अचेयणा वि विहिसेवगस्स समी- ३०

२४ महेसरदत्तस्स मायामहसमीवे नम्मयासुंदरीअत्थे पत्थणा । [२६३-२६८]

हियफलदाइणो भवंति, अविहिसेवगस्स अवयारकारिणो भवंति । एवं वीयरागा वि विहिअविहिसेवगाण कल्लाणाकल्लाणकारणं संपजंति ।' पुणो भणियं महे-
सरदत्तेण - 'जइ न रुससि ता अच्चं पि किं पि पुच्छामि ।' तीए भणियं -
'पुच्छाहि को धम्मवियारे' रुसणस्सावगासो ?' इयरेण भणियं - 'जइ तुम्ह
५ देवो वीयरागो ता कीस न्हाइ कीस गंधपुप्फाइनडुगीयाइं वा पडिच्छइ ।' तओ
ईसि हसिऊण भणियं नम्मयाए - 'अहो निउणबुद्धीओ तुमं अओ चेव अरिहो
सि धम्मवियारस्स, ता निसामेह परमत्थं । अरहंता भगवंतो मुत्तिपयं संपत्ता ।
न तेसि भोगुवभोगेहिं पओयणं । जं पुण तप्पडिमाणं ण्हाणाइ कीरइ एस सबो
वि ववहारो सुहभावनिमित्तं धम्मियज्जेण कीरइ, तओ चेव सुहसंपत्ती भवइ'
१० ति । तओ महेसरदत्तो भणइ - 'सुलहाइं इत्थियाणं पडिउत्तराई । जओ
पडिअइ विउसेहिं -

दो चेव असिक्खियपंडियाइं दीसंति जीवलोगम्मि ।

कुकुडयाण य जुद्धं तत्थुप्पवं(?) च महिलाण ॥ २६३

सुंदरि ! विजिओ वाए अहं तुमए ।' सुंदरीए भणियं - 'मा एवं भणइ । न
१५ मए वायबुद्धीए किं पि भणियं । किंतु तायाईण [५ ९ B] अईवल्लहो तुमं, तेण
इहागयस्स मए पाणेहिंतो वि पियं घरसारभूयमेयं नियधम्मपाहुडं तुहोवणीयं ।'
इयरेण भणियं - 'ममावि मामयैधूया तुमं ति गोरवट्ठाणं वड्डसि,' ता
पडिच्छियं मए तुह संतियं पाहुडं' ति भणंतो उट्ठिओ महेसरदत्तो ।

तप्पभिहमेव धम्मं नाउं काउं च सो समारद्धो ।

२० मूढजणोहसणाणं कन्नमदंतो सुत्थिरचित्तो ॥ २६४

[महेसरदत्तस्स मायामहसमीवे नम्मयासुंदरीअत्थे पत्थणा]

गहिओ सावगधम्मो भणइ य मायामहं अह कयाइ ।

'कीरउ एक पसाओ दिअउ मम नम्मयं ताय ! ॥' २६५

सो याऽऽह - 'को न इच्छइ संजोगं नागवल्लिपूगाणं ।

२५ नवरं तुह परिणामं अम्हे सम्मं न याणामो ॥ २६६

अम्ह कुले एस कमो घेतुं जो चयइ वीरजिणधम्मं ।

जाईकुलपंतीणं बज्झो सोऽवस्स कायवो ॥ २६७

एत्तो चिय तुह माया चत्ताऽम्हेहिं न कोवदोसेण ।

को सको' नियदुहियं विसुद्धसीलं जए मोत्तुं ? ॥ २६८

पुत्त ! पिओ सयणाणं गेहं गंतूण चयसि जइ धम्मं ।	
दिष्सा वि इमा कक्का तुमं च ता दूरओ होसि ॥'	२६९
भणइ महेसरदत्तो - 'न मए कवडेण एस पडिवओ ।	
जिणपञ्चत्तो धम्मो ता मा एवं विगप्पेह ॥'	२७०
'परिभाविऊण सम्मं जं जुत्तं वच्छ ! तं करिस्सामो ।	5
मा होसु उच्छुगो' तं पुच्छामो मामए तुज्ज ॥'	२७१
'एवं'ति तेण वुत्ते सिट्ठं गंतूण तेण एगंते ।	
इग्गेण सपुत्ताणं भणियं - 'तो किमिह जुत्तं'ति ॥	२७२
आह तओ सहदेवो - 'धुत्ताणं ताय ! को णु पत्तियइ ।	
किंतु निसुणेह एगं मह वयणं एगचित्तेण ॥	२७३ 10
बहुजणरंजणकओ उब्भडवेसाउं होंति वेसाओ ।	
न तहा कुलंगणाओ नियसणपरिओसरसियाओ ॥	२७४
धम्मरया वि हु पुरिसा किच्चिमसाभाविया कल्लिजंति ।	
अञ्चुब्भडसाहावियकिरियाकरणोहिं निउणेहिं ॥	२७५
जह चेव जणसमक्खं तहेव एगागिणो जइ कुणंति ।	15
ता नजइ सुस्समणो सुसावओ वा सुबुद्धीहिं ॥	२७६
एस महेसरदत्तो जणरंजणकारि उब्भडं किं पि ।	
न कुणइ न चेव जंपइ कुणइ विसुद्धं अणुट्ठाणं ॥	२७७
सच्चविओ सो य मए एगागी चेइयाइ वंदंतो ।	
रोमंचंचियगतो संपुञ्जविहिं ^१ अणुट्ठितो ^२ ॥	२७८ 20
सग्भावसावगो खलु तम्हा एसो न इत्थ संदेहो ।	
एसा वि अम्ह धूया निच्चलचित्ता जिणमयम्मि ॥	२७९
ता कीरउ संजोगो एयाण न किं चि अणुच्चियं मुणिमो ।	
अहवा जं पडिहासइ तायस्स तमेव अम्हाणं ॥	२८०
सुंदर ! अमोहबुद्धी सुदीहदंसी तमाउ को अओ ।	25
ता की[र]उ एवमिणं' इय भणिए उसभदत्ते[१. १० A.]ण ॥	२८१
जे नयरम्मिं पहाणा गणया सब्बे वि ते समाहूया ।	
संपूइऊण भणिया 'विवाहलग्गं गणह सारं' ॥'	२८२
नाउं रविगुरुसुद्धिं सुमीलियं' तहं य जम्मंरिक्खाणं ।	
तिहिनक्खत्तपविच्चे ससिबलजुत्तम्मि दिवसम्मि ॥	२८३ 30

१ उच्छुगो. २ वेसाउ. ३ पत्तियं. ४ विही. ५ अणुट्ठो. ६ नरक्कम्मि. ७ गणसहारं.

८ सुसीलियं. ९ बह. १० जस्सं.

संपुष्पगहबलं सवसुंदरं सोहियं तहा लग्गं ।
सयलसुहसिद्धिजणयं एगग्गमणेहिं गणएहिं ॥

२८४

[नम्मयासुंदरीविवाहोसवो]

तमायभिऊण नम्मयासुंदरीए विवाहो ति हरिसिओ नयरलोगो । उब्भि-
याइं^१ घरे घरे तोरणाइं, ठाणे ठाणे पिणद्दाओ^२ वंदणमालाओ, मंदिरे मंदिरे
पवजियाइं मंगलतूराइं, पणच्चियाओ स्रहवनारीओ, जाओ परमाणंदसमुद्धनि-
बुद्धो^३ इव सुहियओ पुरिसवग्गो । सहदेवेणावि तिय-चउक्कचच्चराईसु पवत्ति-
याइं अवारियसत्ताइं, निमंतिओ सयलनायरलोगो, सम्माणिओ वत्थतं-
बोलाइएहिं । किं बहुणा ?—

- 10 वजंततूरमणहरं, नञ्तलोयसुहयरं;
पढंतमड्डचट्टयं, पए पए पयट्टयं;
पमोइयासेसमग्गणं, जणसंवाहविसट्टहारखंडमंडियघरंगणं;
कीरंतको[उ]यमंगलसोहणं, सयलपेच्छयजणमणमोहणं;
पिईमाइचित्तभारनिम्महणं^४, संजायं नम्मयासुंदरी-महेस[र]दत्ताणं पाणिग्गहणं ।

15 अवि य —

दाणेण य माणेण य पिउणा तह तोसिओ जणो सबो ।

आसीवायसयाइं अन्नत्थगओ वि जह देइ ॥ २८५

भणइ जणो — ‘भो सुंदर ! केहि तुमं आगओ सि सउणेहिं ।

जं एसा संपत्ता घरणी लच्छि व पच्चक्खा ॥’ २८६

20 अन्नाओ बुद्धाओ अक्खयमुट्ठिं^५ सिरम्मि मोत्तूण ।

जंपंति — ‘नेद मिहुणय ! णहंगणे जाव ससि-सूरा ॥’ २८७

‘अणुरूवो संजोगो विहिणा घडिओ’ भणंति अन्नाओ ।

‘कोमुई-गहनाहाण य मा विरहो होज्ज कइया वि ॥’ २८८

इय नयरजणासीसे^६ पडिच्छमाणो^७ गुरुण कयतोसो ।

25 उप्पाइयनेहो नम्मयाए सो^८ संठिओ तत्थ ॥ २८९

आपुच्छिय सुहिसयणो महेसरो पत्थिओ नियं नयरं ।

जणएण दिन्नसिक्खा विसजिया नम्मया चलिया ॥ २९०

केहि वि दिणेहिं पत्तो मडेहिं^९ बद्धाविया य रिसिदत्ता ।

कयमंगलोवयारा पच्चोणि निग्गया सयणा ॥ २९१

१ उब्भिषयाइं. २ पिणद्दाजो. ३ ‘सिबुद्धो. ४ पीइ’. ५ ‘चित्ताभारिसिम्महणं.
६ ‘सुंदरीए महे’. ७ ‘मुट्ठि. ८ कोइमुइ’. ९ ‘सीसो. १० ‘माणा. ११ से.

तओ पढमाणेहि मंगलपाहणेहि अग्निज्जमाणो पायमूले^१, पलोइज्जमाणो नयरलोएहि, रोलंतवंदणमालं दुवारोभयपासपइद्वियकणयकलसं पविट्ठो समं वहुए^२ महेसरदत्तो नियमंदिंरं ति । निवडिओ चलणेसु जणयस्स जणणीए सेस-गुरुज्जणस्स य । नम्मयासुंदरी वि चलणेसु निवडमा^[प. १० B]णी चिरकालु-कंठियाए रिसिदत्ताए समालिंणिऊण दिन्नासीसा पवेसिया निहोलम्मि । 5

परितोसियसुहिसयणं वद्धावणयं सवित्थरं काउं ।

रिसिदत्ता परितुट्ठा कालं गमिउं समारद्धा ॥ २९२

चियवंदणसज्झायं कुणमाणिं^३ नम्मयं सुणंतीओ ।

गोयरिमिव हरिणीओ सासुरयाओ न तिप्पंति ॥ २९३

उवसंतं सयलकुलं [ती]य समीवे सुणेइ जिणधम्मं । 10

परियाणियपरमत्थं जायं धम्मसुज्जयं^४ सबं ॥ २९४

अह अन्नयां कयाई [.....]यणो ।

भणइ महेसरदत्तो जणयं महराए वाणीए ॥ २९५

‘ताय! इमो जिणधम्मो चित्तायणं व दुल्लहो सुइ ।

लद्धूण कीस तुमए बालेण व उज्झिओ ज्झ ति ॥ २९६ 15

जइ कीरइ जीवदया अलियं चोरिकया य मुच्चंति ।

पालिजइ बंभवयं कीरइ न परिग्गहारंभो ॥ २९७

किं इत्थ ता न जुत्तं भणियमिणं सासणेसु सबेसु ।

पागयनरा वि एए पंच वि बाढं^५ विबुज्जंति^६ ॥ २९८

एए जो परिवजइ सो देवो सो गुरु ति किमजुत्तं । 20

समदोमाणं दोण्हं तारेइ तरेइ को भणसु ॥ २९९

विन्नायमिणं सबं तुमए तइया गुरुप्पसाएण ।

न य धरियं नियहियए चोज्जमिणं अम्ह पडिहाइ ॥ ३००

आसाइयअमयरसो पिच्चुमंदरसस्स को नरो सरइ ।

पत्तम्मि पुहइरजे हलियत्ते को मई कुणइ ? ॥’ ३०१ 25

इय महरगिरा भणिओ^७ लग्गो^८ मग्गम्मि जिणवरुद्धे ।

पच्छायावपरद्धो संविग्गो रुद्धत्तो वि ॥ ३०२

इय सुणियधम्मतत्तं सासुरयं सबमेव संपत्तं ।

संगेण नम्मयासुंदरीए गुणरयणखाणीए ॥ ३०३

१ मूलेहि. २ बिहूए. ३ कुणमाणी. ४ चस्सुज्जयं. ५ अजया. ६ पाढं.
७ विपुस्संति. ८ भणिओ. ९ लग्गो.

[मुणिपदत्तसावप्पसंगो]

अभदिणे भुत्तुत्तरकालं एगागिणी गवक्खम्मि ।

तंबोलपुन्नवयणा चिट्ठइ नयरं नियच्छंति ॥

३०४

मुक्कोऽणाभोगाओ तंबोलावीलबहलंगूसो' ।

८

सहस त्ति पमायाओ हेट्ठाहुत्तं अपेहित्ता ॥

३०५

सो खल्लिवल्लिनाया इरियाउत्तस्स' खवगसाहुस्स ।

सहस त्ति सिरे पडिओ तुरियं पि हु वच्चमाणस्स ॥

३०६

आलिगियं च अंगं सहसा साहुस्स सोणविंदूहिं ।

अवलोइओ न कोई नियच्छमाणेणुवरिहुत्तं ॥

३०७

- 10 जाहे न कोई उवलद्वो ताहे कोवानलपरद्धमाणसेण भणियमुच्चसहं—'जेण केणावि पक्खित्तमेसो इहेव जम्मे घोरवसणमणुभविस्सइ ।' ताहे को एसो त्ति संभंताए पलोयमाणीए सच्चविओ' महारिसी । तयणु 'हद्धि कयं मए महापावं' ति संभंती ओतिन्ना पासायाओ, गहियफासुयसलिला गया मुणिसमीवं तुरियं । पक्खालि[प. ११ A.]ऊण मुणिअंगाई त्थहिऊण य
- 15 चोक्खवत्थेहिं कयपंचंगपणामा रोयमाणी भणिउं पवत्ता—'भयवं महापावा इं जीए तुह सयलसत्तवच्छलस्स देवासुरमणुयपूयणेअस्स एयारिसं समायरियं ति । पमायमहागहमोहियाए नै निज्झाइओ भूमिभागो, ता खमाहि मे महंतमेगमवराहं ति । तुम्मे चेव खमिउं जाणह, तुम्मे चेव खमासीला, तुम्मे चेव सबजीवहिर्याणुपेहिणो ।' एवं पुणो पुणो पलवमाणिं' पेच्छ-
- 20 माणस्स य रिसिणो विज्झाओ हिययकुंडे कोवग्गी । सोमदिट्ठीए पलोयमाणस्स नमयासुंदरी एयं त्ति जायं पच्चभिन्नाणं । तओ साणुत्तावं' भणिया एसा—'महाणुभावे ! नमयासुंदरि ! न मए वियाणिया तुमं कोवानलपलित्तच्चित्तेण । संपयं पुण अदुट्ठभावा तुमं ति निच्छियं मए, ता नत्थि तुहोवरि रोस्सलेसो वि । ता धम्मसीले ! मा रुयाहि । कुणसु बीसत्था धम्माणुट्ठाणपालर्ण
- 25 ति ।' तीए भणियं—'भयवं ! जहा आणवेह तुम्मे । किंतु बीहेमि ददं घोरवसणसावाओ, ता देहि मे अभयं' ति । साहुणा भणियं—'भदे ! ठिई' एसा सावो अन्नहा काउं न तीरइ त्ति, ता होसु तुमं देवच्चणदाणसीलतवाणुट्ठाणपरायणा । तओ सब सुंदरं भविस्सइ' त्ति दिअपडिबयणो गओ सट्ठाणं रिसी । इयरी वि सावसल्लियमाणसा विसेसओ पवत्ता धम्मकजेसु ।

१ 'गंदूसो. २ हट्ठा. ३ 'उः तस्स. ४ सच्चविओ. ५ ति. ६ सव्वे जीवहिया.

७ पलवमाणी. ८ पुज्ज. ९ 'पुत्तावं. १० ठिई.

[महेसरदत्तनम्मयासुंदरीण जवणदीवं पइ पयाणं]

अजया महेसरदत्तो उज्जाणे कीलंतो मणिओ सिणिद्धमित्तेहिं—‘किमम्हं कूपदहुरेवेवादिद्वुदेसंतराण जीविण ? किं वा जणणिसमाए जणयविट्ठाए लच्छीए परिचाएण कीरमाणेहिं चायैभोगाइविलासेहिं ? अवि य—

नियभुयविट्ठदद्वो मणोरहे मग्गणाण पूरितो ।

5

विलसइ जो न जहिच्छं चलंतथाणूं न सो पुरिसो ॥

३०८

जे चिय भमंति भमरा ति चिय पावंति बहलमयरदं ।

मंदपरिसकिराणं होइ रई निबकुसुमेसु ॥

३०९

अइपंडिओ वि पुरिसो अदिद्वुदेसंतरो हवइ अबुहो ।

देसंतरनीईओ भासाओ वा अयाणंतो ॥

३१० 10

पुन्नापुन्नपरिच्छा कीरइ दढमप्पणो मणुस्सेहिं ।

हिंडंतेहिं धणज्जणकजे नाणाविहे देसे ॥

३११

किं बहुणा ?—

होसु तुमं अम्हाणं [सव्वाणं] अग्गणी जवणदीवं ।

वच्चाओ नाणाविहमणिमोत्तियरणपडिहत्था ॥’

३१२ 15

एवं बहुप्पयारं वयंसयाणं सुणेत्तु विन्नत्ति ।

आह महेसरदत्तो—‘किमजुत्तं होउ एवं ति ॥’

३१३

तओ आपुच्छिऊण नियनियजणए पारद्धा संजत्ती—गहियाइं तदीवपाउ-ग्गाइं भंडाई, पउणीकयाइं जाणवत्ताइं, सज्जिया निजामया, निरुवियं पत्थाणदिवसं । एत्थंतरे पुच्छिया भत्तुणा नम्मयासुंदरी—‘पिए ! वच्चाओ वयं जवणदीवं ।’ नम्मयाए भन्नइ—‘हो[प. ११ B]उ एवं, ममावि सायरदंसण-जुइं संपु[रि]जं’ ति । इयरेण भणियं—‘तुमं ताव अंब-त्तायपायसुस्ससणपरा इहेव चिट्ठाहि जाव वयमागच्छामो ।’

पडिभणइ सुंदरी तं—‘मा एरिसमाणवेसि कइया वि ।

न तरामि तुह विओए पाणा धरिउं मुहुत्तं पि ॥

३१४ 25

अवि जीवइ कुंथुरिया नीरविउत्ता वि कित्तिं कालं ।

तुह विरहे पुण नियमा सहसा पाणेहिं मोच्चाओ ॥

३१५

एकपए चिय पिययम ! किं एवं निहुरो तुमं जाओ ।

किं नुं सुया चेव तए लोगपसिद्धा इमा गाहा ॥

३१६

भत्ता महिलाण गई भत्ता सरणं च जीवियं भत्ता ।

30

भत्तारविरहियाओ वसणसहस्साइं पावंति ॥’

३१७

- मणइ महेसरदत्तो- 'सुंदरि' ! अच्चंतभीसणो जलही ।
 तेण तुमए समाणं गमणं न हु [जु]अए काउं ॥ ३१८
- मा कुण बालग्गाइं मह भणियं सुयणु ! सब्बहा कुणसु ।
 आणाकारि कलत्तं सलहिअइं लोयमज्झम्मि ॥' ३१९
- ५ निच्छयनिवारणत्तं आयन्नियं नम्मया तह परुआ ।
 जह निडुरो वि भत्ता जाओ करुणापरो धणियं ॥ ३२०
- मणइ य पुणो वि- 'सुंदरि ! रोयसि तं कीस तुह दुहभएणं ।
 अहमाइसामि एवं मा मन्नसु कारणं अन्नं ॥' ३२१
- सा साहुमावभीया विरहं दइएण सह अणिच्छंती ।
 १० भणइ- 'सुहं दुक्खं वा तुमए सहिया सहिस्सामि ॥ ३२२
- अहवा चिट्ठ गिहे चियं अहवा मं नेहि अप्पणा सद्धिं ।
 जइ ता जीवंतीए पुणो वि मिलियाइ तुह कज्जं ॥' ३२३
- विन्नायनिच्छयं तो अणुणेत्ता नम्मयं महुरवयणं ।
 भणइ महेसरदत्तो- 'तं काहं जंपियं तुज्झ ॥' ३२४
- सो नम्मयाइ सहिओ सहिओ मेत्तेहिं एगचित्तेहिं ।
 १५ भट्ठचडयरेण गुरुणा पत्तो मरिनम्मयाकलं ॥ ३२५

तत्थ य पत्तेहिं संजत्तियाइं पव[ह]णाइं आयामेण वित्थरेणावि पावंचा-
 सहत्थंपमाणाइं, सुणिकुलाइं व परिहरियलोहाइं पढाणगुणसंजमपगिट्ठकट्ठाहि-
 द्वियाइं च, चित्तकम्माइं पिव सुनिम्मायविचित्तभूमिभागाइं बहुवन्नरूवयसंग-
 याइं च । कओ तेसु बहुकालजोग्गजलधणधन्नाइंसंगहो, निबद्धा चउसुं पि
 २० दिसासु नंगरा, पवेसियाइं च पसत्थवामरे गंभीरनीरे पोयपवेसठाणे । आरूढा
 नियनियजाणवत्तेसु संजत्तिया । महेसरदत्तो वि समारूढो सह पिययमाए
 विसेसरमणिज्जे उवरिमभूमिविरइए वासमंदिरे । तो कुसलनिज्जामगकन्नधारेहिं
 पावियऽणुकूलपवणप्पयारेहिं विमज्जियाइं पवेसियाइं च महासमुदं जाणवत्ताइं ।
 कत्थइ गिरिसिहरायमाणमहल्लंकल्लोलेहिं गयणाभिमुहं निजमाणाइं, अन्नत्थ
 २५ विलीयमाणेहिं तेहिं चेव पायालं पिव पवेसिज्ज[प. १९. Δ]माणाइं, खलिजमाणाइं
 महामच्छेहिं, पेह्लिजमाणाइं जलहत्थिमत्थएहिं, आहम्ममाणाइं मगर-
 नकपुच्छच्छडाहिं, विलग्गंमाणाइं विडुमवणगहणेसु, उप्पयमाणाइं पिव
 पवणुदुयसेयवडेहिं गयाइं अणेगाइं जोयणसयाइं । तओ नम्मयासुंदरी[ए]
 भणियं- 'सामि ! अच्चंतभीसणो एस समुहो तेण जिणसासणे संसारउवमाणं

कीरह । अन्नं च कत्थ गया नगरकाणणामया मेइणी, रविससिगहाइणो वि ? एए किं जलयरा जेण जले उग्गमंति जले चेव अत्थमंति ?' इयरेण भणियं— 'सुंदरि ! मा भाहि पभूयमज्जं वि अपुब्बं दट्ठुब्बं ।' तीए भणियं— 'तए सन्निहिए कयंताओ वि न बीहेमि ।' इच्चाइ समुल्लावपवत्ताणं वोलिया णेगे दियहा ।

5

[महेसरदत्तस्स नम्मयासुंदरीचरियम्मि कुसंका]

अन्नया मज्झरत्तसमए कोइ पुरिमो सुइसुहयं किंपि गाइउं पवत्तो । तस्स सरं सुणमाणीए नम्मयासुंदरीए सरियं सरमंडलं पगरणं^१ विच्चायं च तस्स सरूवं । तओ अहपरिओसाओ भणिओ भत्ता— 'जो एम पुरिसो गायइ तस्सरूवमहमि-हट्ठिया चेव जाणामि ।' 'केरिसं ?' ति बुत्ते साहिउं पवत्ता— 'पिययम ! एस 10 तार्व वन्नेण सामो पंसुलो पंसुलजुवइवल्लहो य । अन्नं च एयस्स गुज्झदेसे पवालसमवन्नो मसो अत्थि ।' तं सोऊण विम्भिहण भणियं भत्तुणा— 'कहं पुण तुममिहट्ठिया जाणासि ?' तीए भणियं— 'सवन्नवयणाओ ।' तओ 'सच्चमेयं न व ?' ति गंतूण बीयदिवसे एगंते पुच्छिओ सो तेणावि 'एवमेयं' ति भणिए समुप्पन्नविलीओ समालिंगिओ ईयापिसाईए असंभावणिज्जा इमं भाविउं पयत्तो । 15 अवि य—

ईमावसेण पुरिसा हवंति धुत्तरिय व विवरीया ।

न नियंति गुणं संतं दोममसंतं पि पेच्छंति ॥ ३२६

चित्तेइ कहं जाणइ गुज्झपएसड्डियं^२ मसं^३ एसा ।

जइ ताव न परिमिलिओ पंसुलपुरिसो इमो बहुहा ॥ ३२७ 20

नूण निरंतरमेसो एयाए हिययमंदिरे वसइ ।

अन्नह किह देइ मणो एसा एवस्स गीयम्मि ॥ ३२८

एसो वि महां धुत्तो गायइ उच्चं निसीहसमयम्मि ।

जेण निमामेइ इमा संकेओ वा इमो दुन्हं ॥ ३२९

मोत्तण चंदणं मच्छिय्याउं लग्गंति असुइद्वेषु ।

25

पयई इह महिलाणं विलीणपुरिसेसु रज्जंति ॥ ३३०

भणियं च—

अइरूवयाण लज्जं कुणंति बीहंति पंडियजणस्स ।

महिलाण एस पयई काणयंकुंटेसु रज्जंति ॥ ३३१

१ मज्झ. २ पयगरणं. ३ यस्स. ४ ताव. ५ जाणामि. ६ असंभावणेजा.
७ पपसं ठियं. ८ मस. ९ बहुहण. १० एसो. ११ सुहा. १२ मिच्छियाउ. १३ काणइ.

- अभं चित्तिं^१ मणे पेसलवयणाइं दिति अबस्स ।
 [अबस्स] निद्धदिट्ठिं^२ खिवंति रामंति पुण अभं ॥ ३३२
- तह दंसिओ सिणेहो तहा तहा रंजियं मणं मज्झ ।
 एया एरिसचरियां अहो महेलाण निउणत्तं ॥ [प. १२ B] ३३३
- ५ एयस्स विरहमीया नूणं एसा ठिया न मेहम्मि ।
 बहुकूडकवडभरिया नज्झ पुण उज्जुया एसा ॥ ३३४
- का होज एत्थ दूई किं नामं केयठाणमेएसिं ।
 कह नाम वंचिओ हं एयाए गूढचरियाए ॥ ३३५
- मिज्झ जलहिस्स जलं तोलिज्झइ मंदरो य धीरेहिं ।
 १० कूडकवडाण भरियं दुभेयं महिलियाचरियं ॥ ३३६
- कुवियप्पसप्पग[सि]ओ पणट्टसक्को इमो दढं जाओ ।
 पम्हट्ठयम्मकम्मो परलोयभएण वि विमुक्को ॥ ३३७
- [महेसरदत्तस्स नम्मयासुंदरीपरिचाओ]
- विम्हारिउण सवे गुरूवएसे पयत्तपत्ते वि ।
 १५ तम्ममारणेकचित्तो चित्तइ कोहाउलो एवं ॥ ३३८
- को होज मे पयारो जेण इमा दिट्ठिगोयरे मज्झ ।
 चिट्ठइ न खणं पि खला मलिणियनिम्मलकुला पावां ॥ ३३९
- जइ ता घाएमि सयं^३ अवक्कवाओ तओ दढं होइ ।
 जम्हा जणो न याणइ दुच्चरियं को वि पावाए ॥' ३४०
- २० छणमगगणत्थमच्छइ गोवियक्कोवो विसेसियपवाओ ।
 जइ कह वि निसातिमिरे छुभेज्ज एयं^४ समुहम्मि ॥ ३४१
- सम[इ]कंते दियहे वट्ठंते रयणिपढमजामम्मि ।
 निजामएण केणइ घुट्ठं उदामसहेण ॥ ३४२
- 'भो अत्थि जलहिमज्जे दीवं निम्माणुसं अइपमाणं^५ ।
 २५ नामेण भूयरमणं तम्मि पहायम्मिं गंतव्वं ॥ ३४३
- तत्थऽत्थि महाहरओ गंभीरो महुरनीरपडिपुक्को ।
 घेत्तव्वं तत्थ जलं सुणंतु संजत्तिया सवे ॥' ३४४
- सोऊण घोसणं तं महेसरो पमुइओ विचित्तेइ ।
 'होही सुंदरमेयं छडिस्सं तत्थ दीवम्मि ॥' ३४५

तत्तो पहायसमए पोयं वरिऊण दीवमियडम्मि ।	
जलगहणत्थं चलिओ पवहणलोगो तहिं बहुओ ॥	३४६
मणइ महेसरदत्तो - 'पेच्छामो ता वयं इमं दीव' ।	
जइ रोचइ तुह सुंदरि !' तीए मणियं- 'हवउ ह्वं ॥'	३४७
चलियाई तओ दुभि वि सलिलं पाऊण तम्मि हरवम्मि ।	5
'अहरमणिओ दीवो पेच्छामो ताव एयं पि ॥'	३४८
इय एवं जंपंतो हियए दुट्ठो मुहम्मि पियवाई ।	
परिसकिउं पवत्तो दंसितो तीए वणराई ॥	३४९
कत्थइ असोगतरुणो निरंतरं मेहवंदसारिच्छा ।	
कोइलकलरवमुहलं कत्थइ सहयारतरुनिवहा ॥	३५० 10
फलरससिचघराओ निरंतराओ कहिंचि सिदीओ ।	
नालीरीओ कत्थइ अविरलुंबंतलुंबीओ ॥	३५१
कत्थइ दाडिमरुक्खा कत्थइ जंभीरगहिरगुम्माइ ।	
कत्थइ दक्खामंडवछायापरिसुत्तसारंगे ॥	३५२
दाइतो दइयाए सुंदरवणराइराइयं दीव ।	15
पत्तो हरयासअं पेच्छइ व[प. १३ A] जगहणमइगुविलं ॥	३५३
मालइजाईकलियं साहावियकयलिगेहकयसोहं ।	
दट्ठूण मणइ- 'सुंदरि ! संता परिसकणेण तुमं ॥	३५४
ता माणेमो' एयं कयलीहरयं मणोहरच्छायं ।	
तरुपल्लवेहिं सेजं काऊण खणं पि वजामो ॥'	३५५ 20
तीए 'तह' ति मणिए रइयाए सुहयरीए सिजाए ।	
सुत्ता पसन्नचित्ता सुविसत्था नम्मया तहियं ॥	३५६
चेत्तस्स सच्छयाए परिस्समाओ सुसीयपवणाओ ।	
मयसंभमरहियमणा वसीकया अं ति निहाए ॥	३५७
इयरो वि कूरचित्तो दट्ठुं निहापरवसं एयं ।	25
सणियं ऊसरिऊणं पहाविओ वहणजणसमुहो ॥	३५८
दोहिं वि करेहिं सीसं निविडं' वच्छ[त्थ]लं च ताडितो ।	
लल्लकमुक्कपुक्को 'हा हा ! मुट्ठो' ति पलवितो ॥	३५९
सहस ति तओ मणिओ रोवंतो वारिऊण मिचेहिं ।	
'सत्थवइ ! केण मुट्ठो कहिं चै सा वल्लहा तुज्ज ! ॥'	३६० 30

सो आह — 'इत्थं गहणे अत्थि महारक्खसो अइपमाणो ।
 पेच्छंतस्स य दइया खणेण कवलीकया तेण ॥ ३६१
 अहमवि देवनिओआ पलायमाणो इहं समायाओ ।
 संचलह ताव तुरियं खजामो तेण मा सवे ॥' ३६२
 इय मेसिएहिं^१ तेहिं सहसा परिपिछियाइं बहणाइं ।
 संठाविओ य एसो रुयमाणो कह वि किच्छेण ॥ ३६३
 तो सो वि सुट्टु तुट्टो चित्तइ 'सिद्धं'^२ समीहियं मज्झ ।
 निच्छुटा सा पावा निवारिओऽवन्नवाओ वि ॥' ३६४

[नम्मयासुंदरीए सुन्नदीवम्मि पलावो]

- 10 नमयासुंदरी वि सुहरमच्छिऊण निहावगमे विउट्ठा, उट्ठावणबुद्धीए भत्तारा-
 मिमुहं भूयं पसारेइ । तत्थापेच्छंती तं दुइयपासं निरुवेइ 'नूणं सरीरचित्ताइकअ
 कत्थइ गओ । मा निहाविग्घं ति नाहं विबोहिया, तुरियमेवेहेहि' ति ठिया
 मुहुत्तं । जाव नागच्छइ ता 'मम धीरियं परिच्छइ' ति भाविती मणइ —
 'पाणवच्छइ ! कओ अबलाणं धीरिमा ? तुरियमेहि वीहेमि एगाणिणी । किं
 15 वा ल्हि(निट्टु ?) कणखेइयमारद्धं ? दिट्ठो सि मालइडालंतरिओ, कयलीवणे
 चिट्ठसि । इत्तिओ चेव परिहासो सुंदरो होइ, एहि तुरियं, बाहराहिं^३ वा
 जेणाहमागच्छामि ।' बहुं पि भणिण न कोइ जंपइ 'नूणं सत्थाभिमुहो गओ
 भविस्सइ ति । सत्थरोलो' वि [न ?] सुवइ [चि ?]' संभवा संठविओवरिल्ल-
 कडिछा पहाविया, पत्ता वासट्ठाणं । तं पोयट्ठाणं पि सुभं दट्ठूण ददमाउलीहूया
 20 चित्तइ 'सव्वमेय्यमसंभावणिजं, नूणं सुमिणय[प. १३ B]महं पेच्छामि । भूयपे-
 याइणा वा केणावि विमोहिय म्हि' ति भीयहियया रोयमाणी विलविउं
 पवत्ता । कहं ? — 'हा कंत ! नाथ ! दइय ! नाहं पेच्छामि मोहिय म्हि केणावि,
 देहि देहि दंसणं निग्घिणो सि' एवं कहि जाओ ।

- वीसरिया कीस अहं बहुजणवावारमाउलमणस्स ।
 25 अहवा न वडइ एयं कहेहि ता कारणं अन्नं ॥ ३६५
 काऊण मज्झ रुवं वेलविओ किमसि [भूय]रूवेण ।
 भूयरमणु ति नामं सुवइ एयस्स दीवस्स ॥' ३६६
 मुच्छिअइ खणमेकं खणमेकं लद्धचेयणा रुयइ ।
 कुणइ पलावे विविहे खणं खणं किं पि झाएइ ॥ ३६७

एमेव सुखपु(धु)भा वणंतराई खणं निहालेइ ।	
‘एएहि दइय ! दइयय !’ बाहरइ पुणो पुणो मूढा ॥	३६८
सोऊण य पडिसई तचोहुत्तं पहावए तुरियं ।	
पुणरवि अपेच्छमाणी कुणइ पलावे बहुपयारे ॥	३६९
भणइ वणदेवयाओ — ‘तुम्मे जाणह फुडं कहह मज्झ ।	५
मोत्तूण मं पसुत्तं कत्थ पलाणो पिओ सो मे’ ? ॥’	३७०
सोऊण सउणविरवं एसो मं कोकई ति पहसंती ।	
धावइ तचोहुत्तं अपिच्छमाणी पुणो रुयइ ॥	३७१
एवं जाव दिणंते ^१ रुयमाणिं ^२ तं तहा करुणसई ।	
दट्ठमचाइंतो इव सरो बुडो जलहि[मज्झे] ॥	३७२ 10
दट्ठूण पजंपइ — ‘किं नं नियसि अंधारियं [तुमं ?] भुवणं ? ।	
‘एगागिणी वराई कह होही सा पिया मज्झ ॥’	३७३
भुओ वि करुणसई तह रुभं तत्थ भीयहिययाए ।	
जह दीवदेवयाओ समं परुभाउ णेगाओ ॥	३७४
अलहंती निहसुहं ताडंती नियउरं पुणो भणइ ।	15
‘किं हियय ! वज्जघडिय न फुट्टसि जं एरिसे वसणे ॥’	३७५
उदहिरवं अइभीमं निसुणंती विविहसावयसरे य ।	
कंपंतसयलगत्ता कह [वि] गमेई तयं रयणिं ^६ ॥	३७६
ताव [य] उइओ सरो विहुणेत्ता रयणितिमिरपम्भारं ।	
किं जियइ सा वराई किं वा वि मय त्ति नाउं वा ॥	३७७ 20
उच्चत्थंलमारूढा निज्झायंती दिसाउ सद्वाओ ।	
भणइ — ‘कहिं ^१ नाह ! गओ इक्कसि मे देहि पडिवयणं ॥	३७८
वच्चांमि कत्थ संपइ कं सरणमुवेमि कस्स साहेमि ? ।	
पिययम ! सुभारभे कत्तो ठाणं लहिस्सामि ? ॥	३७९
कभे जणे[ण] केणइ मभे तं नाह ! मज्झ रुसविओ ^१ ।	25
तह वि ^१ पडिवक्खवच्छल ! काउं न हु एरिसं जुत्तं ॥	३८०
किर जीवदयासारो उवइट्ठो मुणिवरेहिं तुह धम्मो ।	
सो वीसरिओ किं मं सुभारभे चयंतस्स ॥	३८१

१ मो. २ कोकई. ३ दिणंतं ४ रुयमाणी. ५ किज्ज. ६ रयणी. ७ तो उच्चत्थं.
८ कहि. ९ ससविओ. १० वि न पडि.

जह परिचत्ता अहयं' दुज्जणवयणेहिं मोहियम्मणेण ।

तह मा जिणकरधम्मं एगंतसुहावहं चयसु ॥ ३८२

मं मोत्तुमणो' जइ ता आसि तुमं कीस जगणिज्जणयाणं ।

पासे नाहं मुक्का जम्मंतरवेरिओ किं मे' ? ॥ ३८३

६

[नम्मयासुंदरीए धम्मज्झाणेण कालगमणं]

करुणं रुयमाणीए तीए उव्वेविण मू(भू?)एण ।

नहयल्लगएण दिक्का फुडक्करं एरिसा बाया ॥ ३८४

'नद्धो सो पावपई मुद्धे ! किं रुयसि कारणे तस्स ? ।

किं पलविण सुंदरि ! सुभारत्तम्मि एयम्मि ? ॥ ३८५

१०

तं सोऊण नम्मयाए चित्तिं -

'आगासगया बाया एसा सुरजाइयस्स कस्सा[प. १४ A]वि ।

नूणं न होइ अलियं गओ पिओ मं पमोत्तूण ॥ ३८६

न कयं किं पि अजुत्तं आणा वि न खंडिया मए तस्स ।

तह दंसिऊण नेहं परिचत्ता कीस सुभम्मि ? ॥ ३८७

१५

सुयणा सरलसहावा असमिक्खियकारिणो न खल्लु हुंति ।

एमेव अहं चत्ता अहयं कह तेण विउसेण ॥ ३८८

मुणिसावाओ भीया पडिया कह इत्थ दारुणे वसणे ।

कूयमिवाओ(?) तत्था खित्ता रुद्धे समुद्धम्मि ॥ ३८९

धी धी अहो ! अकजं कयं अणजेण विगयल्लजेण ।

२०

संचालिऊण गेहा एत्थाहं पाडिया दुक्खे ॥ ३९०

अहवा न तस्स दोसो पुव्वकयं दारुणं समोइहं ।

तह सुट्ठिण मुणिणा दिब्बो कहमन्नहा सावो ? ॥ ३९१

मु[णि]णो वि नत्थि दोसो महावराहेण चोइयमणस्स ।

उच्छलइ जेण अग्गी चंदणकट्ठे वि अइमहिण ॥ ३९२

२५

किं झुरिएणं संपइ आयहिं सव्वा विचित्तेमि ।

धीरेहिं कायरेहिं वि सोढवं जेण सुहदुक्खं ॥ ३९३

होऊण कायरा जइ करेमि मरणं न दुक्करं तं तु ।

किं तु अविहाणमरणं निवारियं वीरनाहेण ॥ ३९४

मभे ता धन्नाओ कुमारसक्कीओ जीर्वलोगम्मि ।

३०

पियविप्पओगदुक्खं जाओ सुमिणे वि न मुणंति ॥ ३९५

अक्षं पि बालभावे जइ ता गेण्हेज्ज जिणमए दिक्खं ।	
एयारिसदुक्खार्णं नामं पि न ताव जाणंती ॥	३९६
अक्षं वि जइ जीवंती जंबुदीवं कइं पि पाविजा ।	
गेण्हेस्सं ^१ पव्वजं सुहत्थिस्सरिस्स पामूले ॥	३९७
एसो इहेव नियमो पारिस्सं छट्ठमत्तपज्जंते ।	४
नियमेण एगवारं फासुयफलपत्तपुप्फेहिं ॥ ^२	३९८
संठाविऊण हिययं वेत्तुण अमिग्गहं ^३ इमं घोरं ।	
निहणइ उदयस्स तडे संकेयपटं ^४ चिरपसिद्धं ॥	३९९
‘जिणधम्मो बोद्धित्थं साहू संजचिया सहाया मे ।	
निआमओ जिणिंदो भवजलही दुत्तरो कह णु ॥	४०० 10
चत्तारि मंगलं मे अरहंता तह य सबसिद्धा य ।	
सवो वि साहुवग्गो धम्मो सवञ्चुपन्नतो ॥	४०१
धन्ना हं जीय मए सामग्गी एरिसा समणुपत्ता ।	
भवसयसहस्सदुलहं निवंधणं सग्गमोक्खार्णं ॥	४०२
ता संपइ मम देवो वीरजिणो विगयरामयमोहो ।	15
सयलसुरासुरमहिओ सहिओ अइसयसमूहेण ॥	४०३
संसारभउविग्गा एगग्गा गुरुवएसु जा लग्गा ।	
सेवंति सुद्धचरणं ते गुरुणो साहुणो मज्झ ॥	४०४
जीवाइए पयत्थे जिणभणिए सद्दहामि सव्वे वि ।	
न रमइ एकं पि खणं कुतित्थसत्थे मणं ^५ मज्झ ॥	४०५ 20
इय दढसम्मत्ताए पत्ताए दारुणम्मि वसणम्मि ।	
सा होज्ज मज्झ चिंता जीवामि मरामि वा झं ति ॥	४०६
कित्तियमेयं वसणं महाणुभावेहिं ^६ धीरचित्तेहिं ।	
सहियाइ ^७ मुणिवरेहिं सुव्वंति जिणागमे जाइं ॥	४०७
निप्फोडियाणि दोन्नि वि सीसावेदेण जस्स अच्छीणि ।	25
न य संजमाउं चलिओ मेयओ मं [प. १४ B] दरगिरि व ॥	४०८
कस्स न करेइ चोजं असमोपसमो चिलाइपुत्तस्स ।	
दुक्करकरणं पि तहा अव्वंतिसुक्कुमालं ^८ महरिसिणो ॥	४०९
धम्मो गयसुक्कुमालो ^९ मत्थयजलिएण जस्स जलणेण ।	
दुक्कुमसेसं सहसा कम्मवर्णं ^{१०} चिरपरूढं ^{११} पि ॥	४१० 30

१ गेण्हेस्सा. २ अमिग्गहं ३ निनिहणइ. ४ संकेयवयं ५ खणं. ६ उज्ज.

७ सहियाइ. ८ वि. ९ संजमाओ. १० ‘सुकमालं’. ११ ‘सुकमालो. १२ ववम’.

१३ कम्मवर्ण. १४ ‘परव’.

- बन्धो मुणिवइसाह धम्मज्झाणम्मि निब्वलो धणियं ।
 दड्ढो^१ ससीसपाओ जल्लिएण वणे हुयासेण ॥ ४११
- रिसिदत्ता-सीयाहिं अन्नाहि वि अंजणापमुक्खाहिं ।
 सुवइ महासईहिं दुस्सइदुक्खाई^२ सोढाई ॥ ४१२
- ५ ता जीव ! मा किलम्मसु उवेयं नियमणम्मि मा कुणसु ।
 साहससहायसहिया कल्ल्हाणसयाई पावंति ॥^३ ४१३
- इय बहुविहमप्पाणं अणुसांसिती गमेइ सा कालं ।
 वच्चइ य पोयठाणं दिणे दिणे उभयकालं पि ॥ ४१४
- ‘जइ ता लहामि कत्थइ जंघुदीवाणुगामियं सत्थं ।
 १० मिलिऊण सज्जणाणं करेमि ता उत्तमं चरणं ॥^४ ४१५
- एवं चिट्ठंतीए बोलीणं माससत्तगं तत्थ ।
 अमुयंतीए सत्तं सद्धिं सम्मत्तरयणेण ॥ ४१६
- सकाराभावाओ सीयायवपवणसोसियसरीरो ।
 तीए तणुयंगीए संजाया केरिसी छाया ? ॥ ४१७
- १५ अवि य -
 उत्तत्तकणयवन्धो देहो जो आसि पुव्वकालम्मि ।
 सो लक्खिजइ इण्हि पडियं नवमेहखंडं वं ॥ ४१८
- कोहंडस्स वं बिटं कंडो तणुयत्तणेण संवुत्तो ।
 तावससिरं वं सीसं केसेहिं जडत्तपत्तेहिं ॥ ४१९
- २० परिमुसियनीलपंकयनालिं पिव सहइ बाहियाजुयलं ।
 पक्का मा[स]फली इव हत्थंगुलियाउ सुक्काओ ॥ ४२०
- चुच्चुगमेत्तुवलक्खियपओहरं पयडपंसुलं वच्छं^५ ।
 १५ यरतुल्लं उदरं खामत्तमुव्वइ ॥ ४२१
- कट्ठमयं पिव घडियं नियंबफलयं अमंसलं जायं ।
 २५ अइधूलगुंफियाओ^६ जंघाओ कागजंघ व ॥ ४२२
- तं तारिसयं तीसे अंगं दड्ढूण नूणमुव्विग्गो ।
 आसालग्गो जीवो न मुयइ वोढुं असत्तो वि ॥ ४२३

[नम्मयासुंदरीए चुल्लपिउणा सह मिलणं बब्बरकूलगमणं च]

एत्थंतरे नमयासुंदरीए पुब्बोदयरज्जुसंदाणिओ व बब्बरकूलं उडिस्स चलिओ
 ३० नम्मयापुराओ वीरदासो । कहाणयविसेसेण संपत्तो भूयरमणदीवासनं । दड्ढूणं

१ दड्ढा. २ दुक्खाई. ३ सरीरो. ४ यगीए. ५ व. ६ व. ७ बाहिया. ८ वरथ.
 ९ अइधूलगुंफियं जायं अइधूलगुंफियाओ जंघाओ. १० बब्बर.

नम्मयासुंदरीसमुम्भियं चिंधं भणितमाढत्तो—‘भो भो ! अत्थि इह दीवे कोइ भिन्नवाहणो’ । समओ एस पोयवणियाणं, एयं मोत्तूण न गंतव्वं । ता ठवेह एयस्स समीवे पवहणाइं ।’ ठवियाइं च तेहिं । तओ समुत्तिओ^१ समागओ हरयतीरे । दिट्ठाइं च मसिणधूलीए अचिरागयाए नमयासुंदरीए पयाइं । ताइं च सपुष्पाइं पिव मन्नतो सविसेसं^२ पलोइऊण भणितमाढत्तो—^३ ‘भो भो वाणियगा ! एह एह, दंसेमि किं पि कोउगं ।’ समागयाणं च दंसियाइं, भणियं च वीरदासे[५. १५A]ण—‘न ताव एयाइं पुरिसपयाइं, जओ एएसिं पच्छिमभागो भारिओ इव लक्खिजइ । किं बहुणा ? एयाइं नम्मयासुंदरीए संतियाइं पयाइं ।’ तेहिं भणियं—‘अहो अच्छेरयं । कत्थ नम्मयासुंदरी ?’ वीरदासेण भणियं—‘जइ अहमन्नो भवामि ता एयाइं पि^४ अन्नाइ भवन्ति । एगाणिणी य एसा, जओ पुरिसपयाइं नत्थि । चिरआगया ये नजइ जओ पवओ^५ दंडओ एस । ता एह ताव सम्मं निरिक्खिमो’ ति भणंतो चलिओ दंडएण । नाइदूरगएण निसुओ^६ जिणगुणपडिबद्धाइं^७ थुइथोत्ताइं पढंतीए सद्दो । पच्चभिन्नाया, ‘मा संखोहं गच्छिही’ [ति ?] महया सद्देण भणियं—‘निसीही’ । सा वि कहिं इत्थ चुल्लवप्पो^८ ति विम्भिया अप्पाणं^९ संठविउं सम्मुही समुट्ठिया । तओ दट्ठूण वीरदासं पम्हुट्ठं^{१०} पि दुक्खं संयणजण-दंसणे पुणन्नवं^{११} होइ ति दुक्खभरभारिया चलणेसु निवडिऊण विमुक्ककंटं रोविउं पवत्ता । तओ—

खणमेकं रुयमाणी पडिसिद्धा [सा न] वीरदासेण ।

उग्गिलियहिययदुक्खा जेण सुहं कहइ नियवुत्तं ॥ ४२४ २०

दोहि वि करेहिं सीसं गहिऊणुद्धीकया खणद्वेण ।

आलिगिऊण गाढं निवेसिया निययअंकम्मि ॥ ४२५

भणिया—‘पुत्ति ! कहिजउ काडवत्था एरिसी इमा तुज्झ ।

साहिजउ वुत्तंतो असंभवो तुह कहं जाओ ? ॥’ ४२६

आखमरिसिसावाओ^{१२} सिट्ठो तीए असेसवुत्तंतो ।

२५

‘इह ठाणम्मि पसुत्तं मोत्तूण गओ पिओ जाव ॥ ४२७

अहमवि [चि]रस्स बुद्धा सुन्नमणा एत्थ घणवणे दीवे ।

अमुणियतण्हणुहल्लुहा अवियाणियजामिणीदियहा ॥ ४२८

गहगहिया इव भमिया “हा पिययम ! हा पिय !” ति पलवंती ।

मीमम्मि एत्थ दीवे केइ दिणे तं न याणामि ॥ ४२९ ३०

१. वाहणीओ. २ समुत्तिओ. ३ मविसेसं. ४ इ. ५ पवव. ६ निसुओ. ७. *बद्धाइं. ८ *वप्पो. ९ सासुट्ठिया. १० पम्हुट्ठ. ११ पुणन्नवं. १२ *सावाह.

	कइवर्यदिणपेरंतै आणासणएण केणइ सुरेण ।	
	भणियं "न एत्थ भत्ता कस्स कए रुयसि तं मुद्धे ! ॥"	४३०
	मुणियं च मए सवं नूणं अवउज्झिया अहं तेण ।	
	कत्तो अवरहाओ एयं पुण नेव जाणामि ॥	४३१
५	परिमुक्कजीवियासा भाविय संसारविलसियं विसमं ।	
	जिणवरभणियं धम्मं करेमि ता ताय ! एमग्गा ॥	४३२
	अणवरयमेव सुव्वइ अइघोरो एस जलहिनिग्घोसो ।	
	सावयजणा अणेगे भमंति पासेसु भयजणगा ॥	४३३
	कोकंति ^१ कोलहुयंगणा निसासु फेकंति भसुयसंवाया ।	
१०	घूरुग्घुरंति ^२ वग्घा उप्पज्जइ नो भयं मज्झ ॥	४३४
	ताव चिय होइ भयं निवसइ हिययम्मि जाव जीवासा ।	
	सा वि मए परिचत्ता तत्तो कत्तो भउप्पत्ती ॥	४३५
	झायंती ^३ वीरजिणं भाविंती विविहभावणाजालं ।	
	दूरियअट्टदुहट्टा तायाहं ^४ एत्थ चिट्ठामि ॥	४३६
१५	ताय ! ममावि कहिज्जउ कहं [५. १५ B] तए जाणिया अहं इत्थ ।	
	अच्चब्भुयं महंतं ताय ! इमं भासए मज्झ ॥'	४३७
	तो ^५ भणइ चुल्लवप्पो ^६ - 'पुत्ति ! तुहावट्ठिई' इह पएसे ।	
	तह सुहियाए जाया किं न हु अच्चब्भुयं एयं ॥	४३८
	सा संपज्जइ बुद्धी हुंति सहाया वि तारिसा चेव ।	
२०	जारिसया जियलोए नरस्स भवियव्वया होइ ॥	४३९
	न कयाइ मज्झ सुंदरि ! मणोरहो आसि पोयवाणिजे ।	
	अत्थि घरे चिय विहवो सुहाइ संतोससाराइ ॥	४४०
	तुह पुन्नचोइयस्स व जाया एयारिसी मई कह वि ।	
	गंतुं बम्बरकूलं करेमि अत्थज्जणं इण्हि ॥	४४१
२५	चलिओ मित्तेहिं समं संपत्तो जाव इह पएसम्मि ।	
	दिट्ठा सायरतीरे ताव पडाया पवणविहुया ॥	४४२
	तं दट्ठुं ^७ ओइन्नो सुंदरि ! एयम्मि भूयरमणम्मि ।	
	दिट्ठाइं तुह पयाइं नायाइं परिचयगुणेणै ॥	४४३
	तेसि अणुसारेणं संपत्तो सुयणु ! तुह समीवम्मि ।	
३०	दिट्ठा सि तुमं संपइ निहि व दारिदित्तविण्ण ॥	४४४

१ ककवपं. २ मुच्चइ. ३ कोकति. ४ कोलहयं. ५ घूरुग्घुरंति. ६ अजावंति.
७ नायाहं. ८ नो. ९ वप्पो. १० तुहाचट्ठिइ. ११ दट्ठं. १२ गुणान. १३ जाडु.

चित्तेमि तओ हद्दी सा तारिसरूपकंतिगुणकलिया ।

केव इमा मह धूया उवणीया एरिसमवत्त्वं ॥ ४४५

हा हा ! खलो अणओ निछओ निग्घिणो^१ महापावो ।

को नाम हुआ पुरिसो जेण इमा पाडिया दुक्खे ॥ ४४६

नूणं न अत्थि ठाणं नरयं मोचूण तस्स पावस्स । ४

जेण जणवल्लहगुणा एसा दुहसंकडे छुदा ॥ ४४७

कह से चलिया चलणा कह ना हिययं झडं सि न हु फुड्डं^२ ।

कह सो जीवइ लोए जेण कयं एरिसं पावं ? ॥ ४४८

हा बाले ! हा वच्छे ! सुलक्खणे ! सरलसुंदरसहावे ! ।

संपत्तं कह शु तए सुंदरि ! एवंविहं दुक्खं ? ॥ ४४९ 10

अजेव तुमं जाया जाओ परमूसवो इमो अम्ह ।

दिट्ठा सि तुमं वच्छे ! जीवंती कह वि तं अज्ज ॥' ४५०

भणियं च सुंदरीए - 'सीईभूयाईं मज्झ अंगाईं ।

जाया य जीवियासा तुह मुहकमलम्मि दिट्ठम्मि ॥ ४५१

बसइ मम जीवलोओ विमलीभूयाईं दिसिवंहुमुहाईं । 11

अमएण व सेत्ता इं तुह मुहकमलम्मि दिट्ठम्मि ॥' ४५२

तओ महुरवयणोदएणं निवावियदुक्खानलौ नीया वीरदासेण महइहासक-
लयाभवणे । अब्भंगिया कल्लाणतिल्लेण, उवड्डिया सुरहिसोमालेहिं उवड्डणेहिं,
मज्जाविया तिहिं उदएहिं, अलंकिया पहाणवत्थाइएहिं, भोइया विविहोसहस-
णाहं सरीरसुहकारिणीमहापेजं । किं बहुणां ? महाविजेणेव विसिद्धपत्थाइएहिं 20
तहा तहा पडियरिया जहा थेवेहिं खेव वासरेहिं जाया साहावियसरीरा ।
तओ भणिया तेण सहायमणुस्सा - 'भो ! संपच्चो अम्ह मणोरहाइरित्तो महालाभो
नम्मयासुंदरिलंमेण, ता देह पच्छाहुत्तं पयाणयं ।' तेहिं भणियं - 'मा एवं
भणाहि । जओ आगया बहूणि जोयणसयाणि पच्चासन्नं बन्बरकूलं वड्डइ ।
अन्नं च एस नम्मयालाभो उत्तमो [प १६ A] सउणो । अओ खेव तत्थ गयाणं 25
विसिद्धो लाभो भविस्सइ चि । अओ सबहा जुत्ता बन्बरकूलजत्ता ।' एवं भणियो
दक्खिन्नसारयाए तहाविहभवियवयानिओगओ पयड्डो वीरदासो ।

शेवदिवसेहिं पत्तो पेल्लिजंतोऽणुकूलपवणेण ।

पत्तो बन्बरकूले पोयट्ठाणं मणभिरामं ॥ ४५३

१ निघिणो.

२ उल्लह.

३ फुड्डमा.

४ बहू.

५ दुक्खानल.

६ डुवणा.

७ बन्बर.

- उत्तारिऊण भंडं संजंत्तियवाड्यस्स मज्झम्मि ।
 निम्माविया य सहसा गुणलयणी भियगपुरिसेहिं ॥ ४५४
- तीसे मज्जे सिज्जा निम्मविया नम्मयाइ पाओगा ।
 चिड्डइ य सुहोसीणा सुत्ता वा नम्मया तत्थ ॥ ४५५
- ५ अह अत्थि तत्थ दीवे नयरं नामेण बब्बरं रम्मं ।
 मणिकणगरयणपुक्कं बब्बरलोयस्स कयतोसं ॥ ४५६
- तत्थऽत्थि हरिणलंछणलंछणकिरणुज्जलो जसपयासो ।
 नामेण इंदसेणो सुपयासो पुहइवीढम्मि ॥ ४५७
- सो पुण हिओ पयाणं जणओ इव निययमंडलगयाणं ।
 १० दीवंतरागयाणं विसेसओ पोयवणियाणं ॥ ४५८
- पोयव्हाणपुराणं अंतो दोन्हं^१ पि नाइदूरम्मि ।
 बहुजणकयपरिओसं वेसाण निवेसणं अत्थि ॥ ४५९
- विज्जइ य तत्थ गणिया हरिणीनामेण नयरसुपसिद्धा ।
 नरवइकयसामित्ता गणियाण सयाण सत्तण्हं ॥ ४६०
- १५ गिन्हइ सा वि विट्ठं तासिं सव्वासिमेव दासीणं ।
 सा वि पयच्छइ रन्नो भागं तइयं चउत्थं^२ वा ॥ ४६१
- अत्थि यं रायपसाओ तीए सबेहिं पोयनाहेहिं ।
 अट्ठसयं दम्माणं दायव्वं रायभाडीए ॥ ४६२
- नरवइकयप्पसाओ गव्वं सबो जणो वहइ पायं ।
 २० पयईत्तुच्छसहावो किं पुण पन्नंगणावग्गो ॥ ४६३
- सोहरगरूवगव्वं समुव्वहंती^३ तओ विसेसेण ।
 उम्मत्ता इव हिंडइ हीलंति^४ न[य]रजणं सबं ॥ ४६४
- [वीरदासस्स हरिणीवैसागिहे गमणं]
- निसुयं च तओ तीए जंजुदीवाउ आगयं वह्णं ।
 २५ सामी उ वीरदासो तस्स त्ति जणप्पवायाओ ॥ ४६५
- गोससमयम्मि ताहे महग्गवत्थाण जुवलयं वेसुं ।
 पहियं चेडीजुयलं निमंतयं पोयसामिस्स ॥ ४६६
- मणिओ य सप्पणामं कोसल्लियमप्पिऊण सो तेण ।
 'विभवइ अज्ज ! हरिणी अम्हाणं सामिणी एवं ॥ ४६७

होयवमजं सामिय ! अम्हाणं पाहुणेहिं तुम्मेहिं ।	
अम्हं रायाएसो कायवं तुम्ह पाहुवं ॥'	४६८
ता भणइ वीरदासो - 'कहियवं सामिणीय तुह वयणं ।	
मवि(दी?)यमेयं सवं कयं च तुम्मेहिं दडुवं ॥	४६९
अम्ह वि रायाएसो पडिवजेयवं' इमं तुमं भदे ! ।'	५
भणिऊण तासिमप्पइ अट्टसयं रुढ(व?)दम्माणं ॥	४७०
गंतूण चेडियाहिं' कहियं हरिणीए वीरसंलवियं ।	
उवणीयं अट्टसयं दम्माणं पाहुवं ताहिं ॥	४७१
जाणियहिययाकूयों कुविया हरिणी विचिंतइ 'नूणं ।	
आगंतुं' सो नेच्छइ करेइ मम माणपरिहाणिं' ॥	४७२ 10
दोहग्गिणि त्ति लोए मज्झ पसिद्धी अणागए होही ।	
ता पेसिऊण दवं कोकेमि' तमेव गेहम्मि ॥'	४७३
पेसेइ तओ चेडिं - 'भणिज्ज धणमप्पिऊण तं वणियं ।	
न हि मह धणेण कजं तुमम्मि गेहे [प. १६ B] अणितम्मि ॥	४७४
नो खलु रायाएसो "मुहाइ गेण्हेज्ज तं तओ वित्तं ।	15
किंतु विणएण भामिणि ! आराहित्ता मणं तस्स ॥"	४७५
पडिभणइ वीरदासो - 'आराहियमेव मह मणं तुमए ।	
सम्भावसारमेयं निमंतणं कारयंतीए ॥	४७६

भणियं च -

वार्यो सहस्समइया सिण्णेहनिज्झाइयं सयसहस्सं ।	20
सम्भावो सज्जणमाणुसस्सं कोडिं विसेसेइ ॥	४७७
ता मा काहिसि भदे" ! अम्होवरि अब्बहा मणं किंपि ।'	
इय भणिऊण सदवा विसज्जिया सा गया तुरियं ॥	४७८
किं पुण सो नागच्छइ ताओ" अब्बाउ वयणकुसलाओ ।	
भुओ वि पेसियाओ जेगाओ छेयं चेडीओ ॥	४७९ 25
तम्मि समयम्मि दिट्ठा आसन्ना नम्मया जणयवयणं ।	
मुट्ठु मुट्ठु निज्झायंती सिणिद्धलोलेहिं नयणेहिं ॥	४८०
तीए सरीरसोहं दडुण सविम्हियाउ सवाओ ।	
अन्नोन्नं वयणाइं पलोइउं इं त्ति लग्गाओ ॥	४८१

१ 'समह. २ 'वजेयवं. ३ 'चेडियाहिं. ४ 'याकूवा. ५ 'आगंतु. ६ 'हाणी. ७ 'कोकेमि.
८ 'चेडी. ९ 'जाया. १० 'माणुमस्स. ११ 'भिदे. १२ 'नाओ. १३ 'छेय'. १४ 'अब्ब.

मणंति य -

- ‘ता रुववई नारी आसकं जा न होइ वयाए ।
सहइ गहनाहजुण्हा खरपहा जा न अल्लियइ ॥’ ४८२
- पुणरवि सविणयमेवं मणिओ पोयस्स नायगो तार्हि ।
‘अज ! पसीयसुं हरिणिं’ हरिणीवयणं कुणसु कभे ॥ ४८३
- नयणेहिं को न दीसइ केण समाणं न हुंति उल्लावा ।
हिययाणंदं जं पुणु जणेइ’ तं माणुसं विरलं ॥ ४८४
- दिट्ठो सि न तं सुंदर ! निसामिया तुह गुणा अणक्खसमा ।
तुह दंसणूसुयमणो तेणाहं सुडु संजाया ॥ ४८५
- न धणेण मज्झ कज्जं किं पुण नासेइ मज्झ गुणमाणो ।
जइ न कुणसि नियचलणुप्पलेहिं गेहं मम पवित्तं ॥ ४८६
- नासइ तुज्झ वि नियमा गरुयत्तं मह गिहं अणितस्स ।
जं संलविही लोगो विहुणो(?) तिट्ठावरो एस ॥’ ४८७
- एवं बहुप्पयारं भणियं सोऊण तासि दासीणं ।
‘जणरंजणत्थगमणे धणवइ ! को नाम दोसो त्ति ॥’ ४८८
- इय भित्तवयणसवणा काममकामो वि पुरिसदुगसहिओ ।
सहस त्ति वीरदासो पत्तो गेहम्मि हरिणीए ॥ ४८९
- अब्भुट्ठिऊण तीए पारद्धा आसणाइपडिवत्ती ।
एत्थंतरम्मि निहुयं पढियं एगाए चेडीए ॥ ४९०
- ‘अक्खस्स बंधभोइणि ! नवपवइंसेल्ल[क]यवइल्लस्स ।
आयारंमेत्तवसिओ न कज्जकरणक्खमो’ एस ॥’ ४९१
- अमुणियतब्भावाए हरिणीए पुच्छिया रहे’ चेडी ।
‘साहेहि फुडं भदे ! भावत्थमिमस्स पढियस्स ॥’ ४९२
- तीए भणियं -
- ‘एय समीवे रमणी’ दिट्ठा अम्हाहिं तत्थ पत्ताहिं ।
उवसिरंमतिलोत्तमं गौरीणं[.....] ॥ ४९३
- तरुणजणमोहकारणमुवणब्भुयभूयदेहसोहाए ।
तीसे पासम्मि धुवं न सहसि तं हरिणि ! हरिणि व ॥ ४९४
- तं मोत्तूण न कत्थइ मणभमरो रमइ नूणमेयस्स ।
ता किं उवयारपरिस्समेण बज्जेण एयस्स ॥ ४९५

१ ‘प्यहा. २ पसीयस. ३ हरिणी. ४ जाणइ. ५ ‘मणो. ६ तिहुयं. ७ ‘पवव’.
८ जीवर’. ९ ‘खमो. १० दहे. ११ रमणीहिं. १२ ‘त्तिट्ठोत्तिम’.

भावत्थो तुह कहिओ सामिणि ! एयस्स निययपटियस्स ।	
नाऊण इमं तत्थं जं रोयइ तं करिज्जासु ॥'	४९६
हरिणी भणइ - 'हला जइ न करिस्स ^[प. १० A] इ मज्झ इच्छियं एसो	
ता एयनाममुहं तुह अप्पिस्सं कह वि वेत्तुं ॥	४९७
चिंघेण तेणं हरिउं आणेअह एयवल्लहं तरुणिं ।	४
पच्छिमदारेण पवेसिऊण भूमीगिहं निज ॥	४९८
कायव्वं पडिक्कलं दक्खिन्नविवज्जियस्स एयस्स ।'	
सामच्छिऊण एवं अल्लीणा सत्थवाहस्स ॥	४९९
अवउज्झियनेहाण वि विन्नाणं किंपि होइ वेसाणं ।	
पयडंतीओ नेहं जेण जणं पत्तियावंति ॥	५०० 10
अम्मंगिओ तओ सो सुगंधनेहेण नेहरहियाए ।	
संवाहिय उव्वट्टिय ण्हविओ ^१ ण्हाणेहिं विविहेहिं ॥	५०१
परिहाविओ ^२ य तत्तो सोमालाइं महग्घवत्थाइं ^३ ।	
आलिंपियं च अंगं गंधुकडचंदणाईहिं ॥	५०२
काऊण कोउयाइं कप्पूरागरुतुरुक्कमाईहिं ।	15
विहिया से धूवणिया तस्स मणोरंजणपराए ॥	५०३
बहुहावभावसारं नाणाविहचाडुकम्मकुसलाए ।	
तह तह भणिओ वि घणं न पवत्तो तीय वयणम्मि ॥	५०४
भाणीय मुंचमईहरि(भणिया च सुंदरि अहं?) संपइ वच्चाभि अप्पणो ठाणं ।'	
अंसुजल्लियवयणां पुणो वि धुत्ती इमं भणइ ॥	५०५ 20
'[.....] अभग्गमाणा नयरपहाणा बहं पि शक्खंती ।	
तुमए नाइं गणिया उट्ठारूढेण सुणिय व ॥	५०६
तह वि हु मे नयणाइं निम्माणाइं न चेव तिप्पंति ।	
तुह दंसणस्स ता कुण खणमेकं जूयगोड्ढिं पि ॥'	५०७
हरिणिपरिओसहेउं पडिवन्नं तेण उज्झुहियएण ।	25
कंजियजलेण छलिओ धुत्तीए जुर्म्मज्जारो ॥	५०८
विस्संभभावियाणं पबंघणे किमिह नाम पंडिच्चं ।	
अंकपसुत्ते हणिए ^४ संसिजइ केण स्सरत्तं ॥	५०९
अह सा पहट्टवयणां सारीपट्टं ठवित्तु तस्सग्गे ।	
परिकीलिउमारद्धा चिंचियगयदंतसारेहिं ॥	५१० 30

१ जेण. २ भूमि. ३ ण्हविड. ४ परिहारिओ. ५ 'वत्थाइं. ६ 'रागर'. ७ 'वयणो.
८ पुण'. ९ हणिओ.

‘लद्धावसरा वेतुं दाहिणपार्णि’ भणेइ - ‘ते सुहय ! ।

मुद्धारयणमपुवं कुऊहलं एरिसे मज्झ ॥’

५११

भणइ य नियंवेडिं तो - ‘दंसेहि इमं सुवन्नयारस्स ।

एयाए घडणीए मुइं सिग्घं घडावेहि ॥

५१२

६

उट्ठिउकामो एसो आगंतवं अओ तुरियतुरियं ।’

इय भणिय पुव्वेडी पट्टविद्या गहियसंकेया ॥

५१३

[हरिणीचेडीहिं नम्मयासुंदरीए हरणं, तीए पलावं च]

चेडीवंद्रसमेया पत्ता सहस त्ति पोयठाणम्मि ।

दिट्ठा य सुहनिसन्ना असहाया नम्मया ताहिं ॥

५१४

१०

‘भदे ! सो तुह वणिओ हरिणीभवणम्मि संठिओ संतो ।

जाओ अपडुसरीरो तेण तुमं सिग्घमाहूयां ॥

५१५

तुह पच्चयजणणत्थं मुद्धारयणं इमं तु पट्टवियं ।’

एवं भणमाणाहिं समप्पिया मुद्दिया तीसे ॥

५१६

सोऊण इमं वयणं संभंता नम्मया विचित्तेइ ।

‘न घडइ तायस्स इमं अलियं जंपंति एयाओ ॥

५१७

१५

अहवा पयइअणिच्चे संसारे एरिसं पि संभवइ ।

अन्नइ मुद्धारयणं कीस इमं पेसियं तेण ॥

५१८

तह वि न जुत्तं गंतुं असहायाए इमाइ सह मज्झ ।

मज्जेमि ता सहायं परियणमज्जे जणं कं पि ॥’

५१९

२०

उट्ठेइ निहालेइ य पुणो पुणो निययमाणुसं कं पि ।

भवियव्वयानिओ[प. १७ B]यान य दिट्ठो को वि कत्थावि ॥ ५२०

किंकायव्वविमूढा ठाउं गंतुं च नेव चाएइ ।

तो ताहिं पुणो भणिया - ‘न एसि जइ मुंच ता अम्हे ॥’

५२१

चित्तेइ पुणो वि एसा अगयाए नूण रुसिही ताओ ।

जाणइ जुत्ताजुत्तं सो चेव किमम्ह चिंताए ॥

५२२

२५

पुव्वकयासुहकम्मेहिं चोइया तासिमग्गओ ठाउं ।

संचलिया सा बाला बलवं खलु कम्मपरिणामो ॥

५२३

ताहिं परिवेडिया सा नाया केणावि नेवं वञ्चंती ।

भूमीगिहम्मि छुटा पिहियं दारं च तो ताहिं ॥

५२४

दिङ्गम्मि अंधयारे हरिया एयाहिं इय परिभाए ।	
मुच्छानिमीलियच्छी पडिया सहस ति घरणीए ॥	५२५
कहकह वि लद्धसभा विमुक्कपुक्कं सरेण करुणेण ।	
घणमवि चिरं परुभा न सुया केणावि बज्जेणं ॥	५२६
‘हा हा ! अकजमेयं किं राया नत्थि कोइ इह नयरे ।	५
हरियाऽहमणवराहा निम्मयचित्ताहि दासीहिं ॥	५२७
एसा णु मिल्हपल्ली किं वा चोराण एस आवासो ।	
जमहमकयावराहा हरिया एयाहिं रंडाहिं ॥	५२८
किं नत्थि कोइ रक्खो सोयां वा नायपेच्छओ को उ ।	
जेणेवमणवराहा हरिया हं चोरनारीहिं ॥	५२९, १०
सूरपयडम्मि दिवसे हरिया हं पिच्छ पावविलयाहिं ^१ ।	
सो एस छत्तेहंगो जाओ रायम्मि जीवंते ॥	५३०
हा तायय ! कत्थ गओ मा मा अन्नत्थ मं गवेसेसु ।	
अच्छामि एत्थ अहयं छुटा नरओवमे घरए ॥	५३१
तं ताय ! कत्थ चिट्ठसि पत्ता तुह मुदिया कहमिमाहिं ।	१६
अम्हाण वि जीएणं कुसलत्तं होअ तुह ताय ! ॥	५३२
तुह मुहादंसणओ मुट्ठा हं ताय ! जाणमाणा वि ।	
मा रूसि[हि] ति ताओ मीया एयाहिं सह चलिआ ॥	५३३
हा ! निविडां कम्मगई पत्तो बीओ ^२ न कोइ तुह सत्थे ।	
विहिणा खलेण तायय ! रुद्धा सबे वि दिसिमाया ॥	५३४, १०
तुह दंसणेण तायय ! छुट्ठा पुबं पि घोरदुक्खाओ ।	
ता एहि एहि पुणरवि तुरियं मह दंसणं देसु ॥	५३५
आर्म भणंती तायय ! तं किर अच्चंतवल्लहो मज्झ ।	
तं अलियं चिय जायं तुह विरहे जीवमाणीए ॥	५३६
हा ताय ! मज्झ हिययं वज्जसिलायाहिं निम्मियं नूनं ।	२५
जं अज्ज वि तुह विरहे न जाइ सयसिकरं सहसा ॥	५३७
हा ताय ! अहं मूढा जुत्ताजुत्तं वियाणमाणी वि ।	
तुह करभूसणभुल्ला पडिया दुक्खइहे घोरे ॥	५३८
वरमासि तम्मि दीवे मया अहं ताय ! सुद्धपरिणामा ।	
संपइ इयदुक्खत्ता न याणिमो कह भविस्सामि ॥	५३९, १०

१ वज्जेण. २ सोडा. ३ ओ. ४ 'वल्लिमाहिं. ५ सो सए ससज्जत्त'. ६ निववा,
७ बीओ. ८ जासं.

जह वग्घाओ मीया सहसा सीहस्स पडइ उच्छंमे ।
 तह मोइया वि तुमए हमम्मि दुहसंकडे पडिया ॥ ५४०
 नूणं मुणिवरसावो अज वि न हु निरवसेसओ होइ ।
 उवणयमेरिसदुक्खं पुणरवि जं दारुणं मज्झ ॥ ५४१
 अंगीकयमरणाओ किं काही मज्झ आवई एसा ।
 न हु रि स महाणुभावो झिजिस्सइ मह कए ताओ ॥ ५४२
 पाणेहिंतो^१ वि पिया तस्साहं आसि भुत्ता^२ प. १८ ^३भुत्ता वि ।
 मह विरहदुक्खिओ सो पाविस्सइ किं न याणामि ॥ ५४३
 एयाणि य अन्नाणि य पलवंती पुणु पुणो वि मुच्छंती ।
 करुणसरं रुयमाणी अच्छइ घरए नरयतुल्ले ॥ ५४४
 दासीहिं पुणो गंतुं हरिणीहत्थे समप्पिया मुहा ।
 भणियं च- 'तूम सामिणि ! अम्हेहिं कओ तुहाएसो ॥' ५४५
 तो भणइ वीरदासो- 'मयच्छि ! [ग]च्छामि निययमावासं ।'
 नन्न ति भणंतीए पत्तो सो पोयठाणम्मि ॥ ५४६

१५ [वीरदासस्त नम्मयासुंदरीगवेसणा, गिहं पइ पयाणं च]

पढमं चिय परिखिवई दिट्ठिं सो नम्मयापडकुडीए ।
 न य दीसइ ति पुच्छइ- 'कथ गया नम्मया कहह ? ॥' ५४७
 पडिभणइ परियणो सो- 'जाणामो अत्थि पडकुडीमज्झे ।
 अन्नत्थ सा न गच्छइ निरुवियाँ तो न अम्हेहिं ॥' ५४८
 'नूणं मज्झ पएहिं हरिणीगेहम्मि सा गया होही ।'
 गंतूण तत्थ पुच्छइ ताओ पभणंति- 'नाऽऽयाया ॥' ५४९
 ताहे अइवियडो(डं ?) तमन्निस्सन्तो^४ पुणो भण(म)इ तुरियं ।
 भणइ य परियणमित्ते- 'गवेसिमो नम्मयं दइ ॥' ५५०
 सबत्तो अन्नेसियाँ सबहिरब्भंतरे पुरे तम्मि ।
 पुच्छंतेहि वि नूणं पउत्तिमेत्तं पि नो पत्तं ॥ ५५१
 तो गंतूण नरिंदो भणिओ- 'दावेहि पडहयं देव ! ।
 जो मह दंसइ धूयं तस्स पसन्नो अहं सामि ! ॥ ५५२
 जेत्तियमेत्तं चं तुला तुलइ पयच्छामि तिच्चियं कणयं ।
 इत्तियअत्थेण पुरे कारिजउ घोसणं देव ! ॥' ५५३

तिभि य दिणाँ रखा दवाविओ पडहगो उमयकालं ।	
बोसणएण समणं न य लद्धा कथइ पउत्ती ॥	५५४
सहस ति वीरदासो मुच्छाविहलंघलो महीवीडे ।	
पडिओ निरासचित्तो मिलिओ य तओ सयणवग्गो ^१ ।	५५५
चंदणजलेण सित्तो पवीइओ विविहवीयणाईहिं ।	५
कहकह वि लद्धसन्नो ताहे पुकरिउमारद्धो ॥	५५६
‘मुट्ठो [अहं] अणाहो इत्तियलोयस्स मज्झयारम्मि ।	
जीवियभूयं धूयं सहस च्चिय नासयंतेण ॥	५५७
अवहरियं नयणंजुयं खलेण उहालियं च सव्वस्सं ।	
छिन्नं च उत्तिमंगं जेण हिया नम्मयाँ मज्झं ॥	५५८ 10
हा पुत्ति ! कथ चिट्ठसि कत्तो गच्छामि कथ पुच्छामि ।	
दच्छिस्सं कथ गओ तुह मुहचंदं कहसु वच्छे ! ॥	५५९
पत्तं महानिहाणं सहसा भूएहिं मज्झ अवहरियं ।	
दिट्ठा वि सुन्नदीवे न दीससे जह तुमं अज्ज ॥	५६०
जम्मंतरम्मि कस्सइ अवहरियं किं मए महारयणं ।	15
अवहरिया सि किसोअरि ! तेण तुमं मह अउन्नस्सं ॥	५६१
दाइस्सं कस्स मुहं साइस्सं कस्म निययदुच्चरियं ।	
भट्ठेण व जेण मए करट्ठियं हारियं रयणं ॥’	५६२
इय विविहं पलवितो भणिओ मित्तेहिं ईसि हसिऊण ।	
‘पुरिमो त्ति तुमं वुच्चसि पलवसि रंड व किं एवं ॥	५६३ 20
किं पलविण्ण इमिणा एही कत्तो वि नम्मया तुज्झ ? ।	
उज्झसु कायरभावं धरेहि धीरत्तणं हियए ॥	५६४

अवि य-

सिरपिट्ठकुट्टणेणं जुजई अह कायरण ववहारो ।	
धीरा लद्धविण्णेट्ठे उवायतत्ताणि भावंति” ॥	५६५ 25
मा[५. १८ B]वेहि फुडं सुंदर ! चेट्ठामो जाव इत्थ दीवर्म्मि ।	
ताव नं हु होइ पयडा सुचिरेण वि नम्मया तुज्झ ॥	५६६
ता मंतूण सनयरं आगच्छामो पुणो वि पच्छा ॥	
जह न वियाणइ लोओ जुत्ता अन्नाभिहाणेहिं ॥	५६७

१ °दग्गो. २ नयमेज्जवं. ३ नम्मयो. ४ मउत्तं. ५ जउत्तस्स. ६ कज्जइ.

७ भावंति. ८ दीवंति. ९ ज.

- ताहे पेच्छेस्सामो^१ वियरंति^२ नम्मयं न संदेहो ।
 परियाणियपरमत्था जं जुत्तं तं करीहामो ॥^{५६८}
 सोऊण भित्तवयणं उवायमन्नं अपिच्छमाणेण ।
 जुत्तमिणं ति कलित्ता पडिवन्नं वीरदासेण ॥^{५६९}
 ५ विणिओइऊण खिप्पं नियभंडं^३ गहियपउरपडिभंडा ।
 चलिया पडिप्पहेणं संपत्ता नम्मयानयरं ॥^{५७०}
 सिद्धा य बंधवार्णं वत्ता मेत्तेहिं जा जहावत्ता ।
 भुज्जो वि वीरदासो घणं^४ परुब्बो सयणसहिओ ॥^{५७१}
 रोइत्तुं चिरं सयणा सोयंता संलवंति अन्नोन्नं ।
 १० 'हा ! निग्घिणो हयासो पुत्तो सो रुद्धत्तस्स ॥^{५७२}
 नत्थि वयणे पइट्ठा^५ एयाण कुले य निच्छओ^६ चेव ।
 दिट्ठमयस्स(?) वि वयं पयारिया तेण पावेण ॥^{५७३}
 अहवा सो चेव खलो निहओ^७ केणावि असुहकम्मेण ।
 एरिसमित्थीरेयणं उज्झइ कहमन्नहा मूढो ॥^{५७४}
 १५ मा गेण्हह से नामं न कज्जमम्हाण तस्म तत्तीए ।
 सोएमो तं बालं निदोसं आवयावडियं ॥^{५७५}
 सा परघरंसंपत्ता सहिही नूणं कयत्थणा भीमा ।
 काही न सीलभंगं पाणच्चाए^८ वि नियमेण ॥^{५७६}
 अवि य -
 २० अवि कंपइ कणयगिरी उदेइं स्ररो वि पच्छिमदिसाए ।
 उट्ठइ जलम्मि अग्गी न हु खंडइ नम्मया सीलं ॥^{५७७}
 उइयं न णु पुव्वकयं कम्मं तीए महाणुभावाए ।
 उवरुवरिमावयाओ उवेंति जं सुद्धंसीलाए ॥^{५७८}

एवं च नम्मयासुंदरीदुक्खदावानलडज्जमाणमाणसो^९ सब्बो वि नम्मयापुर-
 २५ जणो दुक्खेण कालं गर्मतो चिट्ठइ ।

[हरिणीए नम्मयासुंदरिं पइ कवडसंभासणं]

सा वि पुण नम्मयासुंदरी तम्मि य चारगगिहे रुयमाणी विलवमाणी,
 बीयेंदिवसे चेडीहिं उवणीयं भोयणं [अ] भुंजमाणी, बहुकूडकवडभरियाए
 हरिणीए [भणिया] - 'वच्छे ! भुंजाहि भोयणं । न किंचि अम्हे तुहासुंदरं'^{१०}

१ पेच्छेस्सामो. २ वियरंती. ३ हियभंड. ४ घण. ५ तोइत्तु. ६ पयट्ठा. ७ नेच्छओ.
 ८ निट्ठओ. ९ 'सिक्खी'. १० परभूर. ११ 'चए. १२ उवेह. १३ सुद्धं.
 १४ 'माणसा. १५ बीय'. १६ 'सुंदर.

चित्तमो । किं तु सो तुह वाणियगो अम्ह संतियं किं^१ वि आहवं न देइ तेण
तुमभवह्दा सि । जया सो दाही तया तुमं पि मुच्चिहिसि^२ । मा मनेसि “सो
मम दत्तं न याणइ^३” जाणेइ चेव । किं तु वणियाणं जणयाओ तणयाओ
जणणीओ घरणीओ वि सयासाओ अत्थो अच्चंतवह्दो होइ । तेण दायवं पि
दुक्खेण देंति । जइ तस्स तुमं पिपा ता सिग्घमेव दाही । तुमं पि मुच्चिहिसि ।^४
एस परमत्थो ।’ तओ नम्मयाए चित्तियं -

‘एसा जंपइ महुरं हियए हालाहलं विसं वसइ ।

को पत्तियइ खलाए पावाए चप्फलगिराए ॥ ५७९

न कयाइ मज्झ ताओ न देइ आहवयं मुहुत्तं पि ।

एवभणियस्स उच्चियं^५ करेमि पडिउत्तरं किं पि ॥’ ५८०^{१०}

एवमालोचिऊणं भणियं नम्मयासुंदरीए - ‘भोइणि ! जइ एवं ता मुंचाहि मं
जेण अजेव तुह [आ]हवं दुगुणं तिगुणं वा दवावेमि । देमि तुह दाहिण[ह]त्थं,
अक्कं [प. १९ A] वा दुक्कं सवहं कारेहि ।’ तओ तीए भणियं - ‘भुंजाहि जइ ते
इच्छा । नाहं सवहेहि पत्तियामि’^६ त्ति भणंती उट्ठिऊण निग्गय्या हरिणी । न
भुत्तं नम्मयाए । तयइदेहम्मओ(तइयदियहे मरउ ?) ताव छुहाए सि^७
भाविंती न पत्ता चेव तीए सगासं हयासा नोवणीयं च भोयणं । पुणो चउत्थे
दिणे ‘मा मरिहि’^८ त्ति संकाए समागया भणिउं च पवत्ता - ‘निग्भग्गे ! करेहि
कवलग्गहणं । जीवंतो जीवो कल्लाणभायणं भवइ त्ति ।’ ताहे ‘अणुकूलो’ मम
एस वाइओ सउणो । नूणं भविस्सइ मे जीयमाणीए सामन्नसंपत्ती । एसा वि
अणुवत्तियवयणा सिसिरहियया होइ’^९ त्ति कलिऊण वत्ताजुत्ताजुत्तवियारिणीए-^{१०}
‘मर्म एगंतहियया लक्खिजसि ता करेमि तुहाएसं जेण अन्नं पि मे’^{११} हियं
तुमए चित्तियवं^{१२} त्ति बिंतीएँ अट्टमभत्ताओ पाणधारणनिमित्तं भुत्तं नम्मयाए ।

एवं अट्टमभत्ता पुणो पुणो पारणं करेमाणी ।

तम्मि घरयम्मि चिट्ठइ^{१३} रुयमाणी नरयसारिच्छे ॥ ५८१

हंसी पंजरह्दा सरइ जहा अविरयं कमलसंडं । २५

तह नम्मया वि सुमरइ निरंतरं जणणिजणयाणं ॥ ५८२

न तहा बाहइ तीए नियअंगे उट्ठिया महापीडा ।

जह पित्तियस्स हियए भाविंतीए विरहदुक्खं ॥ ५८३

पच्चासन्नावासा वग्घीए कंपइ(ए) जहा हरिणी ।

तह कंपमाणहियया भएण एसो वि हरिणीए ॥ ५८४^{३०}

१ कि. २ सुच्चिहिसि. ३ याणाइ. ४ उच्चियं. ५ °मालोचिऊण. ६ नियया.
७ अणुकूलो. ८ सम. ९ से. १० वींतीए. ११ चिट्ठइ. १२ बाहइ. १३ एसा.

जिणगुणगणगहियाइं थुइथोत्ताइं पुणो परिगुणंती ।

चिद्धइ मोकखासाए परिभाविंती इमं हियए ॥

५८५

‘कइया होऊ दिणं तं जत्थाहं साहुणीण मज्झम्मि ।

धम्मज्झाणोवगया करेऊ सिद्धंतसज्जायं ॥’

५८६

5

[नम्मयासुंदरीए गणियत्तणे हरिणीकयोवएसो]

अन्नया जाणिऊण पडिगए पवहणवणिए ‘सिद्धं मम वदं(कवडं?) ति
पहंइहियया समायाया नम्मयासुंदरिसमीवं हरिणी, भणिउं पवत्ता — ‘हला!
पेच्छ तेण वणिएण जं कयं । न दिअं मम देयं । तुमं पि मोक्षूण णडो ।
धिरत्थु तस्स ववहारो जो तिद्धाए मोहिओ नियमाणुसं परिच्चयइ । ता भइ !

10 मा तुमं तस्स कारणे खिज्जिहिसि । चेद्ध निवुया मम गिहे इमिणा मम परिय-
णेण सद्धिं विलसंती । नाहं तुह भाराओ बीहेमि । मम वयणकारिणीए न ते
किं पि मंगुलं भविस्सइ ।’ तओ ‘नूणं मम पउत्तिमपाविऊण निरासीभूओ
पडिगओ ताओ । होउ तस्स कुसलं ममाए मंदभग्गाए न याणामि’ किं
पि अणुभवियव्वं’ ति चित्तिऊण पडिभणियं—‘का ममानिबुई तुह समीव-
15 ठियाए? तुममेव मम हियाहियं चित्तेसि’ ति वुत्ते नीणिया भूमिगिहाओ,
गिहमल्ले मोकलाचारेण चेद्धइ ति । अन्नया पुणो वि भणिया हरिणीए—
‘सुंदरि! दुल्लहो माणुसीभावो, खणभंगुरं तारुअं, एयस्स विसिद्धसुहाणुभ-
वणमेव फलं । तं च संपुअं वेसाणमेव संपडइ, न कुलंगणाणं । जओ पहाणमवि
भोयणं पइदियहं अंजमाणं न जीहाए तहा सुहमुप्पा[ए]इ, जहा नवनवं
20 दि[प. १९. B]णे दिणे । एवं पुरिसो नवनवो नवनवं भोगसुहं जणइ य ।

अअं च —

वियरिजइ सच्छंदं पेजइ मअं च अमयसारिच्छं ।

पच्चक्खो विव सग्गो वेसाभावो किमिह बहुणा ? ॥

५८७

तुज्झ वि रइरूवाए पुरिसा होहिंति किंकरागारा ।

वसियरणभाविया इव दाहिंति मणिच्छियं दव्वं ॥

५८८

एयाओ सवाओ अद्धं मे दिंति नियविढत्तस्स ।

तं पुण मह इड्डयरी देआहि चउत्थयं भायं ॥’

५८९

इय दासीधुत्तीए नाणाविहजुत्तिउत्तिनिउणाए ।

भणिया वि न सा भिन्ना जलेण छुहलित्तभित्ति व ॥

५९०

भणितं च पवत्ता -

‘जं जस्स जणे रूढं जुज्झइ तस्सेव मामि ! दं(तं) कम्मं ।
न सहइ चलणाभरणं सीसम्मि निवेसियं कह वि ॥ ५९१

भणियं च -

जं जसु षडियं तं तसु छज्झइ उट्ठइ पाइ कि नेउरु बज्झइ ? । ४
सुइ वि भुक्खइ भुल्लउ न कुणइ कहय वि चम्मयरत्तणु गिहिवइ ॥ ५९२
तुम्हाणं चिय सोहइ एसायारो न जाउ अम्हाणं ।
लज्जाए मह हिययं फुट्ठइ व इमं सुणंतीए ॥ ५९३
जं जस्स कुले रूढं तं तस्सासुंदरं न पडिहाइ ।
भणइ जणे चम्मयरो सुहु सुयंघं घरं मज्झ ॥ ५९४ १०
वुत्ता सि मए भामिणि ! सबं काहामि जं तुमं भणसि ।
एसंजली कओ मे मा गणियत्तं समाइससु ॥ ५९५
पुणरवि भणेइ धुत्ती - ‘एसो धम्मो जयम्मि सुपहाणो ।
जं बहुनराण सोक्खं कीरइ अंगप्पयाणेण ॥ ५९६
अहवा धम्मे दिज्झइ निययसरीरेण अज्जिओ अत्थो । १६
एसो वि महाधम्मो जइ कजं तुज्झ धम्मेण ॥ ५९७
पडिभणइ नम्मया तं - ‘धम्मो पाविज्जए ण विभवेण ।
उप्पज्झइ इह भामिणि ! सुणेहि इत्थं पि दिट्ठंतं ॥ ५९८
धत्तुरीयं बीयाओ न होइ अंबस्सं उग्गमो लोए ।
एवैजियदवाओ एवं धम्मो वि ना होइ ॥ ५९९ २०
पुणरवि हरिणी^१ जंपइ - ‘नूणं अइपंडिया सि तं बाले ! ।
न मुणसि^२ अत्थेण विणो^३ कह पूरिज्झइ जठरपिठरी ॥ ६००
अत्थस्सेसोवाओ किलेसरहिओ सरीरसुहजणओ ।
विहिणा अम्हं सिद्धो तम्हा इत्थं समुज्जमसु ॥ ६०१
भणियं च नम्मयाए - ‘अत्थमुवजेमि जइ तुमं भणसि । २५
कत्तेमि लण्हसोत्तं^४ करेमि गंधि व धूयं वा ॥ ६०२
जाणामि रसवइविहिं पक्कभविहिं च बहुविहं काउं ।
दंसेहि कंचि कम्मं एगं गणियत्तणं मोत्तुं ॥ ६०३

[हरिणीकया नम्मयासुंदरीकयस्थणा]

इय सोउं आरुद्धा पाविद्धा निडुरेहि^१ वयणेहि ।

हिययगयकालकुट्टं^२ सहसा उगिरिउमारद्धा ॥ ६०४

‘पावे ! सामेण मए भणिया न करेसि तह वि मह वयणं ।

१ नूणं पर्यडदं^३ अज्ज वि मग्गेसि निम्मग्गे ? ॥ ६०५

संपइ तं मज्झ वसे कारिस्समवस्स तो मणोभिडुं^४ ।

किं कइया वि हर्यासे ! लुजइ अह गड्डरा सवसा ॥’ ६०६

पडिभ^५ [प. २० A] णइ नम्मया तं - ‘जीवंती न हु करेमि गणियत्तं ।

मारेसु व चूरेसु व जं वा रोयइ तयं कुणसु ॥’ ६०७

१० तो तीए क(दु)ट्ठाए आरुट्ठो कागुओ^६ समाहूओ ।

भणिओ - ‘बला वि भुंजसु इह भवणे महिलियं एगं ॥’ ६०८

आलवइ सुंदरी तं - ‘भाय ? अहं तुज्झ भइणिया एसा ।

मा कुणसु मज्झ दोहं जणणीमवहेण सविओ सि ॥’ ६०९

सो वि विलक्खो नट्ठो अन्ने अन्ने वि सा महापावा ।

१५ जे जे पेसेइ नरे ते वारइ नम्मया एवं ॥ ६१०

सुडुअरं सा पावा कुविया दंडाहया पुयंगे व ।

आणवइ निययदासे^७ - ‘रे रे ! आणेह कंवाओ ॥’ ६११

आणीयाओ तेहिं कणवीराईण लंबकंवाओ ।

भणिया - ‘पहणह एयं जह चयइ पहवयावायं ॥’ ६१२

२० ते वि चिरवेरिया इव तामाहंतुं तहा समारद्धा ।

जह सुकुमालंसरीरे तीसे ताडित्ति मम्माई^८ ॥ ६१३

जह जह सरइ सरीरा रुद्धिरं रत्तीभवंति कंवाओ ।

तह तह सा हरिसिजइ पावा खड्दिकघरणि व ॥ ६१४

भणइ य - ‘अज्ज वि पहणह जेणं सा मुयइ कुलवट्टेवायं ।

२५ ते वि जह नरयपाला तह तह ताडित्ति नित्तिंसा ॥ ६१५

न मुयइं सेकारं पि हु ताडिजंती वि नम्मया तेहिं ।

चित्तइ ‘मए वि एवं केइ जिया ताडिया पुत्तिं ॥ ६१६

सवो पुव्वकयाणं कम्माणं पावए फलविवागं ।

अवराहेसु गुणेसु य निमित्तमत्तं परो होइ ॥ ६१७

१ निडुरेहि. २ कुट्टं. ३ भिडुं. ४ हावासे. ५ कागुओ. ६ दोसे. ७ सुक्क-
माळ. ८ संसाहं. ९ बट्ट. १० सुयइ.

होउ सरीरे पीडा नाहं पीलेमि अप्पणो सीलं ।
 अकलंकियसीलाए मरणं पि [न] बाहए मज्झ ॥ ६१८
 बाहई पुण जं एसा अयाणमाणी मणोगयं मज्झ ।
 संतावइ अप्पाणं इमे वि आणाकरे पुरिसे ॥ ६१९
 वारं वारं पुच्छइ हरिणी - 'किं रमसि अम्ह मग्गम्मि ? ।' ६
 'न हि न हि न हि' ति जंपइ सा वि ददं हम्ममाणा वि ॥ ६२०
 पभणइ हरिणी - 'पहणह मारह चूरेह निग्घिणा होउं ।
 मुच्चइ जेण हयासा छिजंती अप्पणो गाहं ।' ६२१
 इयं चोइएहिं तेहिं वि तह तह [सा] निहयं हया बाला ।
 जह संत्ता मुच्छं खणेण सुनिरुद्धनीसासा ॥ ६२२ 10
 'मा मरिहि' ति पुणो वि हु सित्ता सल्लेण दाविओ पवणो ।
 कहकह वि लद्धसन्ना पुट्ठा तं चेव सा भणइ ॥ ६२३
 'वीसमउ' ति विमुक्का मज्झण्हे तह पुणो ददं पहया ।
 अवरण्हे वि तहेव य पहया जा पाविया मुच्छं ॥ ६२४
 इय कित्थियं व भञ्जइ तीए पावाइ निग्घिणमणाए । 15
 बहुहा कयत्थिया सा संपुञ्जा तिभि जा मासा ॥ ६२५
 [करिणीकयं नम्मयासुंदरीए दुक्खमोयणं]
 अह अत्थि तत्थ वेसा करिणी नामेण भदियो किंचि ।
 दद्धं कयत्थणं तं जाया करुणावरा धणियं ॥ ६२६
 ता एगंते तीए संलत्ता नम्मया - 'तुमं भदे ! । 20
 किं सहसि जायणाओ^१ एयाओ घोररूवाओ ॥ ६२७
 कीरउ हरिणीवयणं कुट्टिजसि दुकरं तुमं किमि[प. २० B]ह ? ।
 कीरउ सुहिओ लोओ जेण इमा हरिणिया वड्ड(?) ॥ ६२८
 तंबोलकुसुमपमुहो भोगो सबो वि सुंदरो अम्ह ।
 ता कीस तुमं मुद्धे^२ ! एवं वंचेसि अप्पाणं ? ॥ ६२९ 25
 वज्जरइ नम्मया तो - 'पियसहि ! नेहेण देसि मह सिक्खं ।
 ता साहेमि फुडं तुह पच्छन्नं नत्थि सहियाणं ॥ ६३०
 जावजीवं महिओ नियमो मे सुयणु ! पुरिससंगस्स ।
 नियवायापडिबन्नं जीवंतो को जए चयइ ? ॥ ६३१

- कस्स व न होइ मरणं जियलोओ कस्स सासओ होइ ? ।
 अंगीकयमरणाए पियसहि ! जं होइ तं होउ ॥' ६३२
- पुणरवि पुच्छइ करिणी - 'सुंदरि ! किं होइ तुज्ज सो वणिओ ? ।'
 इयरी पभणइ - 'सुहए ! पित्तियओ मज्ज सो होइ ॥' ६३३
- ८ 'जइ एवं सुविसत्था चिट्ठसु मोएमि अज्ज दुक्खणं ।'
 इय जंपिऊण पत्ता करिणी हरिणीसमीवम्मि ॥ ६३४
- पभणइ - 'सामिणि ! एसा मारिजइ कीस बंदिणी दीणा ? ।
 किं वसइ तुज्ज हियए एसा वणियस्स तस्स पिया ? ॥' ६३५
- सा भणइ - 'सच्चमेयं एयाए मोहिएण वणिएण ।
 १० नाहं खणं पि भुत्ता ता एसा वेरिणी मज्ज ॥' ६३६
- करिणी पभणइ - 'सामिणि ! मा कुणसु मणम्मि एरिसं संकं ।
 जेण सहोयरधूया एसा भत्तिज्जिया तस्स ॥ ६३७
- कयपुरिससंगनियमा वंभवया निच्छिण' हियएण ।
 अब्भुवगच्छइ मरणं न य करणं पुरिसभोगस्स ॥ ६३८
- १५ तिहि मासेहिं न भिन्नं चित्तं एयस्स अन्नहा काउं ।
 एत्तो' ताडिजंती मरइ चिय सबहा एसा ॥ ६३९
- ता मुय ईसादोसं उवरिं एईएँ कुणसु कारुन्नं ।
 कुणमाणी घरकम्मं धारउ पाणे तुह पसाया ॥ ६४०
- अम्हाहि एत्तियाहिं भंडागारं न पूरियं तुज्ज ।
 २० किं पूरिस्सइ एसा अंगीकयतणुपरिचाया ? ॥ ६४१
- सुवइ इत्थीवज्झा बहुदोसा मवधम्मसत्थेसु ।
 ता मा कुणसु कलंकं मह विन्नत्तिं कुणसु एयं ॥' ६४२
- तीसे सोऊण गिरं' मणयं उवसंतंमच्छरा हरिणी ।
 वाहरइ' तक्खणं चिय नम्मयमेवं च भाणीया ॥ ६४३
- २५ 'जइ ता घयपुत्तेहिं गल्ला' फुट्ठंति तुज्ज निब्भग्गे ? ।
 ता चेद्ध मज्ज गेहे रसवइकिच्चाइं कुवंती ॥' ६४४
- हियए अणुग्गहं सा मन्नंती भणइ 'होउ एवं' ति ।
 तो तीएँ अणुक्काया पारद्धा रंभिउं भत्तं ॥ ६४५
- सा आहारं साहइ जह सबो परियणो भणइ तुहो ।
 ३० 'ताइं चिय दवाइं नजइ अमिण्ण सित्ताइं ॥ ६४६

को वि अउओ साओ संजाओ अज सववत्थुणं ।	
जह अम्हाणं जीहा तिसिं न हु पावइ कहंविं ॥'	६४७
नाणावंजणपकअरंजिया हरिणियां विचितेइ ।	
'पढमं विय किं न मए ठविया एसा इह निओए ॥'	६४८
संरोहिया य तत्तो कंवाघाया घयाइदोहिं ।	६
अधिया - 'अजप्पभिई अमयं ते चिट्ठसु जहिच्छं ॥'	६५९
चित्तेइ न[५. २१ Δ]मया वि हु 'जायं असुहस्स कालहरणं मे ।	
जाया जीवियआसा करेमि ता निबुया घम्मं ॥'	६५०
तत्तो य उभयसंझं हियए ठविऊण जिणवरं वीरं ।	
बंदइ जायाणुआ करेइ उच्चियं च सज्झायं ॥	६५१ 10
भावेइ भावणाओ वेरग्गकराईं गुणइ कुलयाईं ।	
सव्वजणो अणुकूलो' वाघायं को वि नो कुणइ ॥	६५२
पहिरेइ डंडियाईं थालीमसिमंडियाईं' मलिणाईं ।	
परिकम्मेईं न अंगं लिंपइ य मसीए सविसेसं ॥	६५३
भुंजइ थोवं थोवं तहा वि चित्तस्स निबुइगुणेण ।	15
गेन्हइ उवचयमंगं उववासं कुणइ तो बहुसो ॥	६५४
विसइह सीयं तावं 'मा कंती [होउ] मह सरीरस्स ।'	
तह वि हु तणुलायन्नं न होइ से अन्नहा कह वि ॥	६५५
जइ वि सरीरं सुत्थं तावेइ तहा वि माणसं दुक्खं ।	
रोयइ कलुणं कलुणं सुमरंती कुलहरं बहुसो ॥	६५६ 20

[हरिणीमरणं, नम्मयासुंदरीए वेसाण सामिणिकरणं च]

अह अन्नया कयाई हरिणी उग्गाइ खलवियणाए ।	
अभिभूया विलवंती पत्ता सहस त्ति पंचत्तं ॥	६५७
तो भणइ परियणो सो - 'महासई सेहिया हयासाए ।	
तेण अकाले वि मया तारुअभरम्मि वटंती ॥'	६५८ 25
रुआ केणइ न खला न विहियमन्नं' पि पेयकरणिअं ।	
दासीसुएहिं केहि वि पक्खित्ता सा मसाणम्मि ॥	६५९
जाणावियं च रओ हरिणी हरिया कयंतचोरेहिं ।	
तेणावि समाइट्टं पंचउलं जाणगं निययं ॥	६६०

१ कहिंवि.

२ हरिणया.

३ अणुकूले.

४ थालीमसिसुडियाईं.

५ परिकाशम्ह.

६ विहिय अन्नं.

- भणियं - 'जा तुम्हाणं पडिहासइ रूलक्खणेहिं जुया ।
 तीसे करेह टिकं^१ हरिणीठाणम्मि बेसाए ॥' ६६१
- कयसिंमारो मिलिओ बेसावग्गो तहिं निरवसेसो ।
 अहमहमियाए पंचउलगाण देहं पयासितो ॥ ६६२
- तेसि निरुबिताणं^२ संपत्ता दिट्ठिगोयरं कह वि ।
 सहस चि नम्मयासुंदरि उ मलमलिणतणुवसणा ॥ ६६३
- रुवसरुवं तीसे दडूणं विम्हिएहि तो बुत्तं ।
 'धूली(लिं?)तरियं रयणं भो ! एयं किं न पेच्छेहं ॥ ६६४
- लक्खणरुवसणाहो अन्ना न हि अत्थि महिलिया एत्थ ।
 कीस निरुवह अग्गि दीवेण करम्मि गहिएण ? ॥' ६६५
- भणियाओ चेडीओ - 'उवड्डियमज्जियं इमं कुणह ।
 परिहावेह य तुरियं वत्थाभरणाणि हरिणीए ॥' ६६६
- विहियं च चेडियाहिं अणिच्छमाणीए नम्मयाए तं ।
 'हट्ठी किमेयमवरं उवड्डियमिमं' ति^३ चितेइ ॥ ६६७
- ठविऊण हरिणियाविट्ठरम्मि पंचउलिएहिं तो तीए ।
 मंगलतूररवड्डुं^४ कयं सिरे राणियाटिकिं ॥ ६६८
- भणियं च -
 'जं किंचि हरिणितणयं भवणं दवं तहेव परिवागे ।
 आहवं चिय सवं तं दिन्नं तुह नरिदेण ॥' ६६९
- इय जंपिऊण ताहे पत्ता पंचउलिया नियं ठाणं ।
 इयरी वि देवया इव दिप्पंती चितए एवं ॥ ६७०
- 'एयाहि सहायाहिं [प. २१ B] होही सवं पि सुंदरं मज्झ ।
 तम्हा करेमि इण्हि सत्ताओ सुप्पसत्ताओ^५ ॥' ६७१
- आय(वाह ?)रिऊणं^६ ताहे सत्ताओ गोरवेण भणियाओ ।
 'जं नियविट्ठत्ताभागं दिंतीओ आसि हरिणीए ॥ ६७२
- सो सवो वि इयाणिं मए पसाएण तुम्ह परिमुक्को ।
 जं पुण रत्तो देयं तं दिऊह हरिणिकोसाओ ॥' ६७३
- परितुट्ठाओ ताओ सत्ताओ नियसिरेण पयकमलं ।
 फुसिऊण विति^७ - 'सामिणि ! कम्मयरीओ वयं तुज्झ ॥' ६७४

भणिया य विसेसेण करिणी - 'सहि ! बल्लहा अहं तुज्झं ।

जाणासि य मह चित्तं ता चेद्वसु मज्झ ठाणम्मि ॥ ६७५

सबं हरिणीकिञ्चं करेज्ज सेवागयाण पुरिसाण ।

अहयं तु तुह पसाया छन्ना' चिट्ठामि गिहमज्जे ॥ ६७६

'एवं' ति तीय भणिए संतुट्ठा नम्मया हिययमज्जे । ४

नियधम्मकम्मनिरया सुहज्जाणंगया गमइ कालं ॥ ६७७

[असंतुट्ठकामुकस्स राइणो कन्ने पजंपणं]

अब्बदिवसम्मि एगो कयसिंगारो नवम्मि तारुत्ते ।

संपत्तो तीय गिहं अइधणवं कामुओ' पुरिसो ॥ ६७८

पुच्छइ - 'सा कत्थं गया तुम्हाणं राणिया अचिरठविया ? ।' 10

करिणी भणइ - 'अहं सा पच्चभियाणेसि नो मुद्ध ! ॥ ६७९

सो पभणइ - 'नवदिणयरसमाणतेयं मणोहरं अंगं ।

तीए कमलच्छीए दिट्ठं चेद्वइ मणे मज्झ ॥ ६८०

लक्खंसेण वि तुल्ला न तुमं तीए कहेहि ता सबं ।

अच्छइ सा कम्मि गिहे संपइ दंसेहि वा झ त्ति ॥ ६८१ 15

तीए कजेण मए दुकरकम्मेहिं अज्जिओ अत्थो ।

ता मह दंसेहि तयं पुजंति मणोरहा जेण ॥ ६८२

करिणी पुणो वि जंपइ - 'तुमए पच्छादिया तया दिट्ठा ।

संपइ सहावरूवा गामिल्लय ! कीस भुल्लो सि ? ॥ ६८३

सो भणइ - 'नत्थि जइं सा सट्ठाणं जामि तो अहं इन्दि ।' 20

करिणी भणइ - 'न अम्हे वारेमो कुणसु जं रुयइ ॥ ६८४

गच्छंतेण य मग्गे कम्मयरो को वि पुच्छिओ छन्नं ।

'जणयसवहेण सविओ कहेहि सा राणिया कत्थ ? ॥ ६८५

कहियं च तेण छन्नं - 'कहिंवि अच्छइ अहं न याणम्मि ।

सा कुलनारी नूणं परिवालइ अप्पणो सीलं ॥ ६८६ 25

तओ सो आसाभंगसमुप्पाइयमहाकोवानलडज्झमाणमाणसो तीए सीलमंड-
णखंडणोवायमलहंतो, रायाणमुवसप्पिऊणं जंपितं पवत्तो - 'देव ! निवेएमि किं
पि पियकारयं देवस्स अच्छंभुयं ।' राइणा भणियं - 'किं तयं ?' ति । तओ सो
पावकम्मो नम्मयाकम्मचोइओ वज्जरिउमादत्तो - 'अत्थि इह नयरे एगा नारी ।

सा तिलोत्तमाईणमच्छराईणमन्नयरी, सुरवइसावेण निवडिया न कस्स वि
अप्पण्णं दंसेइ । मन्ने पयावइणा तुह निमित्तमेव रक्खिअइ । ता किं देव !
रूवेण जोवणेण रञ्जेण जीविण वा जइ सा लच्छि इ सयलसुहखाणी मय-
रइयमहानरिंदराय [७. २२ A] हाणी अंतेउरं^१ नालंकरेइ ? । सइणी भणियं—
८ 'का सा ?' इयरेण भणियं—'जा सा हरिणीठाणसन्निविट्ठा ।'

सुओ एस वइयरो नम्मयासुंदरीए, चितियं च 'सच्चं' केणावि पढियं—

आसासिअइ चको जलगयपडिबिंबदंसणसुहेण ।

तं पि हरंति तरंगा पिच्छह निउणत्तणं विहिणो^५ ॥ ६८७

वच्चांमि जा न पारं दुक्खसमुदस्स कह वि एगस्स ।

१० तावँऽन्नयरमपुवं उवट्ठियं दारुणं वसणं ॥ ६८८

खुदो रुदो चंडो निद्धम्मो नारओ महापावो ।

एसो बब्बरराया गहिओ को छुड्डइ इमेण ? ॥' ६८९

ता इन्हि किं करेमि ? कत्थ गच्छामि ? कस्स साहेमि ? कं सरणं पवजामि ?
सवहा नत्थि मे जीवमाणीए सीलरक्खा ।

१५ हा हा कयंत ! निग्घिण ! जई ता हं दुक्खभायणं रइया ।

ता कीस इमं रूवं निम्मवियं वेरियं^९ मज्झ ? ॥ ६९०

सुहिए कीरइ रूवं दुहियमरूवं ति एत्थ जुत्तमिणं ।

लोहीए पक्कं रज्जइ नहु(तह) खप्परे छगणं ॥ ६९१

पुअस्स य पावस्स [य] वासो^{१०} एगत्थ एस कीस कओ ? ।

२० सवगुणसंपउत्ते भत्ते विसखेवणमुजुत्तं ॥' ६९२

एवमणेगहा विलविऊण परिमाविउं पवत्ता 'भरणमेवोसहमिमस्सं^{११} दुक्ख-
स्स, नऽन्नहा सीलरक्खा होइ । तं पुण बिहाणसेण वा विसेण वा अ त्ति
संभवइ । अन्नं च सुयपुवं मे साहुणीणं समीवे अक्खाणयं—

[धनेसरकहाण्यं]

२५ वसंतपुरे नयरे धणवइसिट्ठिसुओ धणेसरो अहेसि । सो जणणिजणए
कालगए तहाविहकम्मदोसेण गहिओ दारिद्विहिणा चित्तिउं पवत्तो—

'चिरकालियवेरगो कयाइ उच्छामिया पणस्संति (?) ।

इय नासइ दालिइं कयाइ देसंतरगयस्स ॥ ६९३

अञ्च च -

उच्चं नीयं कम्मं कीरइ देसंतरे घणनिमिच्चं ।

सहवड्डियाण मज्जे लज्जिअइ नीयकम्मेण ॥' ६९४

एवमालोइऊण संठविऊण कुंडंबं दूरदेसे पत्तो एगं गामं । 'न पयाणएहिं दालिदं छिअइ' ति ठिओ तत्थ । मणिओ गामीणेहिं - 'गोरुवाई चारेहिं' ति । लेभिहिसि मासंते पइगोरुवयं रुवयं' ति । सो वि [व] वसायंतरा-भावाओ चारिउं पवत्तो । तस्स य पंच पंच रुव[य] सयाइ पइमासं मिलंति । पंचहिं वासेहिं जाओ महाघणो । तओ मुत्तूणं गोवालत्तं लग्गो वाघेओ । दुवालसवासेहिं जाओ अणेगघणकोडिसामी, चित्तिउं च पवत्तो -

'किं तीए लच्छीए नरस्स जा होइ अन्नदेसम्मि ।

10

न कुणइ सुयणाण सुहं खलाण दुक्खं च नो कुणइ ॥' ६९५

तओ सो गमणमणो चित्तेइ 'अंतरा महंतमरम्ममत्थि । तत्थाणेगे भिल्लपुलि-दाइणो चोरा परिवसंति, ते महंतं पि सत्थमभिद्वंति । ता न एसा संपया निव्वाहिउं तीरइ' ति काउं गहि[प. २२ B]याइ [त]ओ महग्घमोह्वाइ पंच महारयणाइ । ताइ जुन्नचेलंचले बंधिऊण कमेण पत्तोअरम्मपच्चासन्नं । सुयं च 16 'इत्थारम्मे णेगाओ' चोरपल्लीओ । कप्पडिओ वि वच्चंतो उग्गावि-यनग्गोविओ कीरइ । रूयगो वि गंठिबद्धो न छुइइ । तओ धणेसरो रय-णाणि एगत्थ ठविऊण तेहिं समाइ पंच पत्थरखंडाइ' कल्लुड्डियाए गोविऊण, 'बंचेयवा मए तकर' ति निच्छिर्यमणो, - 'एस भो ! रयणवाणिओ गच्छइ' ति उच्चसइ घोसंतो पविट्ठो महाउवि' । घोसणाणंतरमेव गहिओ तकरेहिं, 20 पुच्छिओ य - 'कत्थ पत्थिओ सि ?' भणइ - 'रयणाणि विक्केउं ।' 'कत्थ रय-णाणि ते ? दंसेहि' ति बुत्ते धणेसरेण कच्छोटियाउ कट्ठिऊण दंसिओ गंठी, भणियं च - 'महग्घाणि एयाणि न तुम्मे गिण्हिउं तरइ ।' 'किमेएसिं मुल्लं' ति पुच्छिएण सिद्धं - 'एगेगा घणकोडी ।' तओ पच्चभिन्नार्यं पत्थरे चोरेहिं 'नूणं गहंगहिओ एसो' ति कलिऊण मणिओ तेहिं - 'तुममेव एएसिं जोग्गो सि । 25 गच्छ मणिच्छियं' ति । इयरेण भणियं - 'जइ केइ गाहगा अन्ने वि जाणह ता सिग्घं पेसिअइ ।' तओ हसिऊण पडिनियत्ता चोरा । धणेसरो वि तं चेव घोसंतो चलिओ । अग्गओ पुणो वि भिल्लेहिं बुल्लाविओ । ते वि" तहेव 'गहगाहिउ' ति मणिऊण गया । एवं पए पए पुलिदाईणं दंसंतो पत्तो महाकंतारपारं । वीयदिवसे तहेव घोसंतो पडिनियत्तो" । तहेव उग्गाइओ महग्गाहिओ ति मुक्को 30

१ कज्जिअइ. २ कुणंज्व. ३ मुत्तूण. ४ महंत. ५ णगाओ. ६ वडे. ७ वंदावं.
८ नेच्छियं. ९ महाउवि. १० भिन्नोय. ११ गहं. १२ व. १३ मियत्तो.

६२ नम्मयासुंदरीए राइणो निमंतणं गहेल्लचेड्डयकरणं य । [६९६-६९८]

य । तप्पभिइं^१ दूरट्टिया चेव चोरा निहालयंति जाव सत्तमदिणे रयणाणि धेत्तूण गओ । सुहेण पत्तो सट्ठाणं, भोयाणं च भागी संबुत्तो^२ ति ।

तो जहा तेण धणेसरेण रयणाणि रक्खियाणि तहा अहं गहेल्लंवि हे(चेड्डे ?)ण सीलरयणं रक्खेमि ति । मा [कयाइ] जीवती कहिं पि कुलहरं^३ पि पावेज्जा । किं तु जइ कह वि एसो राया इह एइ ता मम सरीरं पासइ तक्खणमेव भंजइ मे सीलं, ता न तीरइ गहिळ्ळत्तणं काउं, घरमज्झगया विट्ठाणसेण मरिस्सं । अह अन्नो कोइ एही ता लद्धावसरा^४ अवहत्थियलज्ज-विणया अंगीकयसरीरसंतावा गहेल्लचेड्डयंमेव पवजिस्सं । माया वि कारणे कीरमाणी न दोसमावहइ^५ ति निच्छियमणाए ।

10 [नम्मयासुंदरीए राइणो निमंतणं गहेल्लचेड्डयकरणं य]

अन्नया रूवायन्नणावज्जियमाणसेण राइणा पेसिओ समागओ नम्मयागिहं दंडवासिओ । परियाणियकज्जाए कया तस्म पडिवत्ती पुच्छिओ य-‘किमा-गमणपओयणं ?’ तेण भणियं-‘राइणा तुह दंसणुकंठिएणाहमायरेण समाइड्डो “हरिणीठाणट्टवियं राणियं सिग्घमाणेहि” ता तुरियं कीरउ गमणेण 15 पसाओ ।’ नम्मयाए भणियं-

‘जं इच्छंती हियए तुमए तं चेव मज्झ आइड्डं ।

इकं उकंठीया बीयं पुण बरहिणा लवियं ॥

६९६

अत्थि च्चिय पुत्ताइं अम्हाणं नत्थि एत्थ संदेहो [प. २३ A]

जं संभरिया अज्जं महिवइणा इंदसेणेणं ॥’

६९७

20 भणिया करिणी-‘भदे^६ ! सुयं तए सुभासियं-

जइ किज्जइ विट्ठालडउ लंघिज्जइ अप्पाणु ।

तो वरि गहिलिय ! तेण महु जो दंगडइ पहारुं ॥’

६९८

करिणीए भणियं-‘सुंदरमेयं, पुजंतु मणोरहा ।’ नम्मयाए भणियं-

‘सलक्खणा ते जीहा । पुणो एरिसमासीवायं मम दिज्जाहि’ ति भणंतीए

25 कारिओ दंडवासियस्स मज्झणभोयणाइओ उवयारो । अप्पणा वि कयमज्झणाइ-सिंगारा परिहियविसेसुज्जलवत्थाभरणा दंडवासिओवणीयसिवियारूढा चलिया नयरामिमुहं । अंतराले दिड्डं घडिजंतं वहमाणं । तओ भणियं-‘तन्हाइया अहं, उत्तारेह मं जेणेत्थ सहत्थेण पाणियं पियामि ।’ तओ ‘जमाणवे-सि’ ति भणंतेण उत्तारिया दंडवासिएण, पत्ता विमलजलभरियं सारणिं^७ ।

30 तत्थ पाऊण पाणियं कुहियचेक्कणजंवालं^८ भरियखट्ठाए लद्धावसरा फेल्लुसणंमिसेण

१ तप्पभिउं. २ संबोत्तो. ३ गहेल्लं. ४ वंसरा. ५ वेड्डयं. ६ सेणेगो.

७ भद्दा. ८ पाहाणु. ९ जंतं. १० सारणी. ११ जंवालं. १२ पक्खुसणं.

झड चि निवडिया खड्डाए । तओ कयअड्डहासाए — ‘अहो ! राइणा ममेयमा-
भरणं^१ पेसियं^२’ ति भणंतीए सवमालिपियं सरीरं । एत्थंतरे ‘हा सामिणि !
किमेयं ?’ ति भणमाणो समुहंमागच्छंतो — ‘अरे रे ! रायगिहिणिं^३ अप्पणो
भारियं काउमिच्छसि^४’ ति जंपमाणीए पहओ कदमेण दंडवासिओ । ‘अहो !
गहो^५’ ति कओ जणेण कोलाहलो । विगरालीकयलोयणो^६ निछालियजीहा
सिवारवं^७ कुणंती पहाविया जणसमूहसमुहं — ‘अहो ! रायभारियं गहिल्लमुल्लवह
त्ति संचल्लहं^८ रायउलं^९ जेण दंसेमि दुग्मासियंफलं ।’ एवमालजालाई पलवंतीए
दंडवासिओ रायसगासं साहिउं पयत्तो — ‘देव ! सच्चमेयं —

अन्नह परिचितिज्झ सहसां कंडुजुएण हियएण ।

परिणमह अन्नह चिय कज्जारंभो विहिवसेण ॥

६९९ 10

जओ सा वराई सयमेव देवसंगमूसुया मम विन्नत्तियं सोऊण बहलरोमं-
चकंडुयं^{१०} चच्चक्रियं तणुं तुरियं^{११} कयसिंगारं मह वयणेण समारूढा सिवियं
त्ति । तयणंतरे “पञ्चक्खा लच्छी न हि न हि रंभा तिलोत्तिमा मयणघरणि^{१२}”
त्ति दिसि दिसि समुट्टिया जणसमुल्लावा । मए पुण चित्तियं एयासिं संतियं
रूवलायन्नं धेत्तूण देवस्स कए विहिणा निम्मविय त्ति । तओ देव ! न याणामि^{१३}
किं तीए चक्खुदोसो ? किं जलं पियंतीए उत्तेडियं किमपि^{१४} ? खड्डातीरेण
गच्छंती धस त्ति निवडिया विगंधे जंबालंमज्जे । तओ गहगहिया इव जणेण
कीलाविजंती चेट्टइ । तओ राइणा संभंतेण भणिओ — ‘गच्छ गच्छ सिग्धं
त्ति, तिहुयणभूयवाइयमाणेहि^{१५} । अहं पि एम तत्थ पत्तो चेव ।’ तओ
दंडवासिएण समोहओ चेवागओ तिहुयणो । भणिओ रत्ता — ‘निरूवेहि को^{१६}
एस गहो ? केणोवाएण नियत्तइ ?’ तिहुयणेण उग्घाडिया फुडपुत्थिया, निरू-
वियाइं गहलक्खणाइं । सुचिरं परिभाविऊण संलत्तं — ‘देव ! एस उवाओ नाम
गहो^{१७} । पुरिसित्थिया[णा]मिह माणुससंगमपाविऊण ताणमुप्पज्झइ । अस-
ज्झो भंततंताणं, [प २३B] एयस्स इच्छाभंगो न कायधो । जं मग्गईं तं चेव
दिज्झइ, न य चंकारिज्झइ त्ति तओ कालेण सयमेव उवसमइ त्ति ।’ तओ नम्म-
यंसुंदरिभागधेयचोइएण भूयवाइएण भणिएण रत्ता उग्घोसावियं सबाहिरब्भं-
तरे नयरे — ‘जो एयाए रायवल्लहाए गरुए वि अवराहे कए मंगुलं भणिस्सइ
करिस्सइ वा, तमहं महादंडेण दंडिस्सामि’ त्ति ।

१ माकभणं. २ समुहं. ३ गिहिणी. ४ कोयणो. ५ सिवारवंती. ६

७ मंचल्लह. ८ डक. ९ दुग्मासियं. १० सहस. ११ कंडुयं. १२ तुरिय.

१३ घरणे. १४ किमंयि. १५ जंबालं. १६ माणेहि. १७ सामा. १८ गहो.

१९ सगगइ. २० नम्मयं.

- अह सा पच्चयहेउं जणस्स गहवेइयं पयासेइ ।
 हिंडइ घरं घरेणं पप्फोडंती कुलालां ॥ ७००
- कत्थइं खप्परहत्था मिक्खं मग्गइ कर्हिचि जइ लहइ ।
 छट्ठाविजइ सहसा सह हिंडंतेहिं डिमेहिं ॥ ७०१
- ८ चेक्खल्लं दट्ठणं लिपइ अंगं पुणो पुणो धणियं ।
 सीसे^१ खिवइ कयारं छारेण य गुंडइ सरीरं ॥ ७०२
- जरचीरचीरियाहिं वेढइ अंगां दुगुणतिगुणां ।
 दट्ठण य निम्मल्लं मुंडे मालीं(लं?) सिरे कुणइ ॥ ७०३
- जं जं रच्छाचीरं तं तं सबं^२ पि निवसइ कडीए ।
 कत्थइ गया य नच्चइ कत्थइ फेकारवं कुणइ ॥ ७०४
- १० गायइं हसइ य कत्थइ अन्नत्थ करेइ घोरधाहाओ ।
 नारीए पुरिसस्स व निवडइ चलणेसु पहसंती ॥ ७०५
- दिवसम्मि भमइ नयरे सुन्नघरे जुन्नदेउले वा वि ।
 रसिं गंतुं छन्नं करेइ जिणवंदणार्इयं ॥ ७०६
- १५ 'रे जीव ! मा किलम्मसु एयाए लज्जणेज्जकिरियाए ।
 जि चिय संहिति दुक्खं ति चिय सुहभायणं होति ॥ ७०७
- सीलरयणं महग्घं किच्छेण वि जइ तरिज रक्खेउं ।
 ता होज्ज मज्झ तुट्ठी तिहुयणरज्जोवलंमे व ॥ ७०८
- जइ जत्थ व तत्थ व जह व तह व रे हियय ! निबुइं^३ कुणसि ।
 ता दुक्कह तुह जम्मंतरे वि दुक्खं चिय न होइ ॥ ७०९
- २० रे जीव ! भवे आसिर जत्थ व तत्थ व सुही य गयनिंद ! ।
 जेण व तेण व संतुट्ठ जीव ! मुणिओ^४ सि तं अप्पा ॥ ७१०
- जं सोढं जीव ! तुमे दुक्खं सुन्नम्मि तम्मि दीवम्मि ।
 भावेसु इमं सबं कित्तियभागो इमो तस्स ॥ ७११
- २५ हरिणीगेहम्मि तुमे सोढाउं कयत्थणाउ मीमाउ ।
 ताओ संभरमाणो मा झरसु जीव ! एत्ताहे ॥' ७१२
- एवं अणुसासंती^५ अप्पाणं जामिणिं^६ गमेऊण ।
 पुणरवि पभायसमए जिणमुणिगुणसंथवं कुणइ ॥ ७१३

पुणरवि तहेव नयरे वियरइ कयगीयनचणपयासो ।
 अब्बदिणे घरदारे गायइ एयारिसं गीयं ॥ ७१४
 'पभणइ लोगो गहिछिया सुस्सुइया ण अहं गहिछिया ।
 जोएमि निरवज्जमिक्खयं जा नासइ सयलं पि दुक्खयं ॥' ७१५
 [नम्मयासुंदरीए जिणदेवेण सह मिलणं] ८

एयं तीए गीयं निसुयं आसन्नमंदिरगणं ।
 सुस्सावएण केणइ अब्बंतं विम्बियमणेणं ॥ ७१६
 एयमउव्वं गीयं सम्मं हिययम्मि भावयंतेण ।
 निरवज्जसइसुणणा 'नायं न णु नम्म[प.२४ A]या एसा ॥ ७१७
 कारणवसेण केणइ एरिसनेवच्छधारिणी एसा । 10
 तो निच्छयं नाणत्थं पुच्छिज्जइ छन्नभासाए ॥' ७१८
 इयं चित्तिऊण पुच्छइ - 'रे गह ! तं कस्स संतिओ तस्स(?) ।
 पूएसि कं चे देवं अवयरिओ किमिह पत्तम्मि ? ॥' ७१९

तीए वुत्तं -

'सव्वजगजगडणपरो जेण हओ मोहदाणवो चंडो । 15
 तस्संतिओ गहो^१ हं लीलाए एत्थ निवसामि ॥ ७२०
 तं चेव महादेवं सूरं धीरं जमुत्तमं वीरं ।
 पूएसि भत्तिसारं किं न म्मुणसि सावओ तं सि ? ॥ ७२१
 अवयरणकारणं पुण नाहं साहेमि तह वि नाओ सि ।
 वच्चंति^२ अणिट्ठमणा बहवे^३ सागारिया लोया ॥' ७२२ 20
 भणियं च सावएण वि - 'जइ वि न साहेमि तह वि नाओ सि ।
 हिंडसु जह मणइट्ठं किं अम्हं तुम्ह वुत्तीए ॥' ७२३
 इयं जंपंतो सहसा ओसरिओ सावओ तओ ठाणा ।
 चितइ 'न हु सच्चगहो कारिमयं चेड्डयं एयं ॥ ७२४
 साहिउकामा वि इमा न कहइ सच्चं जणस्स संकाए । 25
 ता पइरिकं गंतुं पुच्छिस्सं एत्थ परमत्थं ॥' ७२५
 तो अणुमग्गं तीए हिंडइ केणइ अणज्जमाणो सो ।
 इयरी वि गहियमिक्खा विणिग्गया भोयणं काउं ॥ ७२६

१ 'पयास. २ 'मणेणा. ३ नेच्छय'. ४ एय. ५ किंवि. ६ गणो. ७ विचंति,
 ८ वहावे.

- नयरस्स नाहदरे^१ जिन्नुज्जाणे जणाममविहीणे ।
 नागंधरयम्मि पत्ता उवविट्ठा बोहए जीवं ॥ ७२७
- ‘रे जीव ! मा धरिज्जसु निव्वेयं माणसे मणागं पि ।
 दुहरूवं पि सुह चिय भावेज्जसु सम्ममेवं च ॥ ७२८
- ५ एयाइ^२ रच्छाचीवराइं मभिज्ज देवदूसाइं ।
 रक्खेज्जइ जेहिं दढं सत्तावायाण तुह देहो ॥ ७२९
- जं पि य अंगे लग्गं कुहियं कदमविलेवणं एयं ।
 सुट्ठु सुयंधं नाणसु सीलंगं कुणइ जं सुरहिं ॥ ७३०
- एयं पि अंतपत्तं(पंतं) [अन्नं] भावेज्ज अमयरस[स]रिसं ।
 १० एएण उवग्गहिओ जं देहगिहे तुमं वससि ॥ ७३१
- भणउ जणो एस गहो तं चिय भावेसु एस मौवखो त्ति ।
 एयपसाएण तुमं जओ विमुक्को सि मिच्छाओ^४ ॥ ७३२
- सोढवं दुहमेयं पाविज्जइ जा न निग्गमोवाओ ।
 एवं वि सहंतीए मे होही सुंदरं सबं ॥ ७३३
- १५ भणियं च -
- ता निति किं पि कालं भमरा अवि कुडयवच्छेकुसुमेसु ।
 कुसुमंति जाव चया मयरंदुहामनिस्संदा ॥’ ७३४
- इय भाविउण सुइरं सम्मं वेरग्गमग्गगहिया य ।
 भुवणगुरूण जिणाणं संथवणं काउमारट्ठा ॥ ७३५
- २० ‘निम्महियमोहमल्ला बंधवभूया जणाण सव्वेसिं ।
 जम्मजरमरणरहिया जयंतु तित्थेसरा सव्वे ॥ ७३६
- भत्तिज्जुयाण जिणाणं जेसिं पयपंकयं थुणंताणं ।
 वच्चंति दुरंताइं दूरंदूरेण दुरियाइं ॥ ७३७
- निट्ठवियकम्मरिउणो^५ केवलवरनाणदंसणसमिट्ठा ।
 २५ सासयसुहसंपत्ता जयंतु ते जिणवरा सव्वे ॥ ७३८
- सव्वेसिं सिट्ठाणं आयरियाणं च गुणस[५.२४ B]मिट्ठाणं ।
 तइ य उवज्झायाणं नमो नमो होउ मे निच्चं ॥ ७३९
- मोक्खपहसाहगाणं पाए पणमामि सब्बसाहूणं ।
 सिवमग्गे सुहियस्स य नमो नमो समणसंघस्स ॥’ ७४०

एवं सत्त्वीभूयहियया जाव कवलगहणं काउमारद्धा, एत्थंतरे सो वि
 सावओ उजाणे पविसंति[भा]लोइऊण कयदिसालोओ दारंतरेण समागओ
 नागघरासन्नं^१ । 'गीयत्थो' ति काऊण भणिया—'इओ निसीही^२ ।' नम्मयासुंदरी
 निसीहीसइसवणाओ सरावलयणरहंगी^३ व मरिउं च जीविया हरिसभरनिम्भरा
 संवुत्ता^४ । तओ—'सागयं निसीहियाए, वीसमह ताव महासावग ! इह सिणिद्धे^५
 तरुच्छायाए जावाहमप्याणं संठवेमि^६ ।' ताहे अणवसरो ति नाउं निसओ
 तहाविहसिणिद्धतरुणवल्लीए । नम्मया वि तुरियं तुरियं कयकइवयकवलाहारा
 कालोचियविहियसरीरसंठवणा—'एहि एहि' ति भणंती निग्गया संमुही ।
 मञ्जुभरनिरुद्धकंठा निवडिया य तस्स चलणेषु रोविउं^७ च पवत्ता । सावगेणावि
 महुरवयणेहिं आसासिऊण भणिया—'महाणुभावे ! किं तं रोइसि ?' ति ।^{१०}
 नम्मयाए रुयमाणीए चेव सिद्धं—'बहुकालाओ धम्मबंधवो तुमं दिट्ठो, नं य
 लोयावरा(यविंदा?)ओ वीह[माणीए?] मए वयणमित्तेणावि तुह विणय-
 पडिबत्ती कया ।' सावगेण वुत्तं^८—'मुद्धे'^९ ! मा एयनिमित्तं खेयमुव्वहसि ।
 कयं चेव सव्वं तुमए एरिससाहम्मियपक्खवायमुव्वंतीए, साहिओ तए निय-
 भावो^{१०} गूढक्खराए वाणीए । मए वि लक्खिओ चेव कहमन्नहा इत्थागओ ?^{१५}
 ति^{११} । ता होसु सुविसत्था । सुणाहि मम वत्तं—अहं भरुयच्छनिवासी जिणदेवो
 नाम वीरजिणसासणाणुरत्तचित्तो^{१२} मित्तो वीरदासस्स । सो वि इत्थ आगंतुका-
 मेणेमेहिं घयभरियंसगडेहिं संपत्तो पोयठाणं । दिट्ठो^{१३} य मए तत्थ थिरधरि-
 यजाणवत्तो अंसुजलोल्लियकवोलो^{१४} वीरदासो । पुच्छिओ य मए—'कओ
 भवं ? किं च सोयाउरो^{१५} लक्खियसि ?' निवेइयं च तेण—'मए वव्वरं कूलगएण^{२०}
 हारिया नम्मयासुंदरी । गविट्ठा सा बाहिरव्वंतरे नयरे बहूणि दिणाणि । न से
 पउत्तिमेत्तं पि उवलद्धं, न अम्हेसु चिट्ठंतेसु सा पायडा होइ ति कलिऊण समागया
 वयं । एयं मे उव्वेयकारणं, गेहं गंतूण पुणो वि भायसहिणेण सिग्घं तत्थ
 गंतव्वं । तुमं पुण कत्थ पत्थिओ सि ?' मए भणियं—'अहं पि तत्थ दीवे
 गमिस्सं ।' 'जइ एवं गच्छिहिस्सि' तुमं तत्थ [न]म्मयं तं अत्थेण सामत्थेण^{२५}
 सव्वस्सेण वा मोयाविजासि ।' मए भणियं—'जा तुह भायधूया सा किं मम
 धूया न होइ ? अच्छह तुब्बे वीसत्था जाव ममागमणं ।' अहं पुण 'तं दिट्ठ-
 ममोइयं मोत्तूण न पडिनियत्तामि' ति कयपइओ चलिओ [प. २५ A] म्हि ।

१ पविसंती. २ रासन्न. ३ रहंगी. ४ संवुत्ता. ५ सिणिद्ध. ६ संठवेमि.
 ७ तरुण. ८ रोविओ. ९ ने. १० वोटं. ११ सुद्धे. १२ मोव्वहं. १३ भावे.
 १४ वि. १५ पित्ते. १६ मरीय. १७ हिट्ठो. १८ कंवोळो. १९ सोयाओरो.
 २० वव्वर. २१ वच्छिहिस्सि.

अंतरा य मम पोओ षडिकूलपवणेण दीवंतरं^१ नीओ । चिरकालेणाणुकूल-
पवणो पाविओ । तेण चिरेणेह पत्तो म्हि । अन्नेसिया मए तुमं इत्थं, न कत्थइ
उवलद्धा सि । अज्ज पुणासंभावणिज्जुवा वि 'अणवज्जंभिकखं माएमि' ति
सोऊण, कुओ इत्थं अणवज्जसदो ति संकिएण पुच्छिया सि । तुमं पि
५ साहेहि एत्तियदियहेहिं किं सुहमणुभूयं, किं वा गहिल्लचेइएणं^२ हिंससि ? ।
एवं पुट्ठाए सिद्धं नम्म[या]ए हरिणीओ आरब्भ वट्टमाणदिवसावसाणं नियच-
रियं । तं सोऊण समुट्ठियसिय(?)रोमेण भणियं जिणदेवेण -

‘धन्ना सि तुमं वच्छे अइदुकरगारिए महासत्ते ! ।

सोमालसरीराए जं विसहियमेरिसं दुक्खं ॥ ७४१

१० सच्चो जणप्पवाओ मरइ असुट्ठे न जीवए को वि ।

जं तह ताडिजंतं पाणेहि न वज्जियं अंगं ॥ ७४२

धीराण तुमं धीरा जीए तह दारुणं महावसणं^३ ।

सम्ममहियासियं सिय(?) न बालमरणे कया वंछा ॥ ७४३

तं धन्ना धन्नयरी धम्मीणं धम्मिणी तुमं चेव ।

१५ जीए वसणममुदे धम्मतरंडं न परिचत्तं ॥ ७४४

सीलवईणं मज्जे पढमा लेहा लिहिज्जए तुज्झ ।

जीए नि[य]बुद्धीए मेच्छाओ रक्खिओ अप्पा ॥ ७४५

[जिणदेवकयं नम्मयासुंदरीमोयणं]

संपइ सुणेहि सुंदरि ! जाया तुह मोयणम्मिं मह बुद्धी ।

२० वित्तवयभीरुणं न हु सिज्झइ एरिसं कज्जं ॥ ७४६

कल्लं च मए निसुयं एमा इट्ठा दढं^४ नरिंदस्म ।

नयरा दूरं जंती रक्खिज्जइ रायपुरिसेहिं ॥ ७४७

गरुयम्मि वि यच्चराहे एईए विप्पियं कुणइ जो उं ।

देइ तणुं च पहारं सो पावइ दारुणं दंडं ॥ ७४८

२५ ता हरिउं न हि तीरसि धणेण बहुणा वि सुयई न हु मुच्छा ।

नवरं तु पक्खवाई दढमेसो पोयवणियाणं ॥ ७४९

तेसु सुहिएसु तूमइ दूमेजइ ताण दुक्खलेसेण ।

तेसुमवराहकारिसु गाढं कोयाउरो होइ ॥ ७५०

ता हं सुयणु ! पहाए रायघरासन्नचच्चरे भदे ! ।

३० ठाविस्समणेगाइं घयकुंभसयाइं पंतीए ॥ ७५१

१ दीवंतर. २ अणभिज्ज. ३ महिल्लविट्ठुएण. ४ °सवणं. ५ सोयणम्मि. ६ इहं.
७ ओ. ८ सुयइ.

वेत्तुण लउडयं तो ताई फोडिअ निहया होउं ।

मा मं पोकरमाणं गणेषु कलुणं पि कंदंतं ॥'

७५२

उल्लवइ नम्मया तो - 'नाहं एयारिसी महापावा ।

एत्थियमत्थविणासं काहं जा निययवप्पस्स ॥'

७५३

जिणदेवेण वुत्तं -

८

'एवं कयम्मि वच्छे ! कोवानलडज्जमाणसवंगो ।

मुंचीहि' धुवं मिच्छो ता होही सुंदरं सवंगं ॥

७५४

वित्तं च तं पवित्तं जस्स वओ' कुणइ मोयणं तुज्ज ।

तुह लाभउ न अन्नो गरुययरो मज्झ धणलाभो ॥

७५५

ता कुणसु मज्झ वयणं मा चिन्तं' कुणसु अन्नहा पुत्ति ! ।'

10

एवं कयसंकेओ जिणदेवो उट्ठिओ तत्तो ॥

७५६

कयं च दुइयदियहे जहाइडुं नम्मयाए । तओ दोहि वि करेहि सो' पोड्ड-
पिट्ठणं' कुणमाणो पोकरिउमारदो घयसामी जाव हाहारवसुहलो' मिलिओ
नयर[प. २५ B]लोगो । उग्घोसिओ य अन्नओ' सुंकासालिएहि - 'अहो ! भग्गो
मग्गो संजत्तियाणं । अहो ! मूढो राया जो एयं महारक्खसिं दीवाओ न¹⁵
निद्धाडेइ ।' एवंविहे जणुल्लावे निसामितो' राया चित्तेइ 'न एसग्गहो
उवसमइ, किंतु अहिगयरा दोसवुड्डी भविस्सइ । इओ दीवंतरेसु अप्पसिद्धी ।
नागमिस्संति पवहणाणि' ता जणभणियं निद्धाडणमेवोचियमेयाए ।' एत्थंतरे
बहुजणपरिवेढिओ महया सडेण पोकारंतो समागओ रायसमीवं जिणदेवो,
भणिउं' च पवत्तो - 'देव ! पोयवणियाणमइव'च्छलो त्ति पसिद्धीओ' वयं कयं-²⁰
तवयणं भीसणं महोयहिमोगाहिजुणेहागया । एत्थ पुण एस ववहारो, केरिसीए
मुह'च्छायाए पडिगच्छामि ? पेगाइं घडसयाइं लाभकए आणियाणि मे एत्थ ।
पिच्छ'उं देवो एसा पुररच्छाए नई वूढा ।

काउं रिणं पभूयं संगहियं घयमिणं मए भूरि ।

लाभेण होउ इन्हि मूलं दावेह नरनाह ! ॥

७५७ 23

ससिकासकु[सु]मधवलो वियरइ महिमंडले जसो तुम्हा ।

सो पडु ! अवस्स नासइ एयाए कहाइ भीष्माए ॥

७५८

आहव[इ?] जस्स एसा दाविजउ तेण मज्झ घयमोल्लं ।

मह विन्नत्ती एसा मा कीरउ निप्फलो' सामि ! ॥'

७५९

१ सुंछुहि. २ बउ. ३ चेत्तं. ४ सि. ५ 'वेड्डणं. ६ 'सुहलो. ७ अन्नओ.
८ 'मितो. ९ पवाहणाणि. १० भानणिउं. ११ 'वणियाणंमयव'. १२ पसिद्धिओ.
१३ सुह'. १४ पिच्छओ. १५ निफला.

- पडिम्मणइ पत्थिवो तो - 'जा पीडा सत्थवाह ! तुह अज्ज ।
 तत्तो अब्भहियतमा वड्डइ मह माणसे भइ ! ॥ ७६०
- गहगहियाएँ इमाए कुविएहि वि किमिह तीरई काउं ।
 एयाए अवराहे को दाविज्जउ धणं तुज्ज ॥ ७६१
- आहवई पुण एसा मह चैव किमित्थ अब्भणिएहिं ।
 दिन्ना मए तुहेसा दाउं न तरामि घयमोल्लं ॥ ७६२
- जह भंडं चयमाणो मुंचइ सुंकस्स वाणिओ नियमा ।
 तह एसा तुह दिन्ना मा कुण अम्हाणमवराहं ॥' ७६३
- आह पुणो जिणदेवो - 'गहगहियाए पओयणं किं मे ।
 किंतु म सक्का गणिउं बला वि दंता गयमुहम्मि ॥ ७६४
- नायं च मए महिवइ ! एएण मिसेण निययदीवाओ ।
 धाडेउमिमं इच्छसि छड्डणमोल्लं' तह वि देसु ॥' ७६५
- हसिऊण भणइ राया - 'जइ एवं सत्थवाह ! मह रज्जे' ।
 उस्सुंकं तुह भंडं एसा वाया मए दिन्ना ॥' ७६६
- 'जइ एवं तो निययं कोवफलं पायडेमि' एयाए ।'
 इय भणिउं जिणदेवो दीहररज्जुं करे घेत्तुं ॥ ७६७
- बंधइ जणपच्चक्खं पहसंती सा वि तं इमं भणइ ।
 'किं एस चूडओ मे परिहिज्जइ राइणां दिक्को ? ॥' ७६८
- तो जिणदेवो जंपइ - 'अज्ज वि फोडिज्ज घयघडे बहुए ।
 एरिसआभरणाइं तो परिहिस्सं तुह बहूणि ॥' ७६९
- एवं दंसियकोवो घेत्तुं' बाहाएँ दिन्नउक्कोसो ।
 जणपच्चयजणणत्थं गओ लहुं निययमावासं ॥ ७७०
- थाणुम्मि बं [प. २६ A] धिऊणं - 'भुंजसु दुन्नयफलाइँ' वोसंतो ।
 नियकिच्चम्मि' पवत्तो जणो वि कुड्डत्थिओ सत्थो ॥ ७७१
- परितुट्ठो जिणदेवो ताहे तं पडकुडीय छोट्टण ।
 पक्खालइ पयकमलं अब्भंगउवट्टणं' कुणइ ॥ ७७२
- मज्जावेइ [य] विहिणा परिहावइ सुंदराइँ' वत्थाइं ।
 अणुणेइ महुरवयणं कारेई भोयणं सुहयं ॥ ७७३
- भणइ य एसो' - 'जत्ता सहला मह अज्ज सुयणु ! संजाया ।
 मन्नामि तुज्ज लाभे तिहुयणरज्जं मए पत्तं ॥' ७७४

चित्तेइ नम्मया वि हु 'जम्मंतरबंधवो इमो नूर्ण ।
 नरया उद्धरिऊणं जेणाहं ठाविचा सग्गे ॥' ७७५
 एवं पमोयसागरपडियाण परोप्परं दुविन्हं पि ।
 सुहसंलावपराणं बोलीणो वासरो अं त्ति ॥ ७७६
 तत्तो जिणंदेवेणं खणेण पउणीकओ नियययोओ । ४
 रयणिमुहि चिय तहियं आरुहो' नम्मयासहिओ ॥ ७७७
 'पच्छायावी कयाइ भुओ वि कहं पि मा हु तु(मु?)बेजा ।'
 इय संकाए सहसा मुक्को पोओ महावेगो ॥ ७७८
 कम्ममिं समणूकूले सवं जीवस्स होइ अणुकूलं ।
 तत्तो य तक्खणेणं अणुकूलो मारुओ' लग्गो ॥ ७७९ 10
 उवसंतसयलविग्घो जिणदेवो वासरोहिं थेवेहिं ।
 संपत्तो भरुयच्छे बंधवजणकयमहाणंदो ॥ ७८०

[नम्मयासुंदरीए सयणाण सह मिलणं]

पट्टाविओ य तुरियं लेहो' नम्मयपुरम्मि सयणाणं ।
 लाभेण नम्मयासुंदरीवि(ए?) वद्धावणनिमित्तं ॥ ७८१ 15
 परिओसनिभरा ओलंघि(?) उ(त?)रंगेहि पवणजवणेहिं ।
 सहदेव-वीरदासा संबंधवा तत्थ संपत्ता ॥ ७८२
 सम्माणिया य सवे जिणदेवेणावि हट्टंतुट्टेण ।
 मिलियां य नम्मयाए तुट्टा उकंठियमणाए ॥ ७८३
 काउं कंठग्गहणं परोप्परं रोवियं च तह करुणं'' । 20
 उगिलियमणोदुक्खा जिणदेवेणावि ते मणिया ॥ ७८४
 'कओ समइकंते रुभे को इत्थ किर गुणो होइ ।
 अजं खु नम्मयासंगममि नणु होइ साणंदा ॥' ७८५
 कयवयणधोवणाइं सवेसि सुहासणेसु बइठाणं'' ।
 जिणदेवो वुत्तंतं' जहदिट्ठसुयं कहइ तेसिं ॥ ७८६ 25
 जह हरिया दासीहिं सुच्चिरं सेहाविया य हरिणीए ।
 जह सामित्तं पत्ता तासिं कवडग्गहो य कओ ॥ ७८७

१ उक्ता. २ जिणं. ३ रेयणिमुहि. ४ आरुहो. ५ कम्ममि. ६ समण. ७ मारुओ.
 ८ लहो. ९ इत्थ. १० तिलिया. ११ करण. १२ 'संगमि. १३ बइठाणं.
 १४ वुत्तंतं.

दुक्खेण परिभाया दुक्खं मोयाविया य मेच्छाओ ।

जिणदेवेण सवित्थरमक्खायं जा गिहागमणं ॥ ७८८

तो नम्मयाइ दुक्खं सवेसु वि बंधवेसु संकंतं ।

ऊयसियरोमकूवा सवे पलवंति तो एवं ॥ ७८९

८

‘भो’ सोमालसरीरे ! कह एयं विसहिंयं तुमे दुक्खं ।

कन्नविवरे पइट्ठं अम्हे सोढुं न हि तरामो ॥ ७९०

सुहलालिया वि सुहपालिया वि सयणा[प. २६ B]ण सुद्ध इट्ठा वि ।

हा ! कह कम्मवसेणं वसणसमुद्दम्मि बुद्धा सि ॥ ७९१

किं नाम सा हयासा हरिणी तुह पुव्वेवरिणी आसि ।

10

इयनिंदियहिययाए जीए सेहाविया तं सि ॥ ७९२

एरिसनिग्घिणहियया दीमइ नारी न काइ जियलोए ।

सा उ अणजा पावा संजाया एरिसी कह णु ॥ ७९३

कह बालिसंभावाए सहिया तह तारिसी तए पीडा ।

कह नियजणरहियाए पाणा संधारिया तुमए ॥ ७९४

15

कह बालिमंभावाए तुमए संपाविया इमा बुद्धी ।

अगणियतणुदुक्खाए कवडगहो^१ जं कओ तुमए ॥ ७९५

धन्ना सि तुमं वच्छे ! अम्ह वि पुवाइं^२ अत्थि पुन्नाइं^३ ।

जमखंडियवयनियमा मिलिया अम्हाण जीवंती ॥ ७९६

इय सोऊणं बहुहा बहुसो उववूहिऊण गुणनिवहं ।

20

तं ठविया रुयमाणी सा बाला अबताएहिं ॥ ७९७

अह जिणदेवो भणिओ – ‘सज्जण ! जिणदेव ! साहु साहु कयं ।

अवहत्थिऊण तत्तियवित्तं जं मोइया एसा ॥ ७९८

सुयणाण तुमं सुयणो उत्तमपुरिसाण उत्तमो तं सि ।

धम्मीण धम्मिओ तं साहम्मियवच्छलो तं सि ॥ ७९९

25

तुह सुंदर ! सब्बगुणा एगेण मुहेण वन्निमो कह णु ? ।

जलहिम्मिं व रयणाणं जेसि न पाविजई अंतो ॥ ८००

साहम्मियधुरधवलो तं खलु सब्बस्स पूयणिज्जो सि ।

इय गिण्हसु एयाओ बत्तीस हिरन्नकोडीओ ॥ ८०१

इय भणिरो सहदेवो पडिओ चलणेसु बंधुणा सद्धि ।

30

जिणदेवो वि पयंपइ – ‘मा बंधव ! एवमाइससुं ॥ ८०२

- तुह नैदिभि^१ चि भणिउं न मए मोयावियो इमा किंतु ।
 साहम्मिणि चि काउं जिणसासणवक्खवाएण ॥ ८०३
- साहम्मिववच्छलं महाफलं वक्खियं जिणमयम्मि ।
 जेणं पडिअइ धणवइ ! जिणागमे एरिसा गाहा ॥ ८०४
- साहम्मियवच्छलम्मि उज्जुया उज्जया य सज्जाए । ८
- चरणकरणम्मि य तहा तित्थस्स पमावणाए य ॥ ८०५
- जिणसासणस्स सारो जीवदया निग्गहो कसायाणं ।
 साहम्मियवच्छलया तह भत्ती जिणवरिंदाणं ॥ ८०६
- एगत्थ सव्वधम्मो साहम्मियवच्छलत्तमेगत्थ ।
 बुद्धितुलाएँ ठवियाइँ दो वि तुल्लाइँ भणियाइँ ॥ ८०७ 10
- जो मंदमई पुरिसो न कुणइ साहम्मियाण वच्छल्लं ।
 जिणसासणस्स तत्तं न मुणइँ सो छेयमाणी वि ॥ ८०८
- एवं च महापुब्बं समजियं मोयणेण एयाए ।
 तुम्ह धणं गेण्हंतो हारेमि^२ न संपयं इत्थ ॥ ८०९
- दीणारेणेक्केणं दो पडियारा न चेव लब्भंति । 15
- एवं न होति दोभि वि धणवइ ! अत्थो य धम्मो य ॥' ८१०
- आह तओ सहदेवो - 'जइ तुमए मोइया [प. २७ A] निययधूया ।
 भण तत्थ किमम्हाणं तुज्झ नियं चेव तं कज्जं ॥ ८११
- अम्हेहिं किं न कज्जा उत्तमसाहम्मियस्स तुह पूया ।
 साहम्मियवच्छल्लं महाफलं मन्नमाणेहिं ॥ ८१२ 20
- मोयंतेण सधूयं निरीहचित्तेण अजियं^३ पुब्बं ।
 इन्हि पि तं निरीहो ता कह नासइ तयं तुज्झ ? ॥' ८१३
- एवं बहुप्पयारं विचित्तउत्तीहि बोहिओ संतो ।
 अग्गट्ठिय(?)दक्खिन्नो जिणदेवो गाहिओ वित्तं ॥ ८१४
- संपूइया य दोभि वि जिणदेवेणावि ते सपरिवारा । 25
- जाओ परमाणंदो एवं सव्वेसि सयणाणं ॥ ८१५
- ठाऊण केइ दियहे परिवट्ठियगुरुसणेहसंताणे ।
 आपुच्छिय जिणदेवं सहदेवो पत्थिओ नयरं ॥ ८१६
- विअवइ नम्मया तो जिणदेवं^४ निवडिऊण चलणेसु ।
 'देअउ मम आएसो चेड्डामि वयामि वा ताय ! ॥' ८१७ 30

- सो वि तयं पडिजंपइ - 'वत्थालंकारभूसियं काउं ।
 पुत्ति ! पयडुसु मग्गे होज्ज विणीया गुरुजणस्स ॥' ८१८
 घेत्तूण नम्मयं तो सहदेवो पडिगओ सनयरम्मि ।
 नम्मयजम्मदिणम्मि व वद्धावणयं तओ विहियं ॥ ८१९
 ५ नाणाविहकोसल्लियहत्था पत्ता समत्तपुरपुरिसा ।
 आसीवायपवत्ता अक्खयहत्था य नारिगणा ॥ ८२०
 पणमंति नम्मयाए पाए केई वियासिमुहकमला ।
 कुणइ पणामं केसिंचि नम्मया नमणजोग्गाणं ॥ ८२१
 जो जत्तियस्स जोग्गो सम्माणं तस्स तत्तियं कुणइ ।
 १० सहस ति वीरदासो मणपरिओसं विवडुंतो ॥ ८२२
 अट्ठाहिया य महिमा पवत्तिया जिणहरेसु सवेसु ।
 पडिलाभिया य मुणिणो फासुयवयणंतमा(गा)ईहिं ॥ ८२३
 कासी य नम्मया वि हु जिणच्चणं पईदिणं तिसंझं पि ।
 आवस्सगकरणेज्जं करेइ समणीण सन्निहिया ॥ ८२४
 १५ सरियअणुहूयदुक्खा अणुसमयं वड्डमाणसंवेगा ।
 संजमगहंणेकमणा चेड्डइ गुरुसंगमा एसा ॥ ८२५

[सुहृत्थिसूरिणो नम्मचपुरे ओसरणं]

- अहे अन्नया कयाई चउदसपुव्विस्सं थूलिभइस्स ।
 सीसो दसपुव्वधरो तवतविओ उज्जयविहारी ॥ ८२६
 २० संपइरायस्सं गुरु गामागरनगरपट्ठणपसिद्धो ।
 विहरंतो ओसरिओ सुहृत्थिसूरी तहिं नयरे ॥ ८२७
 जो सोमो वि णिकलंको, सूरुो वि तवे अमंदो, समुद्धो वि खाररहिओ, मंद-
 रागो वि जडत्तवज्जिओ । तहा सूरुो इव पयावी, चंदो इव सोमदंसणो, सागरो
 इव गंभीरयाए, मंदरो इव धीरयाए, पईवो इव अन्नाणतिमिरमोहियाणं, कप्प-
 २५ पायवो^१ धम्मोवएसफलदाणे, सारमोसहं मोहमहारोगस्स, घणाघणो कोवदा-
 वानलस्स, कुलिसपाओ माणमहीधरस्स, पक्खिराओ मार्याभुयंगीए, पवणो
 लोहमेह^[प. २७ B]पडलस्स । तहा संजओ वि अबंधणो, सुगुत्तो वि सयलजण-
 पयडो, समिईपहाणो [वि] अवहंत्थियपहरणो ति । अविय -
 धम्माधम्मविहन्नु बंधवभूओ जियाणं सवेसि ।
 ३० परहियकरणेकरसो जुगप्पहाणो विमलनाणो ॥ ८२८

१ °जोगाण. २ °सम्माणं. ३ °पयदिणं. ४ °तिसंझं. ५ °महणे. ६ °पुव्विसा. ७ °राया-
 स्स. ८ °अमंदो. ९ °पाइवो. १० °साया. ११ °समीह. १२ °अमह. १३ °मिषाण.

सोउं तस्सागमणं सकोउहल्लो ^१ खणेण संचल्लो ।	
सयलो नरनारिगणो बंदणहेउं मुणिवरस्स ॥	८२९
सिद्धी वि उसभदत्तो पमोयसमुल्लसियबहलरोमंचो ।	
सयणसुहिपुत्तजुत्तो सविद्धीए ^२ समुच्छलिओ ॥	८३०
चलिया य नम्मयासुंदरी वि जणणीपुरस्सरा तुरियं ।	८
उच्छलियमहामोया रविउग्गमणे कमलिणि व ॥	८३१
तिपयाहिणि ^३ करित्ता पंचंगपणामपुब्बयं सवे ।	
संसंति समणसीहं कयकरयलसंपुडं एवं ॥	८३२
‘जय मुणिमहुयरसेवेज्जमाणलक्खणसणाहपयपउम ! ।	
दंसणमेत्तपणासियनयजणनीसेसपावमल ! ॥	८३३ 10
संधसरोवरवररायहंस ! मिच्छत्तकोसियदिणेस ! ।	
दुक्खत्तंसत्तबंधव ! धवलजसापूरियदियंत ! ॥	८३४
बहुकालाओ अजं अंकुरिओ पुब्बपायवो अम्ह ।	
जं दिट्ठो सि महायस ! अइदुल्लहदंसणो नाह ! ॥’	८३५
एवं गुरुं धुणंता वंदित्ता सेसमुणिवरे विहिणा ।	15
उवविट्ठो गुरुमूले वंदारुजणो जहाठाणं ॥	८३६
उवविट्ठाण य गुरुणा नवजलहरगहिरमहुरघोसेण ।	
पारद्धा धम्मकहा मयरसनिस्संदसुंदेरा ॥	८३७
‘भो भो ! सुणेह सम्मं चउगइसंसारसायरे बुट्ठा ।	
विसहंति जेण जीवा तिक्खाइं दुक्खलक्खाइं ॥	८३८ 20
जह जच्चंधो पुरिसो पवंचिओ निइएहिं धुत्तेहिं ।	
पडइ गहिरंधक्खवे कंटयमज्झम्मि जलणे वा ॥	८३९
एवं अन्नाणंधा जीवा धुत्तेहिं ^४ रागदोसेहिं ।	
कयसंमोहा बहुसो नारयतिरिएसु हिंडंति ॥	८४०
पाणवहासच्चगिराचोरेकाबंभपरिगहासत्ता ।	25
अज्झियंबहुपावमलं पडंति नरयावडे केवि ॥	८४१
निस्सीमारंभपरिग्गहेसु गिद्धा असंति गिद्ध व ।	
मंसवससोणियाइं के वि नरा जंति तो नरए ॥	८४२
तत्थ य छिंदणभिदणउकत्तणफालणाइ वि सहंति ^५ ।	
पच्चंति कुंभियाए वेयरणिजलम्मि छुब्भंति ॥	८४३ 30

१ सुकोउं. २ सुविद्धीए. ३ हिणी. ४ संपुडं. ५ दुक्खंत. ६ धुत्तेहं. ७ अजियं.
८ पावकमला. ९ हसंति.

- घोराईं दुक्खाईं नरएसु संहतिं पामिणो जाईं ।
 कोडिसमाऊ वि नरो को बभेउं^१ तरईं ताईं ॥ ८४४
- मायाए सुद्धजणं कूडहुलाकूडमाणभंडेहिं ।
 वंचितु जंति केइ बि तिरियगईं^२ कम्मपरवत्ता ॥ ८४५
- बहुकूडकवडनडिया लंरुकोडाइगइणत्तच्छि ।
 गयकरहतुरंमाइसु वाहणतिरिएसु मच्छंति ॥ ८४६
- जलयरथलयरखयरा मंसासी जीववायगा कूरा ।
 लद्धण वि तिरियत्तं हुंति पुणो नारया दीणा ॥ ८४७
- पत्तेयमणुयभावे जे धम्मं नायरंति [५. २८ A] जिणभणियं ।
 नारयतिरिएसु चिरं ते वि पयइंति बहुमोहा ॥ ८४८
- जिणवयणोसहजोगा अन्नाणधत्तमूसरइ जेसिं ।
 वामोहिजंति न ते रागदोसेहिं^३ धुत्तेहिं ॥ ८४९
- सम्मत्तनाणचरणाभरणेहिं अलंकिया कयपमोया ।
 पावंति उत्तमसुहं देवत्तं पुण बि मणुयत्तं ॥ ८५०
- ता जाव म संपजइ सुदुल्लहो खाइओ चरणजोगो ।
 तम्मि पुणो संपत्ते नियमा पावंति निव्वाणं ॥ ८५१
- तत्थ उदाहरण न गंधो(?) उवमाइयं सुहं सयाकालं ।
 अणुहुंति^४ सबजीवा अपुणंभवभावमावन्ना ॥ ८५२
- एवं नाऊण जणा ! रागदोसाण निग्गहसमत्थं ।
 पडिगिण्हईं जिणवयणं जेणाणुत्तरेसुहं लहहा ॥^५ ८५३
- एवं च स्वरिमुहमयंकवज्जरियं देसणामयं कभंजलीहिं मायामाया-
 (आयामा ?) वियमाणानं खणेणावगयं मिच्छत्तविसं । संजाओ केसिं चरणधरण-
 परिणामो, समासादियं^६ केहिं पि बोहिबीयं ति । एत्थंतरे लद्धावसरेण पुच्छियं
 वीरदासेण - 'भयवं ! एसा अम्ह धूया भावियजिणवयणं सरयससरकिरणपुंज-
 २० समुज्जलसीला किमे[रि]सावयाण भायणं संबुत्ता ?' ताहे भगवया विहियसुय-
 नत्तणोवओगेण सम्ममवधारिऊण वज्जरियं - 'धम्मसीलं ! संसारे जीवाणं दोन्नि
 भंडागाराणि संति - पुन्नागारं पावागारं च । जयै च जीवस्स ठिईखएण पुन्ना-
 गाराउ पुन्नमुदयं^७ लहइ तथा जीवो सुही होइ, जया य पावागाराउ पावमुदयमेइ
 तथा जीवो दुही होइ । जया य दो वि उदिजंति तथा जीवो मिस्साईं सुहदुक्खाईं

१ बभेउ. २ तरइ. ३ गई. ४ लंरु. ५ दोसेहिं. ६ मणुयत्तं. ७ मणुयत्तं.
 ८ विहियसुय. ९ पुण्वर. १० सास्तिनं. ११ बवण. १२ सीला. १३ जावा.
 १४ सुदुल्लहं.

वेणई । जं च उक्कं तस्स ववयसो होइ । ता एयाए सुइ भूयाए सुकुलजम्मो
 त्तिवरवम्मो रुक्कावच्चत्तथा भोगोवभोगसंपया - एयमण्णं पुवो(नो)दय-
 माहणं । जं पुणो मच्चयो विरामो, सुवदीवे जामो, वेसाहि हरणं, तहाविह-
 हरणजायणाकरणं - एयं महाबलं पावोदयपायवफलं ति ।' पुणो पणमिऊण
 वीरदासेण पुच्छियं - 'भयवं ! कहं पुण दुग्गमेयमेयाए उव्वजियं ? ति नाउ-
 मिच्छामि, तो विसेसेणाणुग्गहं काऊण कहिउमरिहंति मे भगवंतो चि ।' तओ
 भयवं तस्स अवेसि च लोयाणमणुग्गहनिमित्तं साहेउमारदो । अवि य -

[नम्मयासुंदरीए पुच्चभववण्णणा]

अत्थि कल्लिजय(र)विसए गामो सिरिमेलउ चि नामेण ।

तत्थ सिरियालनामो एगो कुलपुत्तओ होत्था ॥ ८५४ १०

तस्स य सुरूवकलिया सिरिप्पमा भारिया सिणेहवइ ।

गरुयाणुरायकलिया ताणं कालो सुहं जाइ ॥ ८५५

अन्नदिणे सिरियालो समाणमित्तेहिं एवमुल्लविओ ।

'गंतूण अमुगगामं लूडेमो अजरयणीए ॥ ८५६

जो कोइ तत्थ ला[प २८ B]भो तस्सदं' तुज्झ सेसमम्हाणं । १५

दिआहि जहाजोगं विभजिस्सामो य तो अम्हे ॥ ८५७

किं तस्स जीविणं नरस्स रंडं विगयववसाओ ।

जो चारणेहिं निच्चं न हु गिजइ दंतिदंतीहिं(?) ॥ ८५८

सोऊण समुल्लावं सिरिप्पमाए पिओ निओ भणिओ ।

'मा नाह ! कुणसु वयणं एएसिं पावमेत्ताणं ॥ ८५९ २०

धणधन्नसमिद्धप(घ)रं मोत्तूण कुणंति रोरियमणेगे ।

धणसामिपहावहया चुकंति सबे(गे?)हभोगाणं ॥ ८६०

पेच्छई छीरं वरओ मंजारो न उण लउडयपहारं ।

पेच्छंति परेसि धणं निययं मरणं न पेच्छंति ॥ ८६१

जे हुंति नरा दुत्था धरिउं न तरंति अन्नहा जीयं । २५

ते खलु चोरियजूयं रमंति हरिउं व मरिउं वा ॥ ८६२

तं पुण धन्नसउन्नो विलससु नियसंपई' सया सुइओ ।

सट्ठाण्णेणं सयं' अलाहि चोरेकंकरणेण ॥ ८६३

१ वेणइ, २ एयमण्णं, ३ पुणं, ४ उव्वजियं, ५ तस्सदं, ६ पेच्छइ, ७ छीरं,
 ८ मंजारो, ९ निययं मरणं, १० संपई, ११ सट्ठाण्णेण, १२ मयं, १३ मोत्तूणं.

लोहमहागहगहिओ सिरिपालो संठवेइ नियदइयं ।

‘नाहं करेमि एयं दइए ! तं वेड्ड सुविसत्था ॥’ ८६४

अकहिता धरणीए रयणीए निग्गओ सगेहाओ ।

सहस चि ताण धाडी पडिया हियइच्छिए गामे ॥ ८६५

६ सन्नद्धा गाममडा पयड्डमाओहणं महाघोरं ।

भग्गा य तहा धाए अणुलग्गा पिड्डओ कुडिया ॥ ८६६

दट्ठूणं हम्ममाणे नियजोहे कोवजलणपञ्जलिओ ।

चलिओ तेसिं समुहो सिरिपालो साहससहाओ ॥ ८६७

सो एगोऽण्णेगेहिं समंतओ बाणघायजञ्जरिओ ।

१० पडिओ मेहणिवीढे संपत्तो दीहरं निहं ॥ ८६८

आयभिऊण एयं सिरिप्पहा मुच्छिया गया धरणिं ।

कहकह वि लद्धसभा कासि पलावे बहुपयारे ॥ ८६९

तत्तो वि सुन्नपु(वु?)भा अड्डवियड्डा वणंतरे भमिरी ।

कालिंजरंगिरिमूले संपत्ता आसमं एगं ॥ ८७०

१५ दिड्डा य तावसीहिं दयापहाणाहिं महुरवयणेहिं ।

बोलाविऊण भणिया – ‘भदे ! किं इत्थ रुन्नेण ॥ ८७१

जइ रुयसि जइ वि विलवसि तिलं तिलं जइ वि कप्पसे अप्पं ।

तह वि न वलंति पुरिसा विहिणा उद्दालिया जे उ ॥’ ८७२

तो सा जंपइ – ‘भयवइ ! न कयाइ वि मग्ग(ज्झ) खंडिया आणा ।

२० ता कीस सो पउत्थो मए तहा वारिओ संतो ? ॥’ ८७३

तावसीए भच्चइ –

‘जइ वि न ग(इ?)च्छइ गंतुं वारिअइ जइ वि निद्वबंधूहिं ।

तह वि हु वच्चइ पुरिसो पगट्ठिओ कालपासेहिं ॥ ८७४

किं तस्स सोइयव्वं धम्मणि ! चित्तेहि अप्पणो धम्मं ।

२५ जम्मंतरे वि जत्तो दुक्खाण न भायणं होसि ॥ ८७५

एसो चिय वणवासो मूलं सब्बेसि होइ सुक्खाणं ।

पियविप्पओगदुक्खं सुविणे वि न दीसए एत्थ ॥ ८७६

न सुणंति फरुसैवयणं आणं न सुणंति कस्सइ कयाई ।

न सुणंति कलहवयणं वणवासी सब्बहा [प. २९ A] धम्मा ॥ ८७७

इयं मालिअइ बंभं दुहियाण जिघाण कीरइ परिता ।	
तप्पिअइ निबन्धी नवनवसमिहाहिं पइदियहं ॥	८७८
कायवा गुरुभत्ती गुरुआणापालणम्मि जइयवा(बं?) ।	
इचाइ अम्ह धम्मो सुहकरणेओ सुहफलो य ॥'	८७९
एमाइ भणंतीहिं सिरिप्पमा बोहिया तहा ताहिं ।	८
जह तासिं चिय भूले सयराहं तावसी जाया ॥	८८०
तो पयणुरागदोसा परिसुद्धायारपालणुजुत्ता ।	
विहिणा कयसभासा उवववा बंतरनिकाए ॥	८८१
सअण्णोदियपरिवारे नम्मयनइरक्खणम्मि अभिउत्ता ।	
परिहिंडइ सच्छंदा कीलंती नम्मयतडेसु ॥	८८२ 10
कारंडहंससारसरहंगपमुहेहि बहुविहंगेहिं ।	
चितइ य जलं रेवं निज्जायंती सुहं लहइ ॥	८८३
उच्छलिय विलिजंते पिट्ठंती नम्मयाइ कल्लोले ।	
चिट्ठइ पलोयमाणी अतिचिच्चा चिरं तं पि ॥	८८४
कत्थइ हत्थिकुलाइं वणमहिसिकुलाइं नम्मयजलम्मि ।	15
उब्बुडुनिब्बुडण्णवावडाइं तूसइ पलोयंती ॥	८८५
आरुहइ विंझसेले पेच्छइ विंझाडविं विसेसेण ।	
रुरुज्झगवयंसयारकुलेहिं परिमंडिउदेसं ॥	८८६
सहूलसरहचित्तयसीहाइजिएहिं मीमरुवेहिं ।	
धेप्पंतपलायंतेहिं संकुलं तं महारब्भं ॥	८८७ 20
इच्छाए रमइ विसे(सएँ) नच्चंतंसिहंडिमंडलीरम्मे ।	
निज्झायइ संझगिरिं कीलइ तत्थेव गंतूण ॥	८८८
सुचिरं परिब्भमंती केलिकि(पि)या सा कयाइ दच्छीय ।	
विंझगिरिस्स नियंवे ज्ञाणत्थं मुणिवरं एगं ॥	८८९
नासानिरुद्धदिट्ठं संवरियासेसइदियपयारं ।	25
मेरुमिव निप्पकंपं एगगमणं महासमणं ॥	८९०
जाईए पच्चएणं कीलारसिया तओ तयं दहं ।	
सा परिचितइ 'एयं चालेमि कहंचि' ज्ञाणाओ ॥'	८९१

- परिचित्तिऊण सहसा भुंचइं अड्डुहोसमइमीयं ।
 गुहकुहरुद्वियपडिरवसराविघसयलजीवं [व ?] ॥ ८९२
- दंडूण तं अभीयं ताहे दंसेइ घोरसइले ।
 गुंजारवभरियनहे विगरालमुहे समुहमिते ॥ ८९३
- सुनिरुद्धदिट्ठिपसए(र)स्स तस्स तव(न व)ते मयंकओ जाया ।
 ताहे उक्खिविऊणं भुंचइ तं जलहिमज्झम्मि ॥ ८९४
- तुच्छम्मि जलहिनीरे सवत्तो परिमिलंतगुरुवेले^१ ।
 तत्थ वि य अभीहंतं नेई^२ [पुण] पुव्वाणम्मि ॥ ८९५
- तत्थ य दंसेइ पुणो पुलिंदवंदाई भीमरूवाइं ।
 'छेदह भिंदह [मारह]' भणमाणाइं अणेमाई ॥ ८९६
- [एस] मएण [ण] जिप्पइ कलिऊण करेइ चित्तहरणत्थं ।
 उवमडवेसविलासिणिरूवं चाह्मणि^३ कुणमाणं ॥ ८९७
- तेणावि अकयखोहं पसंतहियं महाभुणि नाउं ।
 उव[प. २९ B] संतमणा देवी सपच्छयावां विचितेइ ॥ ८९८
- 'एसो कोइ महप्पा तीरइ न इ चालिउं गुमाणाओ ।
 किं वड्ड(ह)इ सिहरिनाहो पहओ वि पयंडपवणेहिं ॥ ८९९
- तो दुड्डे मए विहियं किलेसिओ एस जं महासत्तो ।
 नीसेससत्तसुहओ वड्डंतो सुद्धज्ञाणम्मि ॥ ९००
- कोउगमित्तेण मए इमस्स ज्ञाणंतरायमारद्धं ।
 कीलस्स कए नूणं पवीलियं तुंगदेवउलं ॥ ९०१
- उत्तमंसत्तो धीरो चलिओ न वि एस सुद्धज्ञाणाओ ।
 पत्तं च मए पावं पावेकमणाइ पावाए ॥ ९०२
- एवं पच्छायावं उवहमाणी मुणिस्स चलणाणं ।
 पुरओ कयप्पणामा खामेइ मुणि सुपरिणामा ॥ ९०३
- 'भयवं ! खमाहि'^४ मज्झं अवराहमिमं महामहंतं पि ।
 पक्खित्तं नियसीसं मया तुहंके महाभार्यं^५ ! ॥ ९०४
- धिद्वी मह देव[त्ते] माहप्पमुव्वेक्खिऊण तुह जीए ।
 खलियारणा खलाए कया पयड्डस्स सिवमग्गे ॥ ९०५

१ गिहं. २ सुसुनिं. ३ वेलो. ४ नेइ. ५ वंडाह. ६ चाह्मणि. ७ सपच्छाया.
 ८ दुड्ड. ९ 'माणम्मि. १० तुमं. ११ डलणं. १२ कमाणि. १३ 'मावा.
 १४ माहप्पमडरीकं.

डज्जइ मणो महायस ! दुच्चरियमहानलेण एएणं ।
 विज्जवसु तं सुसंजय ! मं मीमसु(सीचसु ?) वारिधाराए ॥ १०६
 अन्नाणमोहियाए बालिसभावाइ स्वमसु मे दोसं ।
 बालकओ अवराहो कोवं म जणेइ जणप्पाणं ॥ १०७
 स्वम स्वमसु महंरिसि ! तुमं स्वमिउं जाणासि तं चिय न अबो ।^{१५}
 नहिं चंदमंडलाओ पडंति अंगारधाराओ ॥ १०८
 एवमणेगपयारं स्वामितिं पासिऊण मुणिवसभो^१ ।
 उवसंतो उवसग्गो त्ति पारए ज्ञाणमइपुब्बं ॥ १०९
 पभणइ - 'सुमाविगे' ! मा बीहसु साहूण होइ न हु कोवो ।
 सहयारपायवाओ न निबगुलियाण उप्पत्ती ॥ ११०^{१०}
 किं च निसामेहि फुडं उवएसं वज्जरेमि जिणभणियं ।
 जिणसाहुचेइयाइं आसायंतो जणो मूढो ॥ १११
 अजेइ महामोहं अणंतसंसारकारणं घोरं ।
 जेण न पावइ अबं नारइतिरियाइदुरियाणं ॥ ११२
 हासऽजियं पि कम्मं वेयइ दुक्खेण कह वि रोयंतो ।^{१५}
 अब्बजणस्स वि विसए विसेमओ जिणमयवएसु ॥ ११३
 एकसि कए वि दोसे अणुहवइ जिओ असंसदुक्खाइं ।
 जिणसाहुचेइयाणं पडणीओ होज मा कोइ ॥ ११४
 जइ वि तुह नासि रो(दो ?)सो तहा वि तुमए उवजियं पावं^२ ।
 इय [पच्छ]यार्वपराए नवरं उवसामियं बहुयं ॥ ११५^{२०}
 तो होज इओ सुंदरि ! जिणमुणिभत्ता विसुद्धसम्मत्ता ।
 शोसेसि^३ जेण सबं पावं एयं पि अबं पि ॥ ११६
 उप्पाइयसम्मत्तो सो साहु नम्मयाइ देवीए ।
 काऊण धम्मलभं चलिओ नियवंछियविहारं ॥ ११७
 देवी संवेगपरा भवभमणभएण भावियसुभावा ।^{२५}
 सबं मुणिवरभणियं आयरइ जहट्टियं तुट्ठा ॥ ११८
 पंथपरिब्भट्ठाणं मग्गं दंसेइ समणसमणीणं ।
 तकरवग्घाइभया सा रक्खइ निच्च सन्निहिया ॥ ११९
 तण्हाछुहा[प. ३० A]भिभूयं संघं दट्ठुण अडविमज्झम्मि ।
 निम्मेइ गोउलाइं विउलाइं भत्तपाणट्ठा ॥ १२०^{३०}

वैश्यन(ज)इपडणीयं उवसामइ देवसत्तिओ सबं ।

कुणइ जिणचेइएसुं तिकालं पूयमणुदियहं ॥ ९२१

वेयावच्चं निच्चं वच्छल्लं तह समाणधम्माणं ।

कुव्वंतीए सावग ! पुन्नं समुवज्जियं तीए ॥ ९२२

साहूवसग्गपभवं खवियं पावं पि ताव अइबहुयं ।

किंचि पुण सावसेसं न निट्ठियं चिकणत्तेण ॥ ९२३

एत्थंतरम्मि आउक्खएण सा देवया चुया तत्तो ।

उववन्ना कुच्छीए एसा महदेवघरणीए ॥ ९२४

जं नम्मयानइं पइ पडिबंधो आसि तम्मि कालम्मि ।

तेणं चिय जणणीए जाया तम्मज्जणे सट्ठा ॥ ९२५

एवं दुन्नि वि सावग ! कयाइँ एयाए पुन्नपावाइँ ।

अइबलवंतं पुन्नं पावं पुण तारिसं नासि ॥ ९२६

जेऊण आवयाओ मिलिया तुम्हाण पुन्नमाहप्पा ।

बलिण दुब्बलो जं जिप्पइ तं किमिह चोजं [व ?] ॥ ९२७

पावं ति(वि) पुव्वभवियं इमीएँ जायं निक्काइयत्तेण ।

जं वावियं सुपत्ते मज्ज(हा ?)फलं होइ दाणिं च ॥ ९२८

[नम्मयासुंदरीए दिक्खागहणं]

एवं च निसामिती सहम चिय नम्मया गया मोहं ।

जाया य समासत्था [चे]लंचलपवणसंगेण ॥ ९२९

भाणी य पणमिऊणं - 'भयवं ! तुब्भेहिं सुट्ठ उवलद्धो ।

निम्मलनाणच्छीए जहट्ठिओ मज्झ वुत्तंतो ॥ ९३०

केवलजिणाण विरहे जुगप्पहाणेहिं दाणि तुब्भेहिं ।

धा(धी ?)रिजइ तत्थमणं संमयवोच्छेयदच्छेहिं ॥ ९३१

गुरुणा भन्नइ -

सुन्नम्मि तम्मि व(र ?)ने सुंदरि ! हिययम्मि आसि जे धरिया ।

तेमिं मणोरहाणं पत्थावो सुंदरो एसो ॥ ९३२

वियसंतवयणकमला वंदित्ता वयइ नम्मया - 'भयवं ! ।

जह आणवेह तुब्भे वसइ [इ]मं माणसे मज्झं ॥ ९३३

सुगुरुं ^१ मगंतीए ^२ पत्तं तुह दंसणं मए सामि ! ।	
अब्भुट्टियाए ^३ वयभारधरणबुद्धिं धरंतीए ॥	९३४
आपुच्छिऊण जणए करेमि ता तुम्ह तुरियमाण सि । ^४	
भणइ गुरु वि - 'अविग्घं मा पडिबंघं करेज्जासि' ॥	९३५
वज्जरइ गिहं पत्ता सबं चिय गुरुजणं विणयसारं ।	५
'दिट्ठो नाणाइसओ सुहत्थिसुरिस्स तुब्भेहिं ॥	९३६
जं किंचि मज्झ अंगे मणवर्यकाएहिं जेहिं जं रइयं ।	
तं सबं चिय नजइ समक्खमेयस्स संजायं ॥	९३७
अणुहूयबहुदुहाए सुमरियनियपुव्वजम्मकम्माए ।	
ता एयपायमूले जुत्तं मे समणगुणधरणं ॥	९३८ 10
पडिभणइ गुरुजणो तं - 'पुत्ति ! तुमं सुइ वल्लहा अम्ह ।	
किं तु तुह तम्मि वमणे अम्ह सिणेहेण किं सिट्ठं ? ॥	९३९
सोऊण दुम्महाइं ^५ तुमए सोढाई दुक्खलक्खाइं ।	
मत्तं(मवें ?) अम्हाणं पि हु पट्ट(च्च)इओ हंदि सब्बेसिं ॥	९४०
किं तु वयं गुरुकम्मा लतम(न तरा)मो दुद्धरं वयं धरिउं ।	15
धन्ना य तुमं इक्का अंगीकाउं [प. ३० B] इमं महसि ॥	९४१
पवा[विज्ज]हि वच्छे ! अम्हं पि य बोहणं करेज्जासि ।	
भावियजिणवयणाणं वयगहर्णनिवारणमजुत्तं ॥	९४२
इय पमुइयहियएहिं दिक्खामहिमा गुरुहिं पारद्धा ।	
घोमाविया य अमरी कया य अट्ठाहिया महिमा ॥	९४३ 20
पडिलाभिया य विहिणा समणा समणी य फासुदब्बेहिं ^६ ।	
सम्माणिओ य सम्मं समाणधम्माण समुदाओ ॥	९४४
दिन्नमवारियसत्तं मग्गणयगणस्स वड्ढिओ तोसो ^७ ।	
विहिया य विसेसेणं पूया नियसयणवग्गस्स ॥	९४५
सोहणदिणम्मि तत्तो न्हायालंकाररीरियावयवा ।	25
चलिया सिवियारूढा थुव्वंती ^८ मह(मागह)गणेण ॥	९४६
वजंतगहिरतूरं मंगलगीयाइं दिसि दिसि सुणंती ।	
पत्ता वसहिममीवं उत्तिन्ना [त]ओं [य?] सिवियाओ ॥	९४७
होऊण रायचा[ई ?] काउं तिपयाहिणं ^९ मुणिवईस्स ।	
पभणंति कयंजलिणा जणणीजणया मुणिगईदं ॥	९४८ 30

१ सुगुरु. २ मगंतीए. ३ ज्जासि. ४ वइ. ५ कम्मगए. ६ दुस्सहायं.
 ७ जिणत्तयणा. ८ गहरण. ९ देव्वेहिं. १० तासो. ११ लंकारेरीरिया. १२ बुव्वंती.
 १३ गहिस्सेस. १४ हिण. १५ वयरस्स.

- ‘भयवं ! एसा अम्हं अइप्पिया नम्मया वरा धूया ।
संसारभउव्विग्गा इच्छइ संजमभरं^१ वोढुं ॥ ९४९
- एयं सीसिणिभिक्खं तं^२ गेण्ह[ह] दिज्जमाणमम्हेहिं ।
तुम्ह सरणागयाए जं जुत्तमिमीए^३ तं कुणह ॥’ ९५०
- ५ आह गुरूं — ‘जुत्तमिणं धम्मा एसा पुरा सुकयपुम्मा ।
तुंमे वि नूर्ण धम्मा जाण कुले वड्डिया एसा ॥’ ९५१
- दिक्खा य तओ दिक्खा तीए पच्चक्खमेव सयणाणं ।
जिणभासिएण विहिणा सुहत्थिनामेण मुणिवइणा ॥ ९५२
- अभिवंदिया य विहिणा तत्तो^४ सयणेहिं मुइयहियएहिं ।
१० दिन्नो आसीवाओ — ‘नित्थारगपारगा होसु ॥ ९५३
- देवगुरुपसायाओ संपुन्नमणोरहा तुमं जाया ।
अम्हाण वि संपत्ती एरिसिया होज्ज कइया वि ॥’ ९५४
- उववूहिऊण बहुसो पुणो पुणो वंदिऊण भत्तीए ।
वड्डियहरिसविसाओ सयणगणो पडिगओ गेहं ॥ ९५५
- १५ इयरी वि वसुमईए पवत्तिणीए समप्पिया गुरुणा ।
दुविहपयारं सिक्खं पगिन्हिया^५ विणयनयनिउणा ॥ ९५६
- तूसइ मारिजंती अणुग्गहं मुणंइ^६ वारिया संती ।
चोइजंती वि खरं न चेव पडिचोयणं कुणइ ॥ ९५७
- दिवसेण वि जिट्ठाए विणीयवयणा करेइ सा विणयं ।
२० तवमाणगुणट्ठा(ट्ठा?)णं गुरुबुद्धीए कुणइ किच्चं ॥ ९५८
- छट्ठट्ठमाइरूवं तवइ तवं गुरुजणस्म आणाए ।
सोसेइ नियं देहं सुमरंती पुव्वदुक्खाइं ॥ ९५९
- पत्ता(न्ना)इसया तुरियं अहिया[इं] विजियदुज्जयपमाया ।
एकारस अंगाइं पवत्तिणीए पसाएण ॥ ९६०
- २५ भरभावियसुत्तत्था संतत्थाऽऽसवभवाण य दुहाणं ।
संजाया गुरुगोरवपयं विसेसेण समणीणं ॥ ९६१
- पावियसुहपरिणामा जा नम्मयसुंदरी तवं चरइ ।
एत्थंतरम्मि वसुमइपवत्तिणी [प. ११ A] पाविया सग्गं ॥ ९६२

१ गंजमभसरं. २ त. ३ °ममीए. ४ गुरू. ५ पुणो. ६ तूण. ७ °वयणा. ८ मत्तो.

९ सुवइहि°. १० जासी°. ११ पगिन्हिया. १२ सुइणइ.

[नम्मयासुंदरीए पवत्तिणीपयठवणा]

जोग्ग ति ^१ जाणिऊणं ठविया गुरुणा पवत्तिणी एसा ।	
जणयंती आणंदं समणीसंघस्स सयलस्स ॥	९६३
तो गुरुणाणुन्नाया साहुणिजणउच्चियउज्जयविहारा ।	
गामनगरेसु विहग्ग बोहंती धम्मिए लोण ॥	९६४ ७
सव्वत्थ निदयचरियं सविन्थरं साहिऊण संविग्गो ।	
समणीण सावियाण य विसेमओ देइ उवएसं ॥	९६५
साहूसु साहुणीसु य- 'वयभंगमणं पि मा करेजासु ।	
दुक्खेहिं दारुणेहिं जइ ता पत्तेहिं न हू कजं ॥	९६६
अन्नाणमोहियाण पुव्वभवे मुणिवगे मण एगो ।	10
काउम्मग्गम्मि ठिओ खुब्भड तवत(न य व)त्ति कोहुण ॥	९६७
उवसग्गिओ महप्पा मुभिओ मणयं पि नेव ज्ञाणाओ ।	
बद्धं च मण पावं जस्म विवागो इमो जाओ ॥'	९६८
वयपरिणामतवेहिं किसियंगी मा चिरेण कालेण ।	
तारिसिया संजाया सयणा वि जहा न लक्खंति ॥	९६९ 15
जे आसि सिरे केसा अइकुडिलतरंगमच्छहच्छाया ।	
ते कासकुसुमधवला विरल चिय केइ दीमंति ॥	९७०
आयंससमच्छाया आसि कवोला वि जे समुत्ताणा ।	
तवसोसियदेहाए जाया खल्ला दढं ने वि ॥	९७१
सोमालमंग(स)लाओ अंगुलिओ आसि हत्थवाएसु ।	20
परिसुक्क[ट्ट]घडिय व अन्नरूवं गया ताओ ॥	९७२
सेयपडपाउयंगी तणुइं ^३ शूलं व मुणइ न हि कोइ ।	
महो वि ताग्गहुरो न अन्नभावं गओ तीण ॥	९७३

[नम्मयासुंदरीए कूवचन्द्रगाम पइ विहग्गं]

इओ य जप्पभिइं^४ जाणिओ^५ जणएहिं नम्मयापरिच्चागवुत्तंतो तप्पभिइं^६ चेव २७
 अवहत्थिओ कूवचंद्रोदंतो^६ । रिसिदत्ता वि अन्नायपुत्तावराहा न कोइ तत्ति
 करेइ ति माणेण न तेसिं वत्तमन्निस्सइ । चिग्गस्स समागएण महेसरदत्तेण
 रुयमाणेण साहियं सयणाणं जहा- 'सुन्नदीवे रक्खसेण खइया मम दइया,
 अहं पि किच्छेण वारिवसहं मग्गिऊण पलाणो तेण जीविओ इन्दि ।' एयं

सोऊण जाया सोआउरा रिसिदत्ता, रोयमाणी कहकह वि धीरविया सयणव-
ग्गेण । तह वि तीए माणाइमएण न जाणाविओ एम वइयरो जणयगिहे ।
महेसरदत्तो वि कयकलत्तंतरसंगहो अपरिचत्तमावगधम्मो नम्मयासुंदरिकारिय-
चेइए पूयणवंदणाइ कुणभाणो चेइइ । परोप्पग्गमणागमणाभावाओ कूवचंद्रे
५ नयरे न केणावि विन्नायं नम्मयासुंदरीए आगमणं^३ पवयणं वा । एवं च काले
वच्चमाणे अब्बया पवत्तिणीए सामच्छियाओ साहणीओ-‘जह मे रोयइ
ता कूवचंद्रेण विहारं करेमो ।’ ताहिं भणियं-‘भयवइ^५ पमाणं ।’ ‘तो खाइं
तुब्बे तत्थ गयाओ मम नामं मा [५ ३१ ५] कहेज्झहं, “पवत्तिणीं^६ पवत्तिणी”
वा अहं भाणियवा जओ अन्नार्थउच्छमे(से?)वाए मे वन्नेइ किं नामविक-
१० एणं?’ तओ ‘जमाणवेहि’ त्ति परिवारेण वुत्ते सुहविहारेण पत्ता तत्थ । दइण
वंदियाओ महेसरदत्तेण, दिब्बो नियगिहाम[न्न] उवम्मओ । ठियाओ तत्थ
वंदियाओ भत्तिसारं । रिसिदत्ताए दंसियाइं^७ चेइयाइं, कयमुक्कंठियाए
पवत्तिणीए विसेसेण वंदणं । विहिया विहाणेण धम्मदेमणा, आणंदिओ
सावियावग्गो । एवंमन्नायचरियाए विहरंमाणीओ मज्झायंतीओ चेइंति । तत्थ
१५ महेसरदत्तो वि तासिं किरियाकलावाणुरंजियमणो तासि मज्झायंत्तुणिमेगचित्तो
निसामेइ, विसेसओ पवत्तिणीए । चित्तइं^८ ‘नम्मयसुंदरिमरिच्छो एमं [म]हो ।
नूणमेसा तीसे माउच्छा माउच्छीदुहि[या] वा भविम्मइ । कहमन्नहा मद-
समाणत्तं?’ ति । अब्बया कयाइ पवत्तिणीं^९ महुरवाणीए सरमंडलपगरणं
परावत्तिउं पवत्ता । अवि य-

- २० ‘सो जयउ जिणवग्गिंदो जस्स मुहा म(पु)न्नचंदविवाओ ।
जग्गमरणवाहिहरणं सिद्धंतमहामयं अरियं ॥ ९७४
जयइ सरमंडलं तं जेणिह पट्टिणं वुद्धिमन्तेहिं ।
पुरिसाण महेलाण य गुणा य दोमा य नज्जंति ॥ ९७५
सत्त सरा पन्नत्ता मज्जो^{१०} रिमहो तहेव गंधारां ।
२५ मज्झिम पंचम रेवय नेमाओ सत्तमां होइ ॥ ९७६
सत्त [स]ग्गट्ठाणाइं तत्थ य मज्जं^{११} तु अग्गजीहाए ।
रिसभं उरेण कण्ठेण तइययं नीमवेइ मरं ॥ ९७७

१ ‘वत्ता’.
२ ‘गमणीभा’.
३ आगमण.
४ रोवइ.
५ भयवइ.
६ कहेज्झहा.
७ वत्तिणी.
८ अन्नार्थ.
९ वंसियाइं.
१० एव.
११ विहरमा.
१२ ‘सुणि’.
१३ चित्तय.
१४ पम.
१५ वत्तिणी.
१६ साज्जा.
१७ मज्ज.
१८ कण्ठेण.

मज्झिमंजीहाए मज्झिमं ^१ तु नासाए पंचमं जाण ।	
रेवय दंतोद्धवहं ^२ भमुहक्खेदे(वे)ण नेसायं ॥	१७८
सज्जं रवइ मयूरो रिमहं पुण कुकुडो सरं ^३ रवइ ।	
हंसो गंधारसरं मज्झं तु गवेलया रवइ ॥	१७९
पंचमयं परपुट्टा छट्ठं पुण सारसा य कुंचा य ।	८
मत्तमयं तु गयंदा मत्तसरा जीवनिस्साओ ॥	१८०
सज्जं रवइ मुइंगो गोमुह रिमहं च नदइ गंभीरं ।	
संखो वि य गंधारं मज्झिमयं झल्लरी रमइ ॥	१८१
चउचरणगोहिया पंचमं तु आडंघरो य रेवययं ।	
मत्तमयं पुण भेरी भणिया अजीवनिस्साओ ॥	१८२ 10
मज्जेण सुहपवित्ती बहुपुत्तो वल्लहो ^४ य जुवईणं ।	
रिमहेणं धणवंतो भणिओ सेणावई चेव ॥	१८३
विविहधणग्यणभागी भणिओ गंधप्पिओ य गंधारे ।	
पवियक्खणो कवी वि य एयम्मि सरे समक्खाओ ॥	१८४
मज्झिममरप्पलावी मुहजीवी बहुधणो य दाया य ।	15
पंचममरमंता पुण पुह[इ]वई ^५ हुंति स्ररा य ॥	१८५
छट्ठे कुच्चियंवित्ती कुवसणकुभोयणा कुजोणीया ।	
कलहकरलेहवाहयदुहजीवां सत्तमे भणिया ॥	१८६
पर्यईकसिणो मज्जं अवस्स भावेइ जइ वि य समत्तं ।	
असमत्तेणऽइकालो गुज्झम्मि य लक्खणं रत्तं ॥	१८७ 20
रिमहं मरगयगोरो [प ३२ A] अवस्स भावेइ परमगोरो वा ।	
तेण य सिरिम्मिं तस्म य विवरीयं लक्खणं भवइ ॥	१८८
धवल्लो गंधारमरं अवस्स भावेइ किंचि भावेण ।	
तेण य तं विवरीयं दाहिणओ लक्खणं होइ ॥	१८९
कणयपहो मज्झिमयं अवस्स भावेइ जइ वि न विस(सम?)त्तं ।	25
तेण उदग्गम्मि विंबं तच्चिवरीयं वियाणेज्जा ॥	१९०
आलोहियधवल्लवन्नो अवस्स भावेइ पंचमं सो उ ।	
होइ य सिरिम्मि पिप्पो पंकयदलमप्पभो तस्स ॥	१९१
छट्ठं कंबोयवइ(?) अवस्स भावेइ चित्तवन्नो य ।	
तेणावि रत्तवन्नो अवस्स लिंगे मसो होइ ॥	१९२ 30

१ तज्झिमं. २ सज्झिम. ३ ठवह. ४ इसरं. ५ तल्लहो. ६ वइ. ७ कुच्छोव.
८ कुतोयण. ९ जीव. १० सिरिम्मि.

सत्तमयं सुद्ध(ह?)सामो पढमतिवन्नो य कुणइ नियतीए ।

ताण य रुक्खविरुक्खा होंति मसा चलणदेसेसु ॥' ९९३

[महेसरदत्तकयपच्छायावो]

एयं च पढिज्जंतं सव्वं आमन्नसंदिओऽवहिओ ।

५ सुणइ महेसरदत्तो चित्तेई तो मणेणेवं ॥ ९९४

'आमि मण सुयपुव्वं णमा मरमंडलं वियाणेइ ।

सिद्धं च तीय अहयं जाणामि जिणागमपसाया ॥ ९९५

कोहग्गिभुयंगमव्वंफियस्म पम्हदुमयलमन्नस्म ।

मुइगोयगं न पत्तं पडिमग्गमग्गमग्गस्म ॥ ९९६

१० पम्हदुओ गुणनिवहो अमंतदोसा पइट्ठिया चित्ते ।

धुत्तरियहिययस्म व विवरीया घाउणो जाया ॥ ९९७

एक्किओ तीय गुणो दीमइ अन्नामुं नेव नारीओ(सु) ।

अप्पा ह अप्पण चिय हा ! मुद्धो दुद्धचित्तेण ॥ ९९८

सो तारिमओ विणओ सि(ति) चिय महुरक्खरा समुल्लावा ।

१५ कत्थ मण लहियवा द्दगीकयभाग्गेज्जेणं' ॥ ९९९

हा हा ! पाविद्धो हं जेण तहा भीमणम्मि दीवम्मि ।

एगागिणी अणाहा मुक्का निकरुणचित्तेण ॥ १०००

महविग्गभीरुहियया मण ममं पत्थिया किं वराई' ।

सो मे कओ महंतो ही मग्गाओ भयं जायं ॥' १००१

२० एव विचिंतयंतो संभरियाग्गमसिणेहमव्भावो ।

सहम त्ति मेइणीए मुच्छाविहलंघलो पडिओ ॥ १००२

तक्खणमिलिण्हि मवंधवेहिं महम त्ति सिमिग्गीरेण ।

जलमिचणपवणाओ किच्छेण सचेयणो होउं ॥ १००३

वारं वार हत्थं गच्छत्त मुच्छं नियच्छमाणाणं ।

२५ नीसंममज्जणाणं हाहाग्गवभरियभवणाणं ॥ १००४

नाइक्खइ नियदक्खं पुच्छंताणं पि निद्धवंधृणं ।

सोणवण्णं चेद्धइ एयं हिययम्मि ज्ञायंतो ॥ १००५

'अप्पा ह अप्पण चिय लज्जइ मरिएहिं जेहिं कम्मेहिं ।

कह ताणि बंधवाणं पुरओ तीरंति अक्खाउं ॥' १००६

वाहरिया य सवेणं संपत्ता तो पवत्तिणी भणइ ।	
‘किमियमयंडे चंडे’ सावग ! वमणं समुत्पब्बं ॥’	१००७
काऊण य एगंतं पभणइ— ‘भयवइ ! उवट्ठियं मरणं ।	
देहि पसायं काउं पजंतालोयणं मज्झ ॥	१००८
[वो] तुमच्चुत्तं अन्नस्स जं पुरो निययदुकयमणज्जं ।	५
नं पि गुरू ॥ ३० ॥ ॥ जं नियमा माहिज्जइ मणसमयम्मि ॥’	१००९
इय भणियम्मि निमज्जा पवत्तिणी माहियं तओ तेण ।	
सयलं जहट्ठियं जाव नम्मया उज्झया सुत्ता ॥	१०१०
‘सरमंडलसज्झायं अज्ज सुणंतस्स मज्झ संभरियं ।	
सा वि पढंती एवं विच्चायं तेण तं चिंधं ॥	१०११ 10
अज्जे ! जाणामि अहं असमिक्खिययारओ ^१ महापावो ।	
दुक्कडमिणं सरंतो पाणे धरिउं न याएमि ॥	१०१२
ता देहि अणसणं मे कब्बेसु जवेसु जिणनमोकारं ।	
मा तुज्झ पसायाओ ^२ पाविज्ज पुणो वि जिणधम्मं ॥’	१०१३
भणइ ^३ पवत्तिणी तो— ‘बालुल्लावेहिं सावग ! इमेहिं ।	15
सिज्झइ न किंचि कज्जं परमत्थवियारणं कुणसु ॥	१०१४
न हि ^४ मरणमित्तमज्झं एयं तुह संतियं महापावं ।	
सुज्झइ नियमा तवसंजमेहिं ^५ जिणवीरभणिएहिं ॥	१०१५
अन्नं च—	
नूणं पुराणमसुहं कम्मसुहं तया तुह पियाए ।	20
तवसओ से नूणं समुट्ठिओऽल्लिजरे अग्गी ॥	१०१६
पंडिय ! सुसिक्खिओ तं गुरुजणउवएससा(भा ?) वियमणो हं(य) ।	
नूणं तीए कम्मेहिं चोइओ निहओ जाओ ॥	१०१७
किं बहुणा भो सावग ! उव्वयं मा करेसु तव्विसए ।	
दुकयसुकयं च निययं भोत्तव्वं सब्बजीवेहिं ॥’	१०१८ 25
भणइ महेसरदत्तो— ‘भगवइ ! तं भणसि अविताहं सब्बं ।	
तह वि न तरामि धरिउं पाणे तीए अदिट्ठाए ॥’	१०१९
विच्चायनिच्छया तो ईसि हसंती पवत्तिणी भणइ ।	
‘उवलक्खेसि न दिट्ठं तहावि तुह इत्तिओ नेहो ॥	१०२०
नणु होमि नम्मया हं न मया निरुवक्कमाउया नूणं ।	30
सावय ! तुज्झ पसाया सामञ्जसिरी मए पत्ता ॥	१०२१

तुमए अणुज्झियाए कुडंबवावारवावडमणाए ।

को जाणइ होअ न वा दुलहा जिणभणियपव्वजा ॥' १०२२

तओ एवं सुणमाणो' महेसरदत्तो असंभवं संभव[ति] ति विम्हिओ, एसा
सा जीवइ ति हरिसिओ, कहमेयाए' मुहं दंसेमि' ति लज्जिओ, सुदरं वयम-
५ पुपालेइ ति निवुयमणो, एवं संकिन्नरसमणुहवंतो महियलनिहित्तजाणुपाणि-
भालवट्ठो पणमिऊण भणिउमारट्ठो - 'तुह मज्झाय[माय]न्नमाणस्स ठियं मम
मणे एरिसो नजइ नम्मयसुंदरिसहो, किं तु नियदुच्चेट्ठियवमसंभावियावस्स-
सरणस्स पणट्ठा जीवियसंभावणा, तो सुट्ठ कयं जमअ मरमाणस्स जीवियं
दिअं, खमाहि य मे पाविट्ठजिट्ठस्म दट्ठचिट्ठियं ।' एवं पुणो पुणो पणामपुव्वं
१० खामित्तो भणिओ पवत्तिणीए - 'मावय ! कुओ भावियजिणागमतत्ताणं अखमा-
संभवो । तइया वि मए सक्कम्मफलमेव संभावियं, कहियं च मे भगवया
सुहत्थिस्सरिणा तस्स दुरंतवसणस्स कारणं । ता मा विचित्तो' भवाहि ।' पुणरवि
महेसरदत्तेण भणिया - 'साहेह मे अणुग्गहं काउ' [प. ३३] एण मए विमुक्काए
तुमए केरिसं दुक्खमणुभूयं ? कहं वा तओ दीवाओ समुदाओ वा
१५ निक्खंता सि ति ।'

वुत्तं पवित्तिणीए - 'मासेहिं मत्त संटिया तत्थ ।

रुआइ पलवियाइ कित्तियमेत्ताइ सुमरामि ॥ १०२३

अह कह वि दिव्वजोगा संपत्तो मज्झ पित्तिओ तत्थ ।

तेण य पयाणुसारं गवेसमाणेण दिट्ठा हं ॥' १०२४

२० इच्चाइ सवुत्तंतो रिसिदत्तापमुहंपरियणंजुयस्म ।

सिट्ठो पवत्तिणीए जा पत्ता कूवचंद्रम्मिं ॥ १०२५

सोऊण मद्धलोगो जाओ दुक्खाउरो ददं^{१३} तत्थ ।

रिसिदत्ता वि परुआ गणणीकंठग्गहं काउं ॥ १०२६

अ त्ति महेसरदत्ते पडिया सयणाण नीरसा दिट्ठी ।

२५ लज्जोणामियसीसो सो वि टिओ गरुयअणुतावो ॥ १०२७

वज्जरइ तओ अज्जा - 'मवे जीवा महंति दुक्खाइं ।

पुव्वजियपाववसा निमित्तमित्तं पुणो वज्जं^{१४} ॥ १०२८

जरसीसवेयणाओ भवंति जीवस्स पुव्वकम्मेहिं ।

अब्भक्खाणं [.....] ववभाणं तेलमाईणं ॥ १०२९

१ सुणमाणो. २ जीवमह. ३ 'मेया २. ४ दंसेमि ५ निवुयामणो. ६ सए.
७ विचिसे. ८ साहेहे. ९ 'सारो. १० रिसिदत्ता २ मुहं. ११ 'परियणु'. १२ कव-
चंद्रम्मि. १३ दुक्खाओरो. १४ यरुयसा. १५ वज्जं.

जायइ धणस्स नासो जणस्स पुवंतरायदोसाओ ।	
तेण णरिंदईणं रुसइ लोगो मुहां सबो ॥	१०३०
अन्नाणंधा जीवा करेति कूराई ताई कम्माई ।	
नासंतरुयंतस्स व अणुमग्गं जाई धावंति ॥	१०३१
भो भो ! महाणुभावो वीरजिणिंदस्स सासणे लीणा ।	५
काऊण समणधम्मं दुक्खाण जलंजलिं देह ॥'	१०३२
पभणइ महेसरो तं - 'जं पत्तं बब्बरे तुमे दुक्खं ।	
तं सोउं पि न मक्को किं पुण सोढुं जणो अब्बो ॥	१०३३
तस्म वि अहं निमित्तं हा ! धिद्धी निग्घिणो महापावो ।	
पाविज्ज किं कयाई सोहिं बोहिं च जिणधम्मे ॥'	१०३४ 10
पभणइ पवत्तिणी तं - 'वारं वारं किमेवमुल्लवसि ? ।	
नत्थि असज्जं किंचि वि सावग ! जिणभणियदिक्खाए ॥	१०३५
सुवइ दढप्पहारी चोरो अच्चंतकूरकम्मो वि ।	
सामन्नाओ पत्तो मुद्धिं सिद्धिं च सुकयाओ ॥	१०३६
एही सुहत्थिसूरी निम्मलसुयनाणलोयणो एत्थ ।	15
नीसेसपाणिपरिणामजाणओ तस्ममीवम्मि ॥	१०३७
आलोइऊण पावं पालिज्जसु निम्मलं समणधम्मं ।	
सोहिउवाओ एसो मा धरसु मणम्मि संदेहं ॥	१०३८
भुत्ता तुमए भोगा मुणियं संसारवासनेगुन्नं ।	
भुत्ते पत्तलिचाओ संपइ गिहवासचाओ ते ॥'	१०३९ 20
रिसिदत्ता वि रुयंती वुत्ता - 'जइ वल्लहा अहं अब्बे ! ।	
लग्गसुं ममाणुमग्गं मग्गे णेव्वाणनयरस्स ॥	१०४०
अन्नह रुन्नं मुन्नं नेहो वि हु कित्तिमो व पडिहाइ ।	
जलणम्मि वसइ लोगो मद्धिं' खलु वल्लहजणेणं ॥	१०४१
तुम्हाणमेव बोहणनिमित्तमहमागया इह पुरम्मि ।	25
सुवइ सत्थेसु जओ इद्धं धम्मम्मि जोइज्जा ॥'	१०४२
नम्मयपवत्तिणीए पवत्तियाईं दुवे वि वयगहणे ।	
सो च्चिय सच्चो मित्तो जो पावाओ नियत्तेइ ॥	१०४३

[सुहत्थिमृरकया धम्मदेसणा

इत्थंतरम्मि पत्तो सुहत्थिसू[प ३३ ॥]री महामुणी तत्थ । 30

आवासिओ य रम्मे उज्जाणे नंदणवणम्मि ॥ १०४४

- जाओ नयराणंदो पए पए मन्नए जणसमूहो ।
 नणं इमम्मि नयरे कल्लाणमुवट्ठियं किं पि ॥ १०४५
- जं एसो सुरमहिओ संपहरायस्स वल्लहो^१ भयवं ।
 संपत्तो अज इहं जणकइरवसंडनिसिनाहो ॥ १०४६
- ५ रायाइ नमोसज्जो नियपयउच्चिएणं सयलविहवेणै ।
 अभिवंदितुं मुण्णिदं निक्खंतो ज्ञं चि नयराओ ॥ १०४७
- अभिवंदितुण विहिणा मुणिनाहं^२ साहुंसत्थपरियरियं ।
 उवविट्ठो सयलजणो नियनियउच्चिएसु ठाणेषु ॥ १०४८
- १० पारद्धा धम्मकहा नवजलहरगहिरमहुरसदेण ।
 सब्बेसिं सत्ताणं अणुग्गहत्यं अइमहतथा ॥ १०४९
- ‘माणुस्स कम्मभूमी आरियदेसो^३ कुलम्मि उप्पत्ती ।
 रूवं बलमारोगं (ग्गं) सुदीहरं आउयं बुद्धी ॥ १०५०
- सुहृगुरुजोगो बोही^४ सद्धा चारित्तधम्मपडिवत्ती ।
 दुक्खेण जए लब्भइ एसा कल्लाणरिंछोली ॥ १०५१
- १५ एगिंदिया अणंता मरितुं मरितुं पुणो वि तत्थेव ।
 उववज्जंति वगया कालमणंतं सकम्मेहिं ॥ १०५२
- उवट्ठित्तुणं विरला विर्यतियचउरिंदिएसु गच्छंति ।
 तत्थ य पुणो पुणो वि य मरंति जायंति बहुकालं ॥ १०५३
- पंचिंदिया वि होउं जलथलयरखयरविविहजोणीसु ।
 चिट्ठंति चिरं कालं जंति पुणो पुरिसजोणीसु ॥ १०५४
- २० विरला केइ नरत्तं लहंति तत्थ वि अणारिया बहवे ।
 तत्तो वि हु विरलाणं आरियदेसे हवइ जम्मो ॥ १०५५
- आरियदेसे वि ठिओ धीवरचंडाललुट्ठयाईसु ।
 कुच्छियकुलेसु जाया नामं न मुणंति धम्मस्स ॥ १०५६
- २५ उत्तमकुलेसु जाया काला कुंटा य पंगुला^५ अंधा ।
 जीवा अणिट्ठरूवा दिक्खं न लहंति जिणभणियं ॥ १०५७
- तवसंजमबलवियला धम्मं न कुणंति रूवकलिया वि ।
 बलवंताण वि रोगाउराण धम्मे कओ सत्ती ? ॥ १०५८

१ वल्लहो. २ ओविण्ण. ३ भयलविहतेण. ४ “नाहो. ५ माहु”. ६ “दोसा.
 ७ बोहा. ८ सुधा. ९ एगविषा. १० उवट्ठिऊण. ११ विय”. १२ पंचंदिषा.
 १३ पीवर”. १४ पुगुला.

सबगुणसंगया वि हु बालत्ते केइ जंति पंचत्तं ।	
अन्ने नवतारुन्ने तेसिं पि हु दुल्लहो धम्मो ॥	१०५९
चिरजीवीण वि बुद्धी धम्मे विरलाण होइ केसिंचि ।	
गुरुसंपओगविरहा बहूण न हु साफलं होइ ॥	१०६०
धम्मे मइं कुणंता अन्नाणपासंडिगोयरावडिया ।	८
भामिजंति अणेगे जह चक्कं कुंभयारेण ॥	१०६१
कारिजंति अधम्मं बाला धुत्तेहिं धम्मबुद्धीए ।	
भोइजंति विसन्नं नूणं चिरजीवियनिमित्तं ॥	१०६२
गुरुणा वि कहिजंते धम्मे बोहिं न केइ पावति ।	
चिक्कणनाणावरणस्स कम्मणो ^१ हंदि उदएणं ॥	१०६३ 10
बुद्धे वि धम्मरूवे न सद्दहाणं बहूण संभवइ ।	
मिच्छत्तमोहणिजे तिठे उदयम्मि संपत्ते ॥	१०६४
सद्दहमाणा वि नरा धम्मं जिणदेसियं विगयसंगं ।	
न कुणंति समणधम्मं [प ३४ ▲] गिद्धा गिहदेसविसएसु ॥	१०६५
दुलहं गुणसंदोहं लद्धं पि हु ते पमायदोसेण ।	16
हारिंति मंदभग्गा धमियं कणयं व फुक्काए ॥	१०६६
जह सागरम्मि पडिओ कीलयकज्जेणं भिंदई नावं ।	
इय विसयकए जीवो हारइ पत्तं पि सामग्गि ॥	१०६७
जह कोइवाण छित्ते छित्तुं कप्पूरतरुवरसमूहं ।	
वाडी करेइ एवं भोगत्थी चयइ जो धम्मं ॥	१०६८ 20
कहकह वि दुक्खपत्तं कप्पतरुं कोई पत्थइ बोरे ।	
पत्ते पुव्वगुणोहे एवं विमएसु जो रमइ ॥	१०६९
अत्थो अणत्थमूलं बंधुजणो बंधणं विसं विसया ।	
पसमसुहामयभारेओ संजमरयणायरो एगो ॥	१०७०
जरमरणवारिपूरे विओगरोगाइगाहगहणम्मि ।	25
मा पडह भवसमुदे चरित्तपोयं ^२ समारुहह ॥	१०७१
देसणमिमं सुणित्ता संबुद्धा तत्थ पाणिणो बहवे ।	
संसारभउव्विग्गा जाया समणा समियमोहा ॥	१०७२

[महेसरदत्तस्स जणणीसहियस्स चरणपडिवत्ती]

सो वि महेसरदत्तो संपावियभावचरणपरिणामो ।	30
आलोइयदुच्चरिओ जणणीसहिओ ठिओ चरणे ॥	१०७३

- संजाया कयकिच्चा पवत्तिणी णाणचरणलामेण ।
 संवेगभावियाइं तिभि वि तप्पंति तवमुग्गं ॥ १०७४
- छट्ठाओ अट्ठमाओ तह य दसमओ मासओ अट्ठमासा
 अंतं पंतं [च रुक्खं] तणुजवणकए किं पि भुंजंति भत्तं ।
 ६ सीयं उन्हं च तन्हं सुहमवि बहुसो भावसारं सहंते
 सोसेउं पावपंकं गुरुपयकमले भिगरूवं वहंता ॥ १०७५
- अट्ठेण रुदेण य दूरियाइं धम्मेण सुक्केण य संजुयाइं ।
 सुत्तेण अत्थेण य ताणि नूणं भावेंति अप्पाणमहोनिस्सिं पि ॥ १०७६
- एवं विहरंताइं कयाइं पत्ताइं नम्मयपुरम्मि ।
 १० परितुट्ठो बंधुजणो सबो भणिउं समाट्ठो ॥ १०७७
- ‘धन्नाइं पुन्नाइं’ तुब्भे तुम्हाण जीवियं सहलं ।
 सामन्नमणन्नमं जाइं पालेह एयं ति ॥ १०७८
- अम्ह कुले जायाणं जुत्तं एवंविहं अणुट्ठाणं ।
 सयलो वि अम्ह वंसो अलंकिओ नूण तुब्भेहिं ॥ १०७९
- १५ अइधन्ना सि पवत्तिणि ! रिसिदत्ता ठाविया जओ तुमए ।
 पुवं सावगधम्मे इन्हि पुण दुक्करे चरणे ॥ १०८०
- एवमुववहिया वंदिया य मयणेहिं हट्ठतुट्ठेहिं ।
 सेसो वि नयरलोगो जाओ तहंमणे मुइओ ॥ १०८१
- तीए तत्थ ठियाए जाओ धम्मजुओ सयललोगो ।
 २० पवाविओ य विहिणा मयणजणो सेमलोगो वि ॥ १०८२
- ता जत्थ जत्थ विहरइ सुभगआएज्जकम्मजोगेण ।
 पडिबोहइ भव्वजणं कुमुयज(व)णं चंदलेह व ॥ १०८३
- पावेइ केइ चरणं अन्ने ठावेइ देमविग्यम्मि ।
 गाहेइ केइ सम्मं उप्पायइ बोहिबीयाइं ॥ १०८४
- २५ सासणमुब्भासंतीं विहरइ मा जत्थ जत्थ देसम्मि ।
 जायइ लोगो गुणगहणवावडो तत्थ सवत्थ [प. ३४ B] ॥ १०८५
- अह अन्नया कयाइं एगारसअंगधारिणी होउं ।
 तवनियमसोसियंगी रिसिदत्ता गुरुअणुन्नाया ॥ १०८६
- आलोइयपडिकंता सम्मं संघस्स खामणं काउं ।
 ३० भत्तपरिन्नपइन्नामंदरसिहरं समारूढा ॥ १०८७
- चउसरणममणवु(दु?)कडगरिहासुकडाण(णु)मोयणं काउं ।
 शायंती य सुणंती पंचनमोकारमविरामं ॥ १०८८

असुइवसमंसोणियचम्मट्ठिहारुवारबीभत्थं ।	
मोत्तूण तणुं तणमिव उववसो मासभन्ते ॥	१०८९
कप्पे सणकुमारे अइमयरमणेअसुरविमाणम्मि ।	
सुरविसरकयाणंदो सुरिंदसामाणिओ देवो ॥	१०९०
कडयमणिमउडकुंडलतुडियाभरणेहि भूसियावयवो ।	५
हारद्धहारवत्थो(च्छो) दीहररेहंतवणमालो ॥	१०९१
विन्नायपुव्वजम्मो काउं मव्वाइं देवकिच्चाइं ।	
अच्छरगणमज्झगओ विलसइ एगंतसच्छंदो ॥	१०९२
एव महेसरदत्तो साहू साहूण सन्निहाणेण ।	
भत्तपरिन्नाणसणं काउणाराहिउणं तो ॥	१०९३ 10
तत्थेव देवलोए सुरवइसामाणियत्तमणुपत्तो ।	
अवगयचारित्तफलो विलमइ सम्मत्तथिरंचित्तो ॥	१०९४
[नम्मयासुंदरिए सग्गगमणं]	
कालेण कालकालं पवत्तिणी नम्मया वि नाउण ।	
उव्वरियमव्वसह्छा सयलं संधं खमावित्ता ॥	१०९५ 15
समणीण मावियाण य विसेसओ वागरेइ उवएसं ।	
‘आसायणं मुणीणं मणमा वि हु मा करेज्जाह ॥	१०९६
जो हीलइ माहुजणं म हीलणिज्जो भवे भवे होइ ।	
अकोसंतो वहवंधणाइ पावेइ पइजम्मं ॥	१०९७
जो पुण देइ पहारं समत्तजियबंधवाण साहूण ।	20
वज्जग्गिघोरजालावलीसु सो पच्चए नरए ॥	१०९८
तत्थेव अत्थहाणी ^१ होइ मुणीणं अवन्नवायाओ ।	
इट्ठजणविप्पओगो [अ]कालमरणं च जीवाणं ॥	१०९९
अहव असज्झो देहे संजायइ कोइ दारुणो वाही ।	
हसिया वि रोवियव्वे होंति निमित्तं न संदेहो ॥’	११०० 25
एवं भणिउण फुडं कहेइ नीसेसमप्पणो चरियं ।	
जेण निसुएण जाओ संवेगो ममणमड्डीणं ॥	११०१
ताहे भत्तपरिन्नं सम्मं पालेइ मासपरिमाणं ।	
जीवियमरणासंमप्पओगपरिवज्जियमईया ॥	११०२
चइउण तणुकरंकं पत्ता तत्थेव तइयकप्पम्मि ।	30
सुरनाहसमाणत्तं परियरआयप्पमाणेहिं ॥	११०३

तियसमहुयरालीलीटंपायारविंदो मणिक्कणयविचित्ताकल्लसंपत्तसोहो ।

पणयतियसरामारामणाखित्तचित्तो न हि मुणइ स कालं जंतमच्चंतदीहं ॥ ११०४

गीयं गंधद्वियाणं सुइसुहज्जणयं नूण तालाणुविद्धं

अहं देवंगेणानं नयणमणहरं अंगहाराभिरामं ।

८ गंधो कप्पूर[प ३५ A] पारीपरिमलबहलो घाणसंतोसकारी

फामो देवंगदेवीतणुसमणुगओ देहसोक्खस्म हेऊ ॥

११०५

सोक्खं एवंपयारं ते संवेयंता निरंतरं ।

सत्तसागरमाणं ते कालं पालित्तु आउयं ॥

११०६

तत्तो चइत्ता सुहसेसजुत्ता कुले पढाणम्मि महाविदेहे ।

10 अणुत्तरे साहुगुणे धरित्ता जाहिंति मोक्खं धुयक्कम्मकोसं^१ ॥

११०७

चरियमणहमेयं नम्मयासुंदरीए अबुहज्जणहियत्थं पायडत्थं पसत्थं ।

भणियमसुहबुद्धीनामणत्थं जणाणं परहियरसिएहिं संतिस्सरिप्पहूहिं ॥

११०८

धम्मकहा पुण एमा जम्हा इह माहिओ इमो धम्मो ।

सम्मत्ते जइयव्वं सिवसुहसंपत्तिहेउम्मि ॥

११०९

15 वयभंगस्स निमित्तं उवसग्गो नो मुणीण कायवो ।

पालेयव्वं सीलं पाणच्चाए वि जत्तेण ॥

१११०

चइऊण गेहवासं कायवो संजमो मुपरिसुद्धो ।

नम्मयसुंदरिचरियं निरंतरं संभरंतेहिं ॥

११११

विविहपयसंपयाए कहाइ जइ किंचि ऊणमहियं वा ।

20 भणियं पमायओ वा न संसओ तत्थ कायवो ॥

१११२

एसा य कहा कहिया महिंदम्मरीहिं निययंसीसेहिं ।

अब्भत्थिएहि न उणो^२ पंडिच्चपयडणनिमित्तं ॥

१११३

जो लिहइ जो लिहावइ वाएइ कहेइ मुणइ वा सम्मं ।

तेसिं पवयणदेवी करेउ रक्खं पयत्तेण ॥

१११४

25 संतिं^३ करेउ संती संतियरो सयलजीवलोयस्स ।

तह बंभसंतिजक्खो कयरक्खो समणसंधस्स ॥

१११५

निम्माया एम कहा विक्रमसंवच्छरे वइक्कंते ।

एकारसाहिं सएहिं सत्तासीएहिं वरिसाणं ॥

१११६

आसोयासियएगारसीए वारम्मि दिवमनाहस्स ।

30 लिहिया पढमायरिसे मुणिणा गणिसीलचंदेण ॥

१११७

॥ श्रीः ॥ इति नर्मदासुन्दरीकथा समाप्ता ॥

॥ ग्रंथाग्रं १७५० ॥

सिरीदेवचंदसूरिकया नम्मयासुंदरीकहा

(मूलशुद्धिप्रकरणवृत्त्यन्तग्रथिता)

एत्थेव जंबुदीवे ^१ दीवे भरहद्धमज्झखंडम्मि ।	
अत्थि गुणोहनिहाणं ^२ वरनयरं वद्धमाणं ति ॥	१५
तस्स पट्ट सिरिमोरियवंसप्पभवो कुणालअंगरुहो ।	
तिक्खंडपुहईसामी अत्थि निवो संपई नाम ॥	२
अओ वि तत्थ नीसेसगुणमओ उसभसेणसत्थाहो ।	
अत्थि जिणधम्मनिरओ वीरमई तस्स वरभज्जा ॥	३
तीसे य दुण्णिं पुत्ता सहदेवो तह य वीरदासो ^३ ति ।	१०
रिसिदत्ता वि यं धूया पभूयनारीयणपहाणा ॥	४
तीसे य रूवजोवणैलुद्धा वरया अयंति ^४ रिद्धिजुया ।	
न य देइ ताणं जणओ मिच्छादिट्ठि ^५ ति काऊण ॥	५
भणई—‘दरिइजुओ वि हू रूवविहीणो ^६ वि जिणवरमयम्मि ।	
जो होही निक्कपो ^७ दायवा तस्स मे एसा ॥’	६ १५
एवं ^८ सुणिय पइणं ^९ समागओ कूववंदंनयराओ ।	
नामेण रुद्धत्तो महेसरो तत्थ सत्थेण ॥	७
अह संकामिय भंडं नियमित्तकुवेरदत्तगेहम्मि ।	
तवीहीए निविट्ठो ^{१०} जावञ्छइ ताव नयरपहे ^{११} ॥	८
निययसहीयणजुत्तं निग्गच्छंतं ^{१२} निएइ रिसिदत्तं ।	२०
तं दट्ठणं एसो विट्ठो मयणस्स बाणेहिं ॥	९
‘का मित्त ! इमा कण्णा ?’ पुट्ठे सो कहइ तस्सरूवं तु ।	
तत्तो तल्लोहेण गच्छइ सो सूरिपासम्मि ॥	१०

१ L °दीवे. २ L गुणोहनिवासं. AB गुणोहनिहाणं. CD गुणाण निवासं. ३ L °भरहसामी.
४ L दुच्चि. ५ L °दासु ति. ६ L °दत्ता वरधूया. ७ L °गुण्वण°. ८ L अईति.
९ L नयरिइ ताणं. १० AB मिच्छावाह ति. ११ L पभणइ. १२ L °विट्ठो. १३ L
निक्कपो. १४ AB एवं. १५ L सुणिय पईवं. १६ L कूववंद°. १७ L तवीहीए निमित्तो-
विट्ठो. AB निविट्ठो. १८ L मयरमहे. १९ L नियच्छंती. २० L कजा.

- जाओ य कवडसङ्को जिणगुरुपूयाइएसु बहुदव्वं^१ ।
 वियरइ. अहवा पुरिसो रागंधो किं च न हु कुजा ॥ ११
- तो दहुं तच्चरियं अच्चंत्यं^२ रंजिओ उसमसेणो ।
 सयमेव देइ कण्णं^३ वीवाहं कुणइ रिद्धीए^४ ॥ १२
- ६ भुंजंतो वरभोए चिट्ठइ जा तत्थ रुद्धत्तो सो ।
 तां पिउणा से लेहो आहवणत्थं तु पट्टविओ ॥ १३
- तब्भावत्थं नाउं^५ ससुराओ मोइऊण अप्पाणं ।
 रिसिदत्ताए^६ सहिओ संपत्तो कूववंद्रम्मि ॥ १४
- अंभिनंदिओ^७ पिइ-माईएहिं^८ चिट्ठइ तहिं सुहेण सो ।
 १० कवडगहिय त्ति दूरं^९ दूरेणं मुयइ जिणधम्मं ॥ १५
- रिसिदत्ता वि हु मिच्छत्तसंगदोसेण दूसिया अहियं ।
 मोत्तूणं^{१०} जिणधम्मं धणियं^{११} निद्वंघसा जाया ॥ १६
- तं नाउं जणएहिं वि^{१२} आलावाई विवज्जियं^{१३} सबं ।
 जोयणदुगमित्तं पि हु संजायं जल्लहिपारं च (व ?) ॥ १७
- १५ मयमत्ताणं ताणं विसयपसत्ताण अन्नया जाओ ।
 रिसिदत्ताए पुत्तो रूवेणं सुरकुमारो व ॥ १८
- तस्स महेसरदत्तो^{१४} ठवियं नामं गुरूहिं समयम्मि ।
 कालेण परिणयवओ^{१५} उद्दामं जोव्वणं^{१६} पत्तो ॥ १९
- एत्तो^{१७} य वड्डमाणे पुरम्मि रिसिदत्तजिट्ठभाउस्सं^{१८} ।
 २० सहदेवस्स उ मज्जा सुंदरिनामा अणन्नसमा ॥ २०
- जिणधम्मरया निच्चं भुंजंती नियपियेणं सह भोए ।
 गब्भवई संजाया उप्पज्जइ डोहलो तत्तो^{१९} ॥ २१
- जाणामि जइ पिण्णं समयं मज्जामि नम्मयासलिले ।
 बहुपरिवारसमग्गो तम्मि अपुज्जंतए तत्तो ॥ २२

१ A B जिणमुणिपूया°. २ L बहुदत्तं. ३ L वयरइ. ४ L अच्चंतं. ५ L कणं.
 ६ L रिद्धिए. ७ O D तो. ८ L नाओ. ९ L °त्ताए समेओ. १० L कूवचंद्रम्मि.
 ११ L अंभिनंदिओ १२ L पियमाई°. १३ L °गहिवं त्ति काउं दूरेणं १४ L मुत्तूणं.
 १५ L धणिधम्मि निद्धं. १६ L जणएहिं आला°. १७ L विसजियं. १८ L कलहि°. १९ A B सिरिकुमारो. २० L °दत्तो उच्चियं. २१ A B °णयकलो. २२ L जुव्वणं.
 २३ O D तत्तो. २४ L वट्टमाणे. २५ A B सिरिदत्त. २६ L °भायस्स. २७ L °पिण्ण.
 २८ L तीए. २९ L °वारसमेया तम्मि.

- कंठगयपाणी सा जाया अचंतदुब्बलंसरीरा ।
 चितावभा चिड्डह तं दड्डुं भणइ सहदेवो ॥ २३
- ‘किं तुह पिए ! न पुज्जइ जं जायाँ एरिसाँ सरीरेण ? ।’
 भणइ इमा — ‘मह पिययम ! मणम्मि नणु डोहलो गरुओ ॥ २४
- जाओ गन्भवसेणं जइ किरं मज्जामि नम्मयाँसलिले । ५
 तुमए सह’ तो एसो आसासियँ कुणइ सामग्गि ॥ २५
- बहुवणिउत्तंसमेओ गिण्हइ नाणाविहाइँ पणियाइँ ।
 काऊण महासत्थं चलिओ अह सोहणदिणम्मि ॥ २६
- अणवरयपयाणेहिं वियरंतो’ अत्थवित्थरं पत्तो ।
 नम्मयँनईँ तीरे आवासइ सोहणपएसे ॥ २७ 10
- दड्डूण नम्मयं तो बहुतरलतरंगरेहिंरावत्तं ।
 अइगरुयविभूईँ पियाँ सह मज्जणं कुणइ ॥ २८
- संपुण्णे डोहलँ तत्थेव य नम्मयापुरं नाम ।
 रम्मनयरं’ निवेसिय कारावइ वरजिणाययणं ॥ २९
- तं सोउं सव्वत्तो आगच्छइ तत्थ भूरि वणिलोगो’ 15
 जायइ यं महालाभो पसिद्धमेवं’ पुरं जातं ॥ ३०
- अह सुंदरी वि तत्थेव वरपुरे नियगिहे’ निवसमाणी ।
 पसवइ पसत्थदिवसे वरकन्नं तीँ सहदेवो ॥ ३१
- कारइ वद्धावणयं परितुडो जेड्डुपुत्तजम्मे’ व ।
 विहियं च तीँ नामं जइ नम्मयसुंदरी एसा ॥ ३२ 20
- कमसो परिवड्डुंती जाया नीसेसवरकलाकुसला ।
 सरमंडलं च सब्बं विन्नायं अह विसेसेण ॥ ३३
- पत्ता य जुव्वणं सा असेसतरुणयणमणविमोहणयं ।
 तत्तो परा पसिद्धी संजाया तीँ सव्वत्थ ॥ ३४
- सोऊण तीँ रूवं रिसिदत्ता दुक्खिया विचिंतेइ । 25
 ‘कह मह पुत्तस्स इमा होही भज्जा वरा कण्णा ? ॥ ३५

१ L कंठगहणप्पणा. २ L दुब्बलं. ३ A B जइ संजाया. ४ L एरिसी सरीरेण.
 ५ L किरि. ६ L नमया. ७ L आसासि कुण. A B आसासइ. ८ L वणिओत्तिसमेओ.
 ९ O D गिण्हिय. १० L विलसंतो. ११ L नम्मया. १२ L रेहिंरा. १३ L विमूहए.
 १४ O D पिएण. L पियाइ. १५ L संपुज्जडोहलाए. १६ L नयरम्मिवे. १७ A B वणिकोगो.
 १८ L जायइ महा. १९ O D कमेवं. २० L निवपुरे निवस. २१ L जिड्डुपुत्तजम्मेण.

- हा हा ! अहं अपुण्णां विवज्जिया जा समत्थंसयणेहिं ।
 अहवा किञ्चित्थमेत्तं^१ एयं परिचत्तघम्माए ॥ ३६
- आलावो वि हु जेहिं परिचत्तो ते कहं महं कण्णं^२ ।
 दितिं^३ इय माणसेणं दुक्खेणं रोवए एसा ॥ ३७
- ५ तं दट्ठणं भत्ता पुच्छइ—‘किं पिययमे ! तुहं दुक्खं ।
 साहीणे वि ममम्मी^४ भणसु तयं^५ जेण अवणेमि ॥’ ३८
- तो सा कहेइ सव्वं तं सोऊणं पयंपई पुत्तो ।
 ‘तार्य ! विसजेहं ममं^६’ जेणाहं तत्थ वच्चामि ॥ ३९
- विणयाइएहिं^७ सवे^८ आराहिता मए इमा कण्णं^९ ।
 १० परिणेतवाऽवस्सं कायवो जणणिसंतोसो ॥ ४०
- तो विविहपणियभंडेहिं^{१०} पूरियं अइमहंतयं सत्थं^{११} ।
 काऊणं जणएणं विसज्जिओ नम्मयानयरे ॥ ४१
- पत्तो य तत्थ बाहिं सत्थस्स निवेमणं करेऊणं ।
 मायामहस्स गेहं पविसइ सुपसत्थदियहम्मि ॥ ४२
- १५ मायामहमाइए^{१२} सयणे दट्ठण हरिसिओ^{१३} धणियं ।
 गेहागयं ति लोगट्ठिइइ^{१४} गोरविहिं^{१५} इयरे वि^{१६} ॥ ४३
- विणयाइएहिं^{१७} सवे तत्थ वसंतोऽणुरंजए^{१८} एसो ।
 मग्गइ य आयरेणं तं कण्णं^{१९} ते वि नो तस्स ॥ ४४
- दिति तओ तेण इमे अच्चत्थं^{२०} जाइया ततो^{२१} ते वि ।
 २० कारविय विविहसवहे^{२२} दिति तयं अन्नदियहम्मि ॥ ४५
- जाए धम्मवियारे कण्णावयणेहिं^{२३} माहुपडिबुद्धो ।
 सद्धम्मभावियमई^{२४} जातो अह सावगो^{२५} परमो ॥ ४६
- तो तुट्ठा जणयाई पाणिग्गहणं^{२६} विहीए कारेंति^{२७} ।
 भुंजइ विसिद्धभोए तीए समं धम्मकयचित्तो ॥ ४७

१ L अपुणा. २ L समत्त°. ३ L °मित्तं. ४ L कण्णं. ५ L पिच्छइ. ६ AB पइम्मी.
 ७ L ‘सु तुमं जे’. ८ L सो य विस°. ९ OD विसज्जेहि. L विसज्जेसि. १० L समं. ११ L
 विणयाइएहिं. १२ AB सव्व. L सव्वेहि. १३ L कन्ना. १४ L सो विविहहरणियभंडेहिं.
 १५ L सव्वं. १६ L मायमहमाइए. १७ AB हरसिओ. १८ L लोगहिइए. १९ AB
 गोरविहिं. CD गोरवएहिं. २० AB इयरेहिं. २१ L विणयाइएहिं. २२ L णुरंजइ.
 २३ L कण्णं. २४ L अच्चत्त. २५ L तओ. २६ L °सव्वेहिं. २७ L कन्नासयणेहिं.
 २८ L सद्धम्मभावियमई जानो. २९ L सावओ. ३० L °ग्गहण. ३१ L कारेंति.

केण य कालेण तओ ^१ नियनयरं जाह नम्मयासहिओ ।	
जणयाईपडिवत्तीपुवं पविसरइ नियगेहे ॥	४८
सासू-ससुराईणं पडिवत्ति नम्मया विहेऊणं ।	
चिद्धइ विणएण तओ अप्पवसं कुणइ सवं पि ॥	४९
सो वि महेसरदत्तो धम्मम्मि दढो कयत्थमप्पाणं ।	५
लामेणं तीएँ मकइ विलसई नाणाविणोएहिं ॥	५०
रिसिदत्ता वि पुणो वि हु पडिवज्जई पुवसेवियं धम्मं ।	
अह अब्बा कयाई सा नम्मयासुंदरी हिट्ठो ॥	५१
आयरिसे नियवयणं पलोयमाणां गवक्खमारूढा ।	
जा चिद्धइ ता साहू तत्थ तले कह वि संपत्तो ॥	५२ 10
तो ^२ तीएँ ^३ पमायपरव्वसाएँ अनिरूविऊण पक्खित्ता ।	
पिकां मुणिस्स सीसे तो ^४ कुविओ जंपए साहू ॥	५३
‘जेणाहं पिकाए भरिओ सव्वंगयंपि(मि)’ ^५ सो पावो ।	
पियविप्पओगदुक्खं मह वयणेणं समणुभवउ ॥	५४
बहुविहदुक्खकिलंतो पभूयकालं तु मज्झ वयणेणं ।’	15
तं सोउं नम्मयासुंदरी वि सहस त्ति संभंता ॥	५५
उत्तरिय गवक्खाओ निंदंती अप्पयं बहुपयारं ^६ ।	
लूहिंत्तो वत्थेणं पणमइ मुणिचलणजुयलम्मि ॥	५६
परमेणं विणएणं खामित्ता—‘भणइ जगजियाणंद ! ।	
संसारियसोक्खाई’ ^७ मा मह एवं पणासेहि ॥	५७ 20
भिद्धी ! अहं अणजा जीई ^८ पमायाउ एरिसं काउं ।	
बहुविहदुक्खसमुदे खित्तो अहभीसणे अप्पा ॥	५८
अज्जं चिय सामि ! महं सव्वाई ^९ पणट्ठयाई ^{१०} सोक्खाई ^{११} ।	
अज्ज अहं संजाया पाविट्ठाणं पि ^{१२} पावयरी ॥	५९
तुम्हारिसा महायस ! कुणंति दुहियाण उवरि कारुणं ^{१३} ।	25
ता करुणारससायर ! मयवं ! अवणेहि महे ^{१४} सावं ॥’	६०

१ L केण य कालेण इमो तओ. २ L लंमेण. ३ L विलसई. ४ A B पडिवज्जिय.
 ५ L विट्ठा. ६ L ले णववयणं. ७ L ‘माणी. ८ तो is not found in L. ९ L तीए य पमा.
 १० L पेक्खा. ११ L ता. १२ A B सव्वंगियंपि. १३ L नम्मया. १४ L ‘प्पयार.
 १५ L लूहाविय वत्थे. १६ L ‘सुखाई. १७ L जीए. १८ A B सव्वाइ. १९ L वणडवाई.
 २० L सुक्खाई. २१ A B ‘ट्ठाणं तु पाव. २२ L कारुणं. २३ O D मम.

- इय विलवन्ती बहुहा भणिया उवओगपुव्वयं मुणिणा ।
 'मा मा विलवसु मुद्धे ! एवं अहदुक्खंसंतत्ता ॥ ६१
- कोववसमुवगएणं दिण्णो^१ सावो तुहं मए भदे ! ।
 संपइ पसण्हियओ^२ तुह उवरिं नत्थि मे^३ कोवो ॥ ६२
- ५ किंतु अणाभोगेणं^४ वि भणिओ सावो^५ हु भाविओ एसो ।
 तुमए अन्नभवंतरसुनिकाइयकम्मदोसेणं ॥ ६३
- पियंविरेहमहादुक्खं अणुभवियव्वं तए चिरं^६ कालं ।
 न हु नियकयकम्माणं संसारे लुट्ठए को वि ॥ ६४
- वच्छे ! हसमाणेहिं जं बज्झइ पावयं इह जिएहिं ।
 १० रोवंतेहिं^७ तयं खलु नित्थरियव्वं न संदेहो ॥ ६५
- तो नाउं परमत्थं वंदिय साहुं^८ विसज्जिओ तीए ।
 तम्मि गए रुयमाणी^९ पिएणं पुट्ठा कहइ सव्वं ॥ ६६
- आसासिऊण तेण वि भणिया कुण जिणंजईण पूयाई ।
 दुरियविघायणहेउं न हु रुन्नेणं हवइ किं पि ॥ ६७
- १५ पडिवज्जिय तव्वयणं^{१०} कुणइ तवं पूयए जिणाईए ।
 कइहिं वि^{११} दिणेहिं तत्तो पुणो वि भोगप्परा जाया ॥ ६८
- एवं परिगलमाणे काले मित्तेहिं एरिसं भणिओ !
 सो हु महेसरदत्तो एगंते ठविय सव्वेहिं ॥ ६९
- 'अत्थोवज्जणकालो मित्त ! इमो वट्ठए सुपुरिसाणं ।
 २० पुव्वपुरिसज्जियत्थं लज्जिज्जइ विलसमाणेहिं ॥ ७०
- ता गंतु जवणदीवं विट्ठवित्ता नियभुयाहिं^{१२} बहुदव्वं ।
 विलसामो^{१३} तव्वयणं पडिवज्जइ रंजिओ एसो ॥ ७१
- अह महयाकट्ठेणं जणणी-जणयाणं मोक्कलावेउं^{१४} ।
 गिण्हइ बहुप्पयारं जं जं भंडं ताहिं जाइ ॥ ७२
- २५ भणिया य नम्मयासुंदरी वि- 'कंते'^{१५} ! समुदपारम्मि ।
 गंतव्वं मह होही चिट्ठसु ता तं सुहेणेत्थ ॥ ७३

१ L °मुक्ख°. २ L दिक्खो. ३ O D सावो मए तुमं भदे. ४ L °हियए तुह. ५ L °रिय
 मह को°. ६ L °भोगेणं भणिओ. ७ A B भावो. ८ L °सनिकाइय°. ९ L इय-
 विरेह°. १० O D तए बहु कालं. ११ L रोवंतेहिं. १२ L साहुं. १३ A B रुयमाणी.
 १४ L पियेण. १५ L कुण जईण°. १६ L तव्वयणा. १७ L वेहवि. १८ L °भुयाहिं.
 १९ O D °जणयाणि. २० L मुक्कलावेउ. २१ L गिण्हइ. २२ L वि कंते समु°.

जम्हा अइसुकुमालं तुह देहं न हु सहिस्सई कट्टं ।	
तम्हा देव-गुरूणं भत्तिपरा चिट्ठ अणुदियहं ॥'	७४
तो भणइ इमा - 'पिययम ! मा जंपसु एरिसाई वयणाई ।	
जम्हा उं तुज्ज विरहं न समत्था विसहिउं अहर्यं ॥	७५
कट्टं पि तए समयं वसंतीए अईव सुहजणयं ।	५
ता निच्छएण तुमए सह गंतवं मए नाह ! ॥'	७६
तन्नेहमोहियमई पडिवज्जिय तो महंतसत्थेण ।	
गंतूण जलहितीरे आरुहइ पहाणवहणेसु ॥	७७
जा जाइ जलहिमज्जे पहाणअणुकूलवायजोणेण ।	
ताव तहिं केणावि हु उग्गीयं महुरसहेण ॥	७८ 10
तं सोऊणं बाला सरलक्खणजाणिया पहिट्ठसुही ।	
जंपइ - 'एसो पिययम ! गायई कसिणच्छवी पुरिसो ॥	७९
अइधूलंपाणिजुयलो बच्चरकेसो रणम्मि दुजेओ ।	
उण्णयंवच्छो साहस्सिओ य वत्तीसवारिसिओ ॥	८०
गुज्झम्मिं य रत्तमसो इमस्स ऊरुम्मिं सामला रेहा ।'	15
इय सोउं से भत्ता गयनेहो ॥' चितए एवं ॥	८१
'नूणं इमेण समयं वसइ इमा तो ॥' वियाणई एवं ।	
ता निच्छएण असई एसा अचंतपाविट्ठा ॥	८२
आसि पुरा मह हियए महासई साविया इमा दइय्या ।	
किं तु कयं मसिकुच्चयंदाणमिमीए कुलदुगे वि ॥	८३ 20
ता किं खिवामि एयं उयहिम्मिं उयाहु मोडिउं गलयं ।	
मारेमि ॥' आरुहंती किं वा घाएमि छुरियाए ॥'	८४
इय चितई जावेसो बहुविहमिच्छावियण्णपरिकलिओ ।	
ता कूवयड्डियनरो ॥' जंपइ - 'रे धरह वहणाई ॥	८५
एसो रक्खसदीवो गिण्हई इह नीरइंघणाईयं ।'	25
ते वि तयं पडिवज्जिय धरंति तत्थेव वहणाई ॥	८६

१ L जम्हा. २ L 'म्हा हु तु'. ३ O D °हं असमत्था. ४ L विसहियं अहियं. ५ L सरलक्खणजाणगा पहिट्ठसुही. ६ L जंपइ पिययम नीयइ एसो जंपइ कसिण°. ७ L अइसुक°. ८ L बच्चरकेसा रणम्मि पुच्छेउ. ९ L उक्खयवच्छा. १० L वारसिओ. ११ L गुत्तम्मि रत्त°. १२ L ऊरम्मि. १३ L सत्ता. १४ L नेहं. १५ L इमा विया°. १६ L दइया. १७ L कुच्चय°. १८ L उयहिम्मि. १९ L मारेसे. २० L चितिय. २१ L ता कूवयड्डिपुरिसो. २२ L सिन्हइ. २३ L 'वयणा°.

- पेच्छन्ति^१ तयं दीवं गिण्दन्ती^२ इंधणाइयं सधं ।
 सो वि महेसरदत्तो मायाए जंपए एवं ॥ ८७
- ‘अइरमणीओ^३ दीवो सुंदरि ! ता उत्तरितु पेच्छामो^४ ।’
 सा वि परितुट्टचित्ता तेण समं भमइ दीवम्मि ॥ ८८
- अण्णण्णेसुं वणेसुं कमेणं पिच्छन्ति सरवरं एकं ।
 उत्तुंगपालिसंठियनाणाविहतरुवरसणाहं ॥ ८९
- अइसच्छंसाउसीयलजलपुण्णं^५ सयलजलयरसणाहं ।
 दट्टुण तयं मज्झंति दो वि तत्तो वि उत्तरिउं ॥ ९०
- जा तव्वणगहणेसुं^६ भमंति ता सच्चवंति^७ एगत्थ ।
 रमणीयलयाहरयं तं मज्झे करिय सत्थरयं ॥ ९१
- दोण्णि वि सुवण्णयाइं खणेणं निदावसं गया बाला ।
 तो चित्तइ से भत्ता निग्घिणहियओ जहा एत्थं ॥ ९२
- मुंचामि इमं जेणं मरइ सयं चेव एगिया रणे^८ ।
 इय चित्तिउण सणियं^९ सणियं उस्सकिउं^{१०} जाइ ॥ ९३
- वहणेसुं विलवंतो ‘माइल्लो’ उच्च-उच्चसदेहिं ।
 सत्थिल्लएहिं पुट्ठो-‘रुयसि’^{११} किमत्थं ? ति सो^{१२} भणइ ॥ ९४
- ‘सा मम भजा भाउय ! खट्ठा घोरेण छुहियंरक्खेण ।
 तं दट्टुं भयभीओ अहमेत्थ पलाइउं^{१३} पत्तो ॥ ९५
- तो पूरह वहणाइं मा एत्थ समागमिस्सई रक्खो ।’
 ते वि तओ भयभीया पूरंति झड त्ति वहणाइं ॥ ९६
- सो वि हु आहारार्इ दुक्खकंतो व मुच्चंइ खणेण ।
 रोवइ विलवइ कुट्टइ उरसिरमाईणि^{१४} मायाए ॥ ९७
- हियएणं पुण तुट्ठो^{१५} चित्तइ नणु सोहणं इमं जायं ।
 जं लोगववाओ^{१६} वि हु परिहरिओ एवविहियम्मि ॥ ९८

१ L पिच्छन्ति. २ L गिण्दन्ती. ३ L ‘समणीओ. ४ L पिच्छामो. ५ L अण्णणेसुं.
 ६ L कंमेण. ७ G D अइअच्छं. ८ L ‘सियजलपुण्णं. ९ L जाव य वणगहणेसुं.
 १० L सच्चवंति. ११ L दुक्खि सुच्चंति खणेणं. Blank space is found in A B for the
 lines from निदावसं (inclusive) upto the letters खेमे (inclusive) of खेमेण in verse
 १०१. १२ L इत्थ. १३ L एगिया रणे. १४ L सयणि. १५ L ओस्सकियं. १६ L
 रुयसि. १७ L ति तो भं. १८ L छुरियं. १९ L अहमेत्थ पलाइयं. २० दुक्खकंतो.
 इव मुच्चइ. २१ G D तह विलं. २२ L ‘माईण. २३ L हियएणं परितुट्ठो.
 २४ L जं लोगविवाओ.

सत्थिस्सएहिं तत्तो पडिबोहिय मोइओ ^१ इमो वि तओ ।	
अइमहया कट्टेण संजाओ विगयसोगो ^२ ॥	९९
पत्ता य जवणदीवं सवेसि वि ^३ हिययवंछियाओ वि ।	
जाओ अहिओ लाभो कमेण गिण्हित्तं पडिपणिण ॥	१००
वलिऊणं खेमेणं पत्ता सवे वि क्ववंद्रम्मिं ।	६
सो वि महेसरदत्तो अक्खइ सयणाण रोवंतो ॥	१०१
जह - 'मह दइया खट्ठा रक्खसदीवम्मि घोररक्खेण ।'	
ते वि तओ दुक्खत्ता कुणंति तीसे मयगकिच्चं ^४ ॥	१०२
परिणाविओ य एसो अण्णं ^५ कुलबालियं अइसुरूवं ।	
तीए य बद्धनेहो भुंजइ भोगे अणणसमे ^६ ॥	१०३ 10
एत्तो ^७ वि नम्मयासुंदरी वि जा उट्ठियां खणद्धेण ।	
तो न हु पिच्छंइ कंतं तत्थ तओ चितए एवं ॥	१०४
'नूणं परिहासेणं लुको ^८ न णुं होहिई महं दइओ ।'	
वाहरइ तओ - 'पिययम ! देसु महं ^९ दंसणं सिग्घं ॥	१०५
मा कुण बहुपरिहासं बाढं उत्तम्मए महं हिययं ।'	15
जा एइ न एवं पि ^{१०} हु सासंका उट्ठिउं ^{११} ताव ॥	१०६
परिमग्गइ सबत्तो तह वि अपिच्छंतिर्यां सरे जाइ ।	
भमई य वणविवरेसुं ^{१२} कुणमाणी बहुविहे सदे ॥	१०७
'हा नाह ! ममं मोत्तुं ^{१३} दुहियमणाहं कहिं गओ इण्हि ^{१४} ।'	
सोऊणं पडिसदं ^{१५} धावइ तो ^{१६} तम्मसुही बाला ॥	१०८ 20
विज्झंती खइरं कंटएहिं पाएसु गलियंरुहिरोहा ।	
गिरिविवरे भमिऊणं पुणो वि सा जाइ लयंहरए ॥	१०९
एत्थंतरम्मि सरो दट्ठूणं तीए तारिसमवत्थं ।	
पडिकाउं अचयंतो लज्जाए व दूरमोसरिओ ^{१७} ॥	११०

१ L 'बोहिया भाइओ. २ L 'सोगु व्व. ३ L सव्वे वि हु हिय°. ४ L गिण्हित्तु.
 ५ L 'वंदम्मि. ६ L कुणंति नीसेसमयकिच्चं. ७ L अज्जं. ८ L 'सरुचं. ९ L ओए
 अनज्जसमे. १० A B इत्तो. ११ L उट्ठिया. १२ L पिक्खइ. १३ A B सिह्मो. L छिओ.
 १४ O D न हु हो°. १५ L देसि ममं. १६ L उत्तस्सए. १७ L एवं वि. १८ L उट्ठिया.
 १९ L अपिच्छंतिया. २० L समइ. २१ A B 'विवरेसु. २२ L महं सुत्तं. २३ L इण्हि.
 २४ A B पडिसदे. २५ L धाव तओ तम्मसुही. २६ L खाइर°. २७ L गहियरहि°. २८ O D छइइ°. २९ L 'मोसरीओ.

अत्थगिरीयं स्रो ल्हसिउं अवरोयहिम्मि निब्बुद्धो^१ ।

अहवा अत्थमइ थिय स्रो पडिकाउमचयंतो ॥ १११

एत्थंतरम्मि तो सा तत्थेव लयाहरम्मि परिखिन्ना ।

भोगत्ता बीहंती नुवज्जएँ पल्लवत्थरणे ॥ ११२

६ उत्थरइँ य तम्मनियरो सम्बत्थोवहयँलोयणप्पसरो ।

अहव पसरंति मलिणां परितुट्ठा मिच्चनासम्मि ॥ ११३

इय जा खणंतरेकं चिट्ठइ सा दुक्खिया तहिं बाला ।

ता उग्गमेइ राया राय व तमारिखयकारी ॥ ११४

तं दट्ठूर्णूससिया मण्णइ उज्जीवियं व^{११} अप्पाणं^{१२} ।

१० अहवा पीऊसरुई आसासइ जं किमच्छेरं^{१३} ॥ ११५

तो बहुविहचिंतावाउलाई अइदुक्खियाएँ सा रयणी ।

चउजामनिम्मिया वि हु जामसहस्सं व बोलीणा ॥ ११६

अह उग्गयम्मिं स्रो सा नम्मर्यसुंदरी दुगुणदुक्खा ।

पुण रोविउं पयत्ता सुमरिय नियनाहगुणनियरं ॥ ११७

१५ अवि य -

‘हा पडिवण्णयँवच्छल ! दक्खिन्नयनीरपूरसरिनाह ! ।

हा करुणायर ! अहियं^{१४} कह मुक्का एकिया रण्णे^{१५} ॥’ ११८

एवं^{१६} विलवंती सा पुणो^{१७} वि गच्छइ सरोवरं तेण ।

पुणरवि हिंडइ रण्णे^{१८} पुच्छंती हरिणिमाई उ^{१९} ॥ ११९

२० ‘किं दिट्ठो मह भत्ता कत्थंइ तुब्भेहिं एत्थ भमडंतो ? ।’

पडिसइं सोऊणं पविसइ गिरिक्कुहरमज्झम्मि ॥ १२०

तत्थ वि तमपेच्छंती^{२०} पुणो वि निग्गच्छइं तओ एवं ।

बोलीणा पंच दिणा आहारविवज्जियाईं दट्ठं ॥ १२१

अह छट्ठम्मि दिणम्मी भमडंती जाइ उयँहितीरम्मि ।

२५ जत्थाऽऽसि पँवहणाइं चितइ तं सुण्णयं^{२१} दट्ठं ॥ १२२

१ L अत्थिगिरीउ. २ L निब्बुद्धो. ३ L इत्थं. ४ L सुवज्जए. ५ L उत्थरइ. ६ A B हिमं. ७ L सम्बत्तो पुहयलो. ८ L मलिणा परितुट्ठा. ९ L उत्तिकं. १० L दट्ठूर्णूसं. ११ CD थियं तु अ. १२ L मज्जइ उज्जीविज्जयस्व अत्ताणं. १३ L आसासइ तं वि मच्छेर. १४ L वाउलाए. १५ L उदयम्मि. १६ L जमय. १७ L वज्जय. १८ L णायर निय अहियं कह. १९ L एकिया अहं रत्ते. २० L इय विल. २१ L पुण. २२ L रत्ते. २३ A B हरिणमाईए. L हरिणिमाईणि. २४ CD कत्थय २५ L विच्छंती. २६ L वज्जियाए. २७ L उवहि. २८ L य वइ. २९ L सुणयं.

‘रे रे जीव ! अलक्ष्मण ! मुहाएँ’ किं खिजसे तुमं एवं ।	
जं अन्नमवोवत्तं ^१ तं को हु पणासिउं ^२ सत्तो ॥	१२३
रे जीव ! तथा म्मणिणा आह्वं जं तयं इमं मण्णे ^३ ।	
ता सैम्मभावणाए सहसुं तयं किं व रुण्णेयं ^४ ? ॥	१२४
इय चित्तिऊण तो सा गंतूण सरोवरम्मि नियदेहं ।	५
पक्खालिय संठाविय ठवणं तो बंदई देवे ^५ ॥	१२५
काऊण पाणवित्तिं फलेहिं तो गिरिगुहायं मज्झम्मि ।	
मद्धियमयजिणपडिमं काउं वंदेहं ^६ मत्तीए ॥	१२६
पूयंइ वरकुसुमेहिं कुणइ बलिं बहुफलेहिं पकेहिं ^७ ।	
रोमंचंचियदेहा संथुणइ मणोहरगिराए ॥	१२७ 10

अवि य-

‘जय संसारमहोयहिनिबुद्धजंतूण तारणतरंड ! ।	
जय भयंभीयज्जाणं सरणय ! जिणनाह ! जगपणय ! ॥	१२८
जय दुहियाणं दुहहर ! रागहोसंरिविरियनिहलण ! ।	
जय मोहमल्लमूरण ! जय चिंतावत्तं ! जिणनाह ! ॥	१२९ 15
जय निदापरिवज्जिय ! छुहापिवासाजराभयविमुक्क ! ।	
मयमार्यंखेयवज्जिय ! गयजम्मणमरण ! जय नाहं ! ॥	१३०
जय हिअविमहय ! अपमाय ! देव ! सासयसुहम्मि संपत्त ! ।	
सिवपुरपवेसणेणं कुणसु दयं मज्झ दुहियाए ॥	१३१
इय जिणथुहजुत्ताए सुनिकाइयकम्ममणुहवंतीए ।	20
जा जाइ कोईं कालो ता चितइ अन्नया एसा ॥	१३२
‘जइ कह वि भरहवासे गमणं मह होइ पुण्णंजोएण ।	
तो सबसंगचायं काऊण वयं गहिस्सामि ॥	१३३
इय चित्तिऊण रयणायरस्स तीरम्मि उब्भियं ^८ तीए ।	
चिंधं महामहंतं ^९ जं पयडइ भिन्नवहणं ति ^{१०} ॥	१३४ 25

१ L मुहाए. २ L 'वोवत्तं. ३ L 'सियं. ४ L मण्णे. ५ L ससभा. ६ L सहस्सु.
 ७ L रुण्णेणं. ८ L तो बंदए देवो. ९ L 'गुहाए. १० L मंछियजिणविंयं काउं
 ठवेह. ११ L पूहय. १२ L कुणइ बहुमत्तिअमरनिअमरोहि. १३ L भवजीय.
 १४ L 'दोसारि. १५ A B चिंतावत्त. १६ L मयसेसखेय. १७ C D 'मरणपरिमुक्क.
 L 'अरणमरमोह. १८ L हियवि. १९ A B 'जत्ताए. २० L को वि कालो. २१ L पुच.
 २२ L उब्भियं. २३ L विंयं महे महंत. २४ A B 'वहणित्तं.

- ईत्थंतरम्मि तीसे चुल्लपिया वीरदासनामो जो ।
बब्बरकूलं जंतो पत्तो तम्मि य पएसम्मि ॥ १३५
- दड्डुण तयं विंधं लंबाविय पवहणं समुत्तरिउं ।
पयमग्गेणं पत्तो थुणह जिणं नम्मया जत्थ ॥ १३६
- 5 सोऊण तीए सई सासंको नम्मया किमेस त्ति ।
जा पत्तो दिट्ठिपहे ता सहसा उट्ठिया बाला ॥ १३७
- दड्डुण चुल्लपियरं कंठम्मि विलगिउं घणं रुक्खां ।
सो वि तयं ओलक्खिय मुंचइ नयणेहिं सल्लोहं ॥ १३८
- पुट्ठा य - 'किं गुणोयहि! वच्छे! तं इत्थ एक्किया रण्णे' ।
10 सा वि असेसं वत्तं जं जहवत्तं परिकहेइ ॥ १३९
- 'पेच्छंह विहिणो दुव्विलसियं' ति भणिऊण नेइ तं वहणे ।
पहाणाई^१ काराविय भुंजावइ मोयगाईहिं^२ ॥ १४०
- चलिओ य ततो^३ कमसो पत्तो अणुकूलवायजोगेण ।
बब्बरकूले^४ तत्तो ताडावइ पडउडिं^५ रम्मं ॥ १४१
- 15 उत्तारिय भंडाई पडउडिमज्झम्मि नम्मयं^६ ठवियं ।
गिण्हिय उवायणाईं^७ गच्छइ नरनाहपासम्मि ॥ १४२
- नरवह्णा सम्माणे विहिण तो^८ जाइ निययठाणम्मि ।
जावडच्छइ^९ कह वि दिणे ता जं जायं तयं सुणह ॥ १४३
- अत्थि तहिं वत्थवां हरिणी नामेण सुंदरा गणिया ।
20 नीसेसकलाकुसला गोरवा नरवारिदस्स ॥ १४४
- वेसायणप्पहार्णा उब्भट्टलावण्णंजोवणुम्मत्ता ।
सोहग्गवरपडागो सुपसिद्धा रिद्धिपरिकलिया ॥ १४५
- सा रण्णा परिभणिआ - 'समत्थवेसाण भाडियेविभागं ।
गिण्हं तुमं मज्झं पुण विट्ठविसि जं तं^{१०} तयं देयं ॥ १४६

१ L इत्थं. २ A B तम्मि पएसम्मि. C D जंतो संपत्तो तप्पएसम्मि. ३ L त्तरियं.
४ L प्यहे सा सहस्सा. ५ L विलगियं घणं रुक्खां. ६ L उल्लसिय. ७ L तं एत्थ
एक्किया रणे. ८ L वत्तं. ९ L पिच्छह. १० L पहाणाई. ११ A B मोयगाईयं.
१२ L ततो. १३ L कुले. १४ L पडहउडि. १५ L नम्मया. १६ L गिण्हिय उवा-
हणाई. १७ L विहिपत्तो जाइ. १८ L जावत्थइ. १९ L वत्थवा. २० L पवहणा.
२१ L कावक्क. २२ L पडाया. २३ L रक्षा पडिभ. २४ L भाडिपडि. २५ L गिण्ह.
२६ L विट्ठविसि जं जं तयं.

जो य इह पोयसामी आगमिही सो य अडुसहसं तु ।
 दीणारारणं देही तुज्जं^१ मज्ज प्पसाएणं^२ ॥ १४७
 एसा तत्थ ववत्था वेसाणं अत्थि राहणां समयं ।
 हरिणीए तओ चेडी पडुविया वीरदासस्स ॥ १४८
 पासम्मि तीए भणिओ सो जह - 'वाहरइ हरिणी(णि)या तुब्भे^३ ।'^४
 तेण वि सा पडिभणिया - 'जइ वि हु रुवाइगुणं कलिया ॥ १४९
 अण्णित्थी^५ तह वि अहं भुंजामि न^६ वज्जितं नियकलचं ।'
 तीए वि तओ भणियं - 'आगतवं^७ तए तह वि' ॥ १५०
 तो जाणिय भावत्थो अप्पइ दीणारसहसं मडुहियं ।
 सा वि तयं वेत्तणं^८ वच्चइ हरिणीए^९ पासम्मि ॥ १५१^{१०}
 सा तं दडुं जंपइ - 'किमेइणा एउ वणियपुत्तो त्ति'^{११} ।
 सा वि पुणो गंतूणं अक्खइ हरिणीए^{१२} जं भणियं ॥ १५२
 तं सुणि^{१३} वीरदासो चितइ हियएण 'किं मह इमाओ ।
 काहंति^{१४} जओ सीलं भंजेमि^{१५} न पलयकाले वि ॥ १५३
 गच्छामि ताव तहियं पच्छा काहामि जं जहाजुचं^{१६} ।'^{१७}
 इय चित्तिऊण गच्छइ तीए भवणं अइसुरम्मं ॥ १५४
 तो महुरमंजुलाहिं वियडुभणिईहि^{१८} साणुरागाहिं ।
 सा जंपइ सवियारं तह वि न सो चलइ मेरु व ॥ १५५
 एत्थंतरम्मि कण्णे^{१९} कहियं हरिणीए^{२०} तीए चेडीए ।
 जह - 'सामिणि ! एयघरे अच्छई महिला अणणंसमा ॥ १५६^{२०}
 सा जइ कहिं वि तुब्भं आएसं कुणइ तो हु^{२१} रयणाणं^{२२} ।
 पूरइ निस्संदेहं तुह गेहं किं चं बहुएणं ॥ १५७
 जम्हा हु^{२३} रुवजोवणलावणं गुणोहिं तीए सारिच्छा ।
 दीसइ न मच्चलोए' तं सोउं हरिणिया लुद्धा ॥ १५८

१ L जो इह पोयसामी°. २ L तुज्जं. ३ L पसाएण. ४ L रायणा. ५ A B रिणिणा.
 ६ L रुवाइपरिक°. ७ L अज्जत्थी. ८ L 'मि तवज्जियं. ९ L भणियं गंतवं. १० C D तए
 कह वि. ११ L 'सहस्सम°. १२ L धित्तां. १३ L हरिणीइ. १४ L वणियपुत्त.
 १५ L हरिणीय. १६ L सुणिय. १७ L काहंति. १८ L भुंजामि. १९ L जहाजुचं.
 २० L वियडुभणिईणि साणु°. २१ L इत्थं°. २२ L कजे. २३ L हरिणीहिं तीए. २४ L एसघरे
 अत्थइ. २५ L अणणं°. २६ A B तुब्भे आएणं कुणइ वो इ रय°. २७ L रयणाइं.
 २८ A B किं त्व बहु°. २९ C D जम्हा ड. ३० L 'जुत्तवणलावणं°.

- चित्तइ 'अवहरिऊणं आणेत्तुं धरेमि कह वि पच्छणं' ।
 तत्थुप्पणमई^१ सा तो भणइ तयं वणियपुत्तं ॥ १५९
- 'अप्पेहि नाममुद्दं खणमेकं जेण ईए' सारिच्छं ।
 अण्णं^२ नियकरजोग्गं^३ मुद्दं कारेमि^४ तो एसो ॥ १६०
- ५ अप्पइ य निवियप्पो^५ सा वि तयं देइ दासचेडीए ।
 हत्थम्मि ततो^६ एसा गंतूणं नम्मयं^७ भणइ ॥ १६१
- 'सो वीरदाससेट्ठी' हकारइ पच्चर्यत्थमह तेण ।
 एयं मुद्दारयणं पट्टवियं तुज्झ ता एहि ॥ १६२
- दट्ठूण वीरदासस्स संतियं नाममुद्दिथारयणं ।
 १० तो सा वि^८ निवियप्पा तीए समं जाइ तत्थ गिहे ॥ १६३
- अवदारेण पवेसिय छूढां गुत्तम्मि भूमिहंरयम्मि ।
 मुद्दं पि वीरदासस्स अप्पियं कुणइ पडिवत्ति ॥ १६४
- उट्ठित्तु ततो^९ एसो सट्ठाणे जाइ तत्थ तमदट्ठं ।
 गविसइ सच्चत्तो चिय पुच्छंतो^{१०} परियणं सव्वं^{११} ॥ १६५
- १५ जाव न केण वि^{१२} सिट्ठा तीए वत्ता वि तो गवेसेइ^{१३} ।
 उज्जाणहट्ठमाइसु तत्थ वि नो^{१४} जाव उवलट्ठा ॥ १६६
- तो दुक्खपीडियंगो इमं उवायं विचित्तए^{१५} एसो ।
 'जेणवहरिया बाला किं सो पयडेइ मह पुरओ ॥ १६७
- ता वच्चामि ईओइहं बालं पयडेइ जेण सो दुट्ठो^{१६} ।'
 २० इय भावणाई भंडं घेत्तणं^{१७} चलइ घरहुत्तं ॥ १६८
- पत्तो भरुयच्छपुरे संजत्तियवणियसंकुले रम्मे ।
 तत्थत्थि तस्स मित्तो जिणदेवो नाम वरसट्ठो^{१८} ॥ १६९
- तस्सत्तस्सइ सो सव्वं भणिओ - 'तं जाहि तत्थे वरमित्त ।'
 कत्थ वि गवेसिऊणं तं बालं एत्थे आणेही ॥ १७०
- २५ सो वि तयं पडिवज्जिय सामग्गिं करिय जाइ तत्थेव ।
 जाणाविया य वत्ता नम्मयपुरिसव्वसयणाणं ॥ १७१

१ L अणित्तु. २ L पच्छणं. ३ L तत्थप्पणं. ४ L 'ण एइ सा'. ५ L अणं. ६ L 'जुगं.
 ७ L निवियप्पा. ८ L ततो. ९ L मज्झो भ'. १० L 'सिट्ठी. ११ L पच्छइत्थ'. १२ L 'मुद्दया'.
 १३ AB सा व नि'. १४ L छुट्ठा. १५ L 'वरम्मि. १६ L ततो. १७ L चिय पुच्छइ.
 १८ CD 'यणं सयलं. १९ AB जा न वि केण. २० L केणइ सि'. २१ L वि सा गवेसइ.
 २२ L वि तो. २३ L 'यं चित्तए. २४ AB ततोइहं. २५ L पुट्ठो. २६ L भावणाए.
 २७ L विसूणं. २८ L 'सट्ठो. २९ L जाहि वर'. ३० L हत्थ. ३१ L 'पुरि सोणव.

सौऊण तयं तायिं^१ वि दुक्खत्ताइं रुवंति अइक्खणं ।
 एत्तो य नम्मयाए जं विचं तं निसामेह ॥ १७२
 नाऊण वीरदासं गयं तओ हरिणियाए सा बुत्ता ।
 'भदे ! कुण वेसत्तं^२ माणसु विविहाइं सोक्खाइं^३ ॥ १७३
 सदरसरूवगंधे फासे अणुहवसु मणहरे निचं । ६
 मह वरवत्ता एसा सवा वि हु तुज्झतणियं^४ चि ॥ १७४
 तं^५ सोउं नम्मयसुंदरी वि^६ विहुणित्तु करयले दो वि ।
 पभणइ - 'मा भणं भदे ! कुलसीलविदूसणं वयणं ॥' १७५
 तो रुसिऊणं हरिणी ताडावइ तं कसप्पहारेहिं^७ ।
 फुल्लियकिंसुयसरिसा खणेण जाया तओ एसा ॥ १७६ १०
 'अज वि न किंचि नट्टं पडिवज्जसु मज्झ संतियं वयणं ।'
 इय मेहरीए भणीए भणइ इमां - 'कुणसु जं मुणसि ॥' १७७
 गाढयरं रुसिऊणं जाव पवत्तेइं^८ तिक्खदुक्खाइं ।
 सा वेसा ता इयरां सुमरइ परमिट्ठिवरमंतं ॥ १७८
 तस्स पभावेण तओ तडं^९ चि पाणेहिं हरिणियां युक्का । १५
 रण्णो निवेइयम्मी^{१०} तम्मरणे भणइ तो राया ॥ १७९
 'किंचि मरूवं अण्णं^{११} तट्ठाणे ठव्हं गुणगणसमगं ।
 भो मंति ! ममाऽऽणत्ति(त्ति)^{१२} सिग्घं संपाडसु इमं^{१३} ति ॥ १८०
 नरंवइणो आणाए मंती जा तत्थ जाइ ता सहसां ।
 दट्ठुण नम्मयं सो अच्चंतं हरिसिओ चित्ते ॥ १८१ २०
 जंपइ - 'मेहरियपयं भदे ! तुह देमि रायवयणेणं ।'
 सां वि तयं पडिवज्जइं परिभाविय निग्गमोवायं ॥ १८२
 ठविऊण मेहरिं तं मंती वि हु जाइ निययठाणम्मि ।
 सा वि हु हरिणीदवं वेसाणं देइ परितुट्ठा ॥ १८३
 तं कहियं केणावि हु रण्णो^{१४} तेणावि जंपियं एयं । २५
 'आणेह तयं एत्थं^{१५} जंपाणं जाइ तो रम्मं ॥ १८४

१ L ताण. २ L भदेण कुण देसत्तं. ३ CD विविहाणि सोक्खाणि. L विविहाइं
 सुक्खाइं ४ L तणय चि. ५ L ता सोउं. ६ L सुंदरी चि वि. ७ L भणइ भदे.
 ८ L ताडावइ कसप्पहारेहिं. ९ L भणइ मा कुण १० L पयत्तेइ. ११ L वेसा मा बइरी.
 १२ L तओ इह चि. १३ L हरिणीया. १४ L रओ निवेवियम्मी. १५ L अच्चं. १६ CD
 ठवसु. १७ L मंति समानत्तं. १८ L जक्खइणो. १९ L मंती ता तत्थ. २० L सहसा.
 २१ L तिओ चित्तो. २२ L आ वि २३ L पडिवज्जिय. २४ L रणे.

आरोविऊण तम्मिं जा पुरिसा भित्ति नयरमज्जेणं ।

ता चित्तिह 'मह सीलं को खंडइ जीवमाणीए ॥ १८५

को पुण इत्थ उवाओ' चित्ती नियइ एगठाणम्मि ।

अइकुहियदुग्गिगंधं^१ पवहंतं गेहनिद्वयणं^२ ॥ १८६

४

तं पेच्छिऊण 'जंपइ - 'भो भो ! बाढं तिसाइया अहयं^३ ।'

तो मेल्लावंह जाणं जाणवई दरिसिउं^४ विणयं^५ ॥ १८७

जा आणंति जलं ते ताव इमा उत्तरित्तु जाणाओ ।

सव्वंगियमप्पाणं चिक्खिल्लेणं^६ विलिपेइ ॥ १८८

पियइ तयं दुग्गंधं^७ नीरं अमयं^८ ति भाणिउं बाला ।

१०

लोलए महीइ पंसुं^९ खिवइ सिरे देइ अकोसे^{१०} ॥ १८९

पभणइ य - 'अहो' लोया ! अहयं इंदाणियां ममं निर्यइ^{११} ।'

गायइ नच्चइ रोवइ भयभीया सीलभंगस्स ॥ १९०

पुरिसेहिं तयं सिद्धं निवस्स सो मण्णिउं^{१२} गहं लगं ।

पेसेइ मंत-तंताइवाइणो^{१३} तेहिं किरियाए ॥ १९१

१५

आढत्ताए भाले चढाविउं^{१४} लोयणे फुरुफुरंती^{१५} ।

अकोसिउणं गाढं अहिययरगहं पदसेइ ॥ १९२

तो तेहिं परिचत्ता हिंडइ नयरस्स मज्झयारम्मि ।

डिंमेहिं परियरिया हम्मंती कट्ठलिट्ठहिं^{१६} ॥ १९३

इय एवमाइ सव्वं कवडं^{१७} ग्राहदंसणं पयासेइ ।

२०

सीलस्स रक्खणत्थं धम्मं हियएण सरमाणी ॥ १९४

अह अणया कयाई बहुविहलोएणं^{१८} परिबुडा बाला ।

निम्मल्लमालियंतणू गायइ जिणरामयं रम्मं^{१९} ॥ १९५

तं दडुं जिणदेवो पुच्छइ^{२०} - 'को तं गहो सि जिणभत्तो ।'

सा भणइ - 'ससागारं तेण न साहेमि नियनामं ॥' १९६

१ L तम्मि. २ L नियय एगं. ३ L अइकुहिए पइगंधं. ४ L निव्वयणं. ५ L तं ऊट्टिणिण
अणइ सा भो बाढं. ६ L अहियं. ७ L तो मिसावइ. ८ L जाणावइ हरिसिओ.
९ A B 'सिउं वयणं. १० L चिक्खिल्लेणं. ११ L दुग्गंधं. १२ L A B 'धं अमयं नीरं ति.
१३ L लोलइ महीए पसु. १४ L अकोसो. १५ L यइहो. १६ L 'णिय. १७ L नियहा.
१८ L 'स्स तो मे अयं गहं. १९ L 'मंततंतावेयणो २० L चढाविउं. २१ L
फुरुफुरंती. २२ A B अकोसिं. २३ L लिट्ठकट्ठहिं. २४ L सव्वं कवडं. २५ A B
'कोएहिं. २६ L 'सालियं. २७ A B गायइ जिणससयं धम्मं. २८ L 'देवो पभणइ.

वीयम्मि दिण्णे उज्जाणसंमुहं जाव चळिया एसा ।	
तो डिभाईलोगो नियसिउं ^१ जाइ सङ्काणे ॥	१९७
सा वि हु एगंतठिया वंदइ देवे विहीएँ जा तावँ ।	
कचो वि हु जिणदेवो समागओ तो तयं दहुं ॥	१९८
वंदामो ^२ त्ति मणिता पणमइ सीसेण सा वि वरसङ्कुं ^३ ।	५
नाऊणं नियचरियं अबसइ सबं ^४ जहावसं ॥	१९९
तो जंपइ जिणदेवो - 'वच्छे ! तुह गविसँणत्थमायाओ ।	
भरुयच्छाओ अहयं पट्टविओ वीरदासेण ॥	२००
जम्हा सो मई मित्तो पाणपिओ पेसिओ अहं तेण ।	
ता परिचयसु विसायं सबं पि हु सुंदरं काहं ॥	२०१ 10
पर किंतु हट्टमग्गे घडगसहस्सं घयस्स मंह तणयं ।	
जं चिड्डइ तं तुमए लउडपहारेहिं ^५ मेत्तवँ ^६ ॥	२०२
इय संकेयं ^७ काउं दोब्बिं ^८ वि पविसंति नयरमज्झम्मि ।	
विहियं ^९ च वीयदिवसे सबं जं मंसियं आसि ॥	२०३
तो निवई ^{१०} हक्कारिय जिणदेवं ^{११} भणइ - 'हा कहं तुज्झ ।	15
हाणी महामहंता विहिया एयाएँ ^{१२} पावाए ॥	२०४
ता रयणायरपारे अम्हँ ^{१३} वरोहेण खिवसु एयं ति ^{१४} ।	
जेणित्थं ^{१५} अच्छंती कुणइ अणत्थंतरे बहुए ॥	२०५
आएसो ^{१६} त्ति मणिता नियलाविय नेइ निययँठाणम्मि ।	
छोडिता ण्हावेउं ^{१७} परिहाविय भोइयं ^{१८} विहिणा ॥	२०६ 20
वहणे चडाविऊणं पत्तो खेमेण पुण वि भरुयच्छे ।	
पविसित्तु निययगेहे जाणावइ नम्मयपुरम्मि ॥	२०७
जा ते संवहिऊणं ^{१९} चलंति ता एइ सो तयं घेतुं ^{२०} ।	
जणयाई दट्ठूणं कंठविलग्गा रुवइ तो सा ॥	२०८
ताँ उसभसेण-सहदेव-वीरदासाइ बंधवा सबे ^{२१} ।	25
सारिऊणं बालत्तं तीसे रोवंति ^{२२} अइकलुणं ॥	२०९

१ L डिभाइलोगो नियसियं. २ L हु एगंतठिया. ३ L ए ता जाव. ४ L वंदामु.
 ५ L सवँ. ६ L सबं. ७ L गवेसं. ८ L महु. ९ L एस्स मभतणयं. १० L मित्तवं.
 ११ L संकेउं. १२ L दुब्बि. १३ A B विहिउं. १४ L निवई. १५ L जिणदेवो.
 १६ A B एयाइ. १७ L रणावरपारे अम्हु. १८ ति is not found in L. १९ L जेणत्थं.
 २० L आएसु. २१ L नियठाणम्मि. २२ L ण्हावेउं. २३ O D भोइयं. २४ L मविसित्तु.
 २५ L संविहिऊणं. २६ L वित्तुं. २७ O D तो. २८ L सबे. २९ O D हावसि.

- पुट्टा य तेहिं सव जा सा साहेइ निययवुत्तंत ।
 सुणमाणाणं दुक्खं^१ सवाण वि तक्खणं^२ जायं ॥ २१०
- अह तीए संगमम्मी विहिया पूया जिणिदचंदाणं ।
 सम्माणिओ य संघो दिण्णाणि^३ महंतदाणाणि ॥ २११
- ६ विहियं वद्धावणयं विम्हयजणणं^४ समत्थलोयाणं ।
 जिणदेवंसावओ वि हु जाइ पुणो निययनयरम्मि ॥ २१२
- जा नम्मयसुंदरिसंगमम्मिं दिवसा सुहेण वोळित्ति ।
 कइ वि तहिं ता पत्तो विहरंतो साहुपरियरिओ ॥ २१३
- मोरियवंससिरोमणिसंपइनरनाहनमियपयकमलो ।
 १० दसपुवधरो सिरिथूलभद्दीसो महुरवाणी^५ ॥ २१४
- तियसाइवंदणिओ अय(इ)सयनाणेणं पयडियपयत्थो ।
 भवारविंदभाणू खरी सिरिअज्जहत्थिं त्ति ॥ २१५
- तो नाऊणं खरिं समागयं तस्स वंदणट्ठाए^६ ।
 भक्तिभरनिग्भराइं सवाणि वि^७ जंति उज्जाणे ॥ २१६
- १६ वंदित्तु तओ^८ खरिं न^९च्चासन्नम्मि सन्निविट्ठाइं ।
 खरी वि ताण धम्मं कहेइ जिणदेसियं रम्मं^{१०} ॥ २१७
- जह — 'एत्थं संसारे सकम्मफलभोइणो^{११} इमे जीवा ।
 पावित्ति^{१२} सुहं दुक्खं जं विहियं अण्णंजम्मम्मि ॥' २१८
- तं सुणिय वीरदासो पुच्छइ करसंपुडं सिरे काउं ।
 २० 'भयवं ! किमण्णंजम्मे विहियं मह भाइधूयाए ॥ २१९
- जेणं सीलजुया वि हु पत्ता एवंविहं महादुक्खं ।
 खरी वि भणइ — 'सावय ! जं पुट्ठं तं निसामेह' ॥ २२०
- अत्थि इह भरहवासे मज्झिमखंडम्मि पवओ विंझो ।
 उत्तुंगसिहरसंचयसमाउलो खलियरविपसरो^{१३} ॥ २२१
- २५ तत्तो इमा पखया महानई नम्मया जइणवेगा ।
 तीए य अहिट्ठाइगदेवी वि हु नम्मया अत्थि ॥ २२२

१ L °माणाणं सव्वाण. २ C D तक्खणे. ३ L दिण्णाणि. ४ L विम्हयहियं.
 ५ L °संगमेण. ६ L वि बहि तो पत्तो. ७ This verse does not occur in A B C D.
 ८ A B °ओ चउविहरमाणपयडिय°. C D °ओ दसपुवधपगासपयडिय°. ९ L °अज्जसुहत्थि.
 १० L °णट्ठाए. ११ A B सव्वाइं जति. L सव्वाण वि. १२ L तउ. १३ L तच्चास°. १४ L धम्मं. १५ L °भोयणो. १६ L पावित्ति. १७ L °अज्जज°. १८ L किमव°. १९ A B विज्जम्भोइ. २० L °समायतो मोखलियरविपसरो. २१ L जयण°. २२ L °ट्ठावण°.

सा मिच्छत्तोवहया नम्मयतडसंठियं महासत्तं ।	
धम्मरुईअणगारं दडूणं कुणइ उवसग्गे ॥	२२३
नाणाविहे सुघोरे निच्चलचित्तं मुणिं सुणेऊण ।	
उवसंता संजाया सम्मत्तधरा ततो ^१ चविउं ॥	२२४
एसा हुं नम्मयासुंदरि ति जाया सुया उ तुम्हाणं ।	५
पुव्वभवन्भासेण य एईए नम्मया इट्ठा ॥	२२५
जं तइयां सो साहू खलीकओ दुँडुचित्तजुत्ताए ।	
तं सुनिकाइयकम्मं भुत्तं एयाए ^२ दुव्विसहं ॥	२२६
तो ^३ सोउं नियचरियं ^४ संजायं तीए जाहसरणं तु ।	
संवेगगयाए ^५ तओ गहिया दिक्खा गुरुसमीवे ॥	२२७ 10
दुकरतवनिरयाए ओहिण्णाणं ^६ इमीए उप्पण्णं ^७ ।	
तत्तो पवत्तिणित्ते ^८ ठविया सरीहिं जोग्ग ति ^९ ॥	२२८
विहरंती य कमेणं ^{१०} संपत्ता कूववंद्रनगरम्मि ^{११} ।	
रिसिदत्ताए गेहे वसहिं मग्गित्तु उत्तरिया ॥	२२९
बहुसाहुणीहिं ^{१२} सहिया कहइ य धम्मं जिणिंदपण्णत्तं ^{१३} ।	15
सुणइ महेसरदत्तो रिसिदत्तासंजुओ निच्चं ॥	२३०
अह अण्णम्मिं दिणम्मी संवेगत्थं इमस्स सा गुणइ ।	
सरमंडलं असेसं जहा इमेयारिससरेण ॥	२३१
होइ नरो इयवन्नो तथा इमेयारिसेण इयवरिसो ^{१४} ।	
एवंविहेणं य पुणो इयंआऊ होइ अवियप्पो ॥	२३२ 20
एवंविहसदेणं होइ मसो गुज्झदेसभायम्मि ।	
एवं विहेण य पुणो रेहा ऊर(रु)म्मि संभवइ ॥	२३३
एमाई अन्नं पि हु सव्वं सरलक्खणं सुणेऊण ।	
सो हु महेसरदत्तो चित्तम्मि विभावए एवं ॥	२३४
‘नूणं मह दइयाए सरलक्खणजाणियाए आइट्ठो’ ।	25
गुज्झपएसम्मि मसो रेहा वि य तस्सें पुरिसस्स ॥	२३५

१ L °धरी तओ. २ L एसा ड. ३ L वईया. ४ L °कओ पुडवि°. ५ L एवाइ.
 ६ L तं सोउं. ७ L °चरिउं. ८ L °गयाइ. ९ L ओहिनाणं. १० L उप्पण्णं.
 ११ L पवत्तिणित्ते. १२ L जोग ति. १३ L °रंती कमेणं. १४ L कूववंद्रनगरम्मि.
 १५ A B °साहुणीए. १६ L °पवत्तं. १७ L अन्नम्मि. १८ L इयवरिसो. १९ L °विहे
 व. २० L इयाजाऊ. २१ L आयट्ठो. २२ L तस.

तो विलविउं^१ पयत्तो - 'हा हा अहनिग्घिणो अहं पावो' ।

कूरो अणञ्जचरिओ अवियारियकज्जकारि ति ॥ २३६

जेण मए सा बाला सरलक्खणजाणिया अरणम्मि ।

एगागिणी विमुक्का ईसावसविनडियंमणेणं ॥ २३७

६ करपत्तं वररयणं हारवियं निच्छयं अपुण्णेणं ।

मरणेण विणा सुद्धी नत्थि महं किं च बहुएण ॥ २३८

इय विलवंतं सोउं भणइ इमा नम्मया - 'अहं सा उं ।'

कहइ य जं जहवत्तं^२ नीसेसं अप्पणो चरियं ॥ २३९

'तो संपइ मह भाया तुमं अओ कुणसु संजमं विउलं ।'

१० सो वि तयं सोऊणं खामइ परमेण विणएण ॥ २४०

'खमसु तयं जं तइया अइनिदयकूरचित्तजुत्तेण ।

घोरम्मि दुइसमुदे पक्खित्ता सुद्धसीला वि ॥ २४१

तो भणइ नम्मयासुंदरी वि - 'संतप्प मा तुमं एवं ।

अणुभवियच्चे कम्मे निमित्तमित्तं तुमं जाओ ॥ २४२

१५ जंपइ तओ महेसरदत्तो - 'गिण्हामि' संजमं इण्हि" ।

नीसेसकम्मदलणं आगच्छइ को वि जइ खरी ॥ २४३

एत्थंतरम्मि पत्तो अजसुहत्थीगुरू तओ एसो ।

तस्स सयासे गिण्हइ रिसिदत्तासंजुओ दिक्खं ॥ २४४

काऊण तवं दोण्णि वि पवरंविमाणम्मि सुरवरा जाया ।

२० तत्तो वि चुया कमसो मोक्खं" जाहिति गयदुक्खं ॥ २४५

मयहरिया वि दु" निययं जाणित्ता आउयस्स पजंतं ।

विहियं विहिणाऽणसणं तियसो तियसालये" जाया ॥ २४६

तत्तो चविउं होही अवरविदेहे मणोहरो नाम ।

रायसुओ गुणकलिओ भोत्तु" रजं तहिं विउलं ॥ २४७

२५ लद्धूण संजमसिंरि उप्पाडित्ता य केवलं नाणं ।

संबोहिऊण भविए गच्छिस्सइ सासयं ठाणं ॥ २४८

१ L सो विलविउं. २ AB णो महापावो. ३ L अरणम्मि. ४ L 'नदीय'.
 ५ L निच्छयं अपुण्णेणं. ६ AB किं तु बहु. CD किं व बहु. ७ L 'या जसंसाओ.
 ८ L य जं जं वत्तं. ९ CD तो. १० L गिण्हामि. ११ L इण्हि. १२ L गिण्हइ.
 १३ L दुक्खि वि बालसिमा. १४ L मुक्खं. १५ L वि दु निचं निययं. १६ L आऊयस्स.
 १७ L 'साऊय. १८ L मुत्तं. १९ L भवे गच्छिस्सइ.

इय पवरसईए नम्मयासुंदरीए
चरियमइपसत्थं कारयं निव्वुईए ।

हरिजणयसुहिंडीमज्झयाराउ किंची
*लिहियमणुगुणाणं देउ सोक्खं^१ जणाणं ॥

२४९

॥ इति^२ नर्मदासुंदरीकथानकं समाप्तमिति^३ ॥ †

5

१ L सुक्खं. २ इति is not found in L. ३ L 'नकं सम्मत्तं' * In the margin of L उद्धरितम् is written as a gloss on लिहियम्. † Following words in different handwriting are written in L at the end नर्मदासुंदरीकथा श्रीस्तम्भतीर्थभागडागारे मुक्ता सु. मोहनसागरसौभाग्यसागराभ्याम् सं. १७०५ वर्षे ॥

जिण प्पह सूरिरइय नमयासुंदरिसं।

अज्ज वि जस्स पद्दावो विवळियपावो य अखलियपयावो ।
तं वद्धमाणतित्थं नंदउ भवजलहिवोहित्थं ॥

१

❁   ❁   ❁

पणमिवि पणइंदह	वीरजिणिंदह	चरणकमलु सिवलच्छिकुलु ।	
सिरिनमयासुंदरि	गुणजलसुरसरि	किंपि थुणिवि लिउं जम्मफलु ॥	२

[१]

सिरिवद्धमाणु पुरु अत्थि नयर	तहिं संपइ नरवइ धम्मपवरु ।	१
तहिं वसइ सुसावगु उसहसेणु	अणुदिणु जसु मणि जिणनाहवयणु ।	२
तम्भज्जवीरमइकुक्खिजाय	दो पवरपुत्त तह इक्क धूअ ।	३
सहदेव-वीरदासाभिहाण	रिसिदत्त पुत्ति गुणगणपद्दाण ।	४
नहु देइ सिट्ठि मिच्छत्तिआणं	रिसिदत्त इम्भपुत्ताइयाण ।	५
अह कूवचंदनयरागएण	परिणीअ कवडवरसावएण ।	६
वणिउत्तरुहदत्ताभिहेण	तहिं पत्त चत्तधम्मा कमेण ।	७
अम्मापिईहिं परिवज्जिआइ	हुउ पुत्तु महेसरदत्तु ताइ ।	८
पुरि वद्धमाणि सहदेवघरिणिं	सुंदरि नमयानइन्हाणकरणि ।	९
उप्पसुं मणो[र]हु पिअयमेण	गन्तूण तत्थ पूरिउं कमेण ।	१०
गम्माणुभावि तहिं रहिउं चित्तु	सहदेविहिं नमयापुरु सवित्तु ।	११
तहिं कारिउ जिणचेइउं पवित्तु	मिच्छत्तरायजयपत्तु पत्तु ।	१२
अह नमयासुंदरि सुंदरीइ	धूआ पसूअ गुणसुंदरीअ(इ) ।	१३
लावअरुवनिरुपमकलाहिं	तहिं वद्धइ नमया निम्मलाहिं ।	१४
पिअमाइपमुहु सयलु वि कुटुंबु	आणाविउ तहिं पुरि निव्विलम्बु ।	१५
उच्छाहिउ रिसिदत्ताइ पुत्तु	ववसाइ महेसरदत्तु पत्तु ।	१६
आवज्जिउं गुणिहिं सुसावयत्तु	पडिवज्जिउं रंजिउ ताइ चित्तु ।	१७
नमया परिणीअ महेसरेण	तउ कूवचंदि पडुतउ महेण ।	१८
रिसिदत्त तीइ कय एगचिंत्तं	जिणनाहधम्मि सासुरयजुत्त ।	१९
आणंदिउ सयलु वि नयरलोगु	नम्मयगुणेहिं तह सयलवग्गु ।	२०
ओलोअणि अह निअमुहु पमत्त	दप्पणि पिक्खिवि वक्खित्तचित्त ।	२१
तंबोलपिक तिणि मुक्क जाव	अह जंतह मुणिसिरि पडिअं ताव ।	२२

The original readings of the Ms. are noted here:—१ अक्खलिय. २ मिच्छत्ती-
आण. ३ °वरणि. ४ उपसु. ५ पूरिउ. ६ रहीइ. ७ °केइउ. ८ आवज्जिउ. ९ °वज्जिउ.
१० °वित्तु. ११ पवीअ.

मुणि अम्पह “कुणइं जि मुणिवराण	आसायण होइ विओगु ताण” ।	२३
इअं सुणिवि शसि उवरिमज्जणाउ	उत्तरिवि साहु कामइ पमाउ ।	२४
सा नमिवि भणइ “तुप्पिह अमनिहाण	पहणंतयुणंतह दयपहाण ।	२५
सावस्स अणुग्गाहु मह करेह	अवराहु एक्कु मुणिवर ! खमेह” ।	२६
मुणि भणइ “भावि पिययमविओगुं	निअंनिव(धि)इपुववकम्मिण अमक्कु ।	२७
मई जाणिउ नाणिण कहिउ तुज्झ	नहु साहु एहु मा वच्छि ! मुज्झ” ।	२८

॥ घत्ता ॥

इअं मुणिपहुवयणिहिं	अमिअंसमाणिहिं	अप्पदुक्खसंवेगजुयं ।
पिअयमि आसासिअं	सीलि पसंसिअं	करइ धम्मु निम्मलचरिय ॥

२९

[२]

अअया रुहवत्तङ्गओ चलण	जवणदीवम्मि बहुद्व्वअज्जणकए ।	१
पोअवणिजेण वञ्चंतु मुकलावए	सयणवगं तहिं नम्मयं ठावए ।	२
कह वि नहु ठाइ सह चलइ नमयासई	जा चलइ पवहणं कोइ ता गायई ।	३
सुणिवि सरलक्खणं कहइ पइअगए	नम्मया “गाइ जो पुरिसु सो नज्जए ।	४
पिङ्गकेसो अ वत्तीसवरिसो इमो	पिहुलवच्छत्थलो सामलो सक्कमो” ।	५
इय सुणिवि पियअमो ^१ चिन्तए दुइमा	जा इमं मुणइ सा नूनमसई इमा ।	६
इत्तियं कालमेसा मए जाणिआ	साविआ सीलविमल चि सम्माणिआ ।	७
कुलकलङ्कस्स हेउ त्ति मारेमि वा	तिक्खसत्थेण जलहिम्मि धळेमि वा ।	८
अलिअकुविअप्पपूरिअमणो जा गओ	रक्खसहीवु सहस त्ति ता आगओ ।	९
उत्तरिउ तत्थ पाणीअइंधणकए	नम्मयासहिउ सो दीवु अवलोअए ।	१०
तहिं परिस्सन्त सरवरह पालिं गथा	निहहेउं पयं पुच्छए नम्मया ।	११
सो वि छड्डणमणो भणइ विस्सम पिपे	तरुतले सुअई जा ता सणियमुट्टए ।	१२
सुत्तयं नम्मयं मुत्तु निट्ठर मणे	इत्ति संपत्तु मायानिही पवहणे ।	१३
पुहु परिवारि सो कहइ रोअन्तओ	“भक्खिआ रक्खसेणं पिआ हा हओ ।	१४
एअठाणाउ चालेह लहु पवहणं	जा कुणइ रक्खसो तुम्ह नहु भक्खणं” ।	१५
इअ सुणिवि तेहिं भीएहिं संचारिअं	पवहणं जवणदीवम्मि तं पत्तयं ।	१६
तत्थ विक्किणिवि पणिअं ^२ सलाभो गओ	निअपुरं कहइ अम्मापिऊणं तओ ।	१७
रक्खसोवहवं नम्मयाए दुहं	पुण वि परिणाविओ भुंजए सो सुहं ।	१८
जग्गए नम्मया जाव इत्थन्तरे	पिच्छए नेव तहिं पिअयमं परिसरे ।	१९
विलवए “नाह हा कंत तं कहिं गओ	असरणं मं विमुत्तूण अइनिहओ ।	२०
वीससिअंघायमहदावपज्जालणं	सुगुरुआसायणादेवधणभक्खणं ।	२१
पुव्वजम्मे मए किं कयं दुक्कयं	अकयअवराह जं जाइ पिउ मिल्हिउं” ।	२२
पंथ उववास काऊण अह चिन्तए	सरिवि मुणिवयणु इय अप्पयं बोहए ।	२३
“चलइ जइ मेरु उग्गमइ पच्छिमरवी	टलइ नहु पुव्वकयकम्मु पुण कहमवी” ।	२४

१ ईअ. २ पीययमवीओगु. ३ नीअ°. ४ ईअ. ५ अमीअ°. ६ दुःख°. ७ °जुय.
 ८ आसासीअ. ९ पसंसीअ. १० पीयअमो. ११ पीए. १२ सुअइ. १३ भक्खीआ.
 १४ पणीअं. १५ वीससीअ°.

वीरविभं विसमइ कुणइ सा पारणं
लिप्पमउ विंघु ठावेवि गुहअन्तरे
“रक्खसुदीधु मिच्छेवि जइ गम्मप
इय विचिन्तेवि विंघं जलहितीरप
बब्बरे” कूलि पोएण वच्चंतओ
नम्मयं पिच्छिउं पुच्छण वइअरं

छट्टदिणि फलिहिं कयदेवगुरुसुमरणं । २५
थुणइ पूयइ मणु ठवइ ज्ञाणन्तरे । २६
अरहस्सिचम्मि जिणदिकख गिन्हिअए” । २७
अग्गपोअससंसुअगं उअमए । २८
विंघु पिक्खेवि पिउबन्धु ताहिं आगओ । २९
कहइ रोअन्त सा विंघु जं दुत्तरं । ३०

॥ घत्ता ॥

संबोहिवि जुत्तिहिं पेमपउसिहिं
पवहणि आरोविउ सीलि पमोईउ

वीरदासु तहुहदुहिउ ।
बब्बरि” गउ नम्मयसहिउ ॥ ३१

[३]

वीरदासु ताहिं कूलि नरेसरि
हरिणी वेसा ताहिं निवसेई
प्रवहणप्रति दीणारसहस्स
दासि भणइ “तुम्हि सामिणि वंछइ”
तत्तिउ धणु पेसइ तसु हत्थिहि
वीरदासु एती कल(?) आणि”
खोभिउ हावभावविआणिहिं
वीर सदारतुट्टु तिणि जाणिउ
व(वे)सं दासि भणइ एगन्ते
अयणि सुआ वा निरुवमरूवा
इअ मन्तिवि तिणि मुद्दारयणू
पछिछंदंवेसणमिसि पेसिअ
“तेडइ तुम्हि एवडअहिनाणिहिं
नामसुह पिक्खिवि वितिवि बहु
हरिणीगिहपच्छलि भूमीहरि
मुहा दासिहिं अप्पिअ वीरइ
उट्टिउ सिट्ठि जाइ नियमंदिरि
घरि बाहिरि पुरि न [ल]हइ सुद्धि
कड्डिय भूमिगिहाउ मद्दासइ
सयलरिद्धि “एअह तई सामिणि
सग्गु एहु ता [मि]हिं असग्गहु”
वज्जहय व्व भणेइ मद्दासइ
सीलु सयलदुक्खखयंकारणु
नरयनयरगोपुरु वेसत्तणु

पूईउ नमया ठावइ मन्द(न्दि)रि । १
वीरपासि दासी पेसेई । २
निवपसाई सा लहइ अवस्सु । ३
वीर सीलंमिहि ताहिं नहि गच्छइ । ४
हरिणि भणइ “अम्ह काजु न अत्थिहिं । ५
भणितिभङ्गि तिणि आणिउ प्राणि । ६
न चलिउ जिम सुरगिरि बहुपवणिहिं । ७
कवडिहिं हरिणी सो वक्खाणिउ । ८
“नारि ज दिट्ठा सिट्ठिगिहन्ते । ९
सा जइ वेस तु हुई वसि वेवा” । १०
मग्गिउ अप्पिउ सिट्ठि पहाणू । ११
मुहा नमया(यं) दंसिअ दासिअ । १२
वीरदासु आवउ अम्ह भुवणिहिं” । १३
सह दासिहिं नमया आविअ लहु । १४
पुव्वसिक्ख तिणि घल्लिअ निट्ठुरि । १५
नमया दोसु देइ दुक्कम्मह । १६
ता नहु पिच्छइ नमयासुंदरि । १७
भरुयच्छि गउ कयबुद्धि सरिद्धि । १८
जाणिउ वीर गयउ अह दंसइ । १९
करउं होसि जइ वेसा भामिणि । २०
हरिणिवयणु निसुणिवि नमया लहु । २१
“मह जीवन्तिअं सीलु न नस्सइ । २२
सीलु सिद्धिसुरलच्छिहि कम्मणु । २३
उत्तमनिन्दिअं तसु किं वज्जणु” । २४

तं निमुणिवि तच्छह निम्नच्छह	हरिणी कण्ठरकम्बिहि कुहुर ।	२५
जह जलबिहि मज्जाय मिच्छह	तह वि न नम्मय सीलह कल्लह ।	२६
ज्जह धरणिस्तु जह कायाल्लह	मुट्ठिउ पडइ गयसु जह मूलह ।	२७
तिमिर तरणि जह ससि विमु वरिसह	तह वि न नम्मयसीलु विणस्सह ।	२८
इयं अवलंती बहुहा ताडह	स(ल)ट्ठि मुट्ठि पुण सत्त न पाडह ।	२९
कुणह सई परमिट्ठिहि सरणं	तसु पभावि हुइ हरिणीमरणं ।	३०
जणिउ सुद्धि नरिन्दु विवेसह	तसु पदि नमया कारणि मज्जह ।	३१
चिन्तह “मज्झ सीलु नहु भंजह	इंदु वि” अह निवु तहिं हकारह ।	३२
वेसागिहनिग्गमु सुंदर मणि	जाणिवि निवपेसिअसुक्खासणि ।	३३
आरोहिवि पहतडि उग्घट्टियह	जन्ती पंडइ मज्झि सा खालह ।	३४
कहमि तणु लिम्पणमिसि निअहिअ	गहिअ सीलरक्खणि सत्ताहिअ ।	३५
सहमयणिहिं पत्तइ किर फाडह	वत्थमिसिणं सा पमुइअ” हिअडह ।	३६
लंखइ धूलि भूअक्कत्तासणि	नच्चइ गायइ सतीसिरोमणि ।	३७
सार मुणिवि निवु गुणिआ पेसह	पाहणलंखणि ते वि तासह ।	३८

॥ घत्ता ॥

इय गहिली जाणिय बुद्धि पहाणिअ	सीलसकलडिभिहिं कलिअ ।	
निचपमुहिहिं लोइहिं मुक्क अमोहिहिं	भणइ थुणइ जिणु कल्लिअ ॥	३९

[४]

मित्तह जिणदेवह कहइ वीर	नम्मयवइअरुं तसु खिवइ भार ।	१
भरुअच्छह गच्छइ नियपुरम्मि	जिणदेव पसु अह कुलि तम्मि ।	२
दिट्ठा नच्चन्ती विगलरुव	जिणदेवि पुट्ठ “तउ किं सरुव” ।	३
सा भणइ “कहिसु वणचेइअम्मि”	अन्नोन्न कहिउ वइअरुं वणम्मि ।	४
सो बुद्धि देइ सा धरइ चित्ति	अह घयघड फोडइ गहिलिअ त्ति ।	५
घयवणिअ कुणइ निवपालि राव	जिणदेवह कहइ नरिंदु ताव ।	६
“ए करइ उवइसु घणउ देसि	पवहणि आरोहिवि लइ विदेसि” ।	७
नरनाहवयणु मज्जेवि नियलि	वंधिवि चडावि पवहणि विसालि ।	८
भरुयलि वन्दाविवि देव नीअ	जिणदेवि नमय पिअहरि विणीअ ।	९
रोअन्त कहइ वुत्तन्तु सयलु	पियरिहिं पुरि उच्छवु विहिउ अतुलु ।	१०
नमयापुरिअ दसपुव्वधारि	सिरिअज्जसुहत्थि संपसु सूरि ।	११
वंदइ सहदेवु कुट्ठुम्बकलिउ	निमुणेवि धम्मु नमयाइ सहिउ ।	१२
अह वीरदासु पुच्छइ मुणिंदु	“किं नम्मयाइ किउ कम्मविन्दुं ।	१३
पुव्विल्लजम्मि जं दुक्खजुत्त	पइच्चस जिअन्ती कह वि पत्त ।”	१४
अह कहइ मुणीसरु “नम्मयाइ	पयाइ विक्षगिरिनिग्गयाइ ।	१५
अहिठायग देवय आसि एह	पुव्विल्लजम्मि मिच्छत्तगेह ।	१६
पडिमापडिवअह मुणिवरस्स	एगस्स नईतडि निसि ठिअस्स ।	१७
एए नइन्हाणह निन्दग त्ति	पढमं पडिक्कलुवसग्ग गत्ति” ।	१८

१ नमय°, २ ईय, ४ पमुईअ, ५ बुद्धि°, ६ अमोहिहिं, ७ वईअरु, ८ नच्चन्ति, ९ वईअरु, १० विन्दु, ११ नम्मयाई, १२ पति, नम° १६

पञ्छाणुकूल थीरुपमुह	कय ओमहेउ देवीइ दुसह ।	१९
अक्खुहिउ खमावइ सा वि साहु	मुणि कहिअ धम्मि तसु बोहिल्लहु ।	२०
सा देवि चव्विवि सहदेवधूम	हुय नमयासुन्दरि गुणिहिं गरुय ।	२१
पडिक्खलिहि तसु हुउ पइविओगु	अणुकुलि सीलओहणपओगु” ।	२२
इय निअभवु निसुणि[वि भव]विरत्त	चारित्तु लेइ नम्मय पविस ।	२३
इक्कारसङ्गधरगणहरेण	सा ठविय महत्तरपदि कमेण ।	२४
फुडअवहिनाणजुय सह मुणिदि	विहरंत पत्त पुरि कूवचन्दि ^१ ।	२५
कउ तीउ(इ) महेसरु निव्वियप्पु	सरलक्खणेण निंदेइ अप्पु ।	२६
“जाणिज्जइ सत्थपमाणि सव्वु	तउ नमया जाणिउ पुरिसरुवु ।	२७
मई दुट्ठि निक्किट्ठि सुसील चत्त	कंता तसु पावह दिक्ख जुत्त” ।	२८
नम्मयमुवलक्खवि चरणु लेइ	रिसिदत्तसहिउ सो तवु तवेइ ।	२९
आराहिवि अणसणु सग्गि जंति	तिज्जि वि अणुवमु सुहु अणुहवंति ।	३०

॥ घत्ता ॥

कल्लाणह कुलहर होअउ जयकर नमयासुंदरिसंधि वर ।
 अम्भत्थणि सङ्गह रइओ अणग्घह पढत-सुणन्तह उदयकर ॥ ३१
 सरिया वि सीलजुन्हा जीसे सुकयामएण तियलोअं ।
 सिंचइ बीइन्दुकल व्व नम्मया जयइ अकलङ्का ॥
 तेरसंसय-अड्ढेवीसे वरिसे सिरिजिणपहुप्पसाएणं ।
 एसा सन्धी विहिया जिणिन्दवयणाणुसारेणं ॥

॥ श्रीनर्मदासुन्दरीमहासतीसन्धी[ः] समाप्ता ॥

* *
 *

प्राचीन गुजराती गद्यमय नर्मदासुन्दरी कथा

॥ ६० ॥ हिव नर्मदासुंदरीनी कथा कहइ ॥ एह जि जंबूद्वीपमाहि वर्षमानपुर नगर । तिहां संप्रति राजा राज करइ । तीणइ नगरि रुषभ सार्यवाह वसइ । तेहनी भार्या वीरमती । तेहनइ वि(वि) पुन(त्र) एक सहदेव १ बीजउ वीरदास २ । अनइ रुषिदत्ता एहवइ नामि पुत्री महारूपवंति यौवनावस्थाइ आवी । तेतलइ घणा महर्द्धिक व्यवहारीया मांगइ । पणि श्रेष्ठि मिथ्यात्वीनइ आपइ नही । इसइ महर्द्धिक रुद्रदत्त नामि वणिगपुत्र वाणिज्यनइ हेति रूपचंद्रपुरहुंतउ तीणइ नगरि आविउ । पणि ते कुवेरदत्त मित्रनइ घरि आवी ऊतरिओ । अनेक व्यवसाय करइ । आपणा घरनी रीतिइ तिहां रहइ । अन्यदा रुषिदत्ता सखीइ परिवरी वारणइ रमती दीठी । हिव रुद्रदत्त मित्र आगलि कहइ “ए कन्या कुमारिका छइ किंवा मांगी छइ” । तिवारइ कुवेरदत्त कहइ “ए कुमारिका छइ । पणि ए श्रेष्ठि जिनधर्म ठाली अनेरा कुणहींनइ न आपइ” । तिवारइ रुद्र मिथ्या-त्वीइ थकउ रुषिदत्तानइ लोभइ कपटश्राव[क] यई जैनधर्म पडिवजिउं । कांइ माया लगइ गाढाइ विवेकीना चित्त आवर्जियइ । पछइ रुपभसेन सार्यवाहि श्रावक भणी आपणी पुत्री रुषिदत्ता रुद्रदत्तनइ दीधी । तिहां पाणिग्रहण महोत्सव हुआ । कैतला-एक मास तिहां अतिक्रम्या । तिसइ रुद्रदत्त समुरानइ पूछी प्रिया सहित आपणइ नगरि आविउ । तिसइ रुद्रदत्तनउ पिता वधूनइ आगमनि महाहवि(र्षि)ओ । इम घरि रहतां रुद्रदत्ति जिनधर्म छाडिउ । रुषिदत्ताइ पणि भर्तारना संसर्ग लगइ जिनधर्म छाडिउ । क्रमिइ महेस्वरदत्त पुत्र रुषिदत्ताइ जन्मिउ । क्रमिइ सर्व कला अभ्यसी मोटउ हुआ ।

इसइ रुषिदत्तानउ बढउ बांधव सहदेव भार्या सुंदरी सहित सुखिइ रहइ छइ । एहवइ तिणि सुंदरीइ अपूर्व सउंणउं देखिउं । तेहनइ योगि आधान धरिवा लागी । क्रमिइ वृद्धि पामतइ एहवउ डोहलउ ऊपनउ । जाणइ जउ नर्मदानदी माहि जई ज्ञान करउं । ए वात भर्तार आगलि कही । पछइ सहदेव संघा-तनी रचना करी सुंदरीनइ साथि लेई चालिउ । हिव नर्मदानइ कांठइ आवी पूजा अर्चा करी नर्मदामाहि पइसी जलक्रीडा कीची । पछइ सहदेव व्यवसायनइ सुखिइ तिहां नगरनी स्थापना कीची । नर्मदापुर नाम दीधउं । तिहां जिनमंदिर कराविउं । सम्यक्त्वपिंड पोषिवा भणी पछइ सवलाई व्यवहारीया आपणा नगर मूकी तिहां आवी वस्था । इसइ पूरे दिक्से पुत्री जन्मी । पणि पुत्रजन्मनी परिइ उत्सव कीधउ । नर्मदा-सुंदरी ए नाम दीधउं । क्रमिइ क्रमिइ सवलीइ कला अभ्यसी यौवनवस्थाइ आवी ।

इसइ नर्मदासुंदरीनउ रूप सांभली रुषिदत्ताइ चींतविउ “जउ माहरउ पुत्र महेसरदत्त तेहनइ हेति ए नमयासुंदरी मांगीइ । अथवा मुन्ननइ धिग् धिकार हुआ । जे मइ जिनधर्म छांडतइ हूं कुटुंबियइ छाडी । जे हूं पर्वतिथिना नामइ न जाणउ ते माहरा पुत्रनइ

किम देख्यइ ?” इम कहती रोवा लागी । तेतलइ रुद्रदत्त आविउ । तिणि पूछिउं “तूं असमाधि कांइ करइ ?” तिवारइं रुषिदत्ताइं सर्वे वृत्तांत कहिउं । एहवइ महेस्वरदत्त पुत्र मा-बापनी बात सांभली कहिवा लगउ “तात मग्ननइं तिहीं मोकलउ । जिम सचलाई आवर्जी माउलानी पुत्री परिणी मानइं हर्ष उपजावउं ।” पछइं पिताइं महेसरदत्त बलाविउ । बोडे दिहाड़े पंच अवगाही नर्मदापुरि आविउ । तिहां सहदेवनइं मिलिउ । द्विष महेसरदत्त तिम बोळइ तिम चालइ जिम सहदेवादिक सहू मनि चमत्कर्षी । पछइं उत्संगि बइसारी कहिवा लागी “वत्स तइं अम्हारा चित्त आवज्यी जिम जांगली विषाई करी साप वशि बाइ तिम अम्हे तइं वशि कीधा । तउ वत्स मांनि जि कईं मांगइ ते आपउ ।” तिवारइं महेसरदत्ति नर्मदासुंदरी मांगी । पछइं माता-पिताए दीधी । तिहां महेसरदत्ति जिनधर्म पडिवजिउं । शम-शपथ कीधा जु इणि भवि जिनधर्म टाली अवर-धर्म न करउं । पछइं महाआनंदि महोत्सवि नर्मदासुंदरीनउं पाणिग्रहण कीधउं । केतलाएक दिन तिहां रहिउ । द्विष नर्मदासुंदरीइं तिम जिनधर्मना उपदेस दीधा जिम महेसरदत्त जिनधर्मनइं विषइ गाढउ निश्चल हूओ । पछइं केतलेएक दिहाड़े ससुरानइं कही भार्या सहित महेस्वरदत्ति आवी मातापितानइं प्रणाम कीधउ । तिसइं रुषिदत्ता नर्मदासुंदरीनइं उत्संगि बइसारी कहइ “वत्सि तइं तिम करिवउं जिम मिथ्यात्वनउं नाम घरमां न रहइ ।”

द्विष महेसरदत्त नर्मदासुंदरी सुखिइं काल गमाडतां सर्वे स्वजननइं मान्य हूआ । अन्यदा नर्मदासुंदरी गउखि बइठी आरीसइ आपणउ मुख जोवती, तंबोल खाती, अनेक चित्रम करती लीलालगी तंबोल वारणइ नांखिउ । इसइ महातमा, एक तछइं जातउ हुंतउ तेहनइ मायइ तंबोल पडिउ । तेतलइ महातमाइं कहिउं “इम जे रुषिनी आशातना करइ ते भर्तारनउ विद्योग पामइ ।” इसउं ते महातमानउ सकोपवचन सांभली विषादपर नमयासुंदरी गउखिहुंती ऊनरी महातमाने पगे लागी, कहिवा लागी “हे महात्मन् ! हूं बरासी जे हूं जिनधर्म जाणतीइंहुंती एवडउ अविनय कीधउ । तउ द्विष तुम्हे विश्वनइं वत्सल छउ । मग्न ऊपरि क्षमा करउ । तुम्हेतउ वइरीइं ऊपरि कोप न करउ । पछइं मग्न ऊपरि किम करिस्यउ । तथापि मग्न अभागणी ऊपरि शराप परहउ करउ ।” तिसइं मुनि बोलिउ “हे वत्सि ! सांभलि, खेद म धरिजे । जे महातमा हुइं ते शाप अनइं अनुग्रह न करइं । पणि न जाणउं माहरा मुखहुंतउ एहवउ वचन किमहीं नीकलिउ । अथवा बल्ले जे मीननइं कडुअपणउ हुइं ते कोई करइ छइ सिउं ना; ते तउ स्वभावइं जि हूइ ।” इम प्रतिबोधी महातमा आपणइं ठामि गयओ । नमयासुंदरी पाछी घरि आवी । सुखिइं घरि रहइ छइ ।

इसइं अनेरइं दिवसि महेसरदत्त व्यवसाय भणी जवनद्वीप भणी चालिवा लागउ । तेतलइं नमयासुंदरी कहइ “स्वामी ! हूं पणि साथि आविसु ।” पछइं नमयासुंदरी संवाति चाली । द्विष समुद्रमाहि प्रवहणि बइसी चालतां अर्धपंच अवगाहिउ जेतलइ, तेतलइं रात्रिनइं समइ कुणही एकणि गीत गायउं । ते गीत सांभली नमयासुंदरी स्वरना लक्षण जाणती हुंती भर्तारनइं आश्चर्य उपजावा भणी कहिवा लागी “स्वामीन् ! जे ए गीत गाइ छइ ते सामलइं बर्णि छइ । स्थूल हाथ छइं । कुरा देह छइं । शुद्धाप्रदेशि मश

छह । शेष लंछन छह । बावीस वस्त्रमंड छह । शीपड पिड्डल छह ।” इत्यादि स्त्रीना वचन सुनली महेसरदत्त वनमाहि चीतवह “ए नमयासुंदरी कुसीलिनी संभाविबह । अन्यथा एतली बात किम जाणइ । तउ हिव परीक्षा करउं ।” पछइं प्रभाति ते पुरुष तेडी सर्व अहिमाण जोई मनि निश्चय कीधउ “तं सही ए कुसीलिनी जि छह । इहां संदेह काई नहीं ।” पछइं गूढ कोप धरतउ चीतवह “एतला दिन हूं इम जाणतउ जु ए महासती छह । पणि तउ आज पारिखउं दीठउं । तउ हिव एहनइ समुद्रमाहि ठेली दिउं । अथवा खल्लकरी केलिनी परिहं विखंड करउं ।” इम जेतलइ चीतवह छह तेतलइ अक-स्वास्त्र निर्धामक कुआखंमा ऊपरि चढीनइ कहइ “अरे लोको ! प्रवहण राखउ । सिद्ध पाढउ । नागर मुंकाउ । राक्षसउं द्वीप आविउं । जल-हंधणनी सामग्री लिउ ।” इम कही आपणउं प्रवहण राखिउ । सर्व संग्रह कीधउं । इसइ महेसरदत्त मायालगइं गूढ कोप धरतउ नर्मदासुंदरीनइ वनमाहि लेई गयउ । अनेक तलाव देखाड्या । बली सर्व वन देखाडी संघ्याई किहां एक वननिकुंजमाहि जई सूता । तेतलइ पूर्वोपार्जित दुःकर्मलगइं नर्मदानइ निद्रा आवी । तेतलइ महेसरदत्त नमया सूती जि मुंकीनइ प्रवहणि आविउ । लोकानइं कहइ “अहो ! लोको नासउ नासउ ; क्हांता तउ राक्षसइं खाबी । हूं नासी आविउ । तुम्हे चालउ, नर्हांतर राखिस आवी खासीइ ।” तिवारइं बीहता लोक प्रवहणि चडी चाल्या । पछइं महेसरदत्त चीतवह “मइं बिन्हइ बात कीधी । दुःसीलिनी जी पणि छांडी अनइं लोकनउ ई अपवाद राखिउ ।” हिव क्रमइं क्रमइं जवनद्वीप आविउ । तिहां घणउ धन उपार्जी आपणइ नगरी आविउ । अनइं प्रियानउं स्वरूप कहिउं । जु राक्षसइं प्रिया भरखी । पछइं असमाधि करी नमियाना प्रेत कार्य कीधा । बली महेसर नवी वार परणाव्यउ ।

हिव नमयासुंदरी वनमाहि जिम सूती हूती तिम जि पुकार करती जागी । पणि आगलि भर्तार न देखइ । तिसइ नमया भोलपण लगइं कहइ “स्वामी ! एहवउ हासउं न कीजइ ।” तउ ही पति नावइ । तेतलइ ऊठी वनमाहि जोवा लागी । पणि भर्ता न देखइ । तिवारइ नमया रोवा लागी । तिणि रोवतां जे वनमाहि खापद छह ते ही रोवा लागी । पछइं लताना घरमाहि रात्रिइं रही । पणि रात्र सउ वर्ष समान हुई । बली प्रभाति रुदन करती, वन जोवती, पांच दिन अतिक्रमावी, छट्टइं दिनि जिहां प्रवहण हूता तिहा आवी । देखइ तउ आगलि प्रवहण नहीं । तिवारइं गाढेरी निरासयकी रुदन करती ते मुनिनउ वचन चीति आविउ । पछइं घोडेरी असमाधि करिवा लागी । इम आपणउ पूर्वोपार्जित कर्म भोगवती, आत्मानइं प्रतिबोध देती, महासतीइं सरोवरि ज्ञान करी, वनमाहि देव वांदी, फलाहार करीनइं तापसी हुई । पछइं गुफामाहि माटीनी प्रतिमा करी, मननइं स्थिरता भणी फल-फले पूजी, आगलि बइठी सिंहाय करइ । एकाग्रचित दीक्षाना ध्याननइं तत्पर हूती रहइ ।

इसइं ते नमयानउ पीतरियउ वीरदास बन्बरकुल भणी जातउ हंतउ तीणइ प्रदेशि जिहां गुफामाहि स्वामीनी स्तुति करइ छह तिहां आविउ । पछइं ते स्तुति सांभली वीरदास गुफामाहि पड़ठउ । तिसइ सार्वभर्यरूपि वीरदासइं भग्नोजी देखी कंठि आलिगी शोक

अनई हर्ष भरतउ पूछिवा लागउ “हे वत्सि ! तूं एकाकिनी इहां काई अथवा तूं किम आवी ?” इम पूछिइ हुंतइ नमयाई आपणउ सर्व कृतांत कहिउं । पछई वीरदास दैबनई उलंभा देतउ हुंतउ नर्मदासुंदरीनई संचाति लेई बब्बरकूल आविउ । तिसइ नमयासुंदरी उत्तारई मूंकी पछई वीरदास भेटि लेई राजानई मिलिवा गयउ । राजाई बहुमान देई अर्थदाण मूंकिउं । पछई वीरदास क्रियाणा वेचिवा लागउ ।

हिब तिहां हरिणी नामि पर्णांगना वसइ । पणि ते प्रवहणी लोककन्हलि सहस्र दीनार लिइ । ते लेवा भणी दासी एक वीरदासनई उत्तारइ मोकली । तिणि दासीई नमयासुंदरी दीठी रूपवंति । तिणि जई हरिणीनइ कहिउं “जु एहवउं रूप पृथ्वीमांहि नथी । ए जउ ताहरइ घरि आवइ तउ जाणे कल्पवेलि आवी । तीणई द्रव्यनी कोडि ऊपार्जिइ ।” पछई हरिणिई धन मांगिवानइ मिसि तेह वीरदासनउ चरित्र जोवा भणी बली तेह जि मोकली । तिसइ वीरदासि सहस्र दीनार दीधा । तिसइ दासी पाछी आवी हरिणिनई कहइ “न जाणियइ वीरदासनी बहिन छइ, अथवा सगी छइ, किंवा दासी छइ । ते जाणियइ नहीं ।” तिवारई हरणी तेहनइ घरि आवी । पछई वीरदासनई बलात्कारि आपणइ घरि लेई गई । मिषांतर करी वीरदास भोलवी हाथनी वींटी नामाकित लीधी । ते लेई बली हरिणीई दासी हाथि नमयासुंदरीकन्हई मोकली । नामाकित मुद्रा देखाडी नमयानई घरि आणी भउंहरइ लेई घाली । मुद्रिका वलि पाछी आपी । पछई अखंडव्रत वीरदास पाछउ घरि आविउ । जइ उत्तारइ जोवइ तउ नमयानई न देखइ । पछई सर्व नगर जोतउ जोतउ सासंक हरिणीनई घरि आविउ; पूछइ जु “नमिया किहां ?” तिवारई ते कपटपंडिता न मानइ; कहइ “हूं स्यउं जाणउ ।” तिसइ वीरदास चींतवइ “एक कारेली अनई नींबि चडी । तिम एक वेश्या अनई राजानउ बहुमान । तउ ए साथि न पडु-चियइ । एक परदेस; बीजउं जीणइ गोपवी ते किम आपिस्यइ ।” इम घणी असमाधि कीधी । पछई आपणी वस्तु लेई घणउ लाभ ऊपार्जी पाछउ चालिउ । भरूअचि नगरि आविउ । तिहा आग्या पछई परममित्र परमश्रावक जिणदास ते आगलि सर्व वात कही । नर्मदासुंदरीनी सुद्धिनई हेति बब्बरकूल भणी आपणइ ठामि मित्र मोकलिओ ।

हिब हिरणीई वीरदास चाल्या पछई नमयासुंदरीनई कहिउं “हे सुभगि ! सौभाग्यनउ निधान वेश्यापणउ आदरि । यौवननउं फल लिइ ।” ए वचन जेतलइ हरिणी कहिवा लागी तेतलइ नमयाई कान ढांकी नई कहिउं “ए वात आज पछइ म कहिसि । हूं आजन्म शीलनी खंडना नहीं करउं ।” तिवारई वेश्या कहइ “अम्हारउ जन्म सफल, जे आपणी इच्छाई विलसउं, भोग भोगबउं ।” तेतलइ नर्मदा कहइ “इणई सुखिई संसारना सुख कउण हारवइ । जां मझनई जीवितव्य तां माहरउ शीलरत्न कुण हरी सकइ । कदापि मेरु पर्वतनी चूलिका चालइ अनई कदापि पश्चिमई सूर्य उगइ; पणि माहरउ शील भंग न करउं ।” पछई हरिणीई अनेक दीन बोल बोल्या लोभ देखाडिउ । पणि तउ ही न मानइ । तिवारई हरणीई पांचसड नाडी नमयानई देवरावी । पणि लगाइ ते सतीनउं [मन !] शीलनई प्रमाणि खुभित नहीं । अनइ शील पणि राखिउं ।

तिसइ नमयानइ मारतां शीलनइ प्रमाणिइ हरिणी बैस्या मुई । पछइ बीजी बैस्या भयभीत हुंती पगे लागी । नमयानइ मनावइ “तूं अम्हारइ स्वामिनी था । प्रभुत्वपणइ आपणी इच्छाइं शील पालि ।” पछइ नमयासुंदरीइं ते वचन मानिउं । इम करतां प्रधानि नमयासुंदरीनउं रूप देखी प्रार्थना कीची । पणि मानइ नहीं । तिवारइं प्रधानि राजा आगलि जई नमयाना रूपनी वर्णना कीची । तेतलइ राजाइं नमयासुंदरी भणी पाछंखी मोकली । तिसइ राजाने सेवके जई महाविस्तारि नर्मदासुंदरी सुखासनि बइसारी, माथइ छत्र धरी चलावी । एहवइ नमयासुंदरी शीलनी रक्षा भणी गहिली हुई । मोटउ एक नगरनउ खाल तेहमाहि ऊलली पडी । लोकानइ कहइ “अहो लोको ! माहरइ शरीरि यक्षकर्दम कहतां सूकडि कपूर केसर कस्तूरी लागी छइ ।” इम कहती सघलाई लोकानइ कादमसिउं छांटइ अनइ आपणा वस्त्र फाडइ । वली लोक साम्ही धूलि नांखइ । इसइ प्रधानि राजानइं कहिउं “स्वामी ! न जाणियइ छलमेद हूओ किंवा दृष्टि लागी; तिम ते गहिली थई ।” तेतलइ राजाइं मंत्रवादी तेड्या । जेतलइ मंत्र गुणी गुणी सरिसव नांखइ तेतलइ नमयासुंदरी ते साम्हा पाषाण नाखइ । तिम ते मंत्रवादी सर्व नासी गया । हिव नगरमाहि गहिलीनी परिइं फिरइ । वीतरागना गीत गावइ ।

इसइ ते जिनदास श्रावक भरूवछहुंतउ आविउ । तीणइ ते नमियासुंदरीनइं मुखि वीतरागना गीत सांभल्या । तिवारइं जिनदास आगलि आवी दयापरहुंतउ कहिवा लागउ “हे सुभगि ! तुझनइं ए स्यउं थयउं ? तूं परम श्राविका जैन भक्ति दीसइ छइ ।” तिवारइं नमिया कहइ “तूं जउ जैन श्रावक छइ तउ माहरउ स्वरूप एकांति पूछे; पणि लोक देखतां म पूछे ।” हिव अन्यदा गीत गावती वनमाहि जई नमिया देव वांदी गीत गावइ छइ । तिसइ जिनदास पणि केडइ लागउ वनमाहि गयउ । तिहां तेहनइं ‘वांदू’ इम कही जिनदास पूछिवा लागउ “तूं कउणि ?” तिवारइं नमयाइ आपणउं सर्व वृत्तात श्रावक आगलि कहिउं । तिवारइं जिनदास कहइ “वत्सि ! ताहरी मोटी बात । जिम तईं शील राखिउ तिम बीजउं कोई न राखइ । हिव हूं ताहरइ कीधइ भरूवछहुंतउ आविउ छउं । वीरदास मित्रइं हूं मोकलिउ । तउ हिव तूं खेद म धरिसि । जिम रूडउ दुस्यइ तिम हूं करिसु । पणि आज पछइं राजमार्गिं जेतला पाणीना घडा आवइ तेतला तूं भांजे ।” इम संकेत करी बेऊं नगरमाहि आव्या । पछइं नमया पाषाण नाखइ, हाडला फोडइ, लोकानइं संतावइ । इसइ नगरनउ राजा नीकलिउ । तिणि ते गहिली दीठी । तिसइ जिनदास आगलि ऊभओ हुंतउ तेहनइं कहिउं “जउ इणि इ स्त्रीइं नगर सघलउ वानरानी परिइं संताविउ । हिव तिम करि जिम प्रवहणि बइसारी एहनइं परद्वीपि लेई जा; जिम व्याधि तूटइ ।” तिसइ जिनदासि वचन पडिवजिउं । मनमाहि हर्खिउ । पछइं छोहार तेडी नमयानइं पणि अठीलि घाती प्रवहणि बइसारी, सर्वे बाखर प्रवहण भरी, अनेक वस्त्र वाना घाती, पछइं आप प्रवहणि बइसी चालिउ । मार्गिं जातां अठीलि भांजी । वस्त्र आभरण पहिरावी नर्मदापुरि आणी । तिसइ पिताइं पुत्री आवी जाणी पिता सामुहउ आविउ । पछइं नमयासुंदरी माता-पितानइं पणि लागी । तारस्सरि रुदन करिवा लागी । तिसइ रुषमसेनादिक कहिवा लागी “भलउ हूउं जे अम्हे बेटी

जीवती दीठी । तउ आज पुत्रीनइं नवउ जन्म हुआ ।” तेह भणी महासतीने करिवा लागी । जैनप्रासादि पूजापूर्वक साधर्मिक वात्सल्यादिक कीथा । केतलएक दिन साधर्मि जिनदास तिहां रही वीरदासनइं पूछी भरुक्छ आविउ ।

इसइ एकदा आर्य सुहस्तिसूरी दशपूर्वधर विहार करता नर्मदापुरि आव्या । तिवारइं नमयासुंदरी मा-बाप पीतरिआ सहित आचार्य समीपि आवी प्रणाम करी आगळि बइठी । तेतल[इ] श्री सुहस्तिसूरी धर्मलाभ कही धर्मोपदेश दीधउ । तिवार पछइं देशानानइं अंति वीरदास गुरुनइं प्रणमीनइं पूछिवा लागउ “स्वामिन् ! नर्मदासुंदरीइं भवांतरि कउण कर्म उपार्जिउं जे निर्दोषइं सुसीलयकी एवढां कष्ट पाम्या ?” तिवारइं भगवंत श्रुतनउ उपयोग देई पूर्वभव कहिवा लागी—“इणइं पृथ्वीपीठि बंध्यगिरि । तेहमाहि थकी नर्मदा नीकली छइ । तेहनी अधिष्ठायिका मिथ्यात्वनी देवताइं एकदा महातमा एक धर्मरुचि प्रतिमाइं रहिउ देखी घणा उपसर्ग कीथा । तउ ही धर्मरुचि महातमा ध्यान हुंतउ न चूकइ । तिसइ देवताए महातमानी क्षमा देखी प्रतिबुझीहुंती सम्पक्त्ववति हुई । हिव ते मरी तुम्हारी पुत्री नर्मदा हुइ । अनइं पूर्विला अभ्यासलगी नर्मदास्नान[न]नउ डोहलउ उपनउ । बली जे महातमानइं उपसर्ग कीथा तेह भणी दुस्खिणी हुई ।” ए बात सामली नर्मदाइं दीक्षा लीधी । तिसइ जातीस्मरण उपनउं । पछइं चारित्र पालतां बली अवधिज्ञान उपनउं ।

पछइ पवतिणिपद पामी रूपचंदपुरि आवी । पणि तप लगी कालक्रमइं कृशदेह हुई छइ । पणि तिहां कुणहीं ऊलखी नहीं । पछइं ते नर्मदासुंदरी पर्व(व)तिणि महासतीने वृंदे परिवरी रुपिदत्तानइं घरि आवी धर्मलाभ कहिउ । तिसइ रुपिदत्ताइं उपाश्रय दीधउं । तिहां महासती रही । हिव धर्मनउ उपदेस महासती सदा दिइं अबइं महेसरदत्त रुपिदत्तातउ उपदेस सांभलइ । पणि कोई महासतीनइं ऊलखइ नहीं । इम अन्यदा संवेगरंग उपाइवा भणी महेसरदत्तनइं स्वरलक्षण जणाविउ । ते स्वरलक्षणोपदेस सांभली ते नर्मदासुंदरी चीति आवी । पछइं पश्चात्ताप करिवा लागउ “धिग् धिक्कार मन्ननइ, जे मइं एहवीइ सती वनमाहि मूंकी; तउ ते नमयाना कुण ढाल होस्यइ ।” इम आपहणी शोक करतउ देखी दया लगइं महासती कहइ “ते हूं नमयासुंदरी जे तुझ आगळि बइठी छउं ।” तिवारइं महेसरदत्त चीतवइ “ए किसउं आश्चर्य । जोउ सबलइ कर्म जि प्रधान सबल जिम नचावइ तिम नाचीयइ । इहां किहिनउ दोस नहीं ।” पछइं ऊठी महासतीने पगे लागी, आपणउ अपराध खमावी करी, वैराग्यरंगपूरित हुंतउ श्री सुहस्तिन् आचार्य समीपि जई व्रत लीधउं । अनइं रुपिदत्ताइं पणि चारित्र लीधउं । पछइं बेहूं तप तपी चारित्र पाली स्वर्गनइं भाजन हुआ । अनइं नमयासुंदरी पणि प्रांतसमउ जाणी संलेखनापूर्वक अणसण पाली देवलोकि पुहुती । पछइं बली महा-निदेहि क्षेत्रि उपजी दीक्षा लेई मोक्षि पहुत्तिसइ ॥ श्री ॥

॥ इति श्री शीलोपदेशमस्ता बालावबोधस्य वा० श्री० वेङ्कटेश्वर०
शीलोपरि नमयासुंदरीकथा ॥ श्री ॥

द्वोर सेवा मन्दिर
पुस्तकालय

काल न० _____
लेखक _____
शीर्षक _____
खण्ड _____ क्रम संख्या _____